

Meenka Joon

Jumjum Bible Translation

Meenka Joon
Jumjum Bible Translation

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators

Language: (Jumjum)

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025
c26a5d16-f86b-5d5b-852b-4e1cb4a96263

Contents

Ījjīn	1
Matta	59

Meenka İijjin ti Nanña Nommañ Wiñe Nüütin Woo Meenka yen İijjin ti

Meenka İijjin ti a meenka yaana iijjidi ti Jiik Doocin Dänken yek Meenka Jiik Joon ti ye. An meenka yaanni a pergon ka lemmä mä Iburu, an ken yeli me yok ka lemmä Mäbaan ogo Mäbaan nājjo wakkä yaakki cääna. An lemmä mä Iburu cääna uccin ka jiik ogo, “İijjin ti.”

An nüüti wakkä muure ätä wa ke iijjin ti cäwdä mänbaan ke Joon. An a me diirken ken gımmidi ogo Meenka İijjin ti perrü ko Müüca, bata Kääjin Woo ke Laawiin ke Panñani ke Noccin Giti. An meenkani yaaka ka duuc yaakki battä me ogo, Tuwraat an anan ogo, “Nüddin ka lemmä mä Iburu.” An Meenka İijjin ti cäyge giti jiik yaaka tiilcidi ikin yüükkidin ti ükcitin giti Jiik Doocin Dänken ke Kiccängeneyen ye. An ikin nüütikidin yin kääjin ti nommañ wic ogo, ke mäbaan täktängeneyen manña. An cääna nüütidi woo wan yen Joon yaana mäkee me ye.

An meenka İijjin ti, iijjin ti ka Joon nommañ nanñe ogo, ke m'aka iijjene ti nanñe ye, Aadam ke Awwa. An ceen nüüti yaanwiiwa yen Noo ke tääl mooye. An nıca Meenka İijjin ti nüüti yaanwiiwa yen Abıayim ke Icaak ke Yaagüüp ke äärgä tügen yeeken. An Yaagüüp cääna battä me ogo Icärayiil an ton kicconde nanña ðonje. An Meenka İijjin ti yuuttu inı ka yatkäwiiwani yek merkä Yaagüüp ke juwin yeenen Kanaan atene ke Macir. An düüñin yaanwiiwa yen meenka iijjin ti tiilcidi ogo Yuucip, minneni Yaagüüp jone, an ike wäättä a mügdo yen mä Macir ogo.

Wääna Joon İijjenee ka Nanña Pollon ke Nommañ ye

¹ Wääna Joon iijjenee ka nanña pollon ke nommañ ye,

² nantä ladan an batta cäygene biilke, an müllä kul piik agee ka ääton wic, an Wääktän Joon ken laay piik witin.

³ An Joon jaajjin ogo, “Dalä bownu wääti!” An bownu wäättä.

⁴ An Joon bownu yoorre nıran, an Joon bownu kiimme giti ke müllä.

⁵ An Joon bownu äkkene ogo, “Äñ jıñe.” An müllä äkkene ogo, “Wıirın jıñe.”

An biigin ti ðakkä an tinñanñanä äatin an a nünnä ka keelok.

⁶ An Joon jaajjin ogo, “Dalä kewnä wääti teejüük piitti, an wääti a waan piik ke piik.”

⁷ An Joon nanña kewnä, an piik yek mä inınä ke piik yek mä ñaalonñu kiimme giti. An wäättä.

⁸ An kewnä mä ñaalonñu äkki Joon ogo pollon.

An biigin ti ðakkä an tinñanñanä äatin an a nüñkä ka yew.

⁹ An Joon jaajjin ogo, “Piik yaaka inı polon noy ye, yoken düljı nantä keellä, an nantä iwon üüko woo.” An wäättä.

¹⁰ An Joon nantä iwon äkkene ogo nommañ, an nant'a piik yoken agene ka dülgın ye, äkkene ogo wiykä mäyken. An yoori Joon anan nıran.

¹¹ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä garkä yül nommañ wic, an gidok tulgen an äcä käwkä, an jengä gidok tulgen an äcä käwkä daa ka biilken.” An wäättä.

¹² An nommañ wiñe yüllü ka wakkä garkä an gidok tulgen an äcä käwkä, an jengä gidok tulgen ke käwken daa ka biilken. An yoori Joon anan nıran.

¹³ An biigin ti ðakkä an tinñanñanä äatin an a nüñkä ka ðäk.

¹⁴ An Joon jaajjin ogo, “Dalä wakkä bowku wääti ñaalok pollon ji kipi giti an jıñe ke wıirın jıñe an nüüti waadgä ke nüñkä ke yuungu.

¹⁵ An dalä waak bowku wääti ñaalok polon ji an diikidi inı nommañ wic.” An wäättä.

¹⁶ An Joon nanña waak yaaka yawan diikidi inı ye, ka yewwe. Bownu yaana talan ye, ken tiici an jıñe, an bownu yaana

deedan ye, ken tiici wüürin jiñe. An cääna Joon kirkä nanje.

17 An iken dooci Joon ñaalok pollon ji diikiidi iñi nommañ wic,

18 an tiici an jiñe ke wüürin jiñe, an kipi giti bownu ke müllä. An yoori Joon anan ñeran.

19 An biigin ti dakkä an tinnänänä äatin an a niinkä kä ñan.

20 An Joon jaajjin ogo, “Dalä piik kumok kä waak'a a üdin ye, an dalä diirgä päyok nommañ wic ke ñaalok pollon ji.”

21 An Joon nänjä wakkä piik gitken mayken yaaka dongan ye, an waak'a a üdin layok ye, yaaka küümgenee piik gitken ye, an cääna diirgä yaaka päydidi pollon ji ye. An yoori Joon anan ñeran.

22 An nüülki Joon an kiinne ogo, “Giide an diire an piik yaaka wiykä mayken giti ye küümge. An dalä diirgä dirä nommañ wic.”

23 An biigin ti dakkä an tinnänänä äatin an a niinkä kä duuc.

24 An Joon jaajjin ogo, “Nommañ äcä woo waak'a a üdin ye, kä biilken, digärgä ke waak'a muulu iñi ye ke wakkä luum jiñe kä biilken.” An wäättä.

25 An Joon nänjä wakkä luum jiñe daa kä biilken, an digärgä daa kä biilken, ke waak'a muulu iñi ye, muure kä biilken. An yoori Joon anan ñeran.

26 An Joon jaajjin ogo, “Mänbaan nanin kä biilko an äälinkä, an dale yak wiykä mayken gitken, ke diirgä pollon jiñe, ke digärgä, ke waak luum jiñe, ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, müktü mänbaan muure.”

27 An Joon mänbaan nanje kä bilke.

Kä biilkä yeeke ike Joon mänbaan nanje.

Nanje oon ke iinj.

28 An nüülki Joon an kiinne ogo, “Giide an diire an nommañ wiñe küümge an tiije. An yak wiykä mayken, ke diirgä pollon, ke waak'a muulu iñi nommañ wic ye, muureen müge.”

29 An Joon jaajjin ogo, “Ikee iññe wakkä garkä yaaka gidok tulgen an ääcidi

woo käwkä nommañ wic ye, an jengä yaaka gidok tulgen an ääcidi woo käwkä ye, muure a wakkä äämkä yeekic.

30 An wakkä luum jiñe yaaka nommañ wic ye, muureen ke diirgä pollon jiñe ke waak'a layok nommañ wic cääygene wäaktän ye, iññä wakkä garkä muureen a waak äämkä.” An wäättä.

31 An Joon wakkä yaaka nanje ye, yoorre muureen ñeran kuckon.

An biigin ti dakkä an tinnänänä äatin an a niinkä kä düügük.

2

1 Nanjä pollon ke nommañ ke waak'a bilteen ye danjä.

2 An Joon danjä kä nanjä wakkä yeeke niinnä yaana kä ñatükel ye ti, an yore yiikkene niinnä yaana kä ñatükel ye ti kä näänkä yaaka nanje ye muure.

3 An Joon niinnä ñatükel nüülkene an nanje ladan, kä yaana yore yiikkeneeda kä ñuugula yen wakkä muure yaaka nanje ye.

Aadam ke Awwa

4 Yaanni a gin'a nänjä done wääna Piṭo Joon nanjee kä pollon ke nommañ ye.

5 An jengä muure mor baati nommañ wic, an wakkä garkä batta mor yülü woo, näänkä Piṭo Joon batta mor tuucee iñi ñaal nommañ wic ye, kä mänbaan bawe yaana piiti nommañ wic ye.

6 An ñomuk ku on piik kääjidi woo nommañ ji mäati nommañ wiñe muure.

7 An Piṭo Joon kuññu nomgu nommañ wic, an nanje a oon, an kütkene umdin wäaktän ünñü. An oon ünñü.

8 An Piṭo Joon piittä jengä garkä nantä battä me ogo Adan ñomuk anji, an oon yaana nanje ye doocce wica.

9 An Piṭo Joon jengä yaaka ñeran me wangen ti an ñeran ammä ti ye, muure yүүлene ñaalok nommañ wic, an jaan yaana me inde ünñü ye, cääy teejjük nantä garrä, an jaan näjjin ñerrä ke yiñ cääna bilti teejjük.

10 An ku on wii kääjidi woo nantä battä me ogo Adan mäati nantä garrä, an küiptidi giti wica an wäatcidi äänken kä ñan.

11 Yanƙalaŋ battä me ogo Pecüün, an ike ken kaajit baan mä Hawela ji muure nant'a cäayge tiilgä ye.

12 An tiilgä yek baan yaanja neraŋ. An jengä pilkä yaaka äacete me woo pandeyni ye, bilti an cääna pämkä yaaka gäldidi neraŋ ye bilti wica.

13 An yäntän wii yanƙalaŋ ogo Jeyüün, an a ike ken kaajit baan mä Küüc ji muure.

14 An yäntän wii yaana agene däk ye, battä me ogo Adagiil, an ike ken kaajit Acüür ti kä ñomuk. An wii yaana wäatcete kä nan ye, battä me ogo Puraat.

15 An Piŋo Joon oon koowne an doocce Adan nantä garrä ogo ñuugelee an tiijje.

16 An Piŋo Joon oon iingene an kiinni ogo, "Jengä yaaka nantä garrä ji ye, amä muure,

17 an jaan yen najjin nerrä ke yiñ nana iki ämjädä, naana iki bi ämjä ye, iki bi tüwü a gütken."

18 An Piŋo Joon jaajjin ogo, "Batta neraŋ oon cäwde pare anan, nangä m'ana ike yüükkütü ti cäwdä ye."

19 An Piŋo Joon kuññu nommañ an nanña wakkä luum jiñe muure ke diirgä pollon jiñe. An äckene oon ookcedeeda bi äkke ogo, an wakkä yaaka a üdin ye muure yaana bärkanä oon ye, i daa wäati a yäntonde.

20 An digärgä muure bäari oon kä yäntängen, ke diirgä pollon jiñe ke wakkä luum jiñe muure. An ike kä done batta kañon yaana äalene kä ike yüükkütü ti kä cäwdä ye.

21 An Piŋo Joon oon iññe wangin nüinkä kä pek, an wäana oodene daa ye, äacin woo njirande yanƙalaŋ kä keelok an nantä yeene paatte waŋ.

22 An Piŋo Joon nanña iin kä njiran yaana äbe woo oon gunne ti ye, an äckene oon.

23 An oon jaajjin ogo,
"Yaanni tiññaŋ a äwnä yen äwgi
an a yänjä yen yängi.

An ike bi battä me ogo, 'iin'
näänka äbene daa me woo 'oon' ti ye."

24 An ina ken oon wäyen ke meen daleeda buwin an yore cooteeda ti iine ti an wäatene agene gaan keellä yaanna.

25 An ñomuk ku on oon ke iine muutuk yoken ladan, an yoken batta a lodgu.

3

Dimmin Mänbaan

1 An ñomuk ku on wakkä luum jiñe muure yaaka nan Piŋo Joon ye ti, a kaan ken wiñe bitaraŋ meken giti. An iin taaññe ogo, "A jiñe Joon ikee kiinne ogo nana ikee ämje jengä tulgen yek nantä garrä ji muure?"

2 An iin kaan kiinne ogo, "Jengä tulgen yaaka nantä garrä ji ye, ikoon ämon,

3 an Joon ikoon kiinnon ogo jaan yaana teejjük yaanja tulge nana amjon an nana tabdoon yok ikoon bi tüwjon."

4 An iin kiini kaan ogo, "Ikee batta bi tüwel

5 Näjjänä Joon äänkalaŋ naana ikee bi ämje ye, wangic bi päti woo an ikee bi wäate bata Joon anan, ikee njäje nerrä ke yiñ."

6 An yoori iin jaan tulge neraŋ ammä ti, an neraŋ me wangin ti, an me iñde witin waŋ. An uttu tuule an amme, an cääna oore äckene an ämjän.

7 An wangin pättä woo an duuggen njii yoken ladan. An jittä jaan beel bata ñoommu gitke, an tuuri an kümji teygen ti.

8 An Piŋo Joon tiinji kä yäawe äatä nantä garrä ji biigin ti anji, an oon ke iine Piŋo Joon tärki jengä giti nantä garrä ji.

9 An Piŋo Joon oon bärkene an taacce ogo, "İki wali?"

10 An luukke ogo, "İki tiinjeneni äatä nantä garrä ji, an ika boonñu, yori ladan an ika tarrä."

11 An Piŋo Joon jaajjin ogo, "A naani ken iki kiinney ogo yorü ladolat? İki ämjini jaan yaana kollenii kä ogo nana iki ämje ina?"

12 An oon jaajjin ogo, "Iin yaana äckanaa kä ina ken ika iñña jaan tuule an ika ämjänä."

13 An Piŋo Joon iin taaññe ogo, "A naaka ina nanji yaanna?"

An iin jaajjin ogo, "Kaan ika amma njingän an ika ämjänä."

Jooññu kä Joon

14 An Piŋo Joon kaan kiinne ogo,
"Kä näänkä yaaka nanji ye, iki agä tuum-
gon,
wakkä luum jiñe waadgen ti, ke
digärgä ti muure.

An iki bi muulu iñi kä jiñü

an ŋomgu ken bi amä yuungu yüükü ti muure.

15 An ika bi ðuccu yiñ waadgic ti ikee ke iin, ke kaaynic ti.

Ike iki bi jiiibey wiñü ti,
an ike bi kääjä ŋubdonde ti.”

16 An iin kiinne ogo,

“An bääŋ pillä yüünü bi ŋucku ti naana iki laacci ye,

an kä pillä iki bi giidä merkä.

An iki tākä yoku ogo oorü ääto ko jiiik yüükü,

an ike ken bi a mügdo yüünü.”

17 An Aadam kiinne ogo,

“Kä yaana tiinŋii kä jiiik iinŋü

an ämjini kä jaan yaana kollenii kä ogo ŋana amjey ye,

ŋommañ wiñe a tuumgon kä nääŋkä yüükü.

An iki bi amä kä pillä ŋuugulani yüükü ti yuungu muure.

18 An paañ ke küügü bi yülü woo baannü,

an iki bi amä wakkä garkä yiil ji.

19 An kä cannä iki bi amä wakkä äämkä yüükü,

ke ðukci iñi ŋommañ yaana nanŋenii kä ye ti.

İki agä ŋomgu,

an iki bi ðukcu ŋommañ ji.”

20 An Aadam iine äkkene ogo Awwa, nääŋka bi wäätee kä a miy yen me muure ye.

21 An Aadam ke iine nängi Piŋo Joon burunŋu yek gaan an iinŋeneeda.

22 An Piŋo Joon jaajjin ogo, “Mänbaan tiññan inni wäättä bata ikin nääjja nerrä ke yiñ yaanni. An tiññan ŋuca nunŋodo inte lajjede an uŋit jaan cäwdä ŋulge an üdit ke cüle.”

23 An ŋuuli woo Piŋo Joon nantä garrä ji nantä'a battä me ogo Adan ye, ogo ato ŋommañ yaana nanŋiidako me ye ŋuugele.

24 An mänbaan ŋuuli woo Joon nantä garrä ji yaana battä me ogo Adan ye, an malanŋi teyken yaaka battä me ogo korbiim ye, tuci Joon cäyok Adan kä ŋomuk, an gaadal wiñe wiirde i lemme käl kä maañ tiici päy yen jaan cäwdä.

4

Kaayiin ke Abiil

1 An wääna Aadam nünneene ke iine Awwa ye, iine laaccä, an giinŋä kaygon yeenen battä me ogo Kaayiin. An Awwa wääna giinŋee kä ye jaajjin ogo, “Kä yüükkün ti yen Piŋo ika giinŋä oon.”

2 An ŋuccin giinŋä määden an äkki ogo Abiil.

An wääna ðongene ye, Abiil ken wäättä anŋa kaaydo ðiik, an Kaayiin ken anŋa piito.

3 An nünkä yakkalan ti Kaayiin Piŋo äkkene waak'a piinŋe ye ti.

4 An daa Abiil äccin ðiik yeeke ti yaana a kaygon an a caagon ye. An Abiil ke gin'a äcce ye, giingä Piŋo kä jon ñamme.

5 An ike Kaayiin ke gin'a äcce ye, batta agee kä giingini. An Kaayiin pennä an ñome ñerre yok kä yaac.

6 An Kaayiin taaji Piŋo ogo, “İki agä penon ina? An ñomü ñerdä ina?”

7 An naana iki nanŋi nääŋk'a neran ye iki bi giingeni. An iki naana batta nändä nääŋk'a neran ye, nääŋkä yaackä iki bi keeygi äntüke ti, an bi wääti ðonŋü ti, an tiijä bonu yokin ŋana bääggädä.”

8 An Kaayiin määden Abiil kiinne ogo, “Juwu atı woo yiil ji.” An wääna ðakkene ti yiil ji ye, i Kaayiin yore yelle an määden nanŋe ðok.

9 An Piŋo Kaayiin taaññe ogo, “Määdic Abiil wali?”

An luugi Kaayiin ogo, “Kuju. A ika ken tiicä määdo?”

10 An taaji Piŋo ogo, “A ŋaaka ina nanŋi yaanna? Yimgä määdic yääwidı iñi ŋommañ wic ika ti.

11 An tiññan iki agä tuumgon an iki agä ñooton woo ŋommañ yaana pone kupkene an giimin kä yimgä määdic iñtū ti ye.

12 İki batta bi iñgi ŋommañ käwkä nerkä naana puuyu ye, an iki bi laayä kamat nantä yüünü bi baati ŋommañ wic.”

13 An Kaayiin Piŋo kiinne ogo, “Jooññu yeeni talan batta liildä kä waaññä.

14 Tiññan ika ñoottaa woo ŋommañ wic an ñomü ŋukki woo ika ti, an wäättana ika laayä i nantä yeeni baati ŋommañ wic, an m'ana ika bi kaña ye, ika bi näga ðok!”

¹⁵ An kiini Piṭo ogo, “Ba'ay batta anjan! Naana m'ana iḱi nāgey ḁok ye, bi wanā āāṅke kā ṇaṭūkel bata yaana nāṅney kā ḁok ye.” An Piṭo Kaayīn nāṅgene gin'a ṇiṭe daa kā me ye, nuṅko ṇana nākte daa ḁok m'ana ike kaṅgā ye.

¹⁶ An Kaayīn anḡin yore Piṭo ṇome ti, an attā cāājin ṇommaṇ mā Nuut ti, Adan ti kā ṇomuk.

Kaaynā Kaayīn

¹⁷ An Kaayīn nāḡin ke iine an laaccā an gittā minneni oone battā me ogo Anook. An battā baan an ākkene ogo Anook kā yāntāṅ minneni yeene.

¹⁸ An Anook gittā Iraat, an Iraat gittā Maaweel, an Maaweel gittā Matūceel, an Matūceel gittā Lamak.

¹⁹ An Lamak ḁiṇṇā māāḡā kā yewwe, yaṅkalan battā me ogo Aada an yaṅkalan ogo Cilla.

²⁰ An Aada gittā Yabal, an ike ken a wāy yen m'aka cāyok kā keeṇṇi an kāāji ḁiik ye.

²¹ An māāden battā me ogo Yūbal, a m'ana iijjin ti keemmā gerger ke kūūṇṇū ḁiḱḱi ye.

²² An Cilla gittā minneni oone battā me ogo Tubalkaayīn, an a ike ken yaacānā yok kā goṇṇu kaykā yek ḁiḱkā muure. Tubalkaayīn kāwen battā me ogo Naama.

²³ An Lamak māāḡā yeeke kiinne ogo, “Aada ke Cilla tiine,

ikee māāḡā Lamak jiik yeeki tiine.

M'ana ika iṇṇa yok kuun ye nāḡḡā ḁok,

a durṇu yaana ika ickana ye.

²⁴ An naana m'ana nākkā Kaayīn ye wangā me āāṅke kā ṇaṭūkel,

an m'ana bi nāḱi Lamak ye, bi wangā

me āāṅke caykā kā ṇaṭūkel witken kā ṇaṭūkel.”

Giṇṇā Ceet

²⁵ An Aadam ṇuca nāḡin ke iine, an gittā minneni oone. An ākki meen ogo Ceet* an jaajjin ogo, “Joon ika iṇṇa minneni rātkana kā nāntā Abiil yaana nāgi ḁuuggin Kaayīn ye.”

²⁶ An wāāna Ceet tālee kā ye gittā minneni an ākkene ogo İnooc. An yuungu yaakca ti mābaan wāāttana jujjin kā maanḡā yāntāṅ Piṭo.

* 4:25 Ceet ogo iṇṇā kā lemmā mā İburu.

5

Kaaynā Aadam

¹ A perrā yen kaaynā Aadam ikki. Wāāna Joon nāḡee kā mānbaan ye, nanḡe kā ḁiḱkā yeeke ike.

² Nanḡe oon ke iin an ṇūūlkene, an wāāna nanḡeeda kā ye, ākkene ogo mānbaan.

³ An wāāna Aadam cāāynee yuungu kā 130 ye, gittā minneni āālene kā beel bata ike, an ākkene ogo Ceet.

⁴ An wāāna Ceet giidene daa me ye, Aadam cāāynā yuungu 800, an gittā merkā oogen ke tiirīn yakkalan.

⁵ An Aadam yuunge muure yaaka cāāynee kā ṇommaṇ wic ye, a 930 an tüwnü.

⁶ An wāāna Ceet cāāynee yuungu kā 105 ye, gittā İnooc.

⁷ An wāāna İnooc giidene daa me ye, Ceet cāāynā yuungu 807, an gittā merkā oogen ke tiirīn yakkalan.

⁸ An Ceet yuunge muure yaaka cāāynee kā ṇommaṇ wic ye, a 912 an tüwnü.

⁹ An wāāna İnooc cāāynee yuungu kā 90 ye, gittā Kinaan.

¹⁰ An wāāna Kinaan giidene daa me ye, İnooc cāāynā yuungu 815, an gittā merkā oogen ke tiirīn yakkalan.

¹¹ An İnooc yuunge muure yaaka cāāynee kā ṇommaṇ wic ye, a 905 an tüwnü.

¹² An wāāna Kinaan cāāynee yuungu 70 ye, gittā Maalla.

¹³ An wāāna Maalla giidene daa me ye, Kinaan cāāynā yuungu 840, an gittā merkā oogen ke tiirīn yakkalan.

¹⁴ An Kinaan yuunge muure yaaka cāāynee kā ṇommaṇ wic ye, a 910 an tüwnü.

¹⁵ An wāāna Maalla cāāynee yuungu 65 ye, gittā Yaarit.

¹⁶ An wāāna Yaarit giidene daa me ye, Maalla cāāynā yuungu 830, an gittā merkā oogen ke tiirīn yakkalan.

¹⁷ An Maalla yuunge muure yaaka cāāynee kā ṇommaṇ wic ye, a 895 an tüwnü.

¹⁸ An wāāna Yaarit cāāynee yuungu 162 ye, gittā İdrīic.

¹⁹ An wāāna İdrīic giidene daa me ye, Yaarit cāāynā yuungu 800, an gittā merkā oogen ke tiirīn yakkalan.

²⁰ An Yaarit yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 962 an tüwnü.

²¹ An wääna İdriic cääynee yuungu 65 ye, gittä minneni oone battä me ogo Matüceela.

²² An wääna Matüceela giidene daa me ye, İdriic baaddin päy Joon yuungu 300, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²³ An İdriic yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 365.

²⁴ An İdriic baaddin päy Joon, an wiicäa iñi kä yaana koowene daa Joon ye.

²⁵ An wääna Matüceela cääynee yuungu 187 ye, gittä Lamak.

²⁶ An wääna Lamak giidene daa me ye, Matüceela cääynä yuungu 782, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²⁷ An Matüceela yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 969 an tüwnü.

²⁸ An wääna Lamak cääynee yuungu 182 ye, gittä minneni oone.

²⁹ An äkkene ogo Noo.* An ike jaajjin ogo, “Yaanni ikin bi iñin yiiktän kä bään yen ñuugulani yek inko, ñommañ yaana tuumi Piṭo yaanni ye ti.”

³⁰ An Lamak wääna Noo giidene daa me ye, Lamak cääynä yuungu 595, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

³¹ An Lamak yuunge muure yaaka cääynee kä ñommañ wic ye, a 777 an tüwnü.

³² An wääna Noo yuunge anjene 500 ye, gittä Caam ke Haam ke Yaapic.

6

Yiñ Mänbaan Ñommañ Wic

¹ An wääna me jujjene kä diirin ñommañ wic, an gittene kä ṭulgu ye,

² malanji Joon ṭulgu mäbaan yoori neran, an iken wäkkä yaaka daa reeni ye an dey.

³ An Piṭo jaajjin ogo, “Wäaktän yeeni batta bi cäy mänbaan ti ke on bata yuungu yaakca ti, ike a mänbaan yaana tüwit ye, an yuungu yeeke batta bi käälcı woo 120.”

⁴ Niiñkä yaakca ti ñommañ wic ook yakkalan donan an teyan, nääñka malanji Joon diññene ṭulgu mäbaan an gittene merkä ye. An a iken ken a mä teykä ñomuk ku on yaaka yäntängen pakä me ye.

Nüüjdün Joon

* 5:29 Noo ogo yiiktän kä lemmä mä Iburu.

⁵ An Piṭo yiñ mänbaan yoorre diirin ñommañ wic, an yoorre jiik'a nanṭa juuggen ti ye, a yaacken muure kamat.

⁶ An Piṭo jone lüüjjin kä yaana nänjee kä mänbaan ñommañ wic ye, an ike nüüjjin jone ti.

⁷ An Piṭo jaajjin ogo, “Mänbaan yaana nanṭa ñommañ wic ye, üülü wic, mänbaan ke digärgä ke waak'a layok ye, ke diirgä pollon jiñe, ika joni nüüjjin kä yaana nanṭa daa kä ye.”

⁸ An a Noo ken kääññä nerrä Piṭo ti.

Noonu Mäkki Joon kä Tää

⁹ Wakkä yaaka nänjä duuggen yuungu Noo ti ke mä yeeke ye. Ñomuk ku on kilkä Noonu ti, a Noo ken a men wotconde an ken donje ladan me giti. An Noo ken baadit päy Joon.

¹⁰ An Noo gittä merkä kä däk. Yäntängen ogo Caam, an Haam, an Yaapic.

¹¹ An ñommañ yaaññä Joon ñome ti, an ñommañ küümmü kä nääñkä yaackä.

¹² An ñommañ wiñe yoori Joon yaaññä, nääñka mäbaan muure nääñken yejgene ye.

¹³ An Noo kiini Joon ogo, “Niiñkä mäbaan tiññan düüñin ñomi ti, nääñka ñommañ wiñe küümgene daa kä nääñken yaacken ye. An ika ṭäkä iken cüccüdü woo ke ñommañ.

¹⁴ An nänjä kuun yen jaan yaana battä me ogo japar ye. An kuun nängä ji äärgä, an paadä jok kä donju tooli külok ke nänje ti nunko piik nana kaaccete ti kuun ji.

¹⁵ An nanjä anji bāyṭe pāyā kä men buṇe 130, an gāpte men buṇe 25, an külte 15.

¹⁶ An kuun nängä wiñe an kääḷ ṭuule wäaktän doocci waan wiñe ke teye a men buṇe ṭonṭolle. An kuun tüke nanjä kä gunne ti, an kuun jiñe kiibä giti, iñi ke ṭeejjük ke ñaalok.

¹⁷ “An ika ina tuucudu tääl piik ñommañ wic, ika cüccüdü woo wakkä yaaka cääygene kä wäaktän yoken ti ye, pollon noy. Waak'a ñommañ wic ye, muure tüw.

¹⁸ An ika bi duccu jiik doocin ke iki. An iki kaacci kuun ji ikee ke merkä yüükü ke iñjü an määngä merkä yüükü.

¹⁹ An wakkä yaaka a üdin ye ti muure, iki äccä kuun ji kä yew yewni oon ke iin dalä üt ke iki.

²⁰ Diiirgä ti daa kä biilken, an digärgä ti daa kä biilken, an wakkä yaaka layok nommañ wic muure ye, daa kä biilken iken bi ätä iki ti kä yew yewni kaaci kuun ji üde kä.

²¹ An kuju wakkä äämkä ti, an dülü yokin iki ti, wääti a wakkä äämkä yüükü ke iken.”

²² An Noo näänkä yaaka iingene daa Joon ye, nanje muure a gitken.

7

Tääl Nommañ Äätte Wic

¹ An Piṭo Noo kiinne ogo, “Kaace ke mä än yüükü kuun ji. Yoorru a iki parü ken woduwot merkä kil yaakki ti.

² An kuju digärgä ti oogen kä ṇaṭükel, an määngen ti kä ṇaṭükel yaaka ladan ye ti, an digärgä yaaka batta ladan ye ti, kuju kä yew yewni oon ke iin.

³ An ke diirgä ti kuju oogen kä ṇaṭükel an määngen kä ṇaṭükel, nunko kaaynen cääyene kä nommañ wic muure.

⁴ An niinkä kä ṇaṭükel ika bi tuucu ñaal nommañ wic an nääkä niinkä caykä kä ṇan wırdinni gitken ke anjka gitken. An waak'a ääynä nommañ wic ye, bi cücü woo muure.”

⁵ An Noo näänkä yaaka iingene daa kä Piṭo ye, nanje muure.

⁶ An wääna piik yiingene kä tääl nommañ wic ye, Noo yuunge kä 600.

⁷ An Noo kaaccä kuun ji ke iine ke merkä yeeke ke määngä merkä yeeke, üdene kä piik tääl.

⁸ An digärgä yaaka ladan ye, ke yaaka batta ladan ye, ke diirgä ke wakkä yaaka layok nommañ wic ye muure,

⁹ waak'a kaaccä kuun ji ke Noo ye, kä yew yewni, oon ke iin, bata yaana Noo kiinene daa kä Joon ye.

¹⁰ An wääna niinkä kä ṇaṭükel ḍakkene ye, piik tääl üükün woo nommañ wic.

¹¹ An wääna Noo yuunge wäättene kä 600 ye, paan yew ti, niinkä caay witken kä ṇaṭükel ti, piik wangen püürin woo iini nommañ ji, an cääna ñaal puukin iini ñaalok pollon ji.

¹² An ñaal puukin iini nommañ wic niinkä caykä kä ṇan wırdinni gitken ke anjka gitken.

¹³ An niinnä yaanja ti ken kaaccene Noo kuun ji, ike ke iine ke merkä yeeke Caam ke Haam ke Yaapic ke määngä yeeke.

¹⁴ Iken ke waak luum jiine daa kä biilken ke digärgä muure ke waak'a muulu iini nommañ wic ye, ke diirgä yaaka päydidi ye muure daa kä biilken.

¹⁵ An wakkä yaaka cääyene kä yoken an wääki a üdin ye, muure äatin kaaccä kuun ji kä yew yewni ke Noo.

¹⁶ An bata yaana Joon Noo iingene daa kä ye, waak äcce kuun ji oogen ke määngen. An Noo üülji tüggin Piṭo kuun ji.

¹⁷ An tääl yiinin niinkä caykä kä ṇan nommañ wic, an piik üüttin kä diirin. An kuun ääri ñaalok piik nommañ wic.

¹⁸ An piik üüttin kä diirin nommañ wic, an kuun wäättan taamit ñaalok piik witin.

¹⁹ An piik diirin kä yaac nommañ wic, an pämkä mäyken muure yaaka pollon ṇoy ye, äätte witin.

²⁰ An piik yoken küülü ñaalok, an pämkä äädi witin iini men buje kä ṇaṭükel.

²¹ An waak'a layok nommañ wic a üdin ye tüwgın muure, diirgä ke digärgä ke wakkä luum jiine ke waak'a muulu iini ye, ke mäbaan muure.

²² Wakkä yaaka cäyok nommañ iwon wic wääki a üdin ye, tüwgın muure.

²³ An wakkä yaaka cäyok nommañ wic a üdin ye, mäbaan ke digärgä ke waak luum jiine ke diirgä pollon jiine cücü woo Piṭo muure. An buccin a Noonu ke waak'a kaaccene kuun ji ye pääken.

²⁴ An piik nommañ miitte wic niinkä kä 150.

8

Tääl Wüükın İni

¹ An Joon Noo batta agee kä wiirgon ke wakkä luum jiine, ke digärgä muure yaaka ke ike kuun ji ye, an tuccin jommu nommañ wic an piik wüükın iini.

² An piik wangen yaaka yiinete ye, yoken üülji ke kälkä pollon jiine cääna, an ñaal yore yuutkene kä männa pollon ji.

³ An piik duukin iini kä deewan kä deewan nommañ wic niinkä 150 ti.

⁴ An paan ɲaʔukel ti, niinna caay witken ka ɲaʔukel ti, kuun caajjin waadga pamka yaaka batta me ogo Araraat ye witin.

⁵ An piik iinjidi ka wuukin inii anpa paan caay ti, an niinna iijjin ti yen paan caay pamka witken uukin woo.

⁶ An waana niinka cayka ka ɲan ɖakkene ye, Noo kaal tuule yaana nanje kuun gunne ti ye, kupkene.

⁷ An tuccin gaaggaak. An kaacca woo an paydin ke piik iwene nommañ wic.

⁸ An tuccin gułkute ogo ato piik ookce naana dewcono inii nommañ wic ye.

⁹ An gułkute batta a kañon nant'a koojee inii ye, an dukcin Noo ti kuun ji, naanjka nommañ wiñe muure mor agee ka küümon ka piik ye. An lajgi Noo inje an münje an duukke ike ti kuun ji.

¹⁰ An kiiñña ɲuca niinka ka ɲaʔukel, an gułkute ɲocce tucce woo.

¹¹ An gułkute duukin ike ti biigin ti anji, i adit jaan yaana batta me ogo jeytüün ye gitke garrä tüke ti, an ɲiji Noo piik dewcin inii nommañ wic.

¹² An kiiñña niinka ka ɲaʔukel yakkalan ɲuca an gułkute tucce, an gułkute batta a düükidini ɲajak ike ti.

¹³ An waana Noo yuunge waattene ka 601 ye, iijjin ti niinna yen yun kiconde ti, piik iwna nommañ wic. An Noo kuun wiñe kuppe woo an daamjin an nommañ wiñe yootte a iwon.

¹⁴ An paan yew ti, niinna cayka ka yew witken ka ɲaʔukel ti, nommañ wiñe iwna muure.

¹⁵ An Joon Noo kiinne ogo,

¹⁶ “Kääjä woo kuun ji ikee ke iñju ke merkä yüükü ke määngä yeeken.

¹⁷ Ke wakkä muure yaaka ke iki a üdin ye, diirgä ke digärgä, ke wakkä luum jiñe äbä woo. An dalä gidok nommañ wic an pir an dirä.”

¹⁸ An Noo kääjin woo kuun ji ke merkä yeeke ke iñje ke määngä merkä yeeke.

¹⁹ Ke wakkä luum jiñe ke digärgä ke wakkä yaaka muulu inii nommañ wic ye, ke diirgä muure, kääjin woo kuun ji daa ka biilken.

²⁰ An Pito batki Noo tambal an kuññu digärgä ti ke diirgä ti muure yaaka ladan a waak illä wäämmä yok ye ti.

²¹ An Pito ɲääccä pin yaana gimgede ye, an jaajjin jone ti ogo, “Nommañ wiñe batta ɲuca bi tuumu ka naanjka mänbaan, an ike a naanjka yaackä ken dooje jone ti ka dine tinä, an wakkä yaaka a üdin ye, batta ɲuca bi näga dugin bata wääna nanja daa ka dugin ye.

²² An naana mor nommañ bilti ye, i piñña ke errä, an lüü ye ke carrä, an yiwuk ke yiluk, an an jiñe ke wüürin jiñe, batta bi yüüti inii.”

9

Joon Duccin Jiik ke Noo

¹ An Noo ɲüülki Joon ke merkä yeeke an kiinne ogo, “Giide an diire an nommañ wiñe küümge.

² An ikee bi booce ka wakkä luum jiñe yaaka nommañ wic ye, ke diirgä pollon jiñe, ke waak'a layok nommañ wic ye muure, ke yak wii jiñe. Yaakki muure bi daläbu cäyok inkic ti.

³ Waak'a layok a üdin nommañ wic muure ye, a wakkä äamkä yeekic bata wakkä garkä yek püitin. Waak muure inñe ka.

⁴ An gin'a yimge batta a püürini woo ye ünñu a yimgä giti, yänjonde ɲana ame.

⁵ “An mänbaan yaana bi näki menen ye, bi jooju. An gin luum jiñe naana näki mänbaan ye, bi tüw cääna. An yaana näki men ye, daa bi tüw.

⁶ An yaana näki men ye, daa bi näkä me dok, naanjka Joon mänbaan nanjeeda ka biilke ye.

⁷ Giide, an pire an diire, an nommañ wiñe küümge.”

⁸ An Noo kiini Joon ke merkä yeeke ogo,

⁹ “Tiññan ika duccudu jiik doocin yeeki ke ikee an ke kaaynä yeekic yaaka ɲatkic ti ye,

¹⁰ ke waak nanjin yaaka a üdin kuun ji ke ikee ye muure, diirgä ke digärgä ke waak luum jiñe yaaka layok nommañ wic ye muure.

¹¹ Ika bi duccu jiik doocin yeeki ke ikee, an baati ɲuca wakkä üdin ti muure yaaka bi tüw ka piik tääl ye. An baati ɲuca tääl mooye yaana bi cüüti giti nommañ wiñe ye.”

¹² An Joon jaajjin ogo, “Gin yaanni ika pajgada njingın gin'a nüütü jiik doocin waan

yeeni ti ke ikee ye, ke waak'a a nanġin a üdġn ye muure, ke merkä yeekic ti ke cüle.

¹³ Rüñit a ġin'a ðooccu ñaalok curunġu ġiti ye, an ġi wääti a ġin'a nüütġi ġiik ðoocin waan yeeni ti ke nommañ ye.

¹⁴ An naana ika ääcä polku ñaalok pollon ġi ye, i rüñit ükü woo polku ġiti.

¹⁵ An ġiik ðoocin yeeki ke ikee ke waak'a a üdġn ye muure bi payä. An baati tääl mooye yaana bi ätä nääkä waak'a a üdġn ye muure.

¹⁶ An naana rüñit ükü woo curunġu ġiti an yooṭu ye, ġiik ðoocin yeeki ke waak'a a üdġn nommañ wic muure ye bi payä."

¹⁷ An Noo kiini Joon oġo, "A rüñit ken ðooccu a paydin ġiik ðoocin yeeki ke waak'a a üdġn nommañ wic ye muure."

Merkä Noo

¹⁸ An merkä Noo yaaka kääjenee woo kuun ġi ye, a Caam ke Haam ke Yaapic. An Haam a Kanaan wäyen.

¹⁹ M'aka ikki ðiirin piirtin nommañ wic yaakki, käġä woo merkä Noo yaaka kä ðäk ye ti.

²⁰ An wääna tääl baakkenee kä ye, Noo juġġin kä puuynu yiil, an püüttä jaan muulu beel bata lüütkon, an ṭulge nangä me a määk.

²¹ Äänkalan Noo mättä määk yaaka ñunġe ye, an ike näġi an oodi keeñ yeene ġi yore kä el.

²² An Haam Kanaan wäyen, wäyen yoorre nün yore kä lat, an ðukcin üñtük mäġen yaaka kä yewwe ye nüütkenee.

²³ An Caam ke Yaapic kuññu burġu, an pedi ġiti ke ðääge ñaalok büyken ti, an wüttü ti wäyen ti kä ṇätken, an wäyen kümġi yok. I wanġen agene kä ṭukin woo batta ṭäkġi wäyen yooṭtu i yore elanġ.

²⁴ An wääna Noo määk pätee woo wiñe ti ye, näänk'a nänġene daa minneni yeene ðeerconde ye ṇiññe.

²⁵ An jaajġin oġo,
"Kanaan bi a tuumġon!

An ike bi wääti a kiingon yen kiinkä mäġen."

²⁶ An Noo jaajġin ṇuca oġo,
"Nüülkin ati Piṭo Joon yen Caam ti!

An Kanaan wääti a kiingon yeene.

²⁷ Dalä baan Yaapic ġäapänä woo Joon,
an cääġġi keeññi yek Caam ġiti,

an Kanaan wääti a kiingon yeene."

²⁸ An wääna piik tääl baawkene ye, Noo cääynä yuunġu 350.

²⁹ An Noo cääynä yuunġe muure 950, an wäättana tüwnü.

10

¹ An a kaaynä yek merkä Noo ikki, Caam ke Haam ke Yaapic. An iken ġittä merkä kä ðiräk wääna tääl baawkenee kä ye.

Kaaynä Yaapic

² An merkä Yaapic a Jomar ke Maajüüc ke Maday ke Yawaan ke Tabil ke Maacik ke Tiraac.

³ An merkä Jomar a Ackanaac ke Ripec ke Tojarma.

⁴ An merkä Yawaan a Alića ke Tarcüic an mä Kaat ke mä Rudaan.

⁵ An a kaaynä me yaakca ken ika piirtin ġiti, an cääġġin wiykä mäyken ðuġin yaakka. An kiiptin ġiti kä bänkä yeeken ke äärgä yeeken tüġġen, ke ṭon yeeken an wäättana kun yanġalan daa kä lemmä yeenen.

Kaaynä Haam

⁶ An merkä Haam a Küüc ke Macir ke Püüt ke Kanaan.

⁷ An merkä Küüc a Ceba ke Hawela ke Capta ke Raama ke Capteka. An merkä Raama a Cüiba ke Diidaan.

⁸ An Küüc ġittä Nimuraat, an a m'ana iijġin kä teynä nommañ wic ye.

⁹ An ike a kiño teyconde Piṭo ñome ti, an a yaana jaayge kä me oġo, "Beelje bata kiño Nimuraat kä teynä Piṭo ñome ti."

¹⁰ An yätkitin yeene iijġin ti kä bänkä yek mä Baabil ke Aaraak ke Akaat ke Kolina nommañ mä Cinnaar ti.

¹¹ An ike yätkitin yeene ġäappe woo an wükcin nommañ mä Acüür ti, an a nant'a bättee kä bänkä battä me oġo Nünawa ke Rabuut Eer ke Kaala

¹² ke Recen ye. An Recen a baan mooye yaana yäwan cääy waan mä Nünawa ke Kaala ye.

¹³ An Macir a wäy yen mä Lüüt ke mä Anaam ke mä Leheep ke mä Naptüü

¹⁴ ke mä Patarooc ke mä Kaptoor ke mä Kacaloo, yaaka ġittä mä Palactün ye.

¹⁵ An Kanaan kaygon yeene yaana ġiñne ye, battä me oġo Cidoon, an ṇuca ġiññä mä Haat

16 ke mä Yaabüüc ke mä Amoor ke mä Jarjiic

17 ke mä Haaw ke mä Iraka ke mä Ciiin

18 ke mä Arwaat ke mä Jamaar ke mä Hamaat. An wäättana äärgä tüggen yek mä Kanaan piirtin.

19 An kewnä yen mä Kanaan juwu Cidoon an dakcidi ke Jaraar ke Gajja, an kä baan mä Caduum ke Amuura ke Adama ke Jobiim ke Leeca ti.

20 An a kaaynä Haam ikki ke äärgä yeeken tüggen ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ɬon yeeken.

Kaaynä Caam

21 An Caam cääna gittä merkä an ike a Yaapic määden mooye, an a wäy yen kaaynä Aabir muure.

22 An merkä Caam a Ilaam ke Acüür ke Arpiceet ke Lüüt ke Araam.

23 An merkä Araam a Üüc ke Üül ke Jaacir ke Maacik.

24 An Arpiceet gittä Caale an Caale gittä Aabir.

25 An Aabir gittä merkä kä yewwe. An ɲankalan äkki me ogo Paalic, nääŋka nommañ kiibene daa kä me giti niinkä yaaka giidene daa me ye ti. An määden battä me ogo Yaktaan.

26 An Yaktaan gittä Almoodaat ke Caalip ke Ajaramuut ke Yaare

27 ke Adüraam ke Üjaal ke Dikila

28 ke Übaal ke Abimayaal ke Ciiiba

29 ke Opeer ke Hawela ke Yübaap. Iken yaakki muure a merkä Yaktaan.

30 An iken cäyok nant'a battä me ogo Miica ye, ati ke Caapir pääm mä nomuŋu ti.

31 An a kaaynä Caam ikki ke äärgä yeeken tüggen ke lemmä yeenen ke bänkä yeeken ke ɬon yeeken.

32 An a äärgä tüggen yek Noo ikki ke merkä yeeken ke kaaynen, an iken ti ɬon piirtin nommañ wic wääna tääl baawkenee kä ye.

11

Än Bääynä yen Baabil

1 An nomuk kä on me muure nommañ wic lemmä yeenen a keelok, an a jiik keelkä ken jaaygä.

2 An wääna banɲene kä nomuk ye, kääñnä nant'a dääñgon gääpconde baan yaana battä me ogo Cinnaar ye ji, an iken cääjgin iñi wica.

3 An iken luugin pääken ogo, "Bätin düuca an peelin tey." An pämkä dalibuwin an wäättana a düuca peelgon ken nuugulene kä. An nomgu titkä dalibuwin an wäättana a diiney üllü ken nuugulene kä.

4 An iken jaajjin ogo, "Ääte ikin nänjin baan mooye, an ikin bätin an mooye bääyconde yaana wiñe wätcidi ti pollon ji ye. An ikin nänjin yäntängono nuŋko nana piirtitin nommañ wic."

5 An Piŋo kääjin iñi ükcidi baan mooye ke an bääyconde yaana batä mäbaan ye.

6 An Piŋo jaajjin ogo, "Iken a mä keelkä an lemmä yeenen a keelok! An iken ikki jujjin kä nääŋkä ginani yaanni, iken batta bi yocu nanŋa gin'a ɬäkkänä nanŋa ye.

7 An kaacin iñi lemmä yeenen cüülkin daa giti, nuŋko nana ɲankalan jiik menen ookcedeeda giti."

8 An piirji giti woo Piŋo nommañ wic muure, an yuuttu iñi kä banŋa baan mooye.

9 Ina ken äkkene daa me ogo Baabil yaanna nääŋka Piŋo mäbaan lepen cüülleeda giti muure, an mänkalan daa jaayee kä lemmä yeene yaanna, an iken piirji giti woo Piŋo nommañ wiñe ti muure.

Kaaynä Caam ke Abram ti

10 A perrä yen kaaynä Caam ikki. Wääna Caam yuunge anɲene kä 100 ye, an wääna tääl baawkenee kä yuungu kä yewwe ye, ike gittä Arpiceet.

11 An wääna Arpiceet giidene daa me ye, Caam cääynä yuungu 500, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

12 An Arpiceet cääynä yuungu 35, an gittä Caale.

13 An wääna Caale giidene daa me ye, Arpiceet cääynä yuungu 403, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

14 An Caale cääynä yuungu 30, an gittä Aabir.

15 An wääna Aabir giidene daa me ye, Caale cääynä yuungu 403, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

16 An Aabir cääynä yuungu 34, an gittä Paalic.

¹⁷ An wääna Paalic giidene daa me ye, Aabir cääynä yuungu 430, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

¹⁸ An Paalic cääynä yuungu 30, an gittä Raaw.

¹⁹ An wääna Raaw giidene daa me ye, Paalic cääynä yuungu 209, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²⁰ An Raaw cääynä yuungu 32, an gittä Cürü.

²¹ An wääna Cürü giidene daa me ye, Raaw cääynä yuungu 207, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²² An Cürü cääynä yuungu 30, an gittä Nahüür.

²³ An wääna Nahüür giidene daa me ye, Cürü cääynä yuungu 200, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²⁴ An Nahüür cääynä yuungu 29, an gittä Taare.

²⁵ An wääna Taare giidene daa me ye, Nahüür cääynä yuungu 119, an gittä merkä oogen ke tiirin yakkalan.

²⁶ An Taare cääynä yuungu 70, an gittä Abram ke Nahüür ke Araan.

Kaaynä Taare

²⁷ A perrä yen kaaynä Taare ikki. Taare gittä Abram ke Nahüür ke Araan. An Araan gittä Luut.

²⁸ An Araan İijjin wäyen Taare yütte wic kä tüwnü baan battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan nantä yaana giidene daa me ye ti.

²⁹ An Abram ke Nahüür diññä muutuk. An in Abram battä me ogo Caarraay, an in Nahüür battä me ogo Maalka. An Maalka iken ke Icka a tiirin Araan yaana a Nahüür määden ina.

³⁰ An Caarraay a burnu batta a giidon merkä.

³¹ An Taare minneni yeene Abram koowne ke Luut minneni minneni yeene Araan ke Caarraay in minneni yeene Abram, an kaaccene kä woo kä nant'a battä me ogo Üür a yen mä Kaldaan ye ti, atı nommañ mä Kanaan ti. An wääna däägene ti baan yaana battä me ogo Araan ye, i cääjjin İñi wica.

³² An Taare cääynä yuungu 205, an tüwnü baan Araan jı.

12

Piṭo Bäärä Abram

¹ An Abram kiini Piṭo ogo, “Atä, baan yüünü mañjä İñi ke mä yüükü ke an wääc, an atä nantä yaana bi nüütkeni kä ye.

² An İki bi naneni wäätcı agä ṭon yäwke, an İki bi tutkeni cäwdä nerconde, an yäntonḍü bi nanä täl, an me bi kãñi nüülkin İka ti kä päy yüünü.

³ An m'aka İki nüülkinı ye, bi nüülkü an m'aka İki tuumgi ye, bi tuumu, an İki bi wäätcı agä nüülkin yek äärgä tüggen nommañ wic muure.”

⁴ An Abram banñä bata yaana kiinene daa Piṭo ye, an attä ke minneni määden Luut. An Abram wääna kääjenee woo baan yaana battä me ogo Araan ye jı, yuunge caykä kä nüütkel witken kä duuc.

⁵ An Abram iine Caarraay koowne ke Luut, ke wakkä yeeke yaaka bilti ye muure, İken ke Luut, ke kiinkä yaaka ḍooje ke İke Araan ye. An İken kaaccä woo muure üñjıdı nommañ mä Kanaan ti.

An wääna ḍakkene ti Kanaan ye,

⁶ Abrammä ättä ke ḍakene ti jaan mooye yaana battä me ogo Muura ye ti, cokulan ti baan yaana battä me ogo Cakıım ye ti. I nüınkä yaakca ti mä Kanaan bilti nommañ yaanja jı.

⁷ An Piṭo üükın woo Abram ti, an kiinne ogo, “A kaaynä yüükü ken bi İñä nommañ yaanni.” An Abram Piṭo bätkene tambal nantä üükene kä woo Piṭo ye.

⁸ An wäättana İken banñä, an cääjjin waadgä pämkä waan Betalı ke Aay, an Betalı ḍımjıdı kä näjäk an Aay ken kä ñomuk, an keen yeene ṭeljene İñi wica. An Abram Piṭo bätkene tambal an maanñe wica.

⁹ An Abram bakkä woo üñjın İñi teettalan yaana battä me ogo Najip ye.

Banñä Abrammä Macır

¹⁰ An baan yaanja ti nantä anña kãñ kä yaac, an Abram banñä Macır atı cääjıdı wica a boorgon nääñka kãñ yaaññee kä wica ye.

¹¹ An wääna İken ḍakkene ti tooy tük Macır ye, iine Caarraay kiinne ogo, “Näjjä İki agä İin nerconde.

¹² Naana iki bi yoorgi mā Macir ye, iken bi jaajji ogo, 'A iije inni.' An ika bi nāka dok an iki bi mañjini agā üdon.

¹³ Jaajjä ogo iki agjey käwo, an kä jiik yüükü ika batta bi nanga nääḡkalan, an ika bi üüdja dok."

¹⁴ An wääna kaaccene ti Macir ye, ike yoori mā Macir neraan kä yaac.

¹⁵ An wääna yoorene daa kä duunḡkulen yek Parahuun ye, riingi Parahuun an wäättana iji an mooye yeene ji.

¹⁶ An kä ike Parahuun jone ñappä kä Abram, an Abram iññi diik ke dāk ke tüürüḡḡi oogen ke määngen ke kiinkä oogen ke määngen ke kälāmgä.

¹⁷ An Piṭo Parahuun ke mā yeeke tuckene yokin rackitin yaajgonde kä jiik Caarraay in Abram.

¹⁸ An Parahuun Abram bärkene an taaññe ogo, "A nääḡkä ḡaaka ika nāḡganaa kä yaakka? Ika batta nüütkadaa ogo iñḡü ina?"

¹⁹ An ika kiindaa ogo käwic ina, ke koowu daa kä a iin yeeni? İñḡü ina, koowu an ate!"

²⁰ An Parahuun mā yeeke iingene ogo Abram ñoolci woo baannen ke iije ke waak yeeke muure.

13

Piirtin Abram ke Luut

¹ An Abram juwu Macir, an üñḡjin ñaalok nānt'a battä me ogo Najip ye, ke iije ke Luut ke wakkä yeeken muure.

² An Abram anḡa ceeggon kä yaac kä digärgä ke tiilgä gälkä ke tiilgä.

³ An ike juwu Najip, an attä nāntä ke nāntä atı Betalı an dakka ti nāntä yaana waan Betalı ke Aay ye ti, nāntä yaana agee kä tilcini kä iññi keñ yeene kä on ye.

⁴ An a nānt'a iijjenee ti bättee kä tambal ye. An Abram Piṭo maanḡe ḡuca wica.

⁵ An cääna Luut yaana layok ke Abram ye, cääygene digärgä ke keeññi.

⁶ An nāntä cāwdä yeenen deettä iññi, an batta liitit cāwdä nāntä keellä kä diirin digärgä yeeken.

⁷ An kaaydoni digärgä yek Abram ke yek Luut äämä yääññäni. An mā Kanaan ke mā Peeric niinkä yaakca ti cāyok nāntä yaanja ti cääna.

⁸ An Abram Luut kiinne ogo, "Nana iki äämī yääññä, an ḡana kaaydoni digärgä yooko äämä yääññä, iki agi mā keelkä.

⁹ Nommañ muure ina ñomü ti yaanna iki piirti. Naana iki üñḡü kä buñ birrä ye, i ika üñḡü kä buñ aam an naana iki üñḡü kä buñ aam ye, i ika üñḡü kä buñ birrä."

¹⁰ An Luut wiñe äärene ñaalok an cäälgä yek wii mā Üürdün yooṭṭe taanḡa Coogaar garan bata nāntä garrä yen Piṭo, an neraan beel bata nommañ mā Macir. I batta mor Piṭo Caduum ke Amuura düüme giti.

¹¹ An Luut wakkä cäälgä yek wii mā Üürdün done, an iken piirtin. An ike banḡä kä ñomuk.

¹² An Abram cääjgin nommañ mā Kanaan ti, an Luut cääjgin bānkä mäyken yek cäälgä giti, an keeññi yeeke baakke ti baan yaana battä me ogo Caduum ye gunne ti.

¹³ An niinkä yaakca ti mā Caduum nāḡḡä nāḡḡä yaacken kä yaac yaaka batta ṭakkänä Piṭo ye.

¹⁴ An Abram wääna piirtene ke Luut ye, kiini Piṭo ogo, "Wiñü äärä ñaalok nānt'a cääyīi kä yaanna ti, an däämjä ñomuk ke ḡajāk an ñaalok ke iññi.

¹⁵ An nommañ yaanni bi iñe kä muure ke kaaynä yüükü ke cüle.

¹⁶ An kaaynä yüükü bi nanḡa dirä bata ḡomgu yek nommañ wiñe, an batta bi liilgä me kä panḡä.

¹⁷ Juwu, nommañ iñdenii kä, atä baadä bāyte ke gāpte."

¹⁸ An Abram keeññi yeeke baanḡe, an attä cääjgin jengä mäyken yek Mamar ḡoyin, baan yaana battä me ogo Hiburoon ye ti, an cääjgin iññi wica. An Piṭo bātkenē tambal ḡuca.

14

Abram Luut Määgede Woo

¹ An niinkä yaakca ti yääññä juwin baan ji. An Amrapiil yātkä mā Cınnaar, ke Ariyok yātkä mā Alicaar, ke Kadarlomaar yātkä mā İlaam, ke Tidaal yātkä mā Jüwim

² ircin yääññäk Beera ti yātkä mā Caduum, ke Birca yātkä mā Amuura, ke Cannaap yātkä mā Adama, ke Camibaar yātkä mā Jobim, ke yātkä mā Beela. An a Beela ken battä me ogo Coogaar.

³ An iken yaaka kä duuc yaakka kääygä yeeken dūli yokin dāāñgon yaana battä me ogo Cadīim ye ti, Koon Mooye yen Äyyä ti.

⁴ An iken yuungu yaaka kä caay witken kä yewwe ye, müktü kä yätkä Kadarlomaar, an yun yaana yoku wäätcete kä caay witken kä dāk ye, i tuuci yokin woo.

⁵ An wäana näakenee yun ŋuca ye, Kadarlomaar ke yätkäni yaaka ñääkene ye dāāgin ti, an mā Rapiin booji nant'a battä me ogo Actarūūt Karniim ye ti, an mā Jüuc booji nant'a battä me ogo Haam ye ti, an mā İim booji nant'a battä ogo Coobi Kiriteem ye ti,

⁶ an mā Hüür booji pämkä yaaka battä me ogo Cīr ye ti, ke dāakene daa ti El Paraan nantä teenṇä ti kä cokal.

⁷ An iken duukin ṇājāk an attä nant'a battä me ogo En Micpeet ye ti. An nantä cāanna äkki me ogo Gaadic. An iken bānkä mā Amülüik müügi muure ke mā Amoor yaaka cāyok Hajojon Taamar ye.

⁸ An yätkäni mā Caduum, ke Amuura, ke Adama, ke Jobiim, ke Beela yoken tooti yāāññä ti dāāñgon mā Cadīim jī. An Beela a nant'a cāanna äkki me ogo Coogaar ye.

⁹ An nāāgin ke Kadarlomaar yätkä mā İlaam, ke Tidaal yätkä mā Jüwiim, ke Am-rapiil yätkä mā Cīnnaar, ke Ariyok yätkä mā Alicaar. An iken yätkäni kä ṇan pärjidi ke yätkäni kä duuc.

¹⁰ An dāāñgon yen mā Cadīim cāāygene giti kälkä mäyken küüñgin yek kälkä ṇownä iilin kä dīrāk, an wäana yätkä yen mā Caduum ke yen mā Amuura ṇoolene daa meken ye, yakkalan lüüti kälkä an meken yakkalan lüdgin aajjin ṇaalok pämkä witin.

¹¹ An yätkäni yaaka kä ṇan ye, waak muure yek mā Caduum ke Amuura peeji ke wakkä äāmkä muure, an iken dūcin ṇājāk.

¹² An Luut yaana cāāy Caduum a minneni Abram määden ina mügi iji, an waak yeeke koowi muure.

¹³ An män Luut yaṇkalan battä, an attä Abram nüütkenē nāājkä yaaka nāñṇä dūuggen ye muure. An a Abram yen mā İburu yaana cāāy cokulan ti jengä mäyken yek m'ana battä me ogo Mamar a män Amoor ye, Mamar ke mädgen İckool ke Aneer a m'aka ñääki ke Abram ye.

¹⁴ An wäana Abram jīik tiñṇeeda kä ogo minneni määden müñṇi me ye, i ike dūttü 318 m'aka a giitin paa baanne, an a ṇeelgin ye. An ädāñṇi baati ṇātin, ke dākene ti baan battä me ogo Daan.

¹⁵ An wäana nantä üllee kä ye, Abram mā yeeke pāāñṇe giti, an gutcin yāāññāk an meken booji. An käāygä Kadarlomaar buurcin woo, an ṇooli ke baan yaana battä me ogo Hoba ye, Damac ti kä ṇaalok.

¹⁶ An Abram waak muure müñṇe, an Luut minneni määden ke waak yeeke ke määngä ke ook yaaka a müükün ye dūugene ṇājāk.

Malikcadiik Abram Nüülkene

¹⁷ An wäana Abram dūukenee kä nantä buuccee kä yätkä Kadarlomaar ke yätkäni yaaka ñääkene kä ye, yätkä yen mā Caduum käājin woo pāākcidi ike dāāñgon yen mā Coobi jī, a dāāñgon yen yätkä.

¹⁸ An Malikcadiik yätkä yen mā Caalim a män daan yen Joon yaana Küulan kä Yaac ye, Abram äkene woo biñṇan ke määk.

¹⁹ Yätkä Malikcadiik Abram nüülkene an jaajjin ogo,

“Abram nüülkünü Joon yaana Küulan kä Yaac,

nāñṇä pollon ke ṇommañ ye.

²⁰ An nüülkün dūkcī Joon yaana Küulan kä Yaac ye ti,

kä yaana iññey kä teynä an ädāñṇi yüükü boōññee da kä ye.”

An Malikcadiik kingi Abram waak muure yaaka piijene ye ti, kä caycayni.

²¹ An yätkä yen mā Caduum Abram kiinne ogo, “Mä yeeki yaaka müügi me ye ken dūukkaa kä, an waak muure koowu yaaka piijini ye.”

²² An Abram yätkä yen mā Caduum kiinne ogo, “İnti lajjänä ṇaalok an ika liittä kä Piṭo Joon yaana Küulan kä Yaac nāñṇä pollon ke ṇommañ ye ti,

²³ ogo ika batta kujjo ginkalan waak yüükü ti, naana a tol an naana a waynä um-donde ye, nuṇko ṇana jaayii kä ogo, ‘Abram nanṇä kä ika a ceeggon.’

²⁴ Waak'a ami mā yeeki yaaka äāton kä yāāññāk ye, ken bi gimgä pāāken, an Aneer ke İckool ke Mamar, dale küji yeeken.”

15

Jiik Doocin yek Piṭo ke Abram

¹ An nīnkā yakkalan ti Piṭo Abram um-gene kā yooddin an kiinne ogo, “Abram, ṇana iḱi boojū. Ika agā kuurñu yūūnū, an gin'a bi iñenii kā ye, bi yāwan.”

² An Abram jaajjin ogo, “Ay Piṭo Joon yeeni, gin'a iñdaa kā ye, ika bi nānga ṇaaka? I ika batta agā giidon anṇi, an m'ana bi yāti an yeeni jiñe ye, a Liyaajir yen mā Damac!”

³ An Abram jaajjin ṇuca ogo, “Ika batta agja kā iñgon merkā, an a kiingon yaana baanni ye, ken bi wāāti a yāto yeeni.”

⁴ An kiini Piṭo ogo, “Men yaanni batta bi wāāti a yāto yūūnū, a minneni yaana bi giidā woo jiñū ti ye, ken bi wāāti a yāto yūūnū.”

⁵ An Piṭo Abram koowne iññe woo wīca, an kiinne ogo, “Dāāmjā ṇaalok pollon ji, an kirkā pagā naana bi liiljeeda kā panṇā ye, kaaynā yūūkü bi ḱirā anan.”

⁶ An wina Abram luggin kā jiik Piṭo, an kā luggin yeene ḱoocce a men wotconḱe.

⁷ An ike kiini ogo, “Ika agā Piṭo yaana iḱi äbeney woo baan yaana battā me ogo Üür a yen mā Kaldaan ye, ika ṭākā nāntā yaanni iñdenii kā wāāti a yūūnū.”

⁸ An Abram jaajjin ogo, “Ay Piṭo Joon yeeni, bi ṇājja ogoo ogo bi wāato ogo yeeni?”

⁹ An ike kiini Piṭo ogo, “Ickaa naañ, ke ḱeel iñe, ke kabal yaane, yaaka yuungen a wāatin kā ḱāk ye, an bāāmle ke gūlkūtele.”

¹⁰ An Abram waak yaakka muure äbene, an ḱigārgā ken bāāṇṇe giti an ban yanḱalan daa biirjene ti menen ti, an ḱiirgā ken batta agee kā bāākin giti.

¹¹ An wāāna weñgā kuuyene iñi ogo yoku iken āmo waak tüwīn ye, i maki woo Abram.

¹² An wāāna an ütcedee kā ye, Abram oodi kā yaac, an mīllā mooye yaana yāwan ye ike āāti wic.

¹³ An Abram kiini Piṭo ogo, “Nijā ṭetan! Kaaynā yūūkü bi wāāti a boorgu baan yaana batta a yeenen ye ti, an bi nanḱā a kiinkā an bi joocu yuungu 400.

¹⁴ An ṭon yaaka iken nanḱi a kiinkā yaakka bi joojū, an iken wāattana bi kājā woo i iñken pegan kā wakkā.

¹⁵ An iḱi bi tüwū kā ṇiibbin, an iḱi bi jiki me i yūūngū a ḱiirini.

¹⁶ An kilkā kā ṇan kaaynā yūūkü bi ḱuku ṇājāḱ winni, kā yaana nāāṇkā yaackā yek mā Amoor batta mor ḱakene kā waan jooññu ti ye.”

¹⁷ An wāāna an üttee kā an nāntā mīldenee kā ye, Abram yuṭṭu jiinā ḱūūṇiḱi woo piil ji ke diktāṇle ḱiikidi woo ṭenṭel ti kaajit waak bāākin waadgen giti.

¹⁸ An an jiñe yaanja ti, Piṭo ḱuccin jiik ḱoocin ke Abram, an jaajjin ogo, “Ṇommañ yaana jūwidī wii mā Macir an ati ke wii mooye yaana yāwan battā me ogo Puraat ye, bi iñā kaaynā yūūkü,

¹⁹ baan mā Kinaan, ke mā Ginaac, ke mā Gadmoon,

²⁰ ke mā Haat, ke mā Peeric, ke mā Rapiin,

²¹ ke mā Amoor, ke mā Kanaan, ke mā Jarjiic, ke mā Yaabūuc.”

16

Giitkā Icāmayiil

¹ An Caarraay in Abram, a burnu. An cāāyge ṭuul mā Macir battā me ogo Haajir ṇuugal baanne a kiingon.

² An Abram kiini Caarraay ogo, “Piṭo ika ṭiṇṇa kā giidā merkā. Atā nūine ke kiingon yeeni, an kā pāy yeene ika bi nāṇā merkā.” An Abram giimmin jiik iñe.

³ An wāāna Abram nāākenee yuungu kā caay ṇommañ mā Kanaan ji ye, Caarraay kiingon yeene Haajir yen mā Macir koowne iññe oore Abram wāattā a iñe.

⁴ An Abram nīngin ke Haajir, an Haajir laaccā. An wāāna ḱone yoorreeda kā laaccee ye, men mooye yeene wāattana kāāckene kā illā yok.

⁵ An Caarraay Abram kiinne ogo, “Ika agā piikon an nāāṇkā yaakka a wiñū ti. Kiingon yeeni iññenii kā a iñṇi, an wāāna ḱone yoorreeda kā laaccee kā ye, i ika wāattana ila yok. An Piṭo iḱi bi nūūtki a ṇaani ken āātā kargit.”

⁶ An Caarraay luuki Abram ogo, “Ike a kiingon yūūnū an mor cāāy iñtū ti, nāṅgā nāāṇkā yaaka daa yooddu pājidi ke iḱi ye.” An Caarraay Haajir kāāckene kā jooññu ke buurce woo ike ti.

⁷ An Haajir kañi malak yen Piṭo jīn wic kā cokal woo teettalan, kā pāy yaana atī Cūūr ye ti.

⁸ An taaji malak ogo, “Haajir, kiingon Caarraay, iḱi āātā wa? An iḱi atā wa?”

An luukki ogo, “Ika buurcu woo men mooye yeeni Caarraay ti.”

⁹ An kiini malak yen Piṭo ogo, “Ḍukcu nājāk men mooye yūūnū iñte ti, an jiik yeeke ken tiñdā.”

¹⁰ An cāanna kiini malak yen Piṭo ogo, “Kaaynā yūūkū bi nanā ḍirā an batta bi līlgā me kā panjā kā ḍiirinenen.”

¹¹ An cāanna kiini malak yen Piṭo ogo, “İḱi agā laacon, an iḱi bi giidā minneni oone. An bi ākkā ogo Icāmayiil, nāānka Piṭo pillā yūūnū tiñjeeda kā ye.

¹² An Icāmayiil bi beel bata gin luum jīñe, iñte bi iccede me ti, an me daa bi iñken iccātā ike ti, an ike bi cāāy kā yīñ ke mādgen muure.”

¹³ An Piṭo yaana ike kiini ye, ākkene yāntān ogo, “İḱi agā Joon yaana ika yoodda ye” An ike ṇuccin jaajjin ogo, “Tiññan M'ana ika yoodda ye, yoorru.”

¹⁴ An ina ken jīn ākkene daa kā me ogo Bīr Lahaayi Rooy, an anan ogo, Jīn M'ana a Ūdon Ika Yoodda ye. An mor bilti ke tiññan wīca waadgā nāntā battā me ogo, Gaadic ke Beerit.

¹⁵ An Haajir Abram gitkene minneni oone, an ākki Abram ogo Icāmayiil.

¹⁶ An Abram wāāna gitkene daa Haajir Icāmayiil ye, yuunge a caykā kā cunuuk witken kā ḍūūgük.

17

Abram Äkki Joon ogo Abrayiim

¹ An wāāna Abram yuunge anjene caykā kā wanāḍen witken kā wanāḍen ye, nūūtki woo Piṭo yore, an kiinne ogo, “Ika agā Joon yaana Līitit ye. An pāy yeeni ken baaddā, an dalā iḱi ḍonjū ladan.

² An ika bi ḍuccu jiik ḍoocin waan yoono ti ika ke iḱi, an kaaynā yūūkū bi nanā ḍirā kā yaac.”

³ An Abram wange kūmjene iñi Joon ñomi ti, an kiini Joon ogo,

⁴ “A jiik ḍoocin yooko ke iḱi ikki, iḱi bi wāātci agā wāy yen ṭon ḍiirken.

⁵ An iḱi batta bi ṇuca batti me ogo Abram, iḱi bi batti me ogo Abrayiim, nāānka iḱi nanjneni wāätti kā a wāy yen ṭon ḍiirken ye.

⁶ An merkā yūūkū bi nanā ḍirā kā yaac, an kaaynā yūūkū bi wāāti a ṭon ḍiirken, an yātkāni bi kājā woo iken ti.

⁷ “An ika bi ḍuccu jiik ḍoocin yeeki ke iḱi ke kaaynā yaaka nāñū ti ye, kil ke kil ti. Yaakki a jiik ḍoocin ke cūle, ika bi kamāt agā Joon yūūnū, an agā Joon yen kaaynā yaaka nāñū ti ye.

⁸ An ṇommañ yen mā Kanaan nānt'a cāāyii agii kā boorgon yaanna, bi iñenii kā muureen, iḱi ke kaaynā yūūkū. An bi wāāti a nāntā yeenen ke cūle, an ika bi wāātā agā Joon yeenen.”

Bilgon yen Jiik Ḍoocin

⁹ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Jiik ḍoocin yeeki tiicke, iḱi ke kaaynā yūūkū yaaka bāātidi nāñū ti ye.

¹⁰ An a jiik ḍoocin yeeki yaaka ṭākkā tiñje ye ikki, iḱi ke kaaynā yūūkū, m'aka a ook waadgic ti ye dale iirgā me.

¹¹ Dale purpurri yeekic iirjānā me woo, an iirrä yeenic ken bi wāāti a baacbaac jiik ḍoocin waadgo ti.

¹² An kilkā yaaka āātā ye ti, merkā oogen waadgic ti yaaka nīnken kā cunuuk ye, dale iirgā me, naana a giitin baannū halla batta a kaaynā yūūkū a kiiygin kā tiil boorgu ti ye.

¹³ An naana a giiton baannū halla a kiygon kā tiil ye, i dale ergā me. Nuṇko jiik ḍoocin yeeki wāātee kā yokic ti ke cūle.

¹⁴ An m'ana yaakkā kā errā ye, bi anjānā me yok mā yeeki giti, jiik ḍoocin yeeki tu-ūññe yok.”

Caarraay Äkki me ogo Caarra

¹⁵ An Joon Abrayiim kiinne ogo, “Caarraay iñjū ṇana ṇuca baddā ogo Caarraay, yāntonḍe bi wāāti ogo Caarra.

¹⁶ Ike bi nūūlkū, an iḱi bi gitkey minneni oone. Ike bi nūūlkū, an bi wāāti a miy yen ṭon ḍiirken. An yātkāni yek ṭon bi kājā woo kaaynā yeeke ti.”

¹⁷ An Abrayiim wange kūmjene iñi an yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, “Ika bi giidā minneni i yuungi wāättā caykā kā caay

anji? An Caarra bi giit minneni i yuunge wäättä anji caykä kä wanjaden anji?”

¹⁸ An Abrayiim Joon kiinne ogo, “Dalä Icämayiil ken pır ñomü ti!”

¹⁹ An luugi Joon ogo, “Ba'ay! İinjü Caarra iki bi gitkey minneni oone, an bi äkkä ogo Icaak. An ika bi ðuccu jiik ðoocin yeeki ke ike, an ke kaaynä yeeke yaaka nãñe ti ye. An bi wääti a jiik ðoocin yaaka batta düüñidi ye.

²⁰ An Icämayiil ti, jiik yüükü tiingenenii kä, njäjä ike bi nüülkü, ike bi nanjä giit, an bi ðiirä kä yaac. An bi wääti a wäy yen yätini yaaka kä caay witken kä yewwe ye, an bi dalä wääti a ðon yäwke.

²¹ An ika bi ðuccu jiik ðoocin yeeki ke Icaak yaana bi gitkini kä Caarra ye, waan bata yaanni, yun yaana äätä yaanja ti.”

²² An wäana Joon ðanñee kä jiik ke Abrayiim ye, Abrayiim daljene inñi.

²³ An an jinne yaanna ti, Abrayiim minneni yeene Icämayiil koowne ke ook yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiygin kä tiil yeeke ye, an iirre bata yaana kiinene daa kä Joon ye.

²⁴ An Abrayiim eri me i yuunge caykä kä wanjaden witken kä wanjaden.

²⁵ An minneni yeene Icämayiil yuunge kä caay witken kä ðäk, wäana erene daa kä me ye.

²⁶ An an jinne yaanja ti, Abrayiimmä iiri me muutuk ke minneni yeene Icämayiil.

²⁷ An ook muure yaaka baanne ye, ke merkä oogen yaaka a giitin baanne ye, ke yaaka agee kä kiygin kä tiil boorgu ti ye, iirene daa kä me muure.

18

Ukcodoni kä Ðäk

¹ An Piṭo yore nüütkenen woo Abrayiim jengä mäyken yek Mamar ti kä cokal i ike cäay keen yeene tük, an giiti anji.

² An Abrayiim däämjın ñaalok, an yurcin ook kä ðäk yudit kä cokal. An wäana yoorreeda kä ye, ike bänjin woo keen yeene tük atı paakcede, an ðungene inñi.

³ An ike jaajjin ogo, “Mügdo, naana ika kãññä ñerrä iki ti ye, i nana kiingon yüünü kaajdii kä wic.

⁴ Yokic yïkke tiïbbok jaan yaanni ñoy, dale ikee äckene me piik kä ðewan lukce kä woo kiiğic.

⁵ “Inni kiingon yeenic cickene ti yaanni, dale ikee äckene me amma tääñe ñaalok juuggic, an wäättana daa ikee wükce.” An ike luuki ogo, “Ñeran, Nanjä daa bata yaana jaajjinii kä ye.”

⁶ An Abrayiim bülcın njäk kä birañ keen yeene ji Caarra ti, an kiinne ogo, “Kä birañ! Kiitā woo ðon gütke kä ðäk kakin yüükü yaaka ñeran ye ti, an wacci nanjä a biggi.”

⁷ An Abrayiim lüünñü ðäk yeeke ti, an wäkkä naan yaana a caagon ye, an inñe kiingon yeene ogo nanje ko birañ.

⁸ An wäana amma eenñee kä ye, Abrayiim kuññu münñü ke aak ke yänñä peelgon an ðuckene wilgä ñomgen ti. An wäana jujjene kä amma ye, i Abrayiim yuuttu gurken ti jaan ñoy keeye.

⁹ An wilgä tääccin ogo, “İinjü Caarra wali?”

An luugi Abrayiim ogo, “Bilti äräk keen ji.”

¹⁰ An yankalan jaajjin ogo, “Yun yaanja ti ika bi ðuuku iki ti bata waan yaanni ti, i İinjü Caarra bi miigä a giidon minneni!”

I Caarra jiik yaakka tiinjede, i cäay keen tük oon njac kä cokal.

¹¹ Abrayiim ke Caarra muutuk duunjin, an Caarra yuungu yek giidä agee kä aaygin.

¹² An Caarra yircin woo, an jaajjin jone ti ogo, “İka tiindänä an oori daandin, tiññani ika bi kãñä jon ñamme yaanni?”

¹³ An Piṭo Abrayiim taaññe ogo, “Caarra yiiti ina an jaay ogo, ‘A gütken ika bi kãñä minneni i ika tiindänä anji?’

¹⁴ Ginkalan bilti yaana Piṭo yoje ye? Yun yaanja ti ika bi ðuuku bata waan yaanni ti, an Caarra bi kãñi minneni.”

¹⁵ An Caarra booccu ti, an riccin woo an jaajjin ogo, “İka batta agä yircidini woo.”

An kiini Piṭo ogo, “İna, iki yircini woo.”

Abrayiim Mäti Piṭo ogo Caduum

¹⁶ An wäana ook ðanñene kä amma ye, juwin ñaalok an däämjın kä taanñä Caduum. An wäana atene kä ye Abrayiim attä ke iken iiccede päy ji.

17 An Piŧo jaajjin ogo, “Abrayiim yoku müngü kä gin'a ɬakkä nanja ye?”

18 An Abrayiim bi wääti a ɬon yäwken an teyken, an ike bi wääti a njuülkinni yek ɬon ɬiirken nommañ wic muure.

19 Ike wäägänä woo, a m'ana bi inñi merkä yeeke ke mä äntüke yeene kä tiiññä päy yen Piŧo kä nanjin näänkä ɱerkä, ke näänkä wotku ye. An wäättan näänkä yaaka kiinnä kä Abrayiim ye bi nängä daa kä muure.”

20 An Piŧo Abrayiim kiinne ogo, “Ika ti-inñä yääw yen mä Caduum ke Amuura, kä yaana näänkä yaackä yeeken ɬiirene kä yaac ye.

21 Ika atä inñi yuɬu näänkä yaackä yeeken bata yaana tiinñä ciñtän ye. Naana batta a gütken ye, ika ɬakä ooku giti.”

22 An ook ñomgen ɬuki woo ünñidi Caduum, an Abrayiim ken buccin yudit Piŧo ñome ti.

23 An Abrayiim wükcin ti ike ti, an taaññe ogo, “Mä wotku ke mä yaackä bi nängä ɬugin muure?”

24 An naana mäkkalan bilti wodañ caykä kä duuc baan mooye ji ye, nantä yoku üülü wic? Batta nantä kura bi daljä kä mä wotku yaaka caykä kä duuc jiñe ti ye?

25 İki batta liiɬä nängä gin bata yaanna, kä nängä ɬugin mä ɱerkä ke mä yaackä muure. İki mä ɱerkä ke mä yaackä nanjä kä näänkä keellä ina! A gütken iki batta liiɬä nängä anan! Batta yoku juco yen nommañ wiñe muure nängi gin'a wodañ ye?”

26 An Piŧo jaajjin ogo, “Naana ika kääññä mä wotku caykä kä duuc Caduum ji ye, baan mooye jiñe muure bi daljä ogo iken.”

27 An Abrayiim jaajjin ogo, “Ika uccunu kä jiik ke Mügdo, i ika inni agä nomgu ke ɬaatañ käpet yaanni.

28 An bi beel ogoo naana mä wotku yaaka caykä kä duuc yaakka buunjin kä duuc ye? Baan mooye muure bi ɬüümü giti kä buunjin yen me kä duuc?”

An Piŧo jaajjin ogo, “Naana ika kääññä caykä kä nan witken kä duuc ye, i baan mooye batta ɬüümü giti.”

29 An ɱoci taaji Abrayiim ogo, “An naana iki kääññi mä ɱerkä caykä kä nan wica ye?”

An luugi Piŧo ogo, “Batta bi ɬüümü giti kä yaaka caykä kä nan yaakka.”

30 An Abrayiim jaajjin ogo, “Mügdo, ɱana iki pendä, dalä ika jaayä. An naana iki kääññi mä ɱerkä caykä kä ɬäk wica ye?”

An luugi Piŧo ogo, “Batta bi ɬüümü giti naana ika kääññä caykä kä ɬäk wica ye.”

31 An Abrayiim jaajjin ogo, “Ika uccunu jiik ke Mügdo, an dalä ika iinñädä. An naana iki kääññi mä ɱerkä caykä kä yewwe wica ye?”

An luugi Piŧo ogo, “Batta bi ɬüümü giti kä yaaka caykä kä yewwe yaakka.”

32 An ɬüünñi ti Abrayiim jaajjin ogo, “Mügdo, ɱana ika pingadaa, naana iki ɱoceni taajeni ääñi kä keelok ye. An naana iki kääññi mä ɱerkä kä caay wica ye?”

An luugi Piŧo ogo, “Batta bi ɬüümü giti kä yaaka kä caay yaakka.”

33 An wääna Piŧo ɬanñee kä jiik ke Abrayiim ye, ike ɬakkä an Abrayiim ɬukcin baanne.

19

Düümtin Caduum ke Amuura

1 An malanñi kä yewwe äätin baan mooye yen mä Caduum biigin ti anñi, i Luut cääy äntüke yen baan mooye ti. An wääna malanñi yootteeda kä ye, ike juwin ñaalok paakke an ɬünñin inñi, an wange kümjene inñi nomgu giti.

2 An ike jaajjin ogo, “Mügdoni yeeki, ääte paa ba' kiingon yeenic. An kügic looke woo, an ikin nünin tiññan an ikee murje woo kä tinñänä.” An iken luukcin ogo, “Ba'ay, ikoon bi nünon woo käpet.”

3 An iiri Luut ke gimmene, an wooyne ti baanne. An tutkene waak äämka ɬiirken ke biggi yaaka batta cääyge ti ɱimin ye, an iken ämmä.

4 I iken batta mor ootunu, ook muure yek baan mooye yen mä Caduum ɬurji ke ɬänkä duurin an yeenen küüri ti.

5 An Luut yaawgä ogo, “Wali ook yaaka äätin baannü biigin ti tiññan ye? İckoon kä woo dalä nünon.”

6 An Luut kaaccä woo iken ti, an äntüke üüljene ɱañe ti.

7 An jaajjin ogo, “Ba'ay, müggü yeeki, yiñ yaanna ɱana nanje.

8 Däämme, ika cääyga ɬulgu kä yewwe yaaka küci ook ye. Dale ken äcke kä woo, an nanje näänk'a daa ɬäkke nanje daa kä ye.

Ŋana ook yaakki nan̄de nāāŋkalan̄, iken a wilgā yeeki an̄ tiijā kā ika.”

⁹ An̄ luugi ogo, “Wūkcū woo pāy yoono wan̄,” An̄ iken jaajjin ogo, “Men yaanni āatin winni a boorgon, an̄ ṭākī ikīin nūūtkitī nāāŋka nan̄tin ye! İki bi nan̄gini yiñ kāārci woo kā iken.” I iken wūūkidī ti Luut ti atī ṭākī āntūke liktā giti.

¹⁰ An̄ malan̄ji in̄ken lajji woo, an̄ Luut guun̄i ti ārāk an̄ āntūke ūūljī.

¹¹ An̄ ook muure yaaka yudok āntūke tūk dūrjī ke dānkā ye, uuyi wan̄gin nuŋko ŋana āntūke kañte daa.

¹² An̄ malan̄ji Luut taaji ogo, “İki cāāygi ŋaannā winni? İki cāāygi mārāngūnū, ke ooglen yūūkū, ke tiir̄in yūūkū, ke mā yūūkū yakkalan̄ baan mooye jī winni? Ācci woo nan̄ṭā yaanni ti.

¹³ İkoon ṭakon nan̄ṭā yaanni dūūmon giti. Cīntān̄ yen yiñ mā baan yaanni ḍakkā ti Piṭo ti, an̄ ikoon tuujonon ogo dūūmjon giti.”

¹⁴ An̄ Luut attā nūūtkidī mārāngene yaaka a ḍuccinī jiik ṭākī ḍijī ṭulge ye, an̄ kiinne ogo, “Kā bīran̄ juwe kaace woo nan̄ṭā yaanni ti! Piṭo baan mooye ṭakke dūūme giti.” An̄ iken dūūci ogo ike nāāyo ogo nāāyon.

¹⁵ An̄ wāāna buur kāājenee kā ye, malan̄ji Luut jūūmī yok ogo, “Kā bīran̄, tiñū koowu ke tiir̄in yūūkū yaaka kā yewwe winni yaakki. An̄ kaace woo tiññan̄ji, nuŋko ikee cūccete woo ke baan naana jooññu ātā ye.”

¹⁶ An̄ wāāna Luut juugge riijjene kā ye, mūgī malan̄ji kā in̄te an̄ iñe mūgī kā in̄te an̄ cāāna tiir̄in yeeke yaaka kā yewwe ye, mūūgī kā in̄ken an̄ ici woo baan jī ṭetan̄, nāāŋka āngene daa ŋiŋgin̄ Piṭo ye.

¹⁷ An̄ wāāna ābene daa kā woo ye, kiini malak yan̄kalan̄ ogo, “Buurce woo ūde, an̄ ŋana ikee dāāmmede ŋājāk, an̄ ŋana ikee yuutcede iñi nan̄ṭā yan̄kalan̄ ti ḍāāñgon jī. Lüūde nan̄ṭā pāmka nuŋko ikee cūccete me woo!”

¹⁸ An̄ kiini Luut ogo, “Ba'ay, kura Mūgdoni yeeki.

¹⁹ Kiingon yeenic kāññā ŋerrā ikee ti an̄ ika nūūtkana biilin yaana batta dūūñidī ye, kā daljin̄ ūññū yeeni. An̄ ika batta bi liitā lūūdū nan̄ṭā pāmka, nuŋko ika wāātta ṇāc jooññu an̄ ika tūwdū.

²⁰ Yooru, baan yaanni ike cokulan̄ ti, an̄ dalā ika lūūdū ike ti, an̄ ike cāāna ḍeeran̄, tiingaa dalā ika lūūdū nan̄ṭā yaana ḍeeran̄ yaanja ti, nuŋko ūdū kā.”

²¹ An̄ kiini malak ogo, “Jiik yūūkū yaaka kiinnaa kā yaakka gīmgānā, an̄ baan yaanna batta bi dūūmū giti.

²² Kā bīran̄, lūūdū nan̄ṭā yaanja ti, ika batta bi liitā nan̄ṭā ginkalan̄ i iki batta mor ḍakci ti.” An̄ ina ken baan yaanna ākkene daa me ogo Coogaar yaanna ogo ḍeedodeet.

²³ An̄ Luut ḍakkā ti Coogaar i an̄ kāājidi.

²⁴ An̄ Piṭo puukin̄ iñi cāgārey kā pollon̄ jīnā Caduum ti ke Amuura.

²⁵ An̄ bānkā yaakca dūūmme giti ke ḍāāñgon ke m'aka cāyok bānkā giti ye, ke waak garkā yaaka a yūlin̄ ye muure.

²⁶ An̄ in̄ Luut dāāmjin̄ ṇājāk, an̄ wāātta a tan̄kuulu yen āyyā.

²⁷ An̄ Abrayiim cuuyin̄ kā tiññāñā an̄ ḍukcin̄ nan̄ṭā yaana yuuttee kā Piṭo ñome ti ye.

²⁸ An̄ ike dāāmjin̄ iñi taan̄ṇā Caduum ke Amuura, ke taan̄ṇā ḍāāñgon ti, an̄ jīnā yootte dūūñidi ñaalok kā yaac ŋommañ jī, bata jīnā yek kāälmaañ.

²⁹ An̄ Joon̄ wāāna bānkā māyken yaaka cāyok ḍāāñgon jī ye dūūmmeeda kā giti ye, Abrayiim pajjene an̄ Luut māāgene woo jooññu yaana nan̄ṇā ḍoñe bānkā yaaka cāāynee kā giti ye ti.

Luut ke Tiir̄in Yeeke

³⁰ An̄ Luut booññu kā cāwdā Coogaar an̄ ban̄ṇā ke tiir̄in yeeke yaaka kā yew ye, an̄ attā cāājjin̄ ṭuum pāmka giti.

³¹ An̄ niinnā yan̄kalan̄ ti tiiron yaana a kaygon ye, kāwen ḍeerconde kiinne ogo, “Wāyo ḍuun̄din, an̄ baati oon yan̄kalan̄ winni yaana ikii koowī ye, bata poñ yen me muure ŋommañ wic ye.

³² Äātā wāyo nāākki māk, an̄ wāāttana ikii niini ke ike an̄ wina ikii bi āāci woo kaaynā wāyo ti.”

³³ An̄ wiir̄in̄ jiñe yaanja ti wāyen nāākki māk, an̄ tiiron yaana a kaygon ye kaaccā an̄ n̄ngin̄ ke wāyen. An̄ niin̄jin̄ yaana niin̄jenee kā ke juwin̄ yaana juwenee kā ye kucu wāyen.

³⁴ An̄ tiññāk an̄ji tiiron yaana a kaygon ye, kāwen ḍeerconde kiinne ogo, “Wiir̄in̄

tiinuk ikoon niinnon ke wäyo, ɲoci nääkki määk wīrin, an iki kaacci niine ke ike nunjo ääcii kā woo kaaynā wäyo ti.”

³⁵ An wīrin jiine yaanja ti wäyen ɲoci määtki määk, an tiiron yeene deerconde attā kaaccā niinnene. An niinjin yaana niinjenee kā ke juwin yaana juwenee kā ye kucu wäyen.

³⁶ An Luut tiirin yeeke muutuk laacce.

³⁷ An kaygon giinṇā minneni oone an äkkene ogo Muwaab. An ike ken a wäy yen mā Muwaab ke tiñṇan.

³⁸ An tiiron deerconde yeene giinṇā minneni oone cääna, an äkkene ogo Benaammi, an ike ken a wäy yen mā Amüün ke tiñṇan.

20

Abrayiim ke Abimaliik

¹ An Abrayiim nantā yaanja bākkene wic attā nantā battā me ogo Najip ye, an cääjin waan Gaadic ke Cüür, an wäättan ike banṇā Jaraar. An cääy wica bata boorgon,

² an wica Abrayiim jaajjin kā iine Caarra ogo, “Ike a kāwo.” An Abimaliik yātkā yen mā Jaraar Caarra tuckene an koowne.

³ An wīrin jiine yaanja ti Joon āatin Abimaliik ti kā läaggī an kiinne ogo, “İki bi tüwü kā iin yaanna, iin yaana koowni yaanna a in mārṇkalan.”

⁴ An Abimaliik batta mor ninok ke Caarra, i ike jaajjin ogo, “Mügdo, ɬon yaaka duuggen ladan ye bi düümü gitī?

⁵ Batta a Abrayiim ken ika kiinna ogo, ‘Ike a kāwo halla?’ An ike kā ɖone gimmin an jaajjin ogo, ‘Ee, ike a määdo.’ Näänkā yaakka nanṇā kā jon lanṇe, an kā ɖon lanṇe.”

⁶ An cääna kiini Joon läaggī ti ogo, “Ee, ṇājṇā iki jonü ladan. Ina ken tiinṇenii kā nāngin ika näänkā yaackā yaanna, an batta bääggenenii kā tabjeeda kā yok yaanna.

⁷ Tiñṇaanṇi juwu iin duukku oore, oore a bāto, ike bi mālci ñaalok kā iki an iki bi üdü. An naana batta duukkedeeda kā ye, ookci gitī iki ke mā yүүkü ikee bi tüwe muuriṇan.”

⁸ An kā tiñṇānā Abimaliik kiinkā yeeke muure bārkene ti, an wääna nüütkeneeda kā

gin'a nanṇā ɖone muure ye, i iken bojgin kā yaac.

⁹ An Abrayiim bārki Abimaliik an taaññe ogo, “A ṇaaka inni nāngonoon kā yaanni? I iki yälkeneni jiik ṇaaka yaana ickaa kā ɖok näänkā yaackā ke yātkitīn yeeni yaanni? İki ika nānganaa näänkā yaaka batta päjjidi nanṭa me ye.”

¹⁰ An Abrayiim taaji Abimaliik ogo, “A ṇaaka ken yoorri ina ke nanṇi kā näänkā yaakka yaanna?”

¹¹ An luugi Abrayiim ogo, “İka duucu ogo me winni batta bojgo ko Joon, an iken bi ɬako iin yeeni an ika bi nāṇṇa ɖok an koowji.

¹² An a gitken a kāwo ɬul wäyo, an batta a ɬul miyo ken koownu a iin yeeni.

¹³ An wääna kiinana kā Joon ogo an wäyo mañjoo iñi, an ika atco nantā ke nantā ti ye, ike kiinnā ogo, ‘Nāngaa ṇerrā. Nantā yaana atī kā ye, iki jaajṇā ogo ika agjo määdic.’ ”

¹⁴ An Abimaliik kuñṇu diik ke dāk ti, an kuñṇu kiinkā oogen ke määngen yeeke ti, an iññe Abrayiim. An ike cääna in Abrayiim Caarra duukkeneeda kā.

¹⁵ An Abimaliik jaajjin ogo, “Nommañ yeeni daamṇā muure an wākā nantā yaana ɬākkā cääyii kā ye.”

¹⁶ An Caarra kiinne ogo, “Määdic iñdā tiilgā gālkā wāngen 1,000. Yaanni nüütī m'aka ke iki ye ti, ogo iki ɖonü lado lat. An dalā me muure ṇājṇā ogo iki batta agjei nanon ginkalan yaana yaajoyaac ye.”

¹⁷ An Abrayiim mālcin ñaalok Joon ti, an Joon in Abimaliik ke kiinkā yeeke yaaka a määngen ye teeññe, an wäättan iken kāññā merkā ṇuca.

¹⁸ Kā yaana Piṭo määngā yaaka ba' Abimaliik ye kurku yeeken yek giidā üüljeneeda kā gin'a nanṇā ɖone Caarra in Abrayiim ti ye.

21

Giinṇā Icaak

¹ An Piṭo Caarra nāngene ṇerrā bata yaana kiinneeda kā ye, an gin'a irkeneeda kā jiik ye nāngeneeda kā.

² An Caarra laaccā an Abrayiim gitkene oonle i a daan anan, kā waan yaana kiinene daa kā Joon ye.

³ An Abrayiim oonle yaana gitkene daa kä Caarra ye, äkkene ogo Icaak.

⁴ An wääna Icaak nünke anjene cunuuk ye, eri Abrayiim bata yaana iingene daa kä Joon ye.

⁵ An Icaak wääna giidene daa kä me ye i Abrayiim yuunge 100.

⁶ An Caarra jaajjin ogo, “Joon ika iñña tüggın yaalgä, an m'ana bi tiñji ye bi yiñon kä.”

⁷ An ike cääna jaajjin ogo, “A ñaani ken yoku Abrayiim kiine ogo Caarra bi niito merkä? Inni gitkanä oonle i ike anji daan yaanni.”

Ñoolcin Woo Icämayiil ke Haajir

⁸ An Icaak kaarra an tääkki me kä aak, an nünna yaanja ti Abrayiim tuttu poñ waak äämkä.

⁹ An Caarra Icämayiil yaana a giiton kä Abrayiim Haajir yen mä Macir ti ye, yoorre minneni Icaak kääje yok.

¹⁰ An ike Abrayiim kiinne ogo, “Kiingon iine yaanni ñoolci woo ke minneni yeene, kiingon iine yaanni minneni yeene batta bi ñääki yänñä ke minneni yeeni Icaak.”

¹¹ An Abrayiim jone yaañña kä jiik yaakka kä yaana Icämayiil agee kä minneni yeene ye.

¹² An Abrayiim kiini Joon ogo, “Nana jonü yaajan kä oonle ke kiingon iine yüünü. Jiik yaaka kiingi kä Caarra ye ken tiñjä, an kä Icaak kaaynä yüükü bi käjä woo.

¹³ An ika cääna bi nanjä ñon yek kaaynä Icämayiil minneni Haajir, kä yaana agee kä minneni yüünü cääna ye.”

¹⁴ An kä tiññänänä anji Abrayiim juwin ñaalok, an kuññu amma ke kücam piik an iññe Haajir. An njäpkeneeda kä büyke ti. An tucce woo ke oonle, an ike attä päy ji an yäaynä woo teettälan nant'a battä me ogo Biirciba ye, an anan ogo Jiin Liittän.

¹⁵ An wääna piik baawkene kücam ji ye, minneni maatte iñi jaan ñoy.

¹⁶ An attä cääjji iñi woo pare kä meec, i ñome agee kä tukon woo, an ike jaajjin ogo, “Ika batta takä minneni tüw i yooddu.” An ike cääy iñi wica i wange dürok kä iwok.

¹⁷ An Joon iwok minneni tiñjene iñi, an Haajir bärki malak yen Joon kä ñaalok polon jinä ogo, “Haajir, a ñaaka ken yaajan?

Nana iki booju! İwok minneni tiñji iñi Joon nant'a nünnee kä ye.

¹⁸ Atä minneni koowu ñaalok iñti ti, ike bi nanjä wääti a ñon yäwke.”

¹⁹ An ike kupki wangin Joon an yurcin jiin a küümon kä piik. An ike attä kä birañ kücam yeene küümgene kä piik an äckene minneni mätcin.

²⁰ An Joon daa ke minneni ke tale woo teettälan luummuk. An wäättä a m'ana yaacänä yok kä diññä cäwga ye.

²¹ An wääna cääynee kä woo teettälan nant'a battä me ogo Paaraan ye, diji meen iñ njommañ mä Macir ti.

Jiik Doocin yek Abrayiim ke Abimaliik

²² An waan yaanja ti Abimaliik äatin ke Paykool duunjon kääygä yeeke ükcidi Abrayiim an kiinne ogo, “Joon ke iki nääñkä yaaka nanjä muure ye ti.

²³ Liitkaa kä yäntän Joon ogo ika batta bi maljada njingın ke merkä yeeki ke kaaynä yeeki. İki nängeneni nääñkä ñerkä, an liitä ogo ika bi nängada nääñkä ñerkä ke baan yaana cääyii kä ji agii kä boorgon yaanni.”

²⁴ An Abrayiim jaajjin ogo, “Ika liitä.”

²⁵ An Abrayiim cingä Abimaliik ti kä yaana jiin piik koojjene daa kä woo kiinkä Abimaliik kä ookitin kiinkä yeeke ti ye.

²⁶ An luugi Abimaliik ogo, “Kuju a ñaani ken nängä nääñkä yaakka. İki ika batta agja kä nüütkidini, inni mor daa tiñdä tiññaanji yaanni.”

²⁷ An Abrayiim Abimaliik äckene woo diik ke däk, an iken muutuk nängä jiik doocin.

²⁸ An Abrayiim njuccin wääkin woo käälgä määngen kä ñatükel an doocce woo päaken.

²⁹ An Abimaliik Abrayiim taaññe ogo, “Käälgä määngen yaaka wäägini woo kä ñatükel an doocci woo päaken yaakki a yek ñaaka?”

³⁰ An luugi Abrayiim ogo, “Käälgä määngen yaaka kä ñatükel yaakki gimä iñti ti, dalä nüüti ogo jiin yaanni küüñño ko ika.”

³¹ An nantä yaanja äkki me ogo Biirciba, nüüti ogo nant'a liittii ko Abrayiim ke Abimaliik ye.

³² An wääna nänne jiiik doocin Biiirciba ye, Abimaliik ke Paykool duuŋgon kääygä yeene dukcin baan yen mä Palactiin ti.

³³ An Abrayiim piittä jaan battä me ogo tamaric ye Biiirciba ti, an ike mänjin ñaalok Piŋo Joon yaana ke cüle ye ti.

³⁴ An Abrayiim cääynä bata boorgon baan mä Palactiin ti nüinkä kä ñiräk.

22

Abrayiim Puuccutu Joon

¹ An wääna nääŋkä yaakki baakkene ye, Abrayiim puuci Joon, an kiinne ogo, “Ay Abrayiim!”

An Abrayiim luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

² An Joon jaajjin ogo, “Minneni yüünü yaana a dune bilgä battä me ogo Icaak yaanna koowu, an atä baan battä me ogo Müüriya. An aajji kä pääm yaana bi nüütenii kä ye wic, an eräpok dalä iil a yen wäämmä yok.”

³ An Abrayiim juwin kä tiññänä, an tüürüŋ yeene kooññe. An bäägin jengä yek iillä wäämmä yok. An kuññu kiinkä yeeke ti kä yewwe, ke minneni yeene Icaak. An attä kä päy nant'a nüütene daa Joon ye.

⁴ An nüinnä ñäk ti Abrayiim wiñe äärene ñaalok, an nant'a yooŋte kä utar.

⁵ An Abrayiim kiinkä yeeke kiinne ogo, “Cääye winni ke tüürüŋ, dale ikoon aton maŋon Joon ke minneni, an ikoon duukon ikee ti.”

⁶ An Abrayiim kuññu jengä iillä wäämmä yok, an äcce minneni yeene Icaak ñäñe ti, i ädit maañ kä päŋakay ke cïcam inŋe ti, an attä muuŋuk.

⁷ An Icaak wäyen Abrayiim bärkene ogo, “Abba!”

An luugi wäyen ogo, “Haa, minneni yeeni.”

An taaji Icaak ogo, “Jengä ke maañ ikki, an wali kabal yaana erï puuggin iili a yen wäämmä yok ye?”

⁸ An luugi Abrayiim ogo, “Minneni yeeni, Joon kä ñoŋe bi ükcï kabal yaana erï puuggin iili a yen wäämmä yok ye.” An iken attä muuŋuk nant'a keellä.

⁹ An wääna ñakkene ti nant'a nüütene daa Joon ye, Abrayiim battä tambal wïca, an jengä tooŋŋe, an minneni yeene Icaak ñiñŋe, an maatŋe ñaalok jengä witin tambal wic.

¹⁰ An Abrayiim inŋe lajjene, an cïcam koowne irtee kä pok minneni yeene.

¹¹ An malak yen Piŋo ike yäawi kä pollon jïnä ogo, “Abrayiim, Abrayiim!”

An luukke ogo, “Haa, ika inni.”

¹² An malak jaajjin ogo, “Inŋü ñana iccïdi woo minneni ti, an ñana nanŋä nääŋkalan. İki ñiññeni tiññan iki booju kä Joon, ika batta agja kä tiikon kä minneni yüünü yaana kä keelok yaanna.”

¹³ An Abrayiim wiñe äärene ñaalok däämjïn, an yurcin kabal yaane mooye ñäñe ti a mükon kä jengä kä ŋunke waadgen giŋi. An attä kabal müñŋe erre pok a yen iillä wäämmä yok rättee kä yok minneni yeene.

¹⁴ An Abrayiim nant'a yaanja äkkene ogo Piŋo bi iccï. An ke tiññan battä me ogo, “Piŋo bi iccï pääm yeene wic.”

¹⁵ An Abrayiim ñoci yäawi malak yen Piŋo kä pollon jïnä.

¹⁶ An jaajjin ogo, “Piŋo jääyidi ogo, ‘İka liittä kä ñoŋi kä yaana nänŋii kä nääŋkä yaakka, an ika batta agjey kä tiikon kä minneni yüünü yaana a dune yaanna,

¹⁷ iki bi nüülkeni, an kaaynä yüükü bi ñiirä kä yaac, bata kirkä pollon jïñe ke tiñal yek wii jïñe. An kaaynä yüükü bi bänkä ädänŋi mükü.

¹⁸ An kä päy kaaynä yüükü ŋon muureen bi a nüülkini ñommañ wic nääŋka tiñganaa kä jiiik ye.’ ”

¹⁹ An wäättan Abrayiimmä dukcin kiinkä yeeken ti, an juwin attä ke iken jïñ yaana battä me ogo Biiirciba* ye ti, an Abrayiimmä cäygin wïca.

Merkä Nahüür

²⁰ An wääna yaakka ti muure ye, Abrayiim nüütki me ogo, “Määdic Nahüür gitki Maalka merkä.

²¹ Kaygon battä me ogo Üüc, an määden a Büüc, ke Gamuweel Aaraam wäyen,

* **22:19** Biiirciba an anan ogo Jïñ Liittäñ kä lemmä mä Iburu.

²² ke Kaacit, ke Hajju, ke Pildaac, ke Yaldaap, ke Batüwüil.”

²³ An Batüwüil gittä Rîpga. An Maalka merkä yaaka kä cunuuk yaakka gitkene Nahüür Abrayiim määden.

²⁴ An kiingon iije yeene yaana battä me ogo Ruhuma ye, cääna ike gitki merkä oogen, an yäntängenen ogo, Taabaa ke Jaam ke Taac ke Maakkaa.

23

Tüwnü yen Caarra

¹ An Caarra cääynä yuunge 127.

² An tüwnü nantä battä me ogo Gariya Arba, an tiññan battä me ogo Hiburoon, nommañ yen mä Kanaan ji, an Abrayiim attä nüüji kä Caarra an week ogo ike.

³ An Abrayiim juwin ñaalok iije tüwon gunne ti, an ike duunku yek mä Haat kiinne ogo,

⁴ “Ika winni agä boorgon, an agä willä waadgic ti. Kura yääjga nommañ taanñe dale jikcä iñi män tüwon yeeni.”

⁵ An mä Haat Abrayiim luugi ogo,

⁶ “Mügdo tiinä por, iki agä yatin yen Joon waadgo ti. Wäkä kälkä witken yooko ti yaana liiki di ye, an jikci iñi wica. Ikoon ti baati m'ana iki bi tügey kä käl yeene yaana jiki kä män tüwon yüünü ye.”

⁷ An Abrayiim juwin ñaalok an düñjin iñi mä Haat ñomgen ti.

⁸ An ike jaajjin iken ti ogo, “Naana ika gimgana kä jingä män tüwon yeeni ye, por tiije ika ti, Aproon täacka kä minneni yen Cuwaar,

⁹ dale ika yääjga tuum yaana Makapeela ji a yeene ina, an bilti nant'a düüñete yiil yeene ye. Taaje dale yääjga kä, kä weel yaana bilti ye muure, wäati a nantä yeeni yaana jikä kä mä yeeki ye waadgic ti.”

¹⁰ An Aproon daa bilti cäay mä yeeke waadgen gitä, an Abrayiim luunñe i tintä mä Haat muure yaaka äatin äntüke yen baan mooye yeene ti ye.

¹¹ An ike jaajjin ogo, “Ba'ay, mügdo, por tiinä ika ti, yiil yeeni ke tuum yaana jiñe ti ye iñenii kä. Iñenii kä mä yeeki ñomgen ti. Män tüwon yüünü jigä.”

¹² An Abrayiim nuca düñjin iñi mä baan ñomgen ti,

¹³ an ike Aproon luunñe i tintä me muure ogo, “Ba'ay, tiinä ika ti, dalä ika äccä weel yeene muure. Äccin yeeni gimgä an män tüwon yeeni bi jikä iñi wica.”

¹⁴ An Aproon Abrayiim luunñe ogo,

¹⁵ “Tiinä ika ti mügdo, nommañ kä tiilgä gälkä wangen 400, an yaanni a ñaaka waadgo ti ika ke iki? Män tüwon yüünü jigä.”

¹⁶ An Abrayiim gïmmi kä weel yen Aproon, an külkene tiilgä gälkä wangen 400 bata weel yaana jaajjenee kä mä Haat ñomgen ti ye. An külle bata küllä yaana küñene kä yääjoni ye.

¹⁷ An yiil yen Aproon yaana Makapeela ji cokulan ti Mamar ina, kiyi Abrayiim, muutuk ke yiil ke tuum yaana jiñe ti ye, ke jengä muure yaaka yiil tanke ti ye.

¹⁸ Yääjgi me Abrayiim wäattä anña nantä yeene, mä Haat muure yaaka äatin äntüke yen baan mooye ti ye ñomgen ti.

¹⁹ An wäattan Abrayiim iije Caarra jingge, tuum yaana yiil ji Makapeela, cokulan ti Mamar ye, an cääna battä me ogo Hiburoon, nommañ mä Kanaan ji.

²⁰ An yiil ke tuum yaana jiñe ti ye, yääjgi mä Haat Abrayiim wäattä anña nantä yeene yen jingä.

24

Icaak ke Rîpga

¹ An Abrayiim duundin kä yaac, an nüülki Piṭo kä pääygä muure.

² An Abrayiim kiingon yeene yaana talañ agee kä mükkini waak an yeene jiñe muureen ye kiinne ogo, “Nanjä liittan kä dooccin intü iñi amgi ti.

³ Liitä kä Piṭo, Joon yen pollon jiñe ke nommañ wiñe, ogo minneni yeeni batta bi kujgeey iin tiirin yek mä Kanaan yaaka ikki ika cäayä waadgen ti yaakki.

⁴ Atä baan yeeni ti, an minneni yeeni Icaak kujgu iin mä yeeki ti.”

⁵ An ike taaji kiingon ogo, “An naana tuul batta täki äatin ke ika nommañ yaanni ti ye? Icaak bi koowu duuku cäyok ke mä yüükü nommañ yaana äatii kä yaanja ti?”

⁶ An Abrayiim kulcin ogo, “Ba'ay, minneni yeeni nana duukcudu najäk wica.

⁷ Piṭo Joon yen pollon jiñe yaana ika abana woo an yen wäyo ti ke nommañ yaana

giidana me ye jî, yaana ika kiinna, an ika ırkana jiik liittä ogo, 'Nommañ yaanni bi iñje kaaynä yeeki ye.' Ike bi tüccî malak ñomü ti, an iki bi kãñgey iin yaana kujgu minneni yeeni ye wîca.

⁸ An naana tuul batta ñäki ñuukin ke iki ye, i ñonü äbini woo liittäñ yeeni yaanni ti. Gin'a bilti ye minneni yeeni ñana ñuukcudu ñäjak wîca."

⁹ An kiingon ñnte ñoocce iñi mügdo yeene Abrayiim ämge ti, an liittä kä jiik yaakka.

¹⁰ An kiingon kuññu kälämgä Abrayiim ti kä caay, ke wakkä muure ñerken yek ñey, an koocce kälämgä ñätin, an juwin ünjin nant'a battä me ogo Araam Naareen ye. An wîca ike attä baan mooye yaana cäayge kä Abrayiim määden yaana battä me ogo Nahüür ye ti.

¹¹ An ike kälämgä ñuññe jiin wic kä cokal woo baan mooye taan biigin ti anji. I a wuun yaana atcete mäangä tipene piik ye.

¹² An kiingon mälcin ñaalok ogo, "Ay Piñto, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim, gin'a ñäkkä ye, ñääkkaa kä tiññan, an mügdo yeeni Abrayiim nüütkü woo biilin yaana batta düüñidi ye.

¹³ Yuuru, ika inni yuddu jiin taanñe ti yaanni, an tiirñ yek mä baan mooye kääjidi woo äätidi tipî piik.

¹⁴ A gin'a ñäkkä iki ti ye inni. Yanjalan bi ñujgu yok ogo, 'Kura immä wäl yüünü iñja kä mätcä kä piik.' An naana ike gîmmä ogo, 'Ee, mätcä, an kälämgä yüükü bi määtkä cääna ye!' I dalä wääti a yaana wäägini woo a in kiingon yüünü Icaak ye. Anan ken bi ñäjjä daa kä ogo iki nüüteneey woo biilin mügdo yeeni ti."

¹⁵ An i ike batta mor ñak kä mallä, oja Rîpga kääjin woo ke wäl yeene büüye ti. Ike a tul Batüwîl yaana a minneni yen Maalka yaana a in Abrayiim määden yaana battä me ogo Nahüür ina.

¹⁶ An Rîpga a tuul ñerconde kuckon, an a päjjidini koownu ti, an ike mor küci oon. Ike kaaccä iñi wäl yeene küümgede kä piik, an ñuukin woo ñuca.

¹⁷ An kiingon bänjin ti ike ti kä bîran, an kiinne ogo, "Kura iñja ika mätcä piik kä ñeewan wäl yüünü ti."

¹⁸ An ike jaajjin ogo, "Mätcä, mügdo yeeni." An oja wäl immene iñi kä bîran, an iññe mätcin.

¹⁹ An wääna iññeeda kä mätcene piik ye, jaajjin ogo, "Kälämgä yüükü bi määtkä piik cääna ke yääñene."

²⁰ An kä bîran piik wäl yeeke tuljene kuun jî, an bülcin ñäjak jüüdük nüücidî piik, an kälämgä muure puukkene piik.

²¹ I daamgä kiingon a daamgon i batta jääyidi woo jiikkalan, ukcedee kä giti naana wään yeene ñääkkene daa Piñto ye.

²² An wääna kälämgä ñanñene kä maanña piik ye, ike ääcin woo juma yen tiilgä ke tiikinni mäyken yek tiilgä kä yewwe yek inke ñuuggen an iññeeda kä.

²³ An taaññe ogo, "İki agä tul ñaani?" "Kura nüütkaa, wääc cäayge nantä yaana niinon kä wiirñ jiñne yaanni ti ye?"

²⁴ An ike luugi Rîpga ogo, "İka agä tul Batüwîl yaana giitä kä Maalka ke Nahüür ina."

²⁵ An ñuccin jaajjin ogo, "İkoon cäygon kä piironi ke beelgä iwin yaaka amgä kälämgä ye diräk, ke nantä yen wilgä yaana niine kä wiirñ tiññan ye."

²⁶ An kiingon ñunñü, an mälcin ñaalok Piñto ti,

²⁷ an jaajjin ogo, "Nüülkin ñükci Piñto ti, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim. Piñto nüütin woo biilin yaana batta düüñidi ye, ke luggin mügdo yeeni ti. An ike ika üünjana ti kä ba' mügdo yeeni mä yeeke ti."

²⁸ An Rîpga lüünñü paa ba' meen, an me nüütkenne kä waak'a nanña ñuuggen ye muureen.

²⁹ An Rîpga cäayge määden battä me ogo Laabaan, buurcin woo jiin wic pärjidi ke oon.

³⁰ Kä yaana yuttee kä juma käwen umdonde ti ke tiikinni inke ñuuggen ti, an ti-inñee kä Rîpga päkee kä jiik'a kiinene daa kä oon ye. An ike kaaccä woo oon ookcede, an kaññe yudit ke kälämgä jiin ti kä cokal.

³¹ An kiini Laabaan ogo, "Äätä, iki yaana agä nüülkini kä Piñto ye. İki yuddu woo winni ina? İki tutkeneni an ke nantä yen kälämgä."

³² An oon attä ti an ti, an waak duudi me iñi kälämgä ñätin, an kälämgä iñi me piironi

ke beelgä iwin, an oon icki me piik ke m'aka ike kiitkätä kälämgä ye, lukene kiigen.

³³ An amma äbi me woo yuuti me ñomgen ti. An kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, "Ika batta ämjädä amma ke jiik yaaka äätänä kä ye nüütke kä woo."

An kiini Laabaan ogo, "Ee ñerañ, nüüttoon."

³⁴ An nüütkene ogo, "Ika agä kiingon Abrayiim.

³⁵ An Piṭo mügdo yeeni nüülkene kä yäw, an ike wäättä anña ceeggon. İñi Piṭo diik ke däk ke tiilgä gälkä ke tiilgä, ke kiinkä oogen ke määngen ke kälämgä ke tüürüñji.

³⁶ An Caarra in mügdo yeeni, ike mügdo yeeni gitkene woo oonle i ike a tiin, an mügdo yeeni waak yeeke iññeeda kä muure yaaka mügde ye.

³⁷ An mügdo yeeni ika daljana liittä. Ike jaajjin ogo, 'Nana minneni yeeni kujgudu tiirin yek mä Kanaan ti, yaaka ikki ika cäyā waadgen ti yaakki.

³⁸ Atä än yen wäyo ti an äntüke yeeni ti, an minneni yeeni kujgu iin wica.

³⁹ An mügdo yeeni taañña ogo, 'An naana ṭuul batta ṭäki äatin ke ika ñommañ yaanni ti ye?'

⁴⁰ An ika luuñña ogo, 'Piṭo yaana ika äätä ñome ti ye, bi tüccī malak yeene ke ikī, an wään yüünü bi ḍaage, an nuñko bi minneni yeeni kãñgeeda kä iin mä yeeki ti, äntüke wäyo ti ye.

⁴¹ An naana ikī atä mä yeeki ti ye, ḍonjü bi latī woo kä liittäñ yeeni, naana daa cääna ikī tiigini kä iñña iin ye, ḍonjü bi latī woo kä liittäñ yeeni.'

⁴² "An tiññañ wääna äätänä kä jiiñ ti ye, ika mälcänä ñaalok ogo, 'Ay, Piṭo, Joon yen mügdo yeeni, Abrayiim, kura wään yeeni yaanni ḍäakkaa kä.

⁴³ Yuuru, ika inni yuddu jiiñ taan yaanni. An gin'a ṭäkkä ye inni. Naana ṭuul yañkalan kääjin woo tipī piik ye, bi kiinä ogo, "Kura iñja woo piik kä ḍeewan wäl yüünü ti mätcä kä."

⁴⁴ An naana ika kiinna ogo, "Mätcä, an kälämgä yüükü bi puukku cääna ye," dalä ken wääti a yaana wagi Piṭo a in minneni yen mügdo yeeni ye.'

⁴⁵ "An i ika batta mor ḍagä kä mallä joni ti, oja Riṭga kääjin woo ke wäl piik yeene büüye ti. An ike kaaccä iñi wäl yeene küümgede kä piik, an ike kiinnä ogo, 'Kura iñja piik mätcä kä.'

⁴⁶ An kä birañ anñi, wäl yeene immene iñi an jaajjin ogo, 'Uñgo mätcä, an kälämgä yüükü bi puukku cääna.' An wääna mätcänä kä ye, kälämgä puukkene cääna.

⁴⁷ "An ike taañña ogo, 'İki agä ṭul ñaani?' An ika luuñña ogo, 'Ika agä ṭul Batüwiił yaana giitā kä Nahüür ke Maalka ina.' An iñkänä juma umdonḍe ti, ke tiikinni inke ḍuuggen ti.

⁴⁸ An ika ḍünjünü iñi an ika mälcänä ñaalok Piṭo ti. An Piṭo maanña, Joon yen mügdo yeeni Abrayiim, yaana ika nüüdana päy yaana wodañ ye ti, ke kãñga kä ṭuul yen ṭul mügdo yeeni määden, yaana bi a in minneni mügdo yeeni ye.

⁴⁹ An nüütka naana ikee mügdo yeeni bi nüütke woo biilin yaana batta düüñidi ye ke luggin, an naana a ba'ay ye, i nüütka dale ika atä nantā yañkalan ti."

⁵⁰ An luugi Laabaan ke Batüwiił ogo, "Nääñkä yaakki atä Piṭo ti, baati jiik'a jääyon woo ye.

⁵¹ Riṭga inana, koowu an ate kä, an dalä ike wääti a in minneni mügdo yüünü, bata yaana jaajjene kä Piṭo ye."

⁵² An wääna kiingon yen Abrayiim ti- inñee kä jiik yeeken ye, ike ḍünjiiñ iñi ñomgu giti, an mälcin ñaalok Piṭo ti.

⁵³ An kiingon ääcin woo waak wilkitin a nanjin kä tiilgä gälkä ke tiilgä, ke buruñgu, an iññe Riṭga. An cääna määden ke meen iññe wakkä yaaka weel yeenen carañ ye.

⁵⁴ An ike ke ook yaaka äätene ye, ämmä an mättä an nñgin wica.

An wääna juwene ñaalok kä tiññänä ye, kiingon yen Abrayiim jaajjin ogo, "Tiingä, dale ika ḍukcu mügdo yeeni ti."

⁵⁵ An määden ke meen jaajjin ogo, "Dalä por Riṭga cääjji nüinkä kä caay ke ikoon, an wäättan ike ati."

⁵⁶ An kiinne ogo, "Nana ika koora kä, Piṭo wään yeeni ḍaanñe. Tiingä dale ika ḍukcu mügdo yeeni ti."

⁵⁷ An iken jaajjin ogo, "Dale ṭuul bärkin, an taacin."

58 An Rîpga bärki, an taaji ogo, “İki gîmmädä ikee ate ke oon yaanni?”

An luunje ogo, “Ee, ika bi atä.”

59 An käwen Rîpga tuci ke kiingon yaana ike pîri ye, ke kiingon yen Abrayiim, ke m'aka äätene kä ye.

60 An Rîpga njuülki, an kiini ogo,

“Käwo, iki wäatci agä

miy yen me diirken caykä mäyken kä caykäcaayni!

An dalä kaaynä yüükü

bänkä yek ädänji yeeken peecä.”

61 An Rîpga ke kiinkä yeeke määngen taappä kälängä, an oon baati näc. An kiingon yen Abrayiim Rîpga koowne an attene kä.

62 An Icaak yaana cäay Najip ina, duku Bîir Lahaayi Rooy, an anjan ogo, Jîin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

63 An äänkalan ti biigin ti anji, Icaak attä yiilji, an laayijone jaayjiikkalan, an wäana wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, ike yurcin kälängä äätidi.

64 An Rîpga cäanna wäana wiñe ääreneeda kä ñaalok ye, Icaak yootte, an ike kuuyin iñi kalman yeene näc kä bîran.

65 An kiingon taaññe ogo, “A oon yaana wali ye iya yiilji äätidi ikiin päägidin yaanja?”

An luugi kiingon ogo, “A mügdo yeeni.” An ike burnju yeene koowne an wanje kümme.

66 An kiingon Icaak päkkene waak'a nanje ye muure.

67 An Icaak Rîpga äbene keeñ yen meen Caarra ji, an wäättä anja iñe. An bilgene, an Icaak jone lüynü kä ike kä tüwnü meen.

25

Tüwnü yen Abrayiim

1 An Abrayiim diññä iñ yanjalan njuca battä me ogo Katuura.

2 An ike gitki Jumraan ke Yakcaan ke Midaan ke Mîdiyaan ke İcbaak an Cüwa.

3 Yakcaan ken a wäy yen Cîiba ke Diidaan. An kaaynä yek Diidaan a mä Acüür ke mä Litüüc ke mä Liim.

4 An merkä oogen yek Mîdiyaan a Ipa ke Eper ke Anook ke Abida an Elda. Iken yaakca muureen a kaaynä yek Katuura.

5 Abrayiim waak yeeke muure yädi minneni yeene Icaak.

6 I ike batta mor tüw, merkä yeeke yaaka giide kiinkä yeeke määngen ti ye, pääggene iñinni. An piirre giti ke Icaak, an iken tucce woo baan ti kä ñomuk.

7 An Abrayiim yuunge muure yaaka cäaynee kä ñommañ wic ye a 175.

8 An ike wääckin woo wäaktän tüwnü an tüwnü, i yuunge a diirini a yäañon kä cäwdä ñommañ wic, an ike cooti me ti dänkä yurge ti.

9 An merkä yeeke Icaak ke Icämayiil ike jigi tuum yaana Makapeela ji ye, cokulan ti Mamar, yiil yen Aproon minneni Cuwaar yen mä Haat.

10 An yiil yaana kiya Abrayiim mä Haat ti ina, ken jigene daa kä me iken ke iñe Caarra.

11 An wäana Abrayiim tüwnee kä ye, minneni yeene Icaak njuülki Joon. An Icaak cäaynä kä cokal Bîir Lahaayi Rooy, an anjan ogo, Jîin M'ana a Üdon Ika Yoodda ye ti.

Merkälen yek Icämayiil

12 A perrä kaaynä yek Icämayiil minneni Abrayiim, yaana giide Haajir kiingon yen Caarra yaana a yen mä Macir ina ti.

13 A merkä oogen yek Icämayiil yäntängenen ikki, an a pergin a iijini kä kaygon ti ke m'ana düüñidi ye ti. Nabiyüüt ken a kaygon an bäätcete Kedar ke Adbeel ke Mibcaam

14 ke Micma ke Düüma ke Maaca

15 ke Haddaat ke Tiima ke Yatuur ke Naapic an Kedeema.

16 A merkä oogen yek Icämayiil ikki, an a yäntänji yek yätini yaaka äärgä tüggen kä caay witken kä yewwe ye, ke nänk'a cäayene kä ye, ke keeñni yeeken.

17 An Icämayiil cäaynä ñommañ wic yuunge 137. An ike wääckin woo wäaktän tüwnü an tüwnü, an ike cooti me ti dänkä yurge ti.

18 An kaaynä yeeke cääjgin Hawela attä ke Cüür kä cokal Macir ñome ti, bata gin'a iki ünjudü Acüür ye. An iken cäygin muure kä puudin giti ke mä yeeken.

Yaagüüp ke İicü

¹⁹ Wakkä yaakki a yaaka nänjä duuggen Icaak ti minneni Abrayiim ti ye.

An Abrayiim gittä Icaak.

²⁰ An Icaak yuunge caykä kä nan wääna kuñnee kä Rîpga tul Batüwîl yaana a män Araam ina, an ike baanne battä me ogo Padaan Araam an ike a Laabaan mä Araam käwen.

²¹ An Icaak mälcin ñaalok Piṭo ti kä yaana iine agee kä burnu ye. An mallä yen Icaak luugi Piṭo an iine Rîpga laaccä yuunku.

²² An merkälen yaaka kä yewwe jiñe ti ye yoken yuuku, an attä täaccidi Piṭo ti kä yuunju merkä yoken. An täaccin ogo, “Näänkä yaakki nänit duuggen ika ti ina?”

²³ An kiini Piṭo ogo, “Merkä yaaka jiñü ti yaakka bi wääti a ṭon kä yew. An me yüükü yaaka kä yew jiñü ti yaakka bi piirtit, an ṭon yanjalan bi meken borgu kä teynä, an kaygon yüünü määdenle bi ñuugele.”

²⁴ An wääna niinnä yen giidä yeene däägenee kä ye, yore kaññe cäyge yuunku oogen jiñe ti.

²⁵ An yaana iijgene giidene woo ye, tidan an yore a jiik bata gaan, an äkki me ogo İicü.

²⁶ An yuungon yanjalan giidi me i määden İicü agee kä mükon kä ṇubdonde. An äkki me ogo Yaagüüp. An wääna yuunku giidene daa kä me ye i Icaak yuunge caykä kä düügük.

²⁷ An wääna merkä piirene ñaalok ye, İicü wäättä anji män keñ laay woo luummuk, i määden Yaagüüp a män ṇiibbin cäy paa keeñni giti.

²⁸ An Icaak a İicü ken bilge näänka ämee kä yängä waak luum jiñe yaaka äbätä İicü ye, an Rîpga a Yaagüüp ken daa bilge.

²⁹ An aänjalan ti wina Yaagüüp cäapi yüüçükü, an käägi ti İicü ätä woo luummuk a bägon kuckon an näkä kañ.

³⁰ An İicü Yaagüüp kiinne ogo, “İka tüwü kä kañ! Kura iñja yüüçükü titkä kä deewan!” A yaana İicü äkkene daa me yäntän yanjalan ogo, İdoom ye, nüüti ogo “tidda.”

³¹ An luugi Yaagüüp ogo, “Ee, por kaykitin yüünü yääjgaa kä.”

³² An İicü jaajjin ogo, “Yuuru, ika tüwü kä kañ. An ṇerrä kaykitin yeeni a ṇaaka ika ti?”

³³ An kiini Yaagüüp ogo, “Por iijjä liitkaa.” An İicü liittä, ogo kaykitin yeene yääjgedee Yaagüüp.

³⁴ An Yaagüüp İicü iññe biggi ke yüüçükü piiken. An ike ämmä an мәттә, an wäättana juwin attä. An anjan İicü ñääynä kä kaykitin yeene.

26*Icaak ke Abimaliik*

¹ An kañ yanjalan ṇuca äatin baan ji bata yaana nänjä ḍoṇe niinkä Abrayiim ti ina. An Icaak attä yätkä Abimaliik yen mä Palactiin yaana cäy Jaraar ina ti.

² An Piṭo üükün woo Icaak ti an kiinne ogo, “ṇana iki atä iñi Macir. Cäyā baan yaana bi kiinenii kä ogo cäyṇey ko ye.

³ Cäyā baan yaanni ti iki agä boorgon, an ika bi ke iki an iki bi ṇüülkeni. An bänkä yaakki bi iñenii kä muure iki ke kaaynä yüükü, an ika liittäṇṇi bi ḍaagä yaana liitkänä wäac Abrayiim ye.

⁴ An kaaynä yüükü bi nanä ḍirä kä yaac bata kittāni yek pollon jiñe, an bänkä yaakki muure bi iñä daa kä. An kä päy kaaynä yüükü ṭon muure bi a ṇüülkini ṇommañ wic.

⁵ Kä yaana Abrayiim tiingana kä jiik yaaka ṭäkkä ike ti ye an tiicee kä iininni yeeki, ke nüünṇüni yeeki ye.”

⁶ An Icaak cääjjin baan battä me ogo Jaraar.

⁷ An wääna taajene daa kä ook yek baan yaanja kä iine ye, i ike jaajjin ogo, “A käwo.” I booc kä jaajjin ogo, “A iin yeeni.” Ike düüci ogo, “ike bi nägji ḍok mä baan yaanna, ogo iine Rîpga, kä yaana ṇeree kä ṇer kä yaac ye.”

⁸ An wääna Icaak cäynee kä wica niinkä kä ḍiräk ye, Abimaliik yätkä yen mä Palactiin däämjın iñi kä käälle yen an gunne an Icaak yootte iine Rîpga ñääjgede.

⁹ An Abimaliik Icaak bärkene an kiinne ogo, “Ay, Rîpga ina a iñjü yaanna! İki jaayä ogo käwic ina?”

An luugi Icaak ogo, “İka booju, ika ḍuucu ogo mäjjalan ika bi nägjada ḍok an koowje.”

¹⁰ An Abimaliik jaajjin ogo, “A ṇaaka ina nänṇonoon kä anjan yaanna? An naana

yoku por mǎŋkalan ijü nīinne ye, ikoon yoku ickonoon duuggin nǎŋkā yaackä.”

11 An Abimaliik me muure kolle ogo, “M'ana bi täpi yok men yaanni ke iine ye tüwnü bi yoore ti.”

12 An baan yaanja ti Icaak piittä käwkä, an yun yaanna ti ike ittä cuukulli päk 100 ɖirāk kä käwkä yaaka piinne ye, nǎŋka ike njүүлkene daa kä Piṭo ye.

13 An ike wǎättä anja ceeggon mooye kä yaac, an waak yeeke üüttin kä ɖiirin.

14 An ike cǎygene ɖiik ke dāk ke kiinkä kä ɖirāk an mǎmgi ji mā Palactiin.

15 An jiidgä piik muure yaaka küüñi kiinkä wäyen nīinkä yek wäyen Abrayiim ti ye, ciki mā Palactiin kä ŋomgu.

16 An Icaak kiini Abimaliik ogo, “Anğä yorü ikoon ti. Ikoon borroon kä teynä.”

17 An Icaak anjin yore wica, an attä keeñni yeeke teljene iñi ɖǎǎŋgon Jaraar ji, an cǎajjin iñi wica.

18 An Icaak jiidgä duukke gomme yaaka küüñi me nīinkä yek wäyen Abrayiim ti ye. Kä yaana cīkene daa mā Palactiin wǎana wäyen tüwnee kä ye. An äkkene kä yǎntǎngen yaaka äkkene daa kä wäyen ñomuk ye.

19 An kiinkä Icaak küññü jīin ɖǎǎŋgon Jaraar ji, an jīin wǎŋe yaana yiinǎ kä piik ŋerkä ye kañi wica.

20 An kaaydoni yek mā Jaraar äatin an büültin ke kaaydoni yek Icaak, an jayok ogo, “Piik a yooko!” An Icaak jīin äkkene ogo Icik nǎŋka iken büültene kä ke ike ye.

21 An kaaydoni Icaak ŋuccin küññü jīin yaŋkalan, an iken ŋuccin büültin wica jīin yaanja ti. An äkki Icaak ogo Cittina nüüti ogo ätkitin.

22 Ike nǎntǎ yaanja bākkene wic an ŋuccin küññü jīin yaŋkalan wica, an baati m'ana ŋuca agene kä büültini kä ye. An äkki Icaak ogo Rabuut, an jaajjin ogo, “Piṭo ikoon iñnon nǎntǎ, an ikoon bi ɖiiron ŋommañ wic.”

23 An Icaak wina daljene iñi an banǎ Bīrciba.

24 An wīrin jīne yaanja ti Piṭo üükün woo ike ti, an ike kiini ogo, “Ika agä Joon yen wǎac Abrayiim. Nana iki booju, ika ke iki, iki

bi njүүлkeni an kaaynä yүүkü bi nanǎ ɖiirä kä waan yen kiingon yeeni Abrayiim.”

25 An Icaak bǎttä tambal wica, an Piṭo maanǎ. An keeñ yeene teljene iñi wica, an kiinkä yeeke küñjin iñi jīin wica.

Jiik Doocin yek Icaak ke Abimaliik

26 An āŋkalan ti wina yātkä Abimaliik äatin ike ti ke Ahūjaat yaana ike nüütü kä nǎŋkā yaaka bilti ye, ke Paykool duuŋgon kǎāygä yeene ätä Jaraar.

27 An tāäckiti Icaak ogo, “Ikee äatede ika ti ina? I ina ika putka ji, an ika ñooṭṭa woo yaanna.”

28 An iken luukcin ogo, “Yoorron kä ŋer Piṭo ke iki. An ikoon jaajjonon ogo yoku liittäŋ bilto ti waadgo ti, ke iki. İkiin ɖüccin jiik doocin.

29 Lütä ogo ikoon batta bi nǎngonda nǎŋkā yaackä, bata yaana batta agini nǎngini kä nǎŋkā yaackä ina, a nǎŋkā ŋerkä ken nǎŋkiti kä kamat. An iki tucini woo kä njübbin. An yooru yaana njүүлkini kä Piṭo ye.”

30 An iken tutki Icaak ammani jon ñamme, an ämmä an mǎttä.

31 An kä tinnǎŋänä iken murjin iñi mǎŋkalan daa menen liitkede, an iici Icaak an iken attä kä njübbin.

32 An āŋ jīne yaanja ti kiinkä yek Icaak äatin ike nüütü kä jīin yaana küüñi a kicconde ye, an kiini ogo, “Ikoon kǎññon piik!”

33 An Icaak jīin äkkene ogo Ciba. An ke tiññan baan yaanja wǎättana battä me ogo Bīrciba, an anan ogo, “Jīin Liittäŋ.”

34 An İcū wǎana yuunge anǎene caykä kä ŋan ye, ɖiññä mǎängä kä yew tīirin mā Haat ti, mǎänge a Yahudiit ṭul Beerī, an Bacamaat ṭul Eylūn.

35 An a iken ken äacin jon yiñe Icaak ke Ripga ti.

27

Icaak Yaagüüp Njүүлkene

1 Icaak daandin an wǎŋe bunnu batta ŋuca yütī, an minneni yeene mooye İcū bārkene ti, an kiinne ogo, “Minneni yeeni!”

An ike luugi ogo, “Ika inni.”

² An Icaak jaajjin ogo, “Ika duundunu, an niinna yeeni yen tüwnü kaju.

³ Kaay yüünü koowu ke cawgälen, an atä woo kiñuk an näkkaa gin luum jiñe.

⁴ An tutkaa ginäämkä yaana ñaban bilgä ye, an ickaa kä dalä amä nunjo nüülkenii i batta mor ika tüwü.”

⁵ An wääna Icaak jaaynee ke minneni yeene İicü ye, i tiñtä Rİpga. An wääna İicü attee kä woo luummuk kiñee kä waak luum jiñe an äbedeeda ti ye,

⁶ i Rİpga minneni yeene Yaagüüp kiinne ogo, “Wääc tiññä määdic İicü kiinde ogo,

⁷ ‘Ickaa gin luum jiñe, an nängaa kä ginäämkä yaana ñaban ye amä nunjo nüülkenii Piṭo ñome ti, i ika batta mor tüwü.’

⁸ Minneni yeeni jiik yeeki tiññä bata yaana kiindenii kä ye.

⁹ Atä kaacci diik giti an ickaa woo jüulonilen kä yew yaaka a caagin ye, dalä nängä wääc, a ginäämkä yaana ñaban bilge ye.

¹⁰ An ickä wääc dalä ame nunjo bi nüülkey kä, i ike batta mor tüw.”

¹¹ An Yaagüüp meen Rİpga luunje ogo, “Määdo İicü yore jüulan, an ika yori yilan.

¹² An naana por ika tapa yok wäyo ye? Ika bi yooro ogo ike maldoonjingin. An ike ika batta bi nüülka, bi ṭäakci ika tuuma.”

¹³ An kiini meen ogo, “Dalä tuummu ḍimji ika ti, minneni yeeni! Nängä bata yaana kiinnenii ye. Atä an jüulonilen ickaa kä.”

¹⁴ An ike attä an jüulonilen koowne an ickene meen. An meen tuttu ginäämkä yaana ñaban ye, bata yaana bilgänä wäyen ye.

¹⁵ An Rİpga kuññu burunju ñerkä yek minneni yeene mooye İicü, yaaka äräk baanne ye, an iñkene minneni yeene deerconde Yaagüüp.

¹⁶ An kümme inke ti ke bugge ti, ke nantä ḍone yaana yidalan ye kä gäykä jüulonilen.

¹⁷ An ike ginäämkä yaana ñaban ke biḡgi yaaka toonje ye iññe Yaagüüp inṭe ti.

¹⁸ An Yaagüüp attä äräk wäyen ti, an jaajjin ogo, “Wäyo.”

An wäyen luukcin ogo, “Haa, minneni yeeni. İki agä İicü halla iki agä Yaagüüp?”

¹⁹ An Yaagüüp luukcin wäyen ti ogo, “Ika agä İicü kaygon yüünü. Ika nängä bata yaana kiinnaa kä ye. Juwu ñaalok an yängä gin luum jiñe yeeni amä, nunjo nüülkaa kä ye.”

²⁰ An taaji Icaak ogo, “Kaññi ogo kä biran anji minneni yeeni?”

An luunje ogo, “Piṭo yüünü Joon ika yүүkkana ti.”

²¹ An Icaak Yaagüüp kiinne ogo, “Wүүkü ti kä cokal dalä iki tabeni yok, an ooku giti naana a iki İicü minneni yeeni ye.”

²² An Yaagüüp wүkcın ti wäyen ti, an tabi yok Icaak. An ike jaajjin ogo, “Pon a pon Yaagüüp, an inkä ke buggu a yek İicü.”

²³ An batta agee kä ookon giti nääñka inke ke bugge jüüle kä jüül bata määden İicü ye. An Icaak yore tootte ṭäki Yaagüüp nüülkede.

²⁴ An taaññe ogo, “A gitken iki agä minneni yeeni İicü?” An luunje ogo, “Ee a ika.”

²⁵ An Icaak jaajjin ogo, “Yängä gin luum jiñe yüünü äckaa kä dalä amä, minneni yeeni. Nunjo iki bi iñenii kä nüülkin yeeni ye.” An äckene daa Yaagüüp an amme. An äckene määk an maanje.

²⁶ An kiini wäyen Icaak ogo, “Äätä ti kä cokal minneni yeeni, an muckaa gimgin.”

²⁷ An ike wүүkin ti kä cokal an muckene. An Icaak nääccä pin burnju yeene, an ike nüülki, an jaajjin ogo, “Pin minneni yeeni beel bata pin yiil yaana a nüülkin kä Piṭo ye.

²⁸ Dalä Joon iki iñey tuñ yen pollon ke cekkitiñ nommañ wiñe

ke päk diirken
ke määk diirken.

²⁹ Dalä ṭon iki ñuugilini,

an iken iki ḍünkiti iñi,

an wääci agä müḡdo yen mädgic
an kaaynä miic dalä cäänaa iki ḍünkiti iñi.

An tuummu wääti m'aka iki tuumgi ye ti,
an nüülkin wääti m'aka iki nüülkiti ye ti.”

Nüülkin İicü

³⁰ An kä deeran anji wääna Icaak ḍañnee kä nüülkin Yaagüüp, an Yaagüüp kaaccee kä woo wäyen ti ye, i määden İicü kääjin äräk atä kiñuk.

31 An ike cääna nanja ginäämkä yaana ñaban ye, an äkene wäyen, an jaajjin ogo, "Juwu ñaalok wäyo ämä yänjä gin luum jiñe yeeni, nunjo iñja kä nüülkin yüünü."

32 An taaji wäyen Icaak ogo, "İki agä ñaani?"

An luunje ogo, "İka agä minneni yüünü İicü kaygon yüünü."

33 An Icaak yore tiicin kä yaac, an jaajjin ogo, "A ñaani ken ina attä kiñña waak luum jiñe, an ickana kä ammä muure i batta mor iki däägä an nüülkünü yaanna! Ee, an ike bi a nüülkini a gütken."

34 An wääna İicü tiinjee jiik yaakka wäyen ti ye, i ike weekcin kä yaac kä jon pille, an wäyen kiinne ogo, "Nüülkaa cääna ay wäyo!"

35 An kiini Icaak ogo, "Mäadic äatin, an ika mallanjin, an nüülkin yüünü koowne."

36 An İicü jaajjin ogo, "İke battä me ogo Yaagüüp* a gütken. Ike anji ika mallanjin aänke kä yew, kaykitin yeeni koowne, an tiñnan nüülkin yeeni koowe cääna." An taañne ogo, "İki batta agä büüccini nüülkin yaana a yeeni ye?"

37 An Icaak İicü luunje ogo, "İke ñanjan nänjä a mügdo yüünü, an mädgen muure nänjä a kiinkä yeeke, an iñña päk ke määk. An iki bi nanjeni ogo tiñnani minneni yeeni?"

38 An İicü wäyen taañne ogo, "Wäyo, iki cäygi nüülkin a keelok? Wäyo nüülkaa cääna!" An İicü weekcin kä yaac.

39 An wäyen Icaak ike luugi ogo, "İki bi cäyā woo kaakic cekkitin yen nommañ wiñe ti,

an woo kaakic tuñ yen pollon ji ti.

40 An iki bi cäyā kä gaadal yüünü,

an iki bi ñuugulu mäadic ti,

an naana iki takä düñü teetcadä woo ye, i wiñnan yeene bi erci woo ñonju ti."

Yaagüüp Lüüt Laabaan ti

41 An waan yaanja ti, İicüYaagüüp putkene ji kä yaana wäyen Yaagüüp iñneeda kä nüülkin ye. An İicü jaay joni ti

ogo, "Waan nüüjdün tüwnü wäyo cokilin, an wäattan mäado Yaagüüp bi näägä dok."

42 An wääna Rİpga nüütkeni daa me kä jiik minneni yeene mooye İicü ye, i ike tuccin Yaagüüp ti, an kiinne ogo, "Mäadic İicü düğä jiik ogo, iki nääğida dok.

43 Jiik yeeki tiñä tetan minneni yeeni. Juwu an lüüdü mäado Laabaan ti Araan.

44 An cäyē ke ike kä ñeerañ ke mäadic jone lüye.

45 An naana ike jone lüynü, an gin'a nängeneeda kä wiitte woo ye, i iki bi tuckeni iki ñuuku. Ina kura ikee yäyē muuric kä niinnä keellä?"

46 An Rİpga jaajjin Icaak ti ogo, "Üññü yeeni putku ji kä määngä mä Haat. Naana Yaagüüp küji iñ tulgu yek baan yaanni ti määngä mä Haat ti ye, bata määngä yek İicü ye, päjidi iñca yoku ika tüwü."

28

Yaagüüp Ati Nääyen ti

1 An IcaakYaagüüp bärkene ti, an nüülkene an kolle ogo, "İki ñana ñija tulgu yek mä Kanaan yaakki ti.

2 Juwu atä Padaan Araam paa ba daan wäac Batüwül, an ñija iñ wica tulgu nääyic Laabaan.

3 Joon yaana Lüüt ye iki nüülkey, an iki iñey merkälen kä ñiräk, an kaaynä yüükü ñirä an wäati a ton ñirken!

4 An iki iñey nüülkin yaana iñne Abrayiim ina, ke kaaynä yüükü nunjo bi mükü nommañ yaana cäyüi kä batta a yüünü yaanni ye, a nommañ yaana iñi Joon Abrayiim ye!"

5 An Icaak Yaagüüp tucce woo, an attä Padaan Araam cäyok ke nääyen Laabaan, a Rİpga mäaden minneni Batüwül a mä Araam, an Rİpga a Yaagüüp ke İicü meen.

6 An İicü ukcin giti ogo wäyen Icaak Yaagüüp nüülkeni an tucce Padaan Araam ogo ñijo iñ wica, an kollee ogo ñana ñido tulgu yek mä Kanaan ti.

7 An Yaagüüp wäyen ke meen tiingene, an ñakkä Padaan Araam.

* 27:36 Yaagüüp ogo maldonjin kä lemmä mä Iburu.

⁸ An wäättan ooki giti İicü ogo wäyen Icaak batta ɬako ɬulgu yek mä Kanaan nantä yeenen ti.

⁹ An İicü nııpcın wäyen taanɲe Icämayiil ti, an diñña ɬulgu yek Icämayiil ti kä keelok ɲocce ti määnge ti an iine kiconde battä me ogo Maalat, an ike a Nabiyüüt käwen an a ɬul Icämayiil minneni Abrayiim.

Lääggi yek Yaagüüp Nant'a Battä me ogo Betaliye

¹⁰ An Yaagüüp kääjin woo baan mooye Bıircıba jı, an üñjin Araan.

¹¹ An kä lütcın an ike ɬakkä ti nantä ba ɲerrä an yuuttu iñi wıca nıınjidi iñi, an kuñnu pääm nääkcenee kä wiñe an oodi.

¹² An wäana ike oodene daa ye, i ike umgi lääggi cäayge ɬiittä yudit ɲommañ wic an wiñe ɬakcidi pollon jı an malanɲi yek Joon aajjidi an düükidi iñi kä ike.

¹³ An Piɬo yuuttu ɬiittä ti ñaalok, an jaajjin ogo, “İka agä Piɬo, Joon yen daan wäac Abrayiim an Joon yen wäac Icaak. ɲommañ yaana nıınıi kä yaana a yüünü an bi iñeni iki ke kaaynä yüükü.

¹⁴ An kaaynä yüükü bi ɬirä batta lıiltä me kä panɲä bata ɬüüpon yek ɲommañ. An iken bi pıırjı woo tanjä ti muure ñomuk ke ɲäjäk ke ñaalok ke iñi, an äärgä tüggen yek ɲommañ wiñe muure bi kani ɲüülkin kä waan yüünü ikee ke kaaynä yüükü.

¹⁵ An ika ke iki an ika iki bi tiijeni ke nant'a atii kä ye, an äänkalan iki bi ɬuugeni ke ɲommañ yaanni ti. An iki batta bi cakeni ke wakkä yaaka kiinnenii ye ɬääkenii kä muure.”

¹⁶ An Yaagüüp juwin ñaalok nıınkä ti, an jaajjin ogo, “A gitken Piɬo a nantä yaanni ti! An batta agä ɲicon!”

¹⁷ An ike booñnu an jaajjin ogo, “Nantä yaanni me yämde! A an Joon inni an a äntuke pollon jiñe.”

¹⁸ An tıññanänä anɲi Yaagüüp pääm yaana nääkkee kä wiñe ye, koowne an yuutte a kolcan paydin an puukkene wic ñownä.

¹⁹ An nantä yaanja äkkene ogo Betali. An anan nüüti ogo, “Än yen Joon.” An kä on battä me ogo Lüüc.

²⁰ An Yaagüüp lıittä an jaajjin ogo, “Naana Joon ke ika an ika tiñña wän

yaanni ti an naana ika iñña waak äämkä ke burunɲu ye,

²¹ an naana ika ɬukcunu paa ba wäyo kä ɲiıbbın ye, i wäättan Piɬo bi wäati a Joon yeeni.

²² An kolcan paydin yaana yuuttu ñaalok yaanni bi wäati a Än Joon. An wakkä muure yaaka bi iñä kä ye, ike bi iñä kä caycayni.”

29

Yaagüüp ɬakkä ti Paa ba Laabaan

¹ An Yaagüüp wän yeene ceeñne ke ɬake ti ɲommañ mä ñommuɲu ti.

² An ike yurcin jıın kä uttar ke kurku kä ɬäk yek ɬiik nınok iñi jıın taanɲe ti kiiji puukkin piik. An jıın tüke a üüljini kä pääm mooye penjä.

³ An naana kurku ɬiik yoken düülünü ti muure ye, i kaaydoni pääm düljünü woo jıın tük, an ɬiik puukkunu piik, an wäättan pääm ɬuukunu üüljünü jıın tük.

⁴ An kaaydoni taaji Yaagüüp ogo, “İkee age mä wa mädgo?”

An iken luukcin ogo, “İkoon agon mä Araan.”

⁵ An iken taañne ogo, “Laabaan yaana daan wäyen a Nahüür ina ɲäje?”

An iken luukcin ogo, “Ee, ɲäjjon.”

⁶ An iken taaji Yaagüüp ogo, “İke yore ɲeran?”

An iken luukcin ogo, “Ee, ike yore ɲeran. Daamjä a ɬulle yeene Rahiil ina äätä kidit kun ɬiik yaanja.”

⁷ An ike luukcin ogo, “Wuun mor a an giti, batta mor a wuun yen düülün ti kurku ɬiik nantä keellä. ɬiik puukke piik, an ɬuuke äämdük.”

⁸ An iken luukcin ogo, “İkoon batta lıiton, ke kurku ɬiik muure ɬäägene ti, an wäättan pääm düljon woo jıın tük, an ɬiik puukkon piik.”

⁹ An Yaagüüp por daa iñjidi jayok ke iken ke Rahiil ɬääge ti i kidit kun ɬiik yek wäyen an ike ken a kaaydo.

¹⁰ An wäana Yaagüüp Rahiil yoorreeda kä ke kun ɬiik yek nääyen Laabaan ye, ike attä jıın ti an pääm düljene woo, an ɬiik nääyen puukkene piik.

11 An wäättan Yaagüüp Rahiil muckene gimgin, an weekcin kä yaac.

12 An Yaagüüp Rahiil nüütkenene ogo ike agje niiddēn ko wäyen ti, minneni yen woowen Rīpga. An Rahiil buurcin woo kä bīraŋ attä wäyen Laabaan nüütkenene.

13 An kä bīraŋ anŋi wääna Laabaan ti-inŋee kä ogo ŋaakonḁ Yaagüüp dāāgono ye, ike lüüññü pärceḁe kä, an kääñŋe yok an muckene gimgin, an äbene ti paa. An Laabaan nüütki Yaagüüp waak'a nāñŋä ḁuuggen muure ye.

14 An Laabaan jaajjin ogo, “İki agä gaani ke yīmḡä yeeki a ḡitken.” An Yaagüüp cääynä wīca ke nāñŋe paan.

Yaagüüp Diji Leya ke Rahiil

15 An Laabaan Yaagüüp kiinne ogo, “İki batta ŋuugulu ika ti käpet ogo iki cokuleey ti cokal ika ti. An nüütkaa iñdin yüünü bi a ŋittä?”

16 An Laabaan cääygene ṭulge kä yewwe. Mooye battä me ogo Leya an ḁeerconḁe battä me ogo Rahiil.

17 An Leya wañŋe a bunin, an Rahiil ŋeraŋ biilke ti ke üükīnēne woo ti.

18 An Yaagüüp Rahiil bilgene an nääyen kiinne ogo, “İki bi ŋuugeleni yuungu kä ṇaṭūkel naana ika iñdaa ṭüülü ḁeerconḁe Rahiil, wääti a iin yeeni ye.”

19 An Laabaan jaajjin ogo, “İiñca ŋeraŋ iñenii kä iki, kä yaana iñä daa kä oon yaŋkalan yaana a pare ye. Cääyā ke ika winni.”

20 An Yaagüüp ŋuugilin yuungu kä ṇaṭūkel ogo Rahiil, an yuungu yaakka yoorre belok bata nüüñkä ḁeewken kä yaana billee kä Rahiil ye.

21 An wäättan Yaagüüp Laabaan kiinne ogo, “İin yeeni iñjakä dalä koowu nüinon kä. Nüüñkä yeeki yek ŋuugula yeeni ḁaanŋä.”

22 An Laabaan nāñŋä ñääñkä, an mābaan barre muure ammani jonñamme ti.

23 An wääna nāñtä cüculēnee kä ye, i ike ṭuultule yeene Leya ken koowne an ickene Yaagüüp, an nīngin ke Yaagüüp.

24 An Laabaan kiingon yeene iñŋe Jilpa iññe Leya ogo wääto ogo kiingon yeene.

25 An wääna Yaagüüp cuuyēnee kä tiññäk anŋi ye, i kaññe a Leya! An Yaagüüp Laabaan taaññe ogo, “A ŋaaka inni nāñganaa kä yaanni? İki ŋuugeleneni ogo Rahiil! An ika maldaa ŋīngin ina?”

26 An Laabaan luukcin ogo, “Koowdin ṭuul ḁeerconḁe mooye ñome ti batta a nāñon ḁoñŋe poñku bāñkä yooko ti.

27 Nüüñkä ṇaṭūkel yek yaanni por ḁaagä, an ikoon menen bi ṇuckini kä cääñna naana iki ḁukcini ika ŋuugalanāa yuungu kä ṇaṭūkel ṇuca ye.”

28 An Yaagüüp nāñjin anan. An nüüñkä ṇaṭūkel yaakka ḁaagi Yaagüüp Leya ti, an wäättan Laabaan ṭuule Rahiil iññe Yaagüüp ogo wääto ogo iñŋe.

29 An Laabaan kiingon yeene iñŋe Bila iññe ṭuulle Rahiil ogo wääto ogo kiingon yeene.

30 An Yaagüüp nīngin ke Rahiil cääñna, an ike Rahiil bilge kä yaac kä Leya. An nääyen ŋuugelene yuungu kä ṇaṭūkel ṇuca.

Merkälen yek Yaagüüp

31 An wääna Piṭo yutṭee Leya batta bilgene daa kä oore ye, nāñŋe ḡiit an Rahiil ken a burnu.

32 An Leya laaccä an ḡiññä minneni a oon an äkkene yāñtāñ ogo Robiñ,* a yaana jaajjenēe kä ogo, “Piṭo yutṭu pillä yeeni, an wäättan tiññan ika bi bilgana oon yeeni.”

33 An ike ṇuccin laaccä ṇuca, an ḡiññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Kä yaana Piṭo tiññee kä ogo ika batta bilgada oori ye, ken inni iñä kä minneni yaanni ṇuca.” An äkkene yāñtāñ ogo Camoon.†

34 An ike ṇuccin laaccä ṇuca, an ḡiññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Tiññan waan yaanni ti oon yeeni bi yore määre ti ika ti, kä yaana ḡitkänä daa merkälen oogen kä ḁäk ye.” An ina ken äkkeeda kä yāñtāñ ogo Laawī‡ yaanna.

35 An ike laaccä ṇuca, an ḡiññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Waan yaanni ti, ika bi māñä Piṭo.” An ina ken äkkeeda kä yāñtāñ ogo Yahüüja§ yaanna. An wäättan ike yuuttu iññi kä ḡiida.

* 29:32 Robiñ ogo yoorru, minneni kä lemmä mā Iburu.

‡ 29:34 Laawī ogo, marcin ti yor kä lemmä mā Iburu.

† 29:33 Camoon ogo, m'ana tiñit ye kä lemmä mā Iburu.

§ 29:35 Yahüüja ogo, maanŋä kä lemmä mā Iburu.

30

¹ An wääna Rahiil yuttee kä ike Yaagüüp batta agee kä gütini kä merkä ye, i ike käwen mämgene ji. An ike Yaagüüp kiinne ogo, “İñja merkä, naana ye ika bi tüwü.”

² An Yaagüüp pennä kä yaac kä Rahiil, an taañne ogo, “İka agä Joon, yaana iki tiñney kä merkä ye?”

³ An kiini Rahiil ogo, “Kiingon yeeni Bila koowu an niine kä, ike bi ika gitka merkälen, an kä ike, ika bi cäaygana kä merkälen cäanna.”

⁴ An Rahiil kiingon yeene Bila ickene oore Yaagüüp bata iñe, an niinnene kä.

⁵ An Bila laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon.

⁶ An Rahiil jaajjin ogo, “Joon ika jooñña kä ñer, an cäanna jiik yeeki tiññe, an ika iñña minneni a oon.” An ina ken äkkeeda kä yäntäj ogo Daan* yaanna.

⁷ An kiingon yen Rahiil Bila ñuccin laaccä ñuca, an Yaagüüp gitkene minneni a oon ñuca.

⁸ An Rahiil jaajjin ogo, “Kä yääñña teyconde ikoon näägonon ke käwo an yonñu.” An äkkene yäntäj ogo Naptaali.†

⁹ An wääna Leya yuttee kä ike yuuttee kä iñi kä giidä ye, ike kiingon yeene Jilpa koowne, an ickene Yaagüüp bata iñe.

¹⁰ An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon.

¹¹ An Leya jaajjin ogo, “A ñaaynä ñerconde ken äätin.” An äkkene yäntäj ogo Gaat.‡

¹² An Jilpa kiingon yen Leya Yaagüüp gitkene minneni a oon ñuca.

¹³ An Leya jaajjin ogo, “İka joni ñaban, an määngä ika bi bäärga ogo jon ñammä.” An äkkene yäntäj ogo Acür.§

¹⁴ An niinkä errä päk ti Robiın attä yiil ji, an kääñña jaan läñ beel bata tääkäräj yiil ji, an ickene meen. An Rahiil Leya kiinne ogo, “Kura iñja jaan yen minneni yüünü.”

¹⁵ An Leya jaajjin ogo, “Danja iki oon yeeni koowni, an cäanna takkä jaan minneni yeeni koowdu?” An Rahiil jaajjin ogo, “İke bi niin wiirın tiññan iki ti ratä jaan minneni yüünü.”

¹⁶ An wääna Yaagüüp duuke kä yiil ji biigin ti anñi ye, Leya attä pääcin ike ti an jaajjin ogo, “İki niina ika ti tiññan iki rätteni kä jaan yen minneni yeeni.” An niinnene kä wiirın yaanja ti.

¹⁷ An Joon Leya tiingene an laaccä, an Yaagüüp gitkene minneni a oon wäatcete kä duuce.

¹⁸ An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña a yaana kiingon yeeni iññadaa kä oon yeeni ye.” An äkkene yäntäj ogo Yacakiir.*

¹⁹ An Leya ñuccin laaccä ñuca, an Yaagüüp gitkene minneni a oon yaana wäatcete kä düügük ye.

²⁰ An Leya jaajjin ogo, “Joon ika iñña iñña ñerconde. An tiññan oon yeeni ika bi eemda kä yaana gitkanä daa minneni yaana wäatcete kä düügük ye.” An äkkene yäntäj ogo Jabuloon.†

²¹ An wäattana ike giññä minneni a iin an äkkene yäntäj ogo Diina.

²² An Joon Rahiil payne, an tiingene an nanñe giit.

²³ An laaccä an giññä minneni a oon. An jaajjin ogo, “Joon loon yeeni angene yok.”

²⁴ An äkkene yäntäj ogo Yuucip.‡ An jaajjin ogo, “Piço yoku ika ñucka ti minneni a oon ñuca.”

Diik Yaagüüp Diiridi

²⁵ An wääna Rahiil gitee kä Yuucip ye. YaagüüpLaabaan kiinne ogo, “Kura äkkaa dalä ika atä paa baan yeeni ti.

²⁶ Dalä määngä yeeki koowu ke merkä yeeki yaaka ñuugelenenii kä ye, an ika atä, kä yaana ñajji kä ñuugulani yaaka nanñenenii kä ye.”

²⁷ An kiini Laabaan ogo, “Naana iki gimmädä ye kura cäayä winni kä yaana ñajjanä daa kä tirkitin ti ogo, Piço ika ñüülkanada ko nääñkä yüükü yaaka nanñeey ika ti ye.

²⁸ Nüütkaa ñuugula carrä yüünü, an bi iñenii.”

²⁹ An luugi Yaagüüp ogo, “Najja ñuugulin yaana ñuugelenenii kä ye, an diik yüükü tiñña ogo.

* **30:6** Daan ogo, jooññu kä ñer kä lemmä mä İburu. † **30:8** Naptaali ogo, yääñña kä lemmä mä İburu. ‡ **30:11** Gaat ogo, ñaaynä kä lemmä mä İburu. § **30:13** Acür ogo, jon ñammä kä lemmä mä İburu. * **30:18** Yacakiir ogo, iñdin kä lemmä mä İburu. † **30:20** Jabuloon ogo, eemdin kä lemmä mä İburu. ‡ **30:24** Yuucip ogo, yoku ika ñucka menen kä lemmä mä İburu.

³⁰ İki cääygi kä deewan, an wääna äätänä kä ye i diirin kä yaac. Piṭo iki njuülkeney kä ika kä waak'a nanṇä ye muure. An tiñṇan a tooku ken bi mā äntüke yeeki äärä daa kä ñaalok?"

³¹ An Laabaan tääccin ogo, "A ṇaaka ken iñenii kä?" An Yaagüüp luukcin ogo, "İki ṇana ika iñdaa ginkalan, gin kä keelok ken nāṅgaa kä, an ika bi ceeñä kääjä ke tiicä diik yüükü."

³² Dalä ika kaacä kurku diik yüükü giti tiñṇan, an ika wääkä woo iken ti käälgä ke diik yaaka müücülan ke yaaka pergan muure ye, ke käälgä yaaka ülan ye muure. An iken bi wääti a ñuugula carrä yeeni.

³³ Eemdin yeeni ken bi nütü woo kä ika ñomuk, naana iki äätä ukcudu ñuugula carrä yeeni yaana iñdaa kä ye. Diik muure yaaka batta müücülan ke yaaka batta pergan ke käälgä yaaka batta ülan diik giti ke käälgä giti ye, naana kañgä me ye bi pakä me ogo yek kalgin."

³⁴ An Laabaan jaajjin ogo, "Ṇeran! Dalä wääti bata yaana jaajjinii ye."

³⁵ An niinnä yaanja ti Laabaan diik oogen muure äbene woo yaaka cääygene äalgä ke yaaka pergan ye, an ke diik määngen muure yaaka müücülan ke yaaka pergan ye, ke diik määngen muure yaaka cääygene kä bowken yoken ti ye, ke käälgälen muure yaaka ülan ye. An müükki Laabaan merkä oogen yeeke.

³⁶ An kuñṇu niinkä kä ḍak päy ji waadgen ti ike ke Yaagüüp, an Yaagüüp ceeñjin kääñṇä diik Laabaan yakkalan.

³⁷ An Yaagüüp kuñṇu jengä kimken yek garkä ti, jaan bumbay ke jaan battä me ogo, lüüc ke yaṅkalan ogo dülüb, an beeyne kä äalgä wotku bowken, nüüti bownu läcängä.

³⁸ An ike läcängä yaaka beeyne ye, doocce kä diik ñomgen ti kuun maanṇä pii ti nanṭ'a äätete mätene kä diik ye, an diik yuugu naana äätidi mätii ye.

³⁹ An diik yuugu kimkä ñomgen ti, an diik giitidi woo ṭulgen yaaka yoken a äalgä ke müücülan ke pergan ye.

⁴⁰ An Yaagüüp käälgälen yaakka kibbene woo pääken, an diik ñomgen ṭukke diik yaaka yoken a äalgä ye ke ülken yaaka a yek Laabaan ye ti. An ike ḍonje kipkene

woo kurku, an batta agee doocin ke diik Laabaan.

⁴¹ An naana diik määngen teyken iinjin ye, i Yaagüüp düccidi läcängä diik ñomgen ti kuun ji, ogo yuugu ko cokal läcängä ti.

⁴² An yaaka baman ye batta duckede läcängä. An bamken a yek Laabaan, an teyken ken a yek Yaagüüp.

⁴³ Ken ina Yaagüüp wäätee agee kä ceeggon kä yaac yaanna, an cääyge diik diirken, ke kiinkä määngen ke oogen, ke kälamgä ke tüürünji.

31

Yaagüüp Anjin Yore Laabaan ti

¹ An Yaagüüp tiinṇä ogo merkälen Laabaan jaygo ogo, "Yaagüüp waak yaaka a yek wäyo ye koowne muure, an a waak wäyo ken kääñṇee cekkitin yaanna muure."

² An yoori Yaagüüp ike batta bilgäna Laabaan bata wääna ina.

³ An Piṭo Yaagüüp kiinne ogo, "Ḍukcu baan yen wäygic ti, ke yen mā yüükü ti, an ika bi ke iki."

⁴ An Yaagüüp tuccin an Rahiil ke Leya bärkene woo nanṭ'a kääjee kä diik yeeke ye.

⁵ An iken kiinne ogo, "Yoorru wääc ṇuca ika batta bilga jone ti bata wääna ina. An Joon yen wäyo ke ika kamat.

⁶ Näje wääc ñuugulunu kä teynä yeeni muure.

⁷ An wääc ṭääkcın ika mallanjin an ñuugula carrä yeeni aakdene yok äänke caaydin, an Joon ike batta gimkätä kä nanṅin ika nääṅkä yaackä.

⁸ An naana ike jaajji ogo, 'Diik müücülgü ken bi a ñuugala carrä yüünü ye,' i muure gitä woo ṭulgen müücülan. An naana jaajji ogo, 'Ñuugula carrä yüünü bi wääti a diik yaaka cäygene äalgä ye,' i diik muure gitä woo ṭulgen yaaka cäygene äalgä ye.

⁹ An Joon ḍigärgä yek wääc koojjene woo, an iñña kä ika.

¹⁰ "An waan yaana yuugene kä diik ye ika läkkä an däämjänä ñaalok, an ika yurcunu ñukku yaaka yoken a äalgä an müücülan an pergan ye, yuugu ke diik määngen.

¹¹ An malak yen Joon ika kiinna kä läaggı ogo, 'Yaagüüp!' An luunṇu ogo, 'Haa ika inni!'

12 An ike jaajjin ogo, 'Däämjä ñaalok an yoorci ñukku yaaka yoken a äalgä an müücülan an pergan yaakca ti, yuugu ke ñiik määngen, kä yaana nääñkä yaaka nänkiti kä Laabaan yaakka yooddu daa kä muure ye.

13 Ika agä Joon yaana üükün woo Betali ina, yaana cückinü yok kolcan paydin an liitkanaa kä ina. An juwu angä yorü baan yaanni ji an dukcu baan yen mä yüükü ti.' "

14 An Rahiil ke Leya luukcin ogo, "Baati gin'a a büccinü yädon paa ba wäyo ye.

15 An ikoon nanjon bata boorgu, an ikoon yääjjonon woo an tiil yooko amme.

16 Cekkitin muure yaaka koojji woo Joon wäyo ti ye a yooko ke merkälen yooko. An wakkä muure yaaka kiinini Joon ye nanä."

17 An Yaagüüp juwin ñaalok, an merkälen yeeke ke määnge taappe kälämga.

18 An digärgä yeeke muure kütte ñome ti, ke wakkä yeeke muure yaaka kaññe Padaan Araam ye, an attä wäyen Icaak ti nommañ mä Kanaan ti.

19 An wääna Laabaan attee kä nitee kä yok ñiik yeeke ye, i Rahiil junku yek wäyen kalle.

20 An Yaagüüp Laabaan mä Araam malleñgingin batta nüütkede ogo ike bagje.

21 An ike likcin woo ke wakkä yeeke muure, an ircin woo wii mä Puraat an ünjin baan pämkä mä Jilaat ti.

Laabaan Nüütü Njác Yaagüüp

22 An nünna däk ti Laabaan nüütü me ogo Yaagüüp likcono woo.

23 An ike mä yeeke yaaka a ook ye koowne ke ike, an Yaagüüp baatte njác waan yen nüünkä kä njätükel, an wäänne njác pämkä mä Jilaat ti.

24 An Joon äätin Laabaan mä Araam ti kä läaggä kä müüllä an kolle ogo, "Wangü tiicci, Yaagüüp nana kiindä jiikkalan nana yaacken an nana nergen."

25 An Laabaan Yaagüüp wäänne njác, i keeñ yeene agee kä teljini inü baan pämkä mä Jilaat witin, an Laabaan ke mä yeeke keeñni yeeken telji inü wica cääna.

26 An Laabaan Yaagüüp taañne ogo, "İki nanji ñaaka? İka mallaanjingin an tulgu yeeke koojjini woo bata yaaka müügünü me yäänñäk ye.

27 An iki pooljudu woo liidit an ika mal-daa njingın ina? İka batta nüütkadaa, yoku iki tucceni woo kä jon ñamme ke oollu uulgu yek gerger ke kuukcu?

28 An ika daljadaa cääna merkä tulgu yeeke ke tulgu yeeke batta njübdä an kuundu dugin ina? Anan iki nanji amkitin.

29 An kä teynä yeeni iki yoku nängida nääñkä yaackä, an Joon yen wääc ika kiinna wiirin tiññan ogo, 'Wanjü tiicci, Yaagüüp nana kiindä jiikkalan nana yaacken an nana nergen.'

30 An tiññan iki kaacci woo kä yaana wangü kurrene kä an wääc ye, an junku yeeke kalä ina?"

31 An Laabaan luugi Yaagüüp ogo, "İka booññu kä iki, ika duucu ogo tulgu yüükü bi koowjey ika ti ko teynä.

32 An junku yüükü naana kaññi mäjkalan ti ye, men yaanna batta bi üt. Maawä mä yooko ñomgen ti parü, naana waak yaaka a yüükü yaakka bilti ika ti ye i koowu." İ kucu Yaagüüp ogo kalgin ko Rahiil.

33 An Laabaan kaaccä keeñ ji ba Yaagüüp, ke keeñ ji ba Leya, ke keeñni giti ba kiinkä määngen yaaka kä yewwe ye, an batta agee kä kañgon. An wääna kääjenee woo keeñ ji ba Leya ye, ike kaaccä keeñ ji ba Rahiil.

34 An Rahiil junku koowne, an paanne yokin kaakcä kalman ji an cääjgene giti, an Laabaan keeñ maawne jiñe muure an batta agee kä kañgin.

35 An wäyen kiinne ogo, "Nana iki pendä. İka batta liitä juwin ñaalok ñomü ti, paan yeeni a däägini." An maawne an junku batta agee kä kañgin.

36 An Yaagüüp pennä an Laabaan lilgene ogo, "A yin yaana wali ye ken nanjä ina ken keñja kä yaanna?

37 Wakkä yeeke muure maawni giti an a ñaaka ken kaññi a yünü? Doocci inü winni mä yeeke ke mä yüükü ñomgen ti, an dalä iken jüccä waadgo ti a ñaani ken wodañ."

38 "An ika cääynä ke iki yuungu caykä kä yewwe, kabalga ke ñiik yüükü batta a guutin, an ika batta agä amon ñiik yätken yüükü.

39 ñiik yaaka jiiji giti wakkä kurkungu ye, batta äbädä iki ti, an yaaka a yäayin ye i

waaja pari. An kamat iki ñuju ika ti duukkin gin'a kali me ka an jiine ke miilla ye.

⁴⁰ Ika nagan carrä ka an jiine, ke lüüy ka miilla jiine, an niinka yaygin wangi ti.

⁴¹ An cawda yeeni muure paa baannu a yuungu cayka ka yew. Ika ñuugulunu yuungu caay witken ka ñan ogo tiirin yüükü yaaka ka yew ye, an yuungu ka düügük ogo diik yüükü. An iki ñuugula carrä yeeni aakki woo aanke ka caay.

⁴² Naana yoku Joon yen wäyo Abrayiim ke yaana boojene ka Icaak ye, batta ke ika ye, iki yoku ika tuccaa woo inki ka lat. An Joon yuttu pillä yeeni ke ñuugula yen inti, an iki gerrey wirin tiinuk."

Jiik Doocin yek Yaagüüp ke Laabaan

⁴³ An Laabaan Yaagüüp luunne ogo, "Tulgu a tulgu yeeki, ke merka yeeken, an diik a diik yeeki. An waak'a yooddu yaakka muure a yeeki. An a ñaaka ken bi tiññan nanggä tulgu yeeki yaakki ke merkalen yeeken yaaka giidi ye?"

⁴⁴ Äätä tiññan nangi jiik doocin iki ke ika an waati a nuutin woo waan yuunu ke ika."

⁴⁵ An Yaagüüp kuñnu päam, an yuutte ñaalok a kolcan paydin.

⁴⁶ An Yaagüüp ma yeeke kiinne ogo, "Düüte ti pämkä." An pämkä koowi an nani a koota, an iken ämma koota ti.

⁴⁷ An akki Laabaan ogo Yajar Cahadüüta, an akki Yaagüüp ogo Galiit.

⁴⁸ An Laabaan jaajjin ogo, "Koota yaanni tiññan ken bi a yuto waan yuunu ke ika." An ina ken batte daa me ogo Galiit yaanna.

⁴⁹ An caanna akki me ogo Micpaa, an Laabaan jaajjin ogo, "Dalä Piṭo daami waadgo ti, naana ikii piirtini ye.

⁵⁰ An naana tulgu yeeki nandä kargit kujudu ti meken i batta njäjä ye, i caanna daa yoottu Joon."

⁵¹ An Laabaan jaajjin ogo, "Koota ke kolcan paydin yaana dooccu waan yuunu ti ke ika ye inni.

⁵² Koota yaanni ken a yuto an kolcan paydin ken a yuto, ika batta bi koota pämkä yaanni cüüpü woo ogo iki irkida, an päjjidi ñana iki cüüpüdü woo koota pämkä yaanni ti ogo ika irkada.

⁵³ Dalä Joon yen Abrayiim ke Nahüür ke dänkä yurgen jüci waadgo ti."

An Yaagüüp liittä ka Joon yaana boojene ka wäyen Icaak ye.

⁵⁴ An Yaagüüp iccin wäämma yok päam wic, an ma yeeke bärkene ämma ti, an wääna ämmene ye, ningin päam wic.

⁵⁵ An ka tinñanä Laabaan merka tulge ke tulgu yeeke kuunne dugin an nüülkene. An dukcin baannen.

32

Yaagüüp Booc ka İicü

¹ An Yaagüüp jujjin woo attä ka päy an malanji yek Joon pärjene ka.

² An wääna yoorene daa ka Yaagüüp ye, ike jaajjin ogo, "A nantä kääygä Joon inni." An ina ken nantä yaanna äkkeeda ogo Man-aayim yaanna.

³ An Yaagüüp tuccin tüüjgi ñome ti attä pärjidi ke määden İicü nommañ mä Cïir ti baan mooye mä İdoo ti.

⁴ An eenjene an kiinne ogo, "Ikee ate an mügo yeeni İicü kiine ogo, 'Kiingon yuunu Yaagüüp jääyidi ogo, "Ika attä Laabaan ti, an ikoon cäayon ke ike ke tiññan.

⁵ Ika cäyga däk, ke tüürünji ke diik ke kiinka oogen ke määngen. Ika tuucunu takä nüütüdü mügo yeeni ogo ika känjo nerrä iki ti." ' ' "

⁶ An tüüjgi duukin Yaagüüp ti, an jaajjin ogo, "Ikoon atton määdic İicü ti. An ike aatidi ike pärjede an ike adit ook cayka mayken ka ñan."

⁷ An Yaagüüp booñnu ka yaac an yore rüutte, an m'aka ke ike ye kiimme giti kurku ka yew, ke diik ke däk ke kälängä.

⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, "Naana İicü ätä an kun keelok irke ye, yakkalan liiti likci woo."

⁹ An Yaagüüp jaajjin ogo, "Ay Joon yen daan wäyo Abrayiim ke wäyo Icaak, ay Piṭo ika kiinnaa ogo, 'Dukcu baan yuunu ti ke ma yüükü ti, nunko bi nanngeni ka nerrä ye.'

¹⁰ Ika batta päjjadä ka biilin yaana batta düüñidi ye ke wonnu yaana nüüt kana ka ika kiingon yuunu ye. An wääna ircänä woo wii mä Üürdün ye a lacan pare ken äddä. An tiññan ika wäättä kurku ka yewwe.

11 Kura magja kä määdo İicü. İka booju kä ike, nunjo äätidi an İka ırkada, ke määngä ke merkä.

12 An İki jaajjini ogo, 'A gütken İka İki bi nanğeni nerrä, an kilkä yüükü bi nanä bata tınal yek wii jİne yaaka batta lİltä me kä panjä ye.' "

13 An İke nİinnä wİca wİrİn jİne yaanja ti, an waak yeeke ti İke määden İicü wäkkene woo İİdin.

14 An wäkkene woo İiik määngen 200, ke İukku caykä kä yew, ke kăbălgă määngen 200, ke kăbălgă yătken caykä kä yew,

15 ke kălămgă määngen caykä kä dăk ke tŭlgen, ke dăk caykä kä ņan ke yătka kä caay, ke tŭŭrŭņņİ määngen caykä kä yew an oogen kä caay.

16 An yaakka İİİne kiinkä yeeke an İke jaajjin ogo, "Ate İomi ti an waan yaņkalan dale kun yaņkalan atİ İomuk an yaņkalan kä ņăjăk."

17 An kiingon yaana İİjİdi ye İingene ogo, "Naana määdo İicü purjene kä an İki tajdey ogo, 'İki agă măn ņaani? An İki ată wa? An a İiik ņaani İka ye?'"

18 I luugu ogo, 'A yek kiingon yŭŭnŭ Yaagŭŭp, yaakki a İİdin tuckudu mŭgdo yeeni İicü. An Yaagŭŭp kä đone bilti äätä ņătko ti.' "

19 An yewwe yeene ke đăke eenjene kä jİik keelkä ke yaaka muure baadit đİgărgă ye, ogo, "İkee jaajje jİik keelkä İicü ti naana İke kaİİne ye.

20 An İkee jaajje ogo, 'Kiingon yŭŭnŭ Yaagŭŭp bilti äätä ņătko ti.' " İke payit ogo, "Bi lăăgă juuggin İİİ kä İİdin yaaka atİ İomi ti yaakki. An wăătlan naana yooru ye, naana tăki ye İka bi gİmga."

21 An İke a tŭccİnİ İİdin İomuk an İke nİinnä năntă keeİİni.

Yaagŭŭp Mŭgŭņ ke Joon

22 An mİİllă jİne keellă yaanja ti İke juwin İaalok an määngă yeeke yaaka kä yewwe ye koowne ke kiinkä yeeke määngen, ke merkä yeeke yaaka caay wİņen kä keelok ye, an İrcin woo wii mă Yabŭŭk.

23 An İken koowne an tucce İrcin woo wii, ke wakkă yeeke muure yaaka bilti ye,

24 an Yaagŭŭp dalji me İİİ pare. An mŭgİn ke oon ke buur kăăje.

25 An wăăna yoorene daa kä oon yuccee kä ye. I Yaagŭŭp jemme đİİne ti, an đİİne kooynu wăăna mŭkcete kä ye.

26 An kiini oon ogo, "Dală İka ată buur kăăjin." An kiini Yaagŭŭp ogo, "İki batta äkkedeni ată ke ņŭŭlkaa kä."

27 An taaji oon ogo, "İki batti me ogo ņaani?"

An kiinne ogo, "İka batta me ogo, Yaagŭŭp."

28 An kiini oon ogo, "Yăntonđŭ ņuca batta bi battă me ogo Yaagŭŭp, İki bi batti me ogo İcărayiil. A năăņka mŭgjene ke Joon ke me, an yoİİneeda kä ye."

29 An Yaagŭŭp jaajjin ogo, "Nŭŭtkaa yăntonđŭ." An taaji oon ogo, "İka tajdaa kä yăntonđi İna?" An wăătlan ņŭŭlkenene wİca.

30 An Yaagŭŭp năntă äkkene ogo Pİņiyel. An naana anan ye i ogo, "İkoon yuurtonon wonğin ke Joon, an İka por daa agă ŭdon."

31 An wăăna Pİņiyel daljedeeda kä İİİ ye i kăăcki an wİca an İke ņoldİdi kä yaana đİİne agee kä kooyon kä ye.

32 İna ke tiİņan mă İcărayiil batta ämene kä puuc măyken waadgă đİİnă yaanna kä yaana Yaagŭŭp jemmeeda kä đİİne ti ye.

33

Yaagŭŭp Părjin ke İicü

1 An Yaagŭŭp dăămjin an İicü yooŭte äätä ke ook 400. An İke merkä kiİbgene gİti Leya ke Rahiil ke kiinkä määngen yaaka kä yewwe ye.

2 An İke kiinkä määngen đooce ke merkălen yeeke ņomuk, an Leya ke merkălen yeeke ņăİne ti, an Rahiil ke Yuucip ken a dŭŭņİn meken muure.

3 An İke kä đone İİjİn attă İomgen ti, an İke đŭņjİn İİİ an İome dŭŭcce İİİ ņommaİ jİ äăņke kä ņătŭkel ke đăăge ti määden ti kä cokal.

4 An İicü yİņņă părjin ke määden an yoken kăăgi an ņİbbİn kä đuuggen, an muckene yok, an weggin muŭtuk.

5 An wăăna İicü yuŭtee kä määngă ke merkălen ye, İke tăăccin ogo, "A ņaannă İka ke İki yaakka?"

An luugi Yaagüüp ogo, “A merkä yeeki yaaka iñi Joon kiingon yüünü kä nerrä ye.”

⁶ An kiinkä mäangen wüükün ti ke merkä yeeken an dññjin iñi.

⁷ An Leya cääna daa wüükün ti ke merkä yeeke an dññjin iñi. An düññin meken Yuucip ke Rahiil wüükün ti an dññjin iñi.

⁸ An İicü jaajjin ogo, “Yaakka muure nüüti ñaaka ñigärgä yaaka pärjonon kä yaakka?”

An luugi Yaagüüp ogo, “Ogo ika kääñä nerrä mügdo yeeni ti.”

⁹ An İicü jaajjin ogo, “İka cääygana kä ñiräk mäado, yaaka bilti yaakka tiicüi kä ñonju.”

¹⁰ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ba'ay, naana ika kääñä nerrä iki ti ye, i iñdin yeeni gimgä. Wangü yaaka yoorru ye beeljin bata gin'a ika yuttu Joon ye, kä yaana gimganaa kä, kä nerrä ye.

¹¹ Kura iñdin yeeni gimgä yaana äbi me iki ti yaanja, Joon nerräner ke ika an ika iñña wakkä kä ñiräk.” An wina İicü iiri Yaagüüp ke gimme.

¹² An İicü jaajjin ogo, “Juwe atin, an ika bi iijjä atä ñomü ti.”

¹³ An Yaagüüp ike kiini ogo, “Mügdo yeeni ñajjä merkä lijan an ñiik ke däk yaaka nüti ye tulgen lijan. Naana äddi me kä yaac an jiiñe kä keelok ye, i ñigärgä muure bi tüwok.

¹⁴ Mügdo yeeni kura iijjä kiingon yüünü ñome ti, an ikoon bi bääton kä deedan, waan yaana a yikon ñigärgä ti ke merkälen ti ye, ke miikenii Cür.”

¹⁵ An İicü jaajjin ogo, “Dalä ook yakkalan määñgenii kä iñi yaaka ke ika ye.”

An Yaagüüp luukcin ogo, “İna? İka ñuynu yeeni muure ogo ika kääñjo nerrä mügdo yeeni ti.”

¹⁶ An nüinnä yaanja ti İicü dukcin attä Cür.

¹⁷ An Yaagüüp banña Caküüt, an kuttu an, an ñigärgä yeeke nängene dänkä. İna ken nantä yaanna batte daa me ogo Caküüt yaanna.

¹⁸ An Yaagüüp wääna äatee kä Padaan Araam ye, däägin ti kä ner baan mooye yen mä Caküüm ti nommañ yen mä Kanaan ti, an keeñni yeeke teljene iñi baan mooye ñome ti.

¹⁹ An kiñña nommañ yaana kurcenee kä keeñ yeene ye, minneni Hamuur Caküüm wäyen ti tiilgä galkä wangen 100.

²⁰ An nanña tambal wica an äkkene ogo Joon yen mä İcärayiil ogo Joon.

34

Müññü Dina

¹ An Dina tul Leya yaana giide Yaagüüp ti ye, kaaccä woo atı ükcidi tulgu yek baan.

² An wääna Caküüm minneni Hamuur mä Haaw, yatın yen baan yaanja Dina yoorre daa kä ye, i müññe.

³ An jone takcin Dina tul Yaagüüp. An tuulle deerconde bilgene an jääjgene kä ner kuckon.

⁴ An Caküüm jaajjin wäyen Hamuur ti ogo, “Tuulle yaanna kujgaa kä wääti a iin yeeni.”

⁵ An wääna Yaagüüp tiññee kä ogo tuulle yeene Dina müññü Caküüm ye, i merkälen yeeke a woo ke ñigärgä yeeke, an ike tiññin iñi ke iken dukkene ti.

⁶ An Hamuur Caküüm wäyen attä jayok ke Yaagüüp.

⁷ An wääna merkälen Yaagüüp äätene kä ti äätene woo an tiññene kä gin'a nanña ñone ye, i iken mitcin ñaalok an piindin kä yaac, kä yaana Caküüm nanñee kä loon mä İcärayiil ti kä müññü tuulle Yaagüüp ye, an a gin'a yoku batta päjjidi nantä me ye.

⁸ An kiini Hamuur ogo, “Minneni yeeni Caküüm jone kaaccä tuulle yüünü ti, kura iñjeeda dalä wääti a iñe.

⁹ Dikin jiiik dale kuuwin wääti waadgä mä yooko ke mä yeekic ti.

¹⁰ An cääye ke ikoon waan a kupon nommañ yaanni ti, cääye nant'a takke ye, an laaye kä tettä an ikee kääñe wakkä yeekic jiiñe ti.”

¹¹ An Caküüm jaajjin Dina wäyen ti ke mädgen ti an kiinne ogo, “Dale ika kääñ nerrä ikee ti, an ikee bi iñe wakkä muure yaaka taaja kä ye.

¹² An naana daa yelgä caran bata ña' ke iñdin ye, ika äccädä waak'a ñuye ye muure. An tuul iña kä a iin yeeni.”

¹³ An merkälen Yaagüüp Caküüm ke wäyen Hamuur luugi kä mallanjinin kä yaana Caküüm käwen müññee da ye.

14 An kiini ogo, “Ikoon batta liiton näänkä yaakka nanjon, käwo iñon m'ana batta a ergon ye, yaanna bi wääti a loon mooye ikoon ti.

15 Ikoon bi kaacon denjä jiik ti ke ikee kä gin kä keelok, dale ikee beelje bata ikoon kä iirrä ook yeekic muure.

16 An wäättan ikee bi iñge tulgo an ikoon bi kujon tulgic daa a yooko, an ikoon bi cäyon ke ikee an iñin wäätin agin mä keelkä.

17 An ikee naana batta gümmede kä jiik yooko an ikee batta iire ye, i käwo bi koowon an ikoon bi aton.”

18 An jiik yaakka Hamuur ñaappe jok ke minneni yeene Cakiim.

19 An Cakiim batta a kooron kä nanjä näänkä yaakka, kä yaana jone ñappee kä tuul Yaagüüp ye. An Cakiim ken tiilcidi eemtä me kä yaac äntüke yen wäyen ti,

20 an Hamuur ke minneni yeene Cakiim äatin äntüke baan mooye yeenen ti, an iken jaajjin mä baan mooye yeenen ti ogo,

21 “Me yaakki nanjä nñbbin ke iñin. Dale iken cäyok baan yoono ji an layok, nommañ gääban päjidi iken ti, dale iñin dñcin tulgu yeeken, an iken iñin tulgo a määngen.

22 An iken bi gümä kä cäwdä ke iñin bata mä keelkä ke iñin, naana ook yooko iirgä me bata iken ye.

23 An naana yaakki nanjin ye, i digärgä yeeken muure ke wakkä yeeken bi wääti a yooko, ääte gümmin kä jiik yeeken, an dale iken cäyok winni ke iñin.”

24 An me muure yaaka attä baan mooye tük ye gümmin kä jiik yaaka nanji Hamuur ke Cakiim yaanna, an ook muure iiri me.

25 An niinkä kä däk wääna ook mor wääcene kuggu iirrä ye, merkälen Yaagüüp kä yewwe Camoon ke Laawi yaaka a Dñina mädgen ye, iken gaadalli yeeken koowi an ircin baan mooye ji i kucu me, an ook muure nägi dugin.

26 An iken Hamuur nägi dok ke minneni yeene Cakiim kä gaadalli, an Dñina äbi woo äräk ba' Cakiim an iken attä.

27 An merkä Yaagüüp äatin an nääkin me an baan mooye gaani ji kä yaana käwen müügene daa me ye.

28 An diik yeeken ke däk ke tüürünji yeeken koowi ke waak muure yaaka baan mooye ji ye ke yirkä.

29 Wakkä yeeken muure ke äärgä gitken muure gaani. Iken cääna merkälen licken yeeken koowi ke määngen an kiidi bata mä müükün.

30 An Yaagüüp jaajjin Camoon ti ke Laawi ti ogo, “Ikee ika äckana dok tiñidin tiññan mä Kanaan ke mä Peeric ke me muure yek baan ika bi putkana ji. An ika batta cääygana ook kä dñrak, an naana iken muure yoken dñlgü an ika irkana ye, i mä äntüke yeeki bi düümgü gitü.”

31 An iken luukcin ogo, “Ikoon käwo daljon nanje bata iñ yaana a baal ye?”

35

Yaagüüp Dukcin Njäk Nantä Battä me ogo Betali ye

1 An Joon Yaagüüp kiinne ogo, “Atä Betali nja an cääyā wica. An bātkaa tambal wica, Ika Joon yaana üükün woo iki ti wääna bu-urcinii kä woo määdic iñcū ti ina.”

2 An Yaagüüp jaajjin mä äntüke yeene ti ke m'aka muure ke ike ye ti ogo, “Junku yaaka a pääken ye ange yokin ikee ti, an yokic laate woo an ääkce burungu latkä.

3 Juwe atin Betali an ika tākā, Joon bātādā tambal wica yaana ika yүүkkana ti waan tiñidin ti an ike ke ika nantä muure yaana atä kä ye ti.”

4 An iken junku muure yaaka ke iken ye, iñi Yaagüüp ke jaljalli yaaka entä gitken ti ye. An jikke iñi jaan mooye njoy, yaana cokulan ti Cakiim ye.

5 An wääna Yaagüüp ke merkä yeeke bagene kä ye, mä bānkā yaaka cokulan ti nant'a kaajdene kä ye, nääkki Joon liin mooye, an batta agene kä ñoolgin natin.

6 An Yaagüüp äatin ke mä yeeke muure Lüuc yaana tiññan battä me ogo Betali ye, nommañ yen mä Kanaan ti.

7 An ike bättä tambal wica an äkkene yāntān ogo, El Betali, an anan ogo Joon yen Betali kä yaana Joon üükenee woo ike ti kä läaggü wääna ike lüüdee kä woo määden ti ye.

8 Rīpga niito yeene Dīboora tüwnü an jīgī me iñi jaan mooye njoy Betali ti kä iñi, an

äkki me ogo, Aluun Baküüt, an anjan ogo “Jaan İwok.”

⁹ An wääna Yaagüüp duukee kä Padaan Araam ye, i Joon üükün woo ike ti nuca Betalī an ike nūülki.

¹⁰ An ike kiini Joon ogo, “Yāntonḏü ogo Yaagüüp, an yāntonḏü batta nuca bi battā me ogo Yaagüüp ke on. Yāntonḏü bi battā me ogo İcārayiil.” An ike äkki Joon ogo İcārayiil.

¹¹ An ike kiini Joon ogo, “İka agā Joon yaana Lüüt ye, giidā an ḏiirā an wāatci age ṭon an ṭon ḏirken bi kājā woo İki ti an İki bi wāatci agā daan yuur yen yātkāni.

¹² An ḥommañ yaana İññā Abrayiim ke İcaak ye bi İñeni kă cāanna ke kilkā yaaka āatā ḥāñü ti ye.”

¹³ An Joon ike dalji İñi nānt'a jaaynene kă ye.

¹⁴ An Yaagüüp ḏuccin kolcan paydin nānt'a jaaynene ke Joon ye, an puukkene wic māk ke ḥownā an yaana nūüti a kolcan paydin yaana tülcidi ye.

¹⁵ An Yaagüüp nāntā yaana jaaynene ke Joon ye äkkene ogo Betalī.

Tüwnü yen Rahiil

¹⁶ An Yaagüüp ke mā äntüke yeeke Betalī mañji İñi an wääna mor uterene kă utar İpiraat ye, i wuun yaana giidene Rahiil ye ḏāagin an bāan yeene pegan kă yaac.

¹⁷ An wääna bāan yeene pekkee kă İñi kă yaac ye, i iin yaana giti ye ike kiini ogo, “Nana İki boocu İki cāaygi minnenile oone menen.”

¹⁸ An ike tüw an wääna wāaktān yeene kājedee kă woo ye i minneni äkkene ogo Benaawni an anjan ogo “Minneni bāan yeeni.” An äkki wāyen ogo Benyamīn an anjan ogo “Minneni yen İnti birrā.”

¹⁹ An Rahiil tüwnü an jiki me İñi pāy mā İpiraat taan. An cāanna İpiraat battā me ogo Beetlaam.

²⁰ An Yaagüüpkolcan paydin ḏooce wica kāl Rahiil wic an daa yoottu me wica ke tiññan.

²¹ An Yaagüüp baññā an keeñ yeene ṭejene İñi Mekdaal Adaar taanñañja.

Merkälen yek Yaagüüp

²² An wääna Yaagüüp cāaye kă baan yaanja ti ye, i Robiīn Bila nūinne, kiingon iine yen wāyen, an jik yaakka tiñji Yaagüüp.

An yaakki a yāntāñji yek merkälen Yaagüüp yaaka kă caay witken kă yewwe ye.

²³ An merkälen Leya a Robiīn kaygon yen Yaagüüp ke Camoon ke Laawi ke Yahüüja ke Yacakiir an Jabuloon.

²⁴ An merkälen Rahiil a Yuucip ke Benyamīn.

²⁵ An merkälen Bila kiingon yen Rahiil a Ḑaan ke Naptaali.

²⁶ An merkälen Jilpa kiingon yen Leya a Gaat ke Acīr.

An a merkälen Yaagüüp yaaka gitkene daa me Padaan Araam ye ikki.

Tüwnü yen İcaak

²⁷ An Yaagüüp attā wāyen İcaak ti nānt'a battā me ogo Mamar ye cokulan ti Gariya Arba, yaana tiññan battā me ogo Hiburoon ye, nānt'a cāaynene Abrayiim ke İcaak bata boorgu ye.

²⁸ An İcaak cāaynā ke yuunge ḏake 180.

²⁹ An ike wāakcin woo wāaktān tüwnü an tüwnü an ike cooti me ti dānkā yurge ti, i yuunge a pājini, an merkā yeeke İicü ke Yaagüüp ken ike jigi.

36

Kaaynā İicü

¹ A perrā yen kaaynā İicü ikki an İicü cāanna battā me ogo İdoom.

² An İicü kuññu määngā yek mā Kanaan ti Adda ṭul Eylüün a mā Haat an Oolibaama ṭul Anna yen Jabüün a mā Haaw,

³ ke Bacamaat ṭul İcāmayiil a Nabiyüüt kuwen.

⁴ An Adda İicü gitkene Aliṭaac an Bacamaat giññā Rowiil.

⁵ An Oolibaama giññā Yahüüc ke Yalaam, an Goora. An merkälen yaakki muure gitki me İicü ḥommañ mā Kanaan ti.

⁶ An İicü määnge koowne ke merkälen yeeke ke ṭulgu yeeke ke m'aka cāyok ke ike ye muure nāntā keellä ke ḏigārgā an wakkā muure yaaka kaññe ḥommañ mā Kanaan ji

ye, an ike kaaccä woo mäaden Yaagüüp ti an attä baan yanjalan ti.

⁷ An nommañ boonji woo iken ke digärgä ke wakkä yeeken muure.

⁸ An İicü yaana battä me ogo İdoom ye, cääjjin kä tüümo wic baan mä Cür ti.

⁹ A perrä yen kaaynä İicü ikki a wäy yen mä İdoom tüümo mä Cür ti.

¹⁰ A yäntänji merkä İicü ikki, Alipaac minneni Adda in İicü an Rowiil minneni Bacamaat in İicü.

¹¹ Merkä yek Alipaac a Tiimaan, ke Umar, ke Jappo, ke Jataam an Gannaac.

¹² An Timna a kiingon iije yen minneni İicü Alipaac, ike gittä Amaliik Alipaac ti. A merkä yek Adda ikki in İicü.

¹³ An a merkä Rowiil ikki, Nahaat ke Jura ke Camma an Mijja. Merkä yek Bacamaat ikki in İicü.

¹⁴ An a merkä yek Oolibaama tul Anna minneni Jabüün yaana gitkene İicü ye, iken a Yahüüc ke Yalaam an Goora.

¹⁵ Kaaynä yaakki a yek İicü yaaka wäättä a woydoni yek kaaynä diirken ye, merkä yek minneni İicü mooye Alipaac wäättä a woydoni an yäntängenen ogo Tiimaan ke Umar ke Jappo ke Gannaac

¹⁶ ke Goora ke Jataam an Amaliik. An yaakki a woydoni yek kaaynä yek nommañ mä İdoom ti. Merkä Alipaac yaakki muure a kaaynä yek Adda in İicü.

¹⁷ A merkä yek Rowiil ikki minneni İicü, woydoni a Nahaat ke Jura ke Camma an Mijja. An yaakki a woydoni yek kaaynä yek nommañ mä İdoom, iken a kaaynä Bacamaat in İicü.

¹⁸ An a merkä yek Oolibaama ikki in İicü, woydoni a Yahüüc ke Yalaam an Goora. An a woydoni yaaka giidi in İicü Oolibaama tiironle Anna ye.

¹⁹ Yaakki muure a kaaynä İicü an cääna battä me ogo mä İdoom, an a woydoni yeeken ikki.

Kaaynä Cür

²⁰ An a merkä oogen yek Cür ikki mä Hüür iken cäyok nommañ mä İdoom ti, a Luutaan ke Cubaal ke Jabüün ke Anna

²¹ ke Diicüün ke İjaar an Diicaan. An merkä oogen yek Cür yaaka cäyok nommañ mä İdoom ti ye a woydoni yek mä Hüür.

²² An merkälen oogen Luutaan a Hüür ke Hamaam. An Luutaan käwen a Timna.

²³ An a merkä oogen yek Cubaal ikki Albaan ke Manaat ke Ibaal ke Cabbo an Unaam.

²⁴ An merkä oogen yek Jabüün a Ayya ke Anna, an ike a Anna yaana kääñä ceere piike caran woo teettalan ina wääna ike kääjee kä tüürünji yek wäyen Jabüün ina.

²⁵ An merkä yek Anna a Diicüün ke tuule Oolibaama.

²⁶ An merkä yek Diicüün a İmdaan ke İjbaan ke İtiraan an Kiraan.

²⁷ An merkä yek İjaar a Bilaan ke Jabaan an Agaam.

²⁸ An merkä Diicaan a Üüc ke Araan.

²⁹ An woydoni yek kaaynä mä Hüür a Luutaan ke Cubaal ke Jabüün ke Anna

³⁰ ke Diicüün ke İjaar an Diicaan. Iken a woydoni yek äärgä tügen yek mä Hüür yaaka cäyok nommañ mä Cür ye ti.

Yätkäni mä İdoom

³¹ A yätkäni yaaka mügdin nommañ mä İdoom ye ikki, i mor baati yätkä yaana a mükon mä İcärayiil ye.

³² Beela minneni Bahüür wäättä a yätkä yen İdoom. Yäntän baan yeene mooye battä me ogo Dinaaba.

³³ An Beela tüwnü an Jubaab minneni Jura män nant'a battä ogo Bücürä ye ken mükkü nantä yeene.

³⁴ An wääna Jubaab tüwnee kä ye, Ucaam yaana cäy nommañ mä Tiimaan ti ye nantä yeene münje.

³⁵ An wääna Ucaam tüwnee ye, Haddaat minneni Baadaat yaana buuccu mä Midiaan nommañ mä Muwaab ye ti, mükkü nantä yeene, an yäntän baan yeene mooye ogo Awit.

³⁶ An wääna Haddaat tüwnee ye, Camla yen mä Macareega mükkü nantä yeene.

³⁷ An wääna Camla tüwnee kä ye, Caawüül yen mä Rabuut yaana cäay wii dok kä cokal ye mükkü nantä yeene.

³⁸ An wääna Caawüül tüwnee kä ye, Baalhanaan minneni Akabüür mükkü nantä yeene.

³⁹ An wääna Baalhanaan minneni Akabüür tüwnee kä ye, Haddaat mükkü nantä yeene an yäntän baan mooye yeene ogo Paaw. An iije battä me ogo Matabiil tiironle Matareet an tiin meen a Madahaab.

⁴⁰ A yäntänji yek woydoni yek äärgä tügen İicü ikki ke nänkä yaaka cäayene kä ye, yäntängen a Timna ke Alwa ke Yatiit

⁴¹ ke Oolibaama ke İila ke Peynüün

⁴² ke Ganaac ke Tiimaan ke Mipcaar

⁴³ ke Majdiil an Iraam. Yaakki a woydoni yek mä İdoom kä İicü ti wäy yen İdoommi daa kä nänk'a cäayene kä ye ke nommañ yaana küümgı ye.

37

Lääggı Yuucip

¹ An wıca Yaagüüp nuccin cäaynä nommañ mä Kanaan ti nant'a cäaynene kä wäyen bata boorgon ye.

² A perrä yen kaaynä Yaagüüp ikki. Yuucip a minneni oone cäaygene yuungu kä caay witken kä natükel, i kääji diik ke merkä yek määngä wäyen Bila ke Jılpa. An Yuucip wäyen äckene jiik yaackä kä näänk'a nantä mädgen yejgan ye.

³ An Yaagüüp Yuucip ken bilge kä yaac kä mädgen, näänka ike agee minneni yen dünkitiin yeene ye, an nängene burnu nerrä.

⁴ An wääna mädgen muure yutene ike bilgene daa wäyen kä yaac kä iken ye, putki ji kä yaac, an batta jääckätä kä jon ñammä.

⁵ An Yuucip cäayge läaggı an wääna päkkenee daa mädgen ye, i iken ike putki ji kä yaac.

⁶ An kiinne ogo, "Tiine läaggı yaaka läkkä kä yaakki.

⁷ İkiin müürinaan cäayin yiil ji diikin pak witken an wääna deggon yeeni yuutte

ñaalok ye, yeekic muure witken düüli ti yeeni ti, an dıñjin iñi yeeni ti."

⁸ An taaji mädgen ogo, "İki duucu ogo iki bi wäatcey ogo yatkä yoono an ikoon mügdonda?" An putki ji mädgen kä yaac kä läaggı ke jiik yeeke.

⁹ An Yuucip läkkä läaggı yakkalan an nüütkenene mädgen an jaajjin ogo, "Tiine ika läkkä läaggı yakkalan. An ke paan ke kittani kä caay wiñen kä keelok dıñjin iñi ika ti."

¹⁰ An wääna nüütkeneeda wäyen ke mädgen ye, ike geri wäyen an kiinne ogo, "A läaggı yaaka wali ye ika läkkı kä yaakka? İki paydä ogo ika ke miic ke mädgic äätoon an dıñjoon iñi iki ti?"

¹¹ An mämgi ji mädgen an wäyen jiik yaakka tiinne jone ti.

Yuucip Yääji Woo Mädgen

¹² An mädgen attä kääji diik wäyen Cakiim kä cokal.

¹³ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, "İka takä iki atä Cakiim nantä yaana kääjene mädgic diik ye."

An luugi Yuucip ogo, "Neran wäyo."

¹⁴ An kiini wäyen ogo, "Atä tiññaanji naana iken ke diik cäyok tetan ye, i duuku an nüütkaa jiik." An tucce woo dääñgon yen mä Hiburoon ji nant'a cäayene kä ye, an ike attä Cakiim.

¹⁵ An kañi oon yanjalan wiñe a diiktini woo käpet, an taaji oon ogo, "İki määjä ñaaka?"

¹⁶ An luunje ogo, "İka määjä mädgo. Kura nüütkaa nantä yaana kääjene kä diik ye."

¹⁷ An oon jaajjin ogo, "İken banjä, iken tiinjä jayok ogo, 'Juwe atin Duutaan.' " An Yuucip bäätcin mädgen ti, an kañne Duutaan.

Yääjin Woo Yuucip

¹⁸ An yooti kä utar, an i batta mor dagä ti iken ti kä cokal, iken lääljin pugin ogo nägi dok.

¹⁹ An iken luugin pääken ogo, "Yootë män läaggı İya äätä.

²⁰ Juwe näkin dok an yeepin iñi jün kalan ji, an ikiin jaaccin ogo, 'Ammi gin kurkungu yanjalan.' An ikiin bi yutin a ñaaka ken bi äbanä läaggı yeeke."

²¹ An wääna Robiïn tiinjee kä anjan ye, ike puccin ogo Yuucip määgee woo an jaajjin ogo, “Nana näkin dok.”

²² An Robiïn jaajjin ogo, “Nana yimge püükitin woo, ääte yeepin jiidük woo teettalan winni, nana inko äccitin ike ti.” An Robiïn jaajjin kä wan yaana takee määgedeeda woo iken ti, an tuce njäk wäyen ti ye.

²³ An wääna Yuucip däägenee kä ti mädgen ti ye, i güti yokin woo kä burnu yaana neran ende yaanna.

²⁴ An koowi an yeepi jiidük. An jiin jiine a iwon kä piik.

²⁵ An wääna cääjjene iini ämene kä ye, iken däämjnin woo an yurcin yääjoni a yek mä Icämayiil ätä nommañ mä Jilaat ti, ke kälängä yeeke duriit duk yaaka a päkkinni ye ke yek pilkä äcä Macir.

²⁶ An Yahüüja mädgen taañne ogo, “A naka ken bi kañin naana määdo nanjin dok ye, an yimge paannin yokin ye?”

²⁷ Juwe yääkin mä Icämayiil, an inko nana äccitin ike ti, ike a määdo an a yimgä yooko.” An Yahüüja tiingi mädgen.

²⁸ An wääna yääjoni yek mä Icämayiil* kaajdene kä ye, i Yuucip äbi woo mädgen jiidük, an yäägi mä Icämayiil tiilgä gälkä wangen caykä kä yew. An Yuucip iji Macir.

²⁹ An wääna Robiïn dukcenee kä jiidük, an Yuucip batta agee kä kañgon kä ye, ike burungu yeeke jiiñne giti kä nüüjdün.

³⁰ An dukcin mädgen ti, an kiinne ogo, “Yuucip baati jiidük, an ika bi nanja ogo?”

³¹ An iken burnu Yuucip koowi an ittä ñoon, an burnu büüci ti yimgä giti.

³² An iken burnu nerrä äcki wäyen an kiini ogo, “Yooru gin'a kañnon ye. Yaanni batta a burnu yen minneni yüünü?”

³³ An niji Yaagüüp, an jaajjin ogo, “A burnu minneni yeeni. A amgon kä gin kurkungu yaajgonde yanalan. Minneni yeeni jiiñtin giti anja pilkä.”

³⁴ An Yaagüüp burungu yeeke jiiñne giti an iinjin cuukul teye ti nüüti nüüjdün yeene, an nüüññü kä minneni yeene nüünkä kä diräk.

³⁵ An merkä yeeke oogen ke tulgu yeeke äatin ike lüüytü jok, an ike yaakkä kä

lüüynü jok, an jaajjin ogo, “U'u ika bi ceeñä kä nüüjdün ke dakä ti minneni yeeni ti käälok.” An wäyen weenjä kä ike kä yaac.

³⁶ An wina mä Icämayiil Yuucip yäägi Potipaar Macir. Ike a duungon kääygä yen yätkä Parahuun yaana a duungon tiiconi ye.

38

Yahüüja ke Taamaar

¹ An waan yaanja ti Yahüüja mädgen daljene iini, an attä cääynä ke oon mä Adalaam yanalan battä me ogo İira.

² An wica Yahüüja yuttu tuul mä Kanaan wäyen battä me ogo Cüwa an deyne. An wääna nünnene kä ye,

³ i ike laaccä an giinñä minneni oone, an äkkene yäntän ogo Eer.

⁴ An nuccin laaccä an giinñä minneni oone, an äkkene yäntän ogo Unaan.

⁵ An giinñä minneni oone menen nuka, an äkkene yäntän ogo Cüla. An waan yaana gittene me Cüla ye, i iken cäyok Kaajip.

⁶ An Yahüüja kaygon yeene Eer dijene iin battä me ogo Taamaar.

⁷ An Eer kaygon Yahüüja yaajan Piṭo ñome ti, an nägi dok Piṭo.

⁸ An Yahüüja Unaan kiinne ogo, “Atä an in määdic yädä, an dääkä ñuugula yüünü ike ti bata oore keelle, äckii kä woo määdic merkä.”

⁹ An njäñänä Unaan minneni yaanna batta bi wäati a yeene. Naana daa ninok ke in määden ye, i daa yimgä pooke iini nomgu giti nunko nana määden kañdee ko kilkä.

¹⁰ An yaaka nanje yaakka a yiñ Piṭo ñome ti, an nanje dok cääna.

¹¹ An Yahüüja in minneni yeene Taamaar kiinne ogo, “Cääyā agä boro paa ba' wäac ke minneni yeeni Cüla täle.” Ike düüci ogo, “Ike bi tüwje cääna bata mädgen.” An Taamaar attä cääynä paa ba' wäyen.

¹² An yuungu yakkalan ti Yahüüja iine tüwnü, an wääna danjee kä waan nüüjdün ye i ike ke muukonde İira yen Adalaam atene Timna nantä yaana nitene me käälgä yeeke ye.

¹³ An mankalan Taamaar nüütkeno ogo daan wäyen ato Timna nito käälgä.

* 37:28 mä Icämayiil ke mä Miḍiyaan a mä keelkä ken battä me anjan.

14 An wina burunġu borkitın yaaka enġe ye ġütte woo an waŋġe kümme kâ burnu yaana kumdene me waŋġen ye, an cääjġin päy tük Anaayim baan mooye yaana päy jı Tımna ye. An nâjje teŋan Yahüüja minneni yeene Cııla tällâ an batta por kujgeeda.

15 An wâana yoorene daa Yahüüja ye ike düüci ogo tuul yaana ogo baal ye nâänka waŋġe agee kâ kümġin ye.

16 An umġi ti Yahüüja kâ päy taanġe ti an kiinne ogo, “Äätä nıını.” An kuje ogo in minneni yeene.

An taaji iin ogo, “İka bi inja nâaka naana ikıı nıını ye?”

17 An luugi Yahüüja ogo, “İki bi tuckeni jüülöle diik yeeki ti.”

An kiini iin ogo, “Naana ye inja ginkalan dalâ tııjâ bata luggin ke tuucii deel.”

18 An taaji Yahüüja ogo, “A luggin yaana wali ye ken inenii?”

An luugi iin ogo, “İnja baacbaac ke dira yeene ke lacan yaana intü ti yaanna.” An inene daa Yahüüja an nıınnene kâ an laaccâ.

19 An Taamaar juwin kaaccâ woo an burnu yaana enġe waŋġe ti ye ġütte woo, an iinġin burunġu borkitın.

20 An Yahüüja tuccin müükönde İira ogo jüülöle ijje iin ti, an waak'a koownıı iin ogo yek luggin ye âbee. An batta a kaŋġon kâ İira.

21 An ike tääccin ook yakkalan ti yek mâ Anaayim ogo, “Wali iin yaana a baal cääy päy taan winni ye?”

An luugi ogo, “Baati iin yaana a wâäton a baal winni ye.”

22 An ike dukcin Yahüüja ti an kiinne ogo, “İin batta agâ kaŋġon. An ook yaaka nântâ yaanja ti ye, jayok ogo iken batta cääygıda ko iin yaana ogo baal wıca ye.”

23 An kiini Yahüüja ogo, “Dalâ waak yaaka inñâ daa kâ ye tııje. İkoon batta takon mâ baan ikoon yirkoton, İka tuccunu ogo iin injo jüülöle, an batta agii kâ kaŋġon.”

24 An pankâ kâ dâk mânkalan äätin Yahüüja ti an ike kiini ogo, “Taamaar in minneni yünü nâänjâ nâänka batta päjjıdı ye, İke a laacon kâ balkitın.”

An Yahüüja iinjin ogo, “Äbe woo, an nâäkke maañ dale tüw.”

25 An wâana İke âbene daa me woo ye, İ İke tuccin jıik daan wäyen ti jaay ogo, “İka laacana kâ oon yaana a mân waak yaakki ye. Yooru waak yaakki a yek nâani, baacbaac ke dira yeene ke lacan?”

26 An nıjı Yahüüja an jaajjin ogo, “İke done ladan, a İka ken nâänkâ yällä, nâänka İke batta agâ kâ inġon minneni yeeni Cııla ye.” An Yahüüja batta a nıınin ke İke nıuca.

27 An wâana waan yen ġııdâ yeene dääġenee kâ ye, İ nıjı a yuunku jııne ti.

28 An wâana ġııdee kâ ye, İ minneni yanġalan inġe âbene woo, an ġito kuññu winnanle tınnâ an dekke inġe ti an jaajjin ogo, “Yaanni kääjıdı woo ñomuk.”

29 An wina inġe duukke ti, an määden İijin kääjin woo! An ġito jaajjin ogo, “İki İijini kääjini woo ogo?” An äkki me yântân ogo Paaric.

30 An määden ġııdı me ke winnanle tınnâ inġe ti, an äkki me yântân ogo Jıra.

39

Yuucip ke İin Poŋpaar

1 An Yuucip koowi mâ İcâmayıl an İji Macır, an kiyi mân Macır yanġalan battâ me ogo Poŋpaar a duunġon kääygâ yen yâtkâ Parahuun yaana a duunġon yen tııconı ye.

2 An Pıto ke Yuucip an nanġe a oon yaana woodit ye, an cääy ân yen müġdo yeene ti, yaana a mân Macır ye.

3 An yoori müġdo yeene Pıto ke İke, an waak'a nanġe ye ti muure, İ inñâ Pıto woodin.

4 An Yuucip kâññâ nerrâ müġdo yeene ti, an nanġe a ñuugulo yeene yaana tıılciđı ye, an doocce a m'ana tııci wakkâ ân yeene jııne muure ye.

5 An waan yaana doocceeda kâ a tııco ân yeene jııne muure ye, İ Pıto mân Macır nıüülkene kâ Yuucip. An nıüülkın Pıto äätin ke wakkâ yeeke ti muure äräk ke yiıl jı.

6 An wakkâ yeeke muure müükkenene Yuucip tııje. An kâ müġdın Yuucip, İke batta payit ġin kalan, daa a ammani yaaka ame ye pâäken. An Yuucip a men njerconġe biilke ti ke üükınene woo ti.

7 An waan kalan ti in müġdo yen Yuucip waŋġe nıınjin Yuucip ti, an jaajjin ogo, “Äätä nıını.”

⁸ An Yuucip yaakkä an in mügdō yeene kiinne ogo, “Yooru, mügdō yeeni ika müükkana waak muure yaaka än jī ye, an batta payit gin kalan.

⁹ Baati mǎŋkalan yaana cǎäyge mügdin winni bata ika ye, an baati gin'a agee kǎ paangon yokin ika ti ye, a ikī parū, nǎäŋka agii kǎ iine ye. An ika nǎŋǎ yīñ mooye yaanna Joon ñome ti ogo?”

¹⁰ An iin daa Yuucip tajde kamat kamat, an ike yaakkä an batta a nīnon ke iin an batta cǎäy kǎ cokal ike ti ŋuca.

¹¹ An nīnnǎ yanalan ti wǎäna Yuucip kaaccee kǎ äräk ñuugulee ye, i ñuuguloni yakkalan yek än baati.

¹² An Yuucip mügi iin kǎ burnu yeene, an kiini iin ogo, “Äätä nīnī!” An Yuucip buutin woo äräk an burnu yeene daljene ti iin in te ti.

¹³ An wǎäna yoorene daa iin burnu daljeneeda ti in te ti an buutenee woo äräk ye,

¹⁴ i iin ñuuguloni yek än bǎrkene ti, an kiinne ogo, “Yoore mǎn Iburu yaana äbi oon yeeni än ti ye, ikīin ñǎäyīn kǎ yokin. Ike äätin än yeeni jī ogo ika nīnjada, an ika yaajjǎnǎ kǎ yaac.

¹⁵ An wǎäna tiinŋa kǎ yaajjǎnǎ kǎ yaac ye, i ike buutin woo äräk, an burnu yeene cakke ti in te ti.”

¹⁶ An iin burnu tiññe ke men mooye yen Yuucip dǎäge paa.

¹⁷ An nüütkenē jīik keelkǎ, an kiinne ogo, “Mǎn Iburu yaana a kiingon yūünü ick-onoon kǎ winni yaanni äätin ika ti ogo ika ñǎäyjada ko yok,

¹⁸ an wǎäna yaajjǎnǎ kǎ ye, i buutin woo äräk an burnu yeene daljene ti in te ti.”

Yuucip Äci me Gangar jī

¹⁹ An wǎäna Yuucip mügdō yeene tiinŋee kǎ jīik iine yaaka jaayee kǎ ogo, “A yaaka nǎŋana kiingon yūünü ye ikki ye,” i ike pennǎ kǎ yaac.

²⁰ An Yuucip müŋŋe an icce gangar nǎŋta ducene yǎtkǎ m'aka üüle ye, an Yuucip cǎynǎ wīca.

²¹ An Pīto ke Yuucip an nüütkenē woo biilin yaana batta düüñidī ye, an iññe ñerrǎ duunŋon yen gangar ti.

²² An Yuucip doocce a tiico yen m'aka gangar jī ye muure, an nanŋe a tiico yen wakkǎ yaaka nǎŋit duuggen gangar jī ye.

²³ An duunŋon yen gangar batta ŋuca tiicī wakkǎ yaaka tiicǎ Yuucip ye, kǎ yaana Pīto ke Yuucip ye. An nanŋe woodit waak'a nande ye ti muure.

40

Yuucip Nüülü Giti Lääggi yek M'aka Cäyok Gangar jī ye

¹ An äänkalan ti wǎäna nǎänkǎ yaakki baakkene kǎ ye, i wiñ yen lijoni mǎäk yen yǎtkǎ mǎ Macir ke wiñ yen pamdoni biggi yeene nǎänkǎ yili mügdō yeenen yǎtkǎ yen mǎ Macir ti.

² An Parahuun pennǎ duunku yeeke yaaka kǎ yewwe yaakka ti, wiñ yen lijo mǎäk ke wiñ yen pamdo biggi,

³ an iken icce gangar jī än duunŋon yen tiiconi nǎnt'a tiicene Yuucip ye.

⁴ An duunŋon yen tiiconi Yuucip doocce a m'ana tiicī iken ye.

An cäygin gangar jī nīnkǎ kǎ deewan.

⁵ An wiirīn jīñe kalan ti gangar jī, lijo mǎäk ke pamdo biggi yek yǎtkǎ yen mǎ Macir lǎkkǎ muutuk, an lääggi cǎäyge ŋüüllen giti päkkit.

⁶ An wǎäna Yuucip äätene iken ti kǎ tiññǎnǎ ye, yoorre juuggin yejgan.

⁷ An duunku yek Parahuun yaaka ke ike gangar jī ye, tǎäckene ti ogo, “Ikee nüŋe ina anŋi tiññan?”

⁸ An iken luukcin ogo, “Ikoon lǎkkon lääggi an baati m'ana ikoon ŋüülgon giti ye.”

An luugi Yuucip ogo, “Nüüllü giti lääggi batta äätidī Joon ti halla? Pākka kǎ.”

⁹ An wiñ yen lijoni mǎäk lääggi yeeke päkkene Yuucip ogo, “Lääggi yeeki ti, ika yuttu jaan beel bata lüütken meen ñomi ti,

¹⁰ an jaan meen cǎäyge kimke kǎ dāk. An kǎ deeran anŋi ŋiimmin an pǎwnǎ giti, an tulge eggin.

¹¹ An donŋule Parahuun cǎäy in te ti, an tulge koownu an taañjǎnǎ donŋule Parahuun jī, an donŋule dooccu Parahuun in te ti.”

12 An Yuucip jaajjin ogo, “Lääggî yaakki nüüti ogo anjî, kimkâ kä dâk a nînkâ kä dâk.

13 An nînkâ kä dâk Parahuun wiñü bi ääre ñaalok, an iki bi duukey nântâ ñuugula yüünü ti, an donñule Parahuun bi iñjeeda kä iñte ti, bata wääna agii kä lijo määk ina.

14 An kura paydaa naana wakkâ attâ tetan ke iki ye, an kura nerci iñî kä päjgin ngingin Parahuun kä ika. An yüükkaa ti dalâ ika kääjä woo gangar jî.

15 Ika müügana me kä tiññä nommañ mä Iburu ti, an cääna Macîr winni ika batta agâ nânon ginkalan yaana päjjidi dooca me gangar jî ye.”

16 An wääna wiñ yen pamdoni biggî yuttee kä nüüllü giti nêran ye, ike Yuucip kiinne ogo, “Ika cääna daa cääyga lääggî, ika äddâ arwalli wiñi ti kä dâk yek biggî.

17 An arwal yaana meken witken ti yaanna cääyge jî biilkâ biggî nêrken yaaka a pämgîni Parahuun ye, an amgâ dñirgâ arwal jî wiñi ti.”

18 An luugi Yuucip ogo, “Lääggî yaakki nüüti ogo anjî, arwalli kä dâk a nînkâ kä dâk.

19 An nînkâ kä dâk Parahuun wiñü bi nülje woo, an iki bi ñaapey kä jaan an yängü bi amgâ dñirgâ.”

20 An wääna nînkâ kä dâk dakkene ye, i an jîñe jon ñamme yen giidâ Parahuun ti, ike nâñjâ ammani jon ñamme nângene duunkulen yeeke muure, an ike wiñ yen lijoni määk bärkene ke wiñ yen pamdoni biggî an äbene duunkulen yeeke ñomgen ti.

21 An ike wiñ yen lijoni määk duukke nântâ yeene ti, an ike ñuca dölle doocce Parahuun iñte ti.

22 An wiñ yen pamdoni biggî an ñaappe ñaalok kä jaan bata yaana daa kiinene daa kä Yuucip ye.

23 An wiñ yen lijoni määk Yuucip batta payde an wiirre.

41

Lääggî Parahuun

1 An wääna yuungu kä yew dakkene kä ye yatkâ Parahuun läkkâ ogo ike yuddee wii yen mä Nîil dok.

2 An wîca dâk kä ñatûkel kääjin woo wii mä Nîil jî biilken nêran an a caagin an ämi biirun giti.

3 An ñuca dâk kä ñatûkel kääjin woo wii mä Nîil jî biilken yejgan an tomgan, an yuuttu meken yaaka wii dok gurken ti yaakca.

4 An dâk yaaka biilken yejgan an tomgan yaakka, dâk yaaka biilken nêran, an a caagin kä ñatûkel yaakka ami. An Parahuun cuuyin nînkâ ti.

5 An ñuccin oodi, an ñuccin läkkâ ogo päk witken kä ñatûkel dongan an nêran yülü woo meen keellä ti.

6 An ñuca päk witken kä ñatûkel puurin woo liwgan an iwi jommu woo teettalan.

7 An päk witken yaaka liwgan yaakka, meken yaaka nêran kä ñatûkel dongan yaakka ladi. An Parahuun cuuyin nînkâ ti, an nîññe a lääggî.

8 An kä tiññänâ anjî ike cuuyin wiñe a dñiktîni. An ike wäädin bärkene muure yek mä Macîr ke nâjjoni, an päkki Parahuun lääggî yeeke. An baati m'ana liñtî ike nñülkütü giti ye.

9 An wiñ yen lijoni määk Parahuun kiinne ogo, “Yiñ yeeni paynä tiññan.

10 An wääna pennii kä wiñ yen pamdoni biggî ti ke ika ina, ikoon äccoon gangar an yen duungon tiiconi jî.

11 An wiirîñ keellä ti ikoon ti daa mñnkalan cääyge lääggî, an lääggî yanñalan cääyge nüüllên giti a pare.

12 An wîca durñu yen mä Iburu kalan ke ikoon gangar jî, ike a ñuugulo yen duungon tiiconi. An wääna nüütikonon daa kä lääggî yooko ye, i nüülgonon kä giti. An mñnkalan daa lääggî yeeke nüülgeneeda kä giti.

13 An daa wäättâ bata yaana daa nüülgonon kä giti ye, iki ika duukkaa nântâ yeeni ti, an wiñ yen pamdoni biggî ñaappi ñaalok.”

14 An Parahuun Yuucip bärkene an äbi me woo gangar jî kä bîran. An jîike nette woo, an ääkcîñ burungu, an äätin Parahuun ñome ti.

15 An kiini Parahuun ogo, “Ika cääyga lääggî, an baati m'ana ika nüülga giti ye. Ti- iññâ me jayok kä iki ogo naana iki tiññeey lääggî ye, i liñley nüüljey giti.”

16 An Yuucip Parahuun luunje ogo, “Batta a ika a Joon ken iki bi iney luunju njibbin jonu ti.”

17 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Lääggi yeeki ti ika yuddu wii yen mä Nii dok,

18 an wica dak ka natukel kääjin woo wii mä Nii ji a caagin an biilken neran an ami biirun git.

19 An nuca dak ka natukel kääjin woo baman an biilken yeigan ka yaac an tomgan. An dak yaacken bata yaakka anan batta aga yoorgin nomman ma Macir ji.

20 An dak toomken yaacken, dak caakken yaaka ka natukel ijin woo yaakka ami.

21 An waana meken amene daa ye, batta njicta me ogo amin meken, ka yaana iken iincete biilken yeigene yejok bata waana ina, an ika cuuyunu.

22 “An ika caanna yuttu laaggi yeeki ti pak witken ka natukel yulu woo meen keella ti, dongan an neran.

23 An nuca pak witken ka natukel puurin woo liwan an iwi jommu woo teettalan.

24 An pak witken yaaka liwan yaakka, meken yaaka ka natukel neran ye ladi. An pakkana waadin an baati yaana ika nuulgada git ye.”

25 An Yuucip Parahuun kiinne ogo, “Lääggi yuuku a keelok. An Joon iki nuutkeney gin'a bi nane ye.

26 Dak nerkä yaaka ka natukel yaakka a yuungu ka natukel, an pak witken yaaka ka natukel ye a yuungu ka natukel. An laaggi a yek keelka.

27 An dak toomken yaaka biilken yeigan ka natukel yaaka kääjin woo meken natin yaakka, a yuungu ka natukel. An pak witken yaaka ka natukel wangen baati yaaka iwi jommu ma teettalan yaakka, caanna a yuungu ka natukel yek kan.

28 Bata yaana nuutkenenii ka ye, Joon iki nuutkeney gin'a bi nane ye.

29 An yuungu ka natukel burru mooye bi ata nomman ma Macir ji muure.

30 An waattan yuungu ka natukel kan bi ata, an burru mooye yaanna bi wiirga me Macir ji, an kan baan bi duume git.

31 An burru mooye bi wiirga me baan ji ka yaana kan yaana aatidi ye bi yaajee ka yaac ye.

32 Noccin git laaggi yuuku yaakka a yuutin ka Joon, an bi nane ka biran.

33 “An tiinan dalä iki waka oon yaana a yuto an a njajo ye, an doocci a tiico yen nomman ma Macir.

34 An caanna waka dutoni kujit ka keelok duuc ti yek giida nomman ma Macir yuungu yaaka ka natukel a yek burru mooye yaakka ti.

35 An dalä iken pak muure dulgü yuungu nerken yaaka aata yaakka ti, an doocunu mugdin yuunu ti, an doocunu me bankä mayken git an tiica me waati a ammani.

36 An pak yaakka bi doocunu me a yek baan, ka yuungu yaaka aata ka natukel a yek kan Macir ji ye, nunko nana baan duumte daa git kan ye.”

Yuucip Nani me a Mugdo Macir

37 An wan yaanna Parahuun ke duunkulen yeeke muure naappe juuggin.

38 An Parahuun duunkulen yeeke taañne ogo, “Ikin bi kanin oon bata yaanni anji, yaana caayge waaktan Joon ye?”

39 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Baati m'ana a yuto an a njajo bata iki anji ye, ka yaana Joon nuutkeney ka waak yaakka muure ye.

40 An iki bi dooceni tiica nantä yeeni, an ma yeeki muure iki bi tiinkiti ennä yuunu. An a ika pari ken bi talatal iki ti ka yaana aga yatka ye.

41 Tiinan iki wanjani aga men mooye nomman ma Macir ji muure.”

42 An Parahuun baacbaac yen tiikonle yeene abene woo inte ti an iinkene Yuucip inte ti, an iinkene buru nerconde yeene an dira tiilga iinkene Yuucip done ti.

43 An taappe teebalan bagal yeene ti yaana baatidi mugdin yeene ti ye, an me yaajin ogo, “Dünje in!” An doocce a mugdo Macir ji muure.

44 An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Ika aga Parahuun, baati m'ana bi inte ke kiye aare naalok nomman ma Macir ji muure ye, naana iki batta aga jaajini ye.”

45 An Parahuun Yuucip inne yantan ma Macir ogo Capanaatpaniya, an inne in

battä me ogo Acanaat tuulle Patipeera män daan yen mä Uun. An Yuucip nommañ mä Macir müñje muure.

⁴⁶ An Yuucip yuunge caykä kä däk wäana kaacce kä nuugula yen yätkä Parahuun yen mä Macir ti ye. An Yuucip angin yore Parahuun ñome ti, an attä laaynä nommañ mä Macir ji muure.

⁴⁷ An yuungu kä ñatükel yek burru yaakka ti nommañ giinñä kä yaac.

⁴⁸ An Yuucip päk düülene ti muure yek yuungu kä ñatükel yaaka kääjin woo nommañ mä Macir ji ye. An päk doocce bänkä mäyken giti. An baan mooye kalan daa duckene ji päk yirkä yaaka gurke ti ye.

⁴⁹ An Yuucip kuuttu päk kä diräk bata tinal yek wii jiñe, ke yuutee iñi kä panñä, kä yaana batta liilte daa me kä panñä ye.

⁵⁰ I yuungu käñ batta mor dägä, Yuucip gitki Acanaat merkä oogen kä yew tuulle yen Patipeera män daan yen mä Uun ti.

⁵¹ An Yuucip kaygon yeene äkkene ogo Manacca. An ike jaajjin ogo, “A yaana Joon nanña kä pillä yeeni muure wiirrä daa kä ke äntüke wäyo muure ye.”

⁵² An Yuucip minneni yaana bäätcidi ye, äkkene ogo Ipiraayim. An jaajjin ogo, “A yaana Joon ika nanña giidä kä yaac baan yaana wääccä kä ji pillä ye.”

⁵³ An yuungu kä ñatükel yek burru yaaka äatin nommañ mä Macir ji ye düüñin,

⁵⁴ an yuungu kä ñatükel yek käñ mooye uccin kä äatin bata yaana jaaynene daa Yuucip ye. An käñ wäättä bänkä giti muure, an a nommañ mä Macir pare ken cääyge päk.

⁵⁵ An wäana mä Macir näkkene daa käñ ye, iken yaajjin Parahuun ti ogo päk. An Parahuun mä Macir muure kiinne ogo, “Ate Yuucip ti an gin'a kiine kä ye i naje.”

⁵⁶ An käñ tällä baan ji muure, an Yuucip tuucku muure kupkene, an yääjgede mä Macir. An käñ yaaññä Macir ji muure.

⁵⁷ An mä bänkä muure äatin Macir Yuucip ti kiji päk kä yaana käñ yaaññee nommañ wic muure ye.

¹ An wäana Yaagüüp tiinjee kä ogo päk bilto ti Macir ye, i merkä yeeke kiinne ogo, “Ikee däämme ina?”

² Ika tiinñä ogo päk bilto ti Macir. Ate iñi wica an kiije päk yaaka ütün kä ye nunko ñana tüwtin kä.”

³ An Yuucip mädgen yaaka kä caay ye attä Macir kiijidi päk,

⁴ an Yaagüüp Benyamiiñ, Yuucip määden batta agee kä tucon ke meken, booc nunko ginkalan nanjit done ike ti.

⁵ An merkälen Yaagüüp dakkä ti ke meken Macir kiji päk, kä yaana käñ biltee kä ti nommañ mä Kanaan ye.

⁶ An a Yuucip ken a mügdo yen mä Macir. An ike yääjgidi mä baan muure päk. An Yuucip mädgen äatin, an düñjin iñi ike ti nommañ ji.

⁷ An Yuucip mädgen yoorre an njiññe, an täkkene bata m'ana a pare ye, an rütkene njingin tajde ogo, “Ikee ääte wa?”

An iken jaajjin ogo, “Ikoon äaton nommañ mä Kanaan ti kijon päk.”

⁸ An Yuucip mädgen njiññe, an ike batta agene kä njicon.

⁹ An Yuucip päjgin läaggä yeeke yaaka lækkee kä ogo iken ye. An iken kiini Yuucip ogo, “Ikee age mä jommu! An ikee äätene dääme ellä baan yoono!”

¹⁰ An iken luukcin ike ti ogo, “U'u mügdo, kiinkä yüükü äatin kiji päk.

¹¹ Ikoon muuronaan agon merkä män keellä. Ikoon agon me wotken. Kiinkä yüükü batta a mä jommu.”

¹² An kiinne ogo, “U'u a ellä yen baan yoono ken umgene daame.”

¹³ An iken jaajjin ogo, “Ikoon kiinkä yüükü agon mädin caay witken kä yew merkä män keellä nommañ yen mä Kanaan ti, an tiññan mäado deerconde bilti cäay ke wäyo an yankalan a yäayon.”

¹⁴ An iken kiini Yuucip ogo, “Bata yaana kiinne kä ye ikee age mä jommu.

¹⁵ An kä yaanni ikee puuce, ikee liitke kä yäñtän Parahuun, ikee batta bi kaace woo nantä yaanni ti ke määdic deerconde ääte winni.

¹⁶ Tucce men kä keelok ikee ti an dale ike ati määdic äbe i ikee kalan age gangar ji winni, nunko ukcon kä giti jiik yeekic

42

Yuucip Mädgen Ati Macir

naana ikee jaaye a gütken ye. Naana batta gütken ye, ikee liitke kä yäntäñ Parahuun, ikee age mä jommu.”

¹⁷ An doocce muure gangar ji, an nääkin niinkä kä däk.

¹⁸ An niinnä däk iken kiini Yuucip ogo, “Yaanni nañe an ikee bi üde, kä yaana booju kä Joon ye.

¹⁹ An naana ikee age mä wotku ye, dale määdic yanjalan cääy gangar ji winni, an ikee yakkalan ate paa äce päk äärgä yeekic tuggen yaaka näkä kañ ye ti.

²⁰ An määdic deerconde äckakä nunko jiik yeekic nıce daa me agene gütken, nunko nana tüwde kä.” An iken yaakka gimgi.

²¹ An iken luugjin ogo, “A gütken jooññu yaanni kaññin kä gin'a nänginin määdo Yuucip ina. İkiin yüttin pillä yäwconde yeene wääna ñujee ikiin ti yүүkkın ti, an batta agin yүүkkini ti. Ina ken pillä yaanni wäättee kä ikiin ti yaanna.”

²² An Robiin luukcin ogo, “İkee batta kolle ogo nana minneni nängede yin? An ikee batta tinde. Tiññan yimgä yeeke ken ikki joocin kä me yaakki.”

²³ An batta näjjanä ogo jiiken ookcidii gitı Yuucip, nääñka ike jaay kä an jiik yeeke nүүлge daa gitı kä mąñkalan ye.

²⁴ An ike ñome tukke woo iken ti an jujjin kä iwok, an wääna ñanñee kä iwok ye, i ñome tuugene ti iken ti an jaaynene nıca, an Camoon koowne an ñiınñe ñomgen ti.

²⁵ An Yuucip kiinkä yeeke iingene ogo kücümgi ook yaakka küümgi ko päk, an oon yanjalan daa tiil yeeke düükci kücam yeene ji, an inñi wakkä äämka yek päy jıñe. An yaakka nąngene daa kä me.

²⁶ An wäattan iken tüürünñi yeeken kuucki nątkin päk yeeken an attä.

²⁷ An nąntä yaana yuuttene inñi niınene kä ye, yanjalan kücam yeene kupkene ogo tüürün yeene äämgee, an tiil yeeke kaññe kücam tük.

²⁸ An mądgen kiinne ogo, “Yuure tiil yeeki a duukin ti, ikki kücam ji.” An iken juuggen yejgin an yoken tiicın an luugjin ogo, “A nıaka ken nanı Joon ikiin ti anñi?”

²⁹ An wääna iken dakkene ti wäyen Yaagüüp ti nommañ mä Kanaan ti ye, wäyen

nüütki waak'a nąññä duuggen iken ti ye muure ogo,

³⁰ “Oon yaana a men mooye yen mä baan yaanja ye, ikoon rүүññon nıñgin, an ikoon kakkonon witin ogo ikoon agjon mä jommu yek baan yeenen.

³¹ An kiinnon ogo, ‘İkoon agon me wotken, ikoon batta agon mä jommu.

³² İkoon mądin agon caay witken kä yew, an wäyo a keelok, an keelok a yäayon, an deerconde a paa ke wäyo nommañ mä Kanaan ti.’

³³ An men mooye yen mä nommañ yaanja ikoon kiinnon ogo, ‘Anñi ken bi nąññe kä ogo ikee age me wotken. Määdic keelok dalje inñi ika ti winni, an kuje päk ije äcke äärgä tuggen yeekic yaaka näkä kañ ye ti.

³⁴ An määdicke äcka kä, nunko nąññe kä ogo ikee batta age mä jommu, an ogo mä wotken. An wäattan määdic duukke kä, an ikee bi kije an yäaje wakkä baan ji kä tettä.’”

³⁵ An wääna kücümgi yeeken pukte daa kä ye, iken muure yanjalan daa deggon yeene yen tiil bilti kücam yeene ji. An wääna iken ke wäyen düüggı tiil yoorene daa ye, i iken bojgin.

³⁶ An iken kiini wäyen Yaagüüp ogo, “İkee tåke merkä yeeki yäaye muure? Yuucip baati, an Camoon baati, an tiññan ikee tåke Benyamıın koowde. An yaakki muure äätidi a ika ti!”

³⁷ An Robiin wäyen kiinne ogo, “Merkälen yeeki yaaka kä yewwe ye nągä ñugin, naana batta agä düügini iki ti ye, müükkaa kä inñi ti, an bi duukkeni kä.”

³⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Minneni yeeni batta atı ke ikee wıca, määden tüwnü an ike anñı keelok yaana buccin ye. İka agä daan an naana ginkalan nąñi ñonje ike ti päy ji ye, ika bi äcka ñok nüüjdün, an ika bi nągä ñok.”

43

Yuucip Mądgen Dükcidi Macir

¹ An kañ üüttin nommañ mä Kanaan ji.

² An wääna iken päk yaaka äbänä Macir ye baakkene ye, wäyen iken kiini ogo, “Ate nıca kijgon waak äämka kä ñeewan.”

³ An Yahüüja ike kiini ogo, “Men ikoon kollon kä car ogo wange batta bi yoorjon nua, a naana mäado äjjon ye.

⁴ An naana mäado tuccudu ke ikoon ye ikoon bi aton iñi an iki kijgini waak äämkä.

⁵ An naana ike batta tuccudu ye, ikoon batta aton kä yaana kiinonon kä men ogo naana mäado batta äjjon ye, i wange batta bi yoorjon nua ye.”

⁶ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ika äckada dok yiñ kä nüütin men ogo ikee cäygeda ko mäadic yanjalan ina?”

⁷ An iken luukcin ogo, “Men ikoon taaññon kä wan teyne, kä duuggo ke mä äntüke yooko ogo wäyo mor ogo üdon? An ikoon cäygon da ko mäado yanjalan? An täactänji yeeke luunjon. An näjjon ogo ogo bi jaajjo ogo, ‘Mäadic äbe winni.’ ”

⁸ An Yahüüja wäyen Yaagüüp kiinne ogo, “Minnen ni müükkaa kä dalä aton kä, nunjo ütün, an nana tüwtin kä ikiin ke merkä yooko.

⁹ Ika doni bi rätä ünñu yeene, müükkaa kä inti ti, an naana ike batta agä düügini iki ti winni, an dooccu ñomü ti ye, wäattan dalä leñña yeeni waaja ke on.

¹⁰ Naana yoku ikoon batta koorron ye ikoon yoku duukonon äänko kä yew.”

¹¹ An wäattan wäyen Yaagüüp iken kiini ogo, “Naana wäatcidi anji ye, i kuje waak'a neraan äbi woo nommañ kä deewan ye kücümgu yeekic giti, an äcke men a iñdin käpet, kiñ kä deewan ke duk yaaka a päkkinji ye ke yek pilkä, ke ümbaküm, ke yüückü niit.

¹² An kuje tiil äänken kä yewwe yaaka duukkene kä me kücümgu yeekic giti ina. Päjjidi bülje, bi a yälgon.

¹³ An cäanna mäadic koowe an ate nua men ti.

¹⁴ Dale Joon yaana Liitit ye, ikee iñe nerrä men ñome ti, dale mäadic Camoon duukke kä ke Benyamün. An bata ika naana merkä yeeki yäygin ye, i ika bi nüüjü kä iken.”

¹⁵ An ook kuññu iñdinni ke tiil äänken kä yewwe ke Benyamün. An iken juwin an attä iñi Macir. An yuuttu Yuucip ñome ti.

¹⁶ An wäana Yuucip Benyamün yoorreeda kä ke iken ye, i jaajjin m'ana mügüt an yeene ye ti ogo, “Ook yaakka ija an yeeni

ti, an itä deel an toodu. Iken atä ämi ke ika an giti.”

¹⁷ An oon nänjin bata yaana kiinene daa kä Yuucip ye, an ook iñne äräk ba' Yuucip.

¹⁸ An ook bojok kä yaana iken ijene daa me äräk ba' Yuucip ye, an iken jayok ogo, “Bi kä tiil yaaka dooci me kücümgu giti waan yaana ijinin ti ina. Ken inni äbinin kä me külok winni yaanni, an ikiin bi kakkün witin, an ikiin bi müügün, an ikiin bi äcin agin kiinkä, an tüürünji yooko bi koowgu.”

¹⁹ An iken attä m'ana mügüt an Yuucip ye ti, an jaaynene kä äntüke ti,

²⁰ an kiini ogo, “Ay men mooye ikoon äatonon winni waan yaana dakkä ina, an ikoon kiññon päk.

²¹ An wäana dukcodon kä paa ye, ikoon yuuttun iñi nantä ba' niinkä, an kücümgu yooko kupkonon, an wina muuronaan märjalan daa tiil yeeke kañne kücam yeene tük, i tiil yooko daa päyi. An ikki duugonon yaakki.

²² An ikoon äaconon tiil yakkalan nua kijon kä päk, an ikoon batta näjjon a naani ken inni tiil yooko doocce kücümgu yooko giti.”

²³ An ike luukcin ogo, “Nübbin ikee ti, nana ikee booje. Bi a Joon yeenic yen wäac ken duccin waak nerkä kücümgu yeekic giti. Näjja tiil yeekic koownu.” An wäattan Camoon äckeneeda kä woo.

²⁴ An wäana men ook iñneeda kä äräk ba' Yuucip ye, i iñne piik, an kügen looki woo, an tüürünji yeeken iñne beelga.

²⁵ An iken iccinni tooti yokin kä yaana Yuucip äatedee an giti ye, kä näänka iken tiinjene kä ogo iken bi ämo wica ye.

²⁶ An wäana Yuucip äatenee paa ye, i iñdinni yaaka äbi inken ti ye, äckene daa kä äräk, an iken dünjün iñi ñome ti nomgu giti.

²⁷ An tajdene kä cäwdä yeenen, an taañne ogo, “Wäac yore neraan? Daan yaana kiinde ina. An ike mor a üdon?”

²⁸ An iken luukcin ogo, “Kiingon yüünü wäyo yore neraan an mor a üdon.” An iken dünjün iñi nua kä eemdin.

²⁹ An Yuucip wange äarene ñaalok, an mäaden Benyamün yaana a minneni meen ye yoorre, an täackene ti ogo, “A mäadic

inni yaana kiinda kä ye?" An ike jaajjin ogo, "Joon iiki iney nerrä minneni yeeni!"

³⁰ An Yuucip kaaccä woo kä birañ kä yaana jone küümme kä määden ye, an attä äräk baanne an weenjä wica.

³¹ An wäattan ike wange püjjene woo an kääjin woo, an jone yukkene an jaajjin ogo, "Amma äbä."

³² An Yuucip iñi me woo pare kä dārñañ yeene, an mädgen daa woo pääken. An mä Macir yaaka ämmene kä ye daa woo pääken kä yaana mä Macir batta ämene ke mä Iburu ye, ogo yaanna ogo dällä mä Macir ti.

³³ An Yuucip mädgen doocce ñome ti dooññe daa kä yuungen juwu mooye ti ke deerconde ti, an däämmä wangin i witken a dükktin.

³⁴ An iken kujgi me ammani dārñañ Yuucip ti an äckene daa kä me, an Benyamün äcki me äänke kä duuc käälcidi woo yek meken yaakka ti muure. An iken mättä ke Yuucip, an juuggen ñappä.

44

Donṭule Ääygon kä Tiilgä Gälkä yen Yuucip

¹ An Yuucip m'ana mägiti an yeene jinne ye iingene jiik ogo, "Kücümgü ook yaakka küümgü kä päk kä diräk bata yaaka liiltä kä äddin ye, an yañkalan daa tiil yeeke duukci ti kücam yeene tük.

² An donṭule ääygon kä tiilgä gälkä doocci kücam yen määden deerconde tük, nantä keellä ke tiil yaaka päk giti yaakka." An ike nanjin bata yaana kiinene daa Yuucip ye.

³ An tinnäk anji ook tuci me woo päy ji ke tüürünji yeeken.

⁴ An wäana kaaccene kä woo baan mooye ji ye, Yuucip m'ana mägiti an yeene ye kiinne ogo, "Kä birañ ook yaakka ñoolu natin. An naana wäänni natin ye, i taaja ogo, 'Nerrä räddii yok ko yin ina?"

⁵ Donṭule yen men mooye yeeni kale ina? A yaana matee kä ye, an a yaana cääna pandee kä merkämäckä ye. An ikee nanje matkitin mooye!"

⁶ An wäana wäännee daa natin ye, i kiinne bata yaana daa kiinene daa Yuucip ye.

⁷ An luugi ogo, "Men mooye yoono bi jaay ina anji? Ikoon kiinkä yüükü, batta liiton nanjon nääjkä yaakka.

⁸ Yooru, tiil yaaka kaññon kücümgu yooko tugin ye, duukkini kä njäk duugon nommañ mä Kanaan ti, an tiilgä gälkä ke tiilgä yek an men mooye yününü kalon ina?

⁹ An naana donṭule yeene kañi me mäjkalan ti ikoon ti ye, i men yaanna dalä tüw. An ikoon wäaton agon kiinkä yeeke."

¹⁰ An ike luukcin ogo, "Ika gimmädä kä jiik yeekic, an a m'ana kañña donṭule ye pare ken bi wäati a kiingon yeeni, an ikee yaakka bi ate kä tettä."

¹¹ An iken muure kücümgu yeeken äbi iñi tüürünji yeeken natin kä birañ, an kupki.

¹² An m'ana mägiti an Yuucip ye, juwin kä maawnä giti kücümgu, iijjin ti kä kücam men mooye ti, an yuuttu iñi kücam men deerconde ti, an donṭule kaññe kücam Benyamün ji.

¹³ An mädgen burungu yeeken jiiji giti woo kä nüüjdün, an tüürünji yeeken kooji an dukcin baan mooye ji.

¹⁴ An wäana Yahüüja ke mädgen äatene ti an yen Yuucip ti ye, i ike mor irä äräk, an iken dünjin iñi ñome ti nommañ ji.

¹⁵ An iken taaji Yuucip ogo, "A ñaaka inni nanje yaanni? Batta njäje ogo oon yaana bata ika anji ye yuto ko pandin merkämäckä?"

¹⁶ An Yahüüja luukcin ogo, "Ay, men mooye, iiki kiingi ogo ñaaka an ikoon bi jaayon ogo ñaaka an duuggo bi teeton woo ogo? I Joon yin yoono nüüdene woo anji. An tiññan ikoon anjon kiinkä yüükü, ikoon ke m'ana kaññene me donṭule ye."

¹⁷ An Yuucip jaajjin ogo, "Ay u'u yaakka batta nanä! A m'ana kaññene me donṭule ye ken wäati a kiingon yeeni, an ikee ate kä njibbin paa wäac ti."

Yahüüja Jaaynä kä Mädgen

¹⁸ An Yahüüja wükcin ti Yuucip ti, an kiinne ogo, "Men mooye, kura dalä kiingon yününü jaajji jiik men mooye yeene ti. An ñana iiki pendä kiingon yününü ti, naana cääna iiki beelä bata Parahuun ye.

¹⁹ Men mooye ikoon taaññoon ogo, 'Ikee cäygene kä wäac halla määdic?"

²⁰ An iiki luugini ogo, 'Ee, ikoon cäygonon kä wäyo a daandini ke määdole, an a minneni yeene yen düünin yuunge. Mäaden

tüwnü an a ike pare ken buccin merkä meen ti, an ike bilgänä wäyen.'

²¹ "An iki ikoon kiinnoon ogo, 'Äbe winni, dale yooru kä wanği.'

²² An iki luugini ogo, 'Minneni wäyen batta cakcede iñi, an naana cake iñi ye, i wäyen bi tüw.'

²³ An ikoon kiinnoon ogo, 'Naana määdicle batta äätidi ke ikee winni ye, wanği batta bi yooore nıuca.'

²⁴ An wäana dukconon kiingon yüünü wäyo ti ye, i kiinnon kä jiik'a jaajjinii kä ye.

²⁵ An ikoon kiinonon wäyo ogo, 'dukce kiije päk kä deewan nıuca.'

²⁶ An luunjon ogo, 'Ikoon batta aton. A naana määdole bilti ke ikoon ye, ken bi aton kä, an oon wanğe batta bi yooron a naana määdole bilti ke ikoon ye.'

²⁷ An kiingon yüünü wäyo ikoon kiinon ogo, 'Näje iin yeeni Rahiil ika gitkana merkälen oogen kä yewwe.

²⁸ An yanjalan kaaccä woo ika ti, an ika jaajjänä ogo, "A gitken jiji giti gin kurkunu." An batta agä yooron ke tiññan.

²⁹ An naana yaanni koowe ika ti cääna an ginkalan nani done ike ti ye, ika agä daan ika bi äcka dok yiñ, an ika bi näga dok.'

³⁰ "Ken anji naana ika dukcu kiingon yüünü wäyo ti, i minneni baati ke ikoon ye, wäyo ünñu yeene a dekon ti ünñu yen minneni ti,

³¹ an wäyo bi tüw naana minneni yooore baati ke ikoon ye. Ike a daandini, an nüüjdün yaana bi nanjon daa kä ye ike bi näkä dok.

³² An kiingon yüünü minneni müükkene daa wäyen, an kiinnä ogo, 'Naana minneni batta agä düugini njäk iki ti ye, ika bi wääcä leññä ñomü ti yuungi muure.'

³³ "An anji kura men mooye, dalä kiingon yüünü minneni räde yok, an ken wääti a kiingon yüünü, an dalä minneni dukci ke mädgen.

³⁴ An ika bi dukcu wäyo ti ogoo naana minneni batta ke ika ye? Ika batta takä yurtu yiñ yaana ätä wäyo ti ye."

45

Yuucip Iken Nüütke Woo Yore

¹ An Yuucip batta a liiton kä yukkin jone m'aka yudok ñome ti yaakka ti muure, an ike yaajjin ogo, "Kaace woo muurijaan winni." An baati manjalan wäana yore nüütkeneda kä woo mädgen ye.

² An ike weekcin kä yäaw mooye ke tiinene daa mä Macir, ke äntüke yen Parahuun.

³ An Yuucip mädgen kiinne ogo, "Ika agä Yuucip! Wäyo mor üdon?" An mädgen batta a liitin kä luunju ike! An iken bojgin kä yaana yoken kañene daa däammene wanğin ke Yuucip ye.

⁴ An Yuucip mädgen kiinne ogo, "Ääte ti ika ti kä cokal kura." An iken äatin ti kä cokal. An kiinne ogo, "Ika agä määdic Yuucip yaana yääjjene woo Macir ina.

⁵ An nana ikee booje, an nana duuggic pingede ogo ika yääjjanada woo winni, Joon ika tuujana ñomgic ti ogo ika mäkco ünñu me.

⁶ An kani cäyge yuungu kä yewwe baan ji, an mor irä yuungu kä duuc yaaka piññä ke errä bi baawgee kä ti ye.

⁷ An Joon ika tuujana ñomgic ti nunjo buccie ko nomman wic, an määkoo ko woo ünñu yeenic nunjo mä üdin diiriko.

⁸ An batta a ikee ken ika tuujana winni, a Joon. An ika nanja bata wäy Parahuun ti, men mooye yen an yeene muure, an ika nanja agä mügdo yen nomman mä Macir muure.

⁹ An dukce njäk kä biran ñaalok wäyo ti, an nüütke ogo, 'A jiik'a jäayete minneni yüünü Yuucip ye ikki, Joon ika nanja agä men mooye nomman yen mä Macir ti muure, ääte kä biran an nana iki kuuru.

¹⁰ Iki bi cäyä baan mä Jiicaan ti, an iki bi cokulu cokal ti ika ti, iki ke merkä yüükü ke merkä merkä yüükü, ke diik ke dak yüükü ke wakkä yüükü muure.

¹¹ An iki bi tiijeni wica, nunjo nana iki ke äntüke yüünü ke wakkä yüükü muure boccete iñi. Yuungu mor irä kä duuc yaaka äätidi a yek kan ye.'

¹² An tiññan wanğic yuñtu ke määdo Benyamün wanğe yuñtu ogo ika agjo Yuucip, an ika inni jaayä ke ikee yaanni.

¹³ An wäyo nüütke kä eemdin yeeni yaana kaññä Macir winni ye, ke wakkä

muure yaaka yoorre winni ye. Ate an wäyo äbe iñi winni kä birañ.”

¹⁴ An Yuucip määden Benyamiiñ kunjene ti jone ti, an ike jujjin kä iwok, an Benyamiiñ weenñä ñone ti cääna.

¹⁵ An Yuucip mädgen muure kuunne ñugin, an weggin, an wäättana mädgen jaaynene kä.

Parahuun Yaagüüp Bärkene Macir

¹⁶ An wääna jiik ñakkee an ti ba Parahuun ogo Yuucip mädgen äätono ye, i Parahuun ke ñuunkulen yeeke juuggen ñappä.

¹⁷ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Mädgic nüütkü ogo nänjo ogo anñi, tüürünñi yeeken kooji, an ñukco ñajäk ñommañ mä Kanaan ti

¹⁸ an wäyen äbii ke mä äntüke yeeken ika ti. An ikee bi iñe ñommañ ñerconde yen mä Macir, an ikee bi äme wakkä ñerkä yaaka äpätä woo ñommañ ye.

¹⁹ “An iki cääna kiinneni ogo iken nüütkeey, ogo kuju teebälanñi yek bägälgä yek mä Macir ääci ko merkä yeeken ke määngen, an wäyen äbii an ääto.

²⁰ An ñana juuggic lüüji wakkä yeekic, waak ñerkä yek mä Macir muure bi wääti a yeekic.”

²¹ An merkälen yek Yaagüüp yaanna nanji. An iken iñi Yuucip teebälanñi yek bägälgä bata yaana Parahuun iinjenee kä ye, an iñne wakkä äämka yek päy jiñe.

²² An iken ti muure yanñalañ daa iñne burunju, an Benyamiiñ iñne tiilgä gälkä wangen 300 ke burunju kä duuc.

²³ An a waak yaaka tuckene wäyen ye ikki, tüürünñi oogen kä caay a koocin kä wakkä ñerkä yek mä Macir, an tüürünñi määngen kä caay a koocin kä päk ke biiggä ke waak äämka yakkalañ a yek wäyen päy ji.

²⁴ An wäättan ike mädgen tucce woo, an wääna kaaccene kä woo ye, i kiinne ogo, “Ñana ikee ääme yääññä päy ji.”

²⁵ An iken Macir dalji iñi an attä wäyen Yaagüüp ti ñommañ yen mä Kanaan ti.

²⁶ An kiini ogo, “Yuucip mor a üdon! An ike ken mügit ñommañ mä Macir jiñe muure.” An Yaagüüp wiñe ñiiktin kä jiik kiccängen, an iken batta agee kä giingini.

²⁷ An wääna wäyen nüütkene daa kä jiik'a kiinene daa Yuucip muure, an wääna ike yuñtee teebälanñi yek bägälgä yaaka tuuji Yuucip ike äcä ye, i wäyen Yaagüüp jone ñuukin iñi.

²⁸ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Ñanñä, minneni yeeni Yuucip mor a üdon, ika bi atä yooru i batta mor ika tüwü.”

46

Yaagüüp Ati Macir

¹ An Yaagüüp wakkä yeeke kooñne muure bak Macir. An wääna ike ñakkee ti Biirciba ye, ike iccin wäämmäni yok Joon yen wäyen Icaak ti.

² An wääna wüürin anñi ye, ike kiini Joon kä yooddin an bärkene ogo, “Yaagüüp! Yaagüüp!”

An Yaagüüp luukcin ogo, “Haa, ika inni.”

³ An ike jaajjin ogo, “Ika agä Joon, Joon yen wäac. İki ñana booju kä wään iñi Macir, iki bi naneni wääci agä ñon yäwke wica.

⁴ An ika kä ñon bi atä ke iki iñi Macir, an ñuca iki bi ñuugeni ñajäk. An wangü bi kümgu kä Yuucip kä iñte.”

⁵ An Yaagüüp Biirciba daljene iñi, an koowi merkä yeeke ke merkälen yeeken ke määngä yeeken kä teebälanñi yek bägälgä yaaka tuuji Parahuun ogo taapce ko ye.

⁶ An iken cääna ñigärgä yeeken koowi ke wakkä yeeken yaaka nanji ñommañ mä Kanaan ti ye. An Yaagüüp ke kaaynä yeeke muure attä Macir.

⁷ Merkä yeeke ke merkä merkä yeeke, ke kaaynä yeeke muure koowne attene Macir.

⁸ An yaakki a yäntänñi yek kaaynä İcärayiil yaaka a merkä Yaagüüp attä Macir ye,

Robiin a minneni Yaagüüp yaana a kaygon ye.

⁹ An merkä yek Robiin a Anook ke Pallü ke Hijiroon an Karmi.

¹⁰ An merkä yek Camoon a Yamaweel ke Yamiiñ ke Uhaat ke Yakiiñ ke Cuwaar an Caawüül. Caawüül meen a iinñ mä Kanaan.

¹¹ An merkä yek Laawi a Jeercüün ke Kuhaat an Miraari.

- 12 An merkä yek Yahüüja a Eer ke Unaan ke Cïila ke Paaric an Jüra. An Eer ke Unaan iken tüwgîn nommañ mä Kanaan ti. An merkälen Paaric a Hïjïroon ke Hamüül.
- 13 An merkä yek Yacakïir a Tolla ke Püwa ke Yoop an Cïmarüün.
- 14 An merkä yek Jabuloon a Cereet ke İloon an Jalaal.
- 15 An a merkä yek Leya ke Yaagüüp yaaka giidi Padaan Araam ye ikki, an yanjalan a iin battä me ogo Dïina. An merkä yeeke oogen ke tulgu muure a caykä kä däk witken kä däk.
- 16 An merkä yek Gaat a Japhuun ke Hajji ke Cünni ke İjboon ke Eeri ke Aaroodi an Aareli.
- 17 An merkä yek Acïir a İmna ke İcba ke İcbi an Bïrriya ke käwen battä me ogo Ceera. An Bïrriya merkä yeeke a Hebir an Malakeel.
- 18 An a merkä yek Jilpa kiingon yen Leya yaana iñene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä yek Yaagüüp yaaka Jilpa ti ye, a caay witken kä dïügük.
- 19 An merkä yek Yaagüüp iine Rahiil ti a Yuucip ke Benyamïin.
- 20 Yuucip merkä yeeke yaaka giinne nommañ mä Macir ti ye, a Manacca ke İpiraayim. An meen a Acanaat tuulle yen Patipeera män daan yen mä Uun.
- 21 An merkä yek Benyamïin a Beela ke Baakir ke Ajbeel ke Jïira ke Naaman ke Eey ke Rooc ke Mupïim ke Hüpiim an Aaret.
- 22 An a merkä yek Rahiil ke Yaagüüp yaaka giidi ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Rahiil ti ye, a caay witken kä nan.
- 23 An minneni Daan a Hoociim.
- 24 An merkä yek Naptaali a Yaaceel ke Jooni ke Yaacir an Calïim.
- 25 An a merkä yek Bila kiingon yen Rahiil yaana iñene daa kä wäyen Laabaan ye ikki. An kaaynä muure yek Yaagüüp yaaka Bila ti ye, a nãtûkel.

26 An merkä muure yek Yaagüüp yaaka tiilcidi a kaaynä yeeke yaaka attä Macir ye, a caykä kä dïügük witken kä dïügük, i määngä merkä yeeke batta a pakin ti.

27 An nucki ti merkä Yuucip yaaka kä yewwe giidi me Macir ye. An äntûke Yaagüüp muure anja caykä kä nãtûkel nommañ mä Macir ti.

Yaagüüp Dakkä ti Macir

28 An Yaagüüp Yahüüja tucce ñome ti ogo pärjo ke Yuucip, an iken nüütci päy yen mä Jiicaan ti. An wäana iken dakkene kä ti Jiicaan ye,

29 i Yuucip teebalan bagal yeene toonne, an attä pärjin ke wäyen Yaagüüp baan mä Jiicaan ji. An wäana pärjene kä ye, i Yuucip wäyen kunne dok an weggin kä yaac.

30 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Tiññan dalä ika tüwü iki yoorreni, an iki inni yoorreni mor agä üdon yaanni.”

31 An Yuucip jaajjin mädgen ti ke äntûke yen wäyen ti muure ogo, “İka bi atä Parahuun ti, an nüütkü ogo mädgo ke äntûke yen wäyo däägono ti ika ti, ääto nommañ mä Kanaan ti.

32 An ikee agje kaaydoni yek diik an agje tiiconi yek digärgä, an ikee diik yeekic ke däk ke wakkä yeekic muure yaaka bilto ti ye äbenee ke ikee.

33 “An naana Parahuun ikee bärkene, an ikee taañne ogo, ñuugula yeenic ogo njaaka ye,

34 i kiine ogo, ‘Ñuuguloni yüükü a tiiconi yek digärgä kä dinen tinä, bata dänkä yurgen.’ Nunko bi dalje kä cäaye kä baan mä Jiicaan ye ti, an nääñka kaaydoni muure yek mä Macir ti agene mä dälkä ye.”

47

Yaagüüp Parahuun Nüülkene

1 An Yuucip attä Parahuun ti, an nüütkenene ogo, “Wäyo ke mädgo ke diik ke däk ke wakkä yeeken muure ätä nommañ mä Kanaan ti, an iken tiññan a baan mä Jiicaan ti.”

2 An kuññu mädgen kä duuc, an iñne Parahuun ñome ti.

3 An Parahuun Yuucip mädgen taañne ogo, “Ñuugula yeenic a njaaka?”

An Parahuun luugi ogo, “Ñuuguloni yүүүkü a kaaydoni diik bata dānkā yurgen.

⁴ Ikoon äätonon cääjjodon Macir winni bata boorgu, kā yaana wīca baati nānta kääjene ñuuguloni yүүүkü diik ye, kā yaana kǎñ tǎllee ñommañ mā Kanaan ti ye. An dalā kura ñuuguloni yүүүkü cääjji baan mā Jiicaan ti.”

⁵ An Parahuun Yuucip kiinne ogo, “Wāac ke mādgcic äätin iki ti.

⁶ An wākā nāntā yaana tǎkkā ñommañ mā Macir ti ñerañ ye, an duccii kā wāac ke mādgcic. An dalā iken cääjji baan mā Jiicaan ti. An naana iki ñājǎ ook yakkalañ iken ti liitit tiici digärgä ye, i müükkü digärgä yeeki dalā tiicā.”

⁷ An Yuucip wāyen Yaagüüp äbene yutte Parahuun ñome ti. An Yaagüüp Parahuun ñüülkene.

⁸ An Parahuun Yaagüüp taaññe ogo, “Yüüngü kā ñittā?”

⁹ An Yaagüüp Parahuun luuññe ogo, “Yuungu yeeki a 130, an yuungu yeeki dewgañ an yejgañ, an batta a ñakin yuungu dānkā yurgo ti yaaka cääynene kā ye.”

¹⁰ An Yaagüüp Parahuun ñüülkene, an kaaccā woo üntük angin yore Parahuun ti.

¹¹ An Yuucip wāyen ke mādgen doocce ñommañ mā Macir ji, an iññe ñommañ yaana kääti kā ñerrā baan mā Ramciic ti ye, bata yaana eenjene daa Parahuun ye.

¹² An Yuucip wāyen ke mādgen ke äntüke yen wāyen muure iññe wakkā äämka daa kā yoken.

Yuucip ke Kǎñ

¹³ An kǎñ yaaññā kā yaac an ammani baati nānkā muure an mābaan yek mā Macir ke yek mā Kanaan anña puudgu kā kǎñ.

¹⁴ An Yuucip tiil muure yek ñommañ mā Macir ke yek mā Kanaan dülle yokin, yaaka kijene me pāk ye, an Yuucip tiil äbene doocce an Parahuun ji.

¹⁵ An wāāna tiil muure baakkene ñommañ mā Macir ti ke ñommañ mā Kanaan ti ye, i mā Macir muure äatin Yuucip ti an kiini ogo, “İñjon pāk. Ikoon bääggodoon tüwon ina? Tiil yooko baakkin.”

¹⁶ An luugi Yuucip ogo, “Digärgä yeekic äbe an ikee bi iñe pāk rātke kā digärgä yeekic naana tiil yeekic baakkin ye.”

¹⁷ An iken digärgä yeeken icki Yuucip an iñi Yuucip pāk rātkeneeda kā bāgälgä ke diik ke dāk ke tüürüññi. An iken iici Yuucip rātkede pāk kā digärgä yeeken yun yaanna ti.

¹⁸ An wāāna yun yaanna dūüñenee kā ye, iken duukin yun kalañ ti, an ike kiini ogo, “Men mooye yoono, iki batta pāankiti ñingin ginkalañ ogo tiil yooko baakkono. An digärgä yooko muure anña yүүүkü, baati gin'a a büccini iñgi kā ye, a gäyko ke yirkä yooko pāaken.

¹⁹ An ikoon bääggodoon tüwon ñomü ti ikoon ke yirkä yooko ina? Kiyjon ke yirkä yooko kā pāk an ikoon ke yirkä yooko ikoon wāāton a kiinkā yek Parahuun. An iñjon kǎwkā nuñko ñana tüwdon kā, an yirkä ñana wāātcidi a mardī.”

²⁰ An Yuucip ñommañ mā Macir muure kijene Parahuun. An mā Macir muure yirkä yeeken yāājji woo, kā yaana kǎñ yaaññee kā iken ti ye, an ñommañ anña yen Parahuun.

²¹ An Yuucip mā Macir nanñe a kiinkā muure.

²² An a ñommañ mā dāñkā pare ken batta agee kā kiygon a nāāñka Parahuun agee kā düccini jiik ke iken an iñdeeda kā pāk yek ñuugula yeenen ye. An ken amgā, ina ken ñommañ yeenen batta yāāyge daa kā yaanna.

²³ An Yuucip me kiinne ogo, “Tiññe, ikee ke ñommañ yeenic ikee kijene Parahuun, an kǎwkā yaakki koowe ije püide yirkä giti.

²⁴ An naana pāk erre ye, i Parahuun iñe kā keelok duuc ti, an ñan ken doocce a kǎwkā an a ammani yek duuggic ke mā äntükeni yeekic ke merkālen yeekic.”

²⁵ An iken jaajjin ogo, “Üññü yoono maññi, an men mooye, dalā ikoon kǎñon ñerrā iki ti, an ikoon bi wāāton agon kiinkā yek Parahuun.”

²⁶ An nanji Yuucip a jiik doocin ñommañ mā Macir ji, ogo keelok duuc ti yen errā ogo yen Parahuun, an jiik doocin yaakka bilti ke tiññañ. An büccidi a ñommañ mā dāñkā pare ken batta a wāāton a yen Parahuun.

²⁷ An mā Icārayiil cāygin ḡommañ mā Macīr jī, baan mā Jiicaan jī. An iken ḡommañ anḡa yeenen, an iken gidgin an ḡiirin kā yaac.

²⁸ An Yaagüüp cāāynā ḡommañ mā Macīr ti yuungu kā caay witken kā ḡaṭūkel. An yuungu yek Yaagüüp muure yek ünḡü yeene a 147.

²⁹ An wāāna tüwnü Yaagüüp cokulenee ye, i minneni yeene Yuucip bārkenē ti, an kiinne ogo, “Kura dalā ika kāñā ḡerrā iḡi ti. An iṡtū ācci āāmi ti an līitkaa ogo ika bi nūūtkada biilin yaana batta düūñīdī ye ke woḡḡu. An ika ḡana jīgja ḡommañ mā Macīr jī.

³⁰ An naana ika baakkānā ye, ābaa woo ḡommañ mā Macīr jī, an jīgja kālkā wāygo ti.”

An luugi Yuucip ogo, “Bi nanā bata yaana kiinnaa kā ye.”

³¹ An Yaagüüp jaajjin ogo, “Līitkaa.” An līitki Yuucip, an Yaagüüp ḡünjīn iṡi bür yeene wic.

48

Yaagüüp Merkā Yuucip Nüülkede

¹ An āāḡkalan ti Yuucip nūūtki me ogo, “Wāac yore cāārin woo.” An merkā yeeke yaaka kā yewwe yaakka koowne, Manacca ke Ipiraayim.

² An Yaagüüp nūūtki me ogo, “Minneni yūūnū Yuucip ḡāāgin.” An Yaagüüp yore riijene ḡaalok an cāājjin bür wic.

³ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Joon yaana Līit ti ye üūkin woo ika ti Lüūc ḡommañ mā Kanaan ti, an ika ḡüülkana,

⁴ an ika kiinna ogo, ‘İki bi iṡeni merkā kā ḡirāk. An kilkā yūūkü bi wāātī a ṭon ḡiirken, an ḡommañ yaanni bi iṡā kilkā yūūkü an bi wāātī a yeenen ke cūle.’

⁵ “An tiṡṡan merkā yūūkü yaaka giṡṡi ḡommañ mā Macīr ti i batta mor ika āātā iḡi ti Macīr ye, a yeeki, Ipiraayim ke Manacca bi wāātī a yeeki bata Robiīn ke Camoon.

⁶ An merkā yaaka bi ḡocci giidā ḡātken ti ye ken bi a yūūkü, an yāḡḡāni yeeken bi kaḡḡā kā waan yen Ipiraayim ke Manacca.

⁷ “Wāāna āātā kā Padaan Araam ye Rahiil tüwnü pāy jī ḡommañ mā Kanaan ti, an ika anjānā iṡi kā yaac, i ikoon aton ti Ipiraāt.

An jikkā iṡi pāy jī Ipiraāt,” an cāāna Ipiraāt battā me ogo Beetlaam.

⁸ An wāāna Yaagüüp merkā Yuucip yoorreeda kā ye, i ike jaajjin ogo, “A ḡaannā iḡi?”

⁹ An Yuucip wāyen luuḡḡe ogo, “A merkālen oogen yeeki yaaka iṡana kā Joon Macīr winni ye.”

An Yaagüüp jaajjin ogo, “Äbā ika ti winni dalā ḡüülkü.”

¹⁰ An Yaagüüp wanḡe tüḡilīn kā ḡāḡkitene, an batta ḡuca yuṭi ṭetan. An Yuucip merkālen ickeneeda ti kā cokal an kuunene ti jone ti, an muckene yokīn.

¹¹ An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “İka ḡuucu ogo iḡi batta bi yoorjīda ḡuca, an Joon tiṡṡan ika ḡaljana ke cāāna kaaynā yūūkü yoorru.”

¹² An merkālen ābi woo Yuucip daan wāyen unḡe ti, an ike ḡome teekke iṡi ḡommañ jī.

¹³ An Yuucip iken koowi muuṭuk an Ipiraayim kā iṡte birrā ti üūḡjene buḡ aam yen Yaagüüp ti an Manacca kā iṡte aam ti an üūḡjene buḡ birrā yen Yaagüüp ti, an ābene ti kā cokal.

¹⁴ An Yaagüüp bugge būülle ḡiti an iḡke lajjene woo, an ḡoocce merkālen witken ti, an iṡte birrā ḡoocce Ipiraayim yaana ḡeeraḡ ye wiṡe ti, an iṡte aam ḡoocce Manacca yaana a kaygon ye wiṡe ti.

¹⁵ An Yuucip ḡüülkene an jaajjin ogo,

“Joon yaana baaddi wāygo Abrayiim ke İcaak ye,

a Joon yaana ika kaayna ünḡü yeeni ti muure ke ḡinnā yaanni ti ye.

¹⁶ An malak yaana ika maḡḡa kā pillā muure ye, dalā merkālen ḡüülke.

An dale yāḡtonḡi paytā me kā merkālen yaakka ke wāygo Abrayiim ke İcaak, an iken ḡaljānā ḡirā ḡommañ wic kā yaac.”

¹⁷ An wāāna Yuucip wāyen yoorreeda iṡte birrā ācceeda Ipiraayim wiṡe ti ye, yoorre yaajan ike ti, an Yuucip wāyen iṡte mūḡḡe an ṭākke anḡede yok Ipiraayim wiṡe ti an ḡooccede Manacca wiṡe ti.

18 An Yuucip wäyen kiinne ogo, “Batta aḡan wäyo, yaanni ken a kaygon yeeni, intü birrä ḡoocci wiñe ti.”

19 An wäyen yaakkä an jaajjin ogo, “Näjjä minneni yeeni, ḡäjjä. Ike cääna bi mä yeeke ḡirä an ike cääna bi yäwan, an määden ḡeerconde ken bi yäwan kä ike an kilkä yeeke bi ḡirä kä yaac an wääti a ḡon ḡiirken.”

20 An ḡüülkene nünnä yaanja ti an jaajjin ogo, “Mä Icärayiil yäntänginic bi battä yokin naana iken ḡüülkidä mḡnkalan ye, an iken bi jayok ogo, ‘Dalä Joon iḡi nañey bata Ipiraayim ke Manacca.’” An ike Ipiraayim ḡoocce Manacca ñome ti.

21 An Yaagüüp Yuucip kiinne ogo, “Ika ḡanḡa tüwü, an Joon bi ke ikee an ikee bi ḡuuke ḡommañ ḡänkä yurgic ti.

22 An baan yaana iñḡä mädḡic ye ti, iḡi iñdene baan taanḡe mooye yen mä Caküim kä mädḡic, a yaana ärrä mä Amoor ti kä gaadäl yeeni ke kaay yeeni ye.”

49

Yaagüüp Merkä Yeeke Nüülkede

1 An Yaagüüp merkä yeeke bärkene ti, an kiinne ogo, “Wüüke ti ika ti, an ikee nüütke a ḡaaka ken bi nḡñḡ ḡone ikee ti nünkä yaaka äätidä ye ti.

2 “Ääte ti an tiñe, ikee merkälen yeeki, tiñe wääc Yaagüüp ti.

3 “Robiin, iḡi agä kaygon yeeni, an teynä yeeni ke iḡi agä minneni iijini woo yen dürkitiñi, an iḡi agä kültü yen eemdin ke kültü yen teynä.

4 İḡi beelä bata piik tääl wiñe yaaka iijidi ti ye, an iḡi batta bi küülüküül ḡuca, nääḡka attii kä bür yen wääc ti an ḡäälleeda kä yok ye.

5 “Camoon ke Laawī a mädin gaadalli yeeken a yek iirrä teynä.

6 Dale ḡana ika kaaccädä ti nänḡa ḡülte yoken ye,

an dale ḡana yori coorcudu ti jiik yeeken yaaka ḡiikä ye ti.

Kä piinkä yeeken iken nääkin me, an iken yätkä nañe a ḡolku kä ñääy.

7 Tuummu wääti piinkä yeeken ti kä yaana yejgene yejok ye, an piinkä yeeken yejḡan kä yaac, an iken bi piirjä woo kaaynä yeeki ḡiti, an iken bi ḡääjä ḡiti mä Icärayiil ti.

8 “Yahüüja, mädḡic iḡi bi maanḡi.

İntü bi wääti äḡanḡi yüükü ḡuuggen ti.

An merkä yek wääc muure bi ḡünḡidi iñi ñomü ti.

9 Yahüüja a geel ḡuule yaana ḡanḡä kä ammä waak'a näge ye.

An yore meecce woo an baati m'ana ike rükü yok ye.

10 Yätkitin batta bi kaaci woo paa ba Yahüüja, an kilkä yeeke kamat ken bi müḡit an ḡon ike bi äckätä iñdinni an ike bi tiinḡätä.

11 An tüürünle yeene bi weene kä jaan beel bata lüütken meen, erele yeene bi weene kä jaan beel bata lüütken meen yaana ḡeran ye, an burunḡu yeeke bi pure kä määk,* jibbani yeeke bi pure kä piik yek jaan yaana beel bata lüütken ye ḡulge.

12 An wanḡe bi tidan kä maanḡä määk kä yaac, an leke bi bowan kä maanḡä aak.

13 “An Jabuloon bi cääy ḡinal wii mooye ji, an ike bi wääti a nänḡ'a yuutcete iñi kuudḡu mäyken ye, an tüḡge bi ḡakcidi Cidoon.

14 “Yacakiir a tüürün teyconde yaana nün waadḡä baliñḡi ye.

15 An naana nänḡa yüiktan yoorre ḡeran, an ḡommañ ḡeran ye, i büyke ḡääñe iñi ḡürdee kä waak pekkä an bi engä me ñuugal bata kiingon.

16 “ḡaan bi mä yeeke müge an iken bi belok bata kurku mä Icärayiil anan.

* 49:11 pure kä määk. Purru kä määk yaanna, a yaana jengä yaakka ḡulgen ḡiirene kä yaac baanne ye.

17 An Daan bi beel bata kaan yaana cääy päy mooye taan ye,
 an a pääññä yaana cääy päy taan ye,
 a yaana kääjä bagal nɔbdunɔgene ti ye,
 an taapdo ðimji tarkic.”

18 An Yaagüüp jaajjin ogo,
 “Ika kiijä manña yüünü, ay Piŋo.

19 “Gaat bi irkätä maddonji,
 an bi ñoole an baadde.

20 “Acüür nommañ yeene bi giit waak äämkä ñapken.
 An ike bi düccidi waak äämkä yek yätkä.

21 “Naptaali a pääy yaana kälit kä tettä yaana giit päykälen ɲerken ye.

22 “Yuucip a jaan yaana giit kä yaac ye,
 a jaan yaana giit kä ceere yen piik ye,
 kimke muulu kaal wic.

23 An ädänji yeeke ike irki kä yaacken,
 an ike ðinji kä cäwgä an ike baaydi kä yaac.

24 An kaay yeene agee kä yüicon,
 an bugge bitäran,
 kä teynä Joon yen Yaagüüp yaana Lüüt ye,
 an kä kaaydo yaana danit, a yen mä Icärayiil ye,

25 a Joon yen wäac ken iki yüükkeɔey ti,
 an a Joon yaana Lüüt ye,
 ken iki nüülkeɔey kä nüülkinni yek ñaal yaaka ñaalok pollon ji ye,
 ke nüülkinni yek piik yaaka lürɔan iñi nommañ ji ye,
 ke nüülkinni yek tingä ke kun.

26 Nüülkinni yek wäac yäwan käälcidi woo nüülkinni yek pämkä dänken
 ke waak ɲerkä yek tüümoni yaaka ke cüle ye ti.

An dale nüülkinni yaakka muure wääti a Yuucip wiñe ti,
 yaana a woydo waadgä mädgen ye.

27 “Benyamüin a bäw yaajgonɔe yaana meken jiije giti ye,
 kä tññänänä anji ämi yängä yaaka näge ye,
 an biigin ti anji waak'a näge ye pääge giti.”

28 Yaakki muure a kurku kä caay witken kä yew yek Icärayiil, an a waak'a kiinene daa wäyen ye ikki, wäana nüülkedeɔda kä ye, yanɔalan daa nüülkene kä nüülkin yaana päjjidi ke ike ye.

Tüwnü Yaagüüp

29 An iken iingene kiinne ogo, “Ika bi yori cootu ti dänkä yurgo ti kä birañ. An ika jiga ke wäygo tuum yaana yiil yen Aproon ti män Haat ye.

30 A tuum yaana yiil ji Makapeela ji coku-lan ti Mamar nommañ mä Kanaan ti ye, yaana kiyi Abrayiim Aproon män Haat ti, ogo wääto ogo yen jüigin ye.

31 An a nänŋä yaana jikkene me Abrayiim ke iñe Caarra ye ke nänŋä yaana jikkene me Icaak ke iñe Riŋga ye. An Leya jijnä wica.

32 An yiil ke tuum yaana jiñe ti yaanna kiygä me mä Haat ti.”

33 Wäana Yaagüüp ðanɲee kä iingin merkä yeeke ye, küge nuulene ñaalok bür wic, an ike wääkcin woo wääktän tüwnü an tüwnü, an cooti me ti dänkä yurge ti.

50

Jijnä yen Yaagüüp

1 An Yuucip wäyen ðimgene giti, an weekcin an kunne yok.

2 An Yuucip ñuuguloni yeeke iingene ogo wäyen tükkii yokin waak pilkä ke ñownä nunɔko ɲana rotjeko, an tükki yokin.

3 An ike nääkin nüinkä caykä kä ɲan, i tükü yokin kä waak pilkä ke ñownä, an a nüinkä yaaka a ðoocin tutene me m'ana a tüwon ye. An mä Macir nüüññü nüinkä caykä kä ɲatükel.

4 An wäana nüinkä nüüjdün baakkenee kä ye, i Yuucip ðuunɔkulen yek Parahuun kiinne ogo, “Naana ika kääñ ɲerrä ikee ti ye, i kura jiiik yaakki icke Parahuun.

5 Wäyo ika daljana liittä, an ika kiinna ogo, ‘Ika cokulunu tüwnü, an jiga tuum yaana tutkunu ðonji nommañ mä Kanaan ye ti wica.’ An anji dalä ika kura atä wäyo jikä iñi an ika bi ðuuku.”

6 An Parahuun luukcin ogo, “Ee, atä wäac jiga bata yaana daljeney kä liittä kä ye.”

7 An Yuucip attä wäyen jige. An ðuunɔkulen muure yek Parahuun attä iken ke me mäyken muure yek nommañ mä Macir,

⁸ an cääna ke mä äntüke yek Yuucip muure ke mädgen ke mä äntüke yen wäyen. Büccidî a merkälen ke diik ke däk yeeken ken dalji iñi pääken baan mä Jiicaan ji.

⁹ An attä kä teebalañji yek bægälgä kääygä ke m'aka taabit bægälgä ye, an a toñ diirken.

¹⁰ An wääna däägene ti nantä keennä päk Adaat wii mä Üürdün taanñañja kä ñomuk ye, iken nüüjjiñ kä yaac kä nüüjdün mooye, an iken nüüññü nñnkä kä ñatükel kä wäyen.

¹¹ An wääna mä Kanaan yutene nüüjdün nantä keennä päk Adaat ye, iken jaajjin ogo, “A nüüjdün mooye mä Macir ti.” Ina ken nantä yaana Üürdün taanñañja kä ñomuk batte daa me ogo Abil Macir yaanna.

¹² An merkä Yaagüüp nanjin bata yaana daa kiinneeda kä ye.

¹³ An gaane koowi an iji nommañ mä Kanaan ji, an jigi tuum yaana yiil Makapeela ji ye, cokulan ti Mamar, nant'a kiyi Abrayim Aproon yen mä Haat ti ye, ogo nantä jügin.

¹⁴ An wääna Yuucip wäyen jikkeeda iñi ye, ike dukcin Macir ke mädgen ke m'aka äatene jingä wäyen ti ye muure.

Yuucip Mädgen Lüüye Jugin

¹⁵ An wääna Yuucip mädgen wäyen yoorene daa kä tüwnee ye, iken jaajjin ogo, “Yuucip ikin bi pütkin giti kä yin yaana nanjkinin daa ina.”

¹⁶ An iken tuccin jiik Yuucip ti ogo, “Wäac ikoon iingonon i batta mor tüw,

¹⁷ an jaay ogo, ‘Kura mädgic kulku kä nääñkä yaackä ke yin yeenen yaana nangini kä ye.’ An tiññan kura kulkoon kä nääñkä yaackä yooko, ikoon agon kiinkä Joon yen wäac.” An Yuucip weekcin wääna kiinene daa mädgen anan ye.

¹⁸ An mädgen muure äatin ti ike ti an diimdin iñi ñome ti, an jaajjin ogo, “Ikoon agon kiinkä yüükü.”

¹⁹ An Yuucip jaajjin iken ti ogo, “Nana ikee booje kä ika. Halla ika cääyā nantä Joon?

²⁰ Ikee ika nangana yin, an taaki Joon nanje a nerrä, ogo tücco ko ünnü yen me diirken yaaka a üdin tiññan yaakki.

²¹ Nana ikee booje, ikee bi tiije ke merkä yeekic.” An lüüyne juuggin kä jiik ñerkä yaaka täpcin ti juuggen ti ye.

Tüwnü yen Yuucip

²² An Yuucip mor daa cääy Macir ke mä äntüke yen wäyen. An yuunge anña 110.

²³ An ike cääynä ke yute merkä yek Ipiraayim ke merkä yeeken. An ike cääynä ke yute merkä yek Makir minneni Manacca an ken nanje a yeeke.

²⁴ An Yuucip mädgen kiinne ogo, “Ika cokulunu tüwnü, Joon bi ätä ikee ooke a gitken, an ikee bi koowe baan yaanni ti, an ikee bi ije baan yaana liitkenee Abrayim ke Icaak ke Yaagüüp ye ti.”

²⁵ An Yuucip mä Icarayil kiinne ogo ike liitkii, an kiinne ogo, “Joon bi ätä ikee ooke a gitken, an awgi koowe winni an ije.”

²⁶ An Yuucip tüwnü i yuunge a 110. An gaane tükki me yok waak pilkä ke ñowna nunjo nana rotjeko, an dooci me kuun jingä yeene ji Macir.

Meenka Īñjīl Matta Nūūtīn Woo Īñjīl yen Matta

Īñjīl yen Matta a meenkaani yaaka kā ŋan ika ti yaŋkalan, aŋ a Jiik Doocin Kiccāngenē yaaka nūūtī ūññū yen Yeecūwa Macii ye. Aŋ iken yaakka ti yaŋkalan daa battā me ogo, “Īñjīl,” aŋ aŋan ogo “jiik ŋerkā.” Aŋ kā tīññā yen wāaktāŋ laññā, tūūjgī yaaka kā ŋan ye, piŋtā āal yen Yeecūwa. Aŋ iken a Matta, ke Maarkoc, ke Lūka ke Yuhanna.

Aŋ m'ana piŋtā meenka yaanni ye, a Matta yaana a dūto yen tiilgā ina, i batta mor kiingā Yeecūwa ogo wuuto ogo baaddo yeene. Aŋ ike cāanna ŋājjanā me yāntonde yaŋkalan ogo Laawī. Aŋ Matta a tūūjgī yaaka kā caay witken kā yew ye ti. Aŋ ike piŋtā meenka yaanni nūūtī ogo Yeecūwa ogo Macii, magdo yen wakon kā Joon yaana bāttene bātoni yek Joon yaaka kā on ye. Aŋ Matta meenka yaanni perre kā lemmā Yūnaanni, aŋ ken yeli me yok kā lemmā Mābaan ogo Mābaan ŋājjo wakkā yaakki cāanna.

Matta uccin kā pāññā Īñjīl kā giidā yen Yeecūwa Macii ke Īñjīn ti yen ŋuugala yeene. Aŋ ŋuca Matta pākī kā waak yāwkā dīirken yaaka naŋdi Yeecūwa ye, ogo mābaan ukco gītī teynā yaana Īññīda ko Joon ye. Aŋ Yeecūwa tīññā rackā aŋ booninni ŋootte woo. Aŋ Matta cāanna tākī ogo mābaan ŋājjo nūūññū Yeecūwa. Aŋ Yeecūwa nūūttū kā mūgdīn yen Joon pare. Aŋ Matta cāanna piŋtā kā yaac kā Yātkītīn yen Joon. Aŋ Yūhūññī dūūcī ogo Yeecūwa bi wāato ogo yātkā yeenen yen ŋommañ wiñe. Aŋ Matta waŋe tūice kā yaac erdee kā paydin yen yātkītīn mānbaan kā nūūtīn woo Yātkītīn Joon ogo yātkītīn yen wāaktāŋ. Aŋ dūūññī wiñ yen Matta a tūwnū yen Yeecūwa Macii ke juwin yeene tūwnū ti kā teynā yen Joon.

Aŋ yaakki ikīn yūūkkidīn ti ŋājjin Yeecūwa a ŋaani. Aŋ ŋājjin meenka yaanni jī ikīn yūūkkidīn ti cāayīn kā ŋājjin ŋommañ wic, aŋ ikīn tūtkidīn ūññū naana ikīn tūūññī ye. Aŋ dale Joon ikīn Īññī ŋājjin yaanni! Aamiin!

Yeecūwa Macii Dānkā Yurge

¹ Perrā yaanni a yen Yeecūwa Macii dānkā yurge, a kaaynā Daawūūt ke Abrayiim,

- ² Abrayiim a Icaak wāyen,
Aŋ Icaak a Yaagūūp wāyen,
aŋ Yaagūūp a Yahūūja wāyen ke mādge,
³ aŋ Yahūūja a Paaric wāyen ke Jūra meen
a Taamaar,
aŋ Paaric a Hijīroon wāyen,
aŋ Hijīroon a Aaraam wāyen,
⁴ aŋ Aaraam a Amīnadaap wāyen,
aŋ Amīnadaap a Naac wāyen,
aŋ Naac a Caalim wāyen,
⁵ aŋ Caalim a Buwaac wāyen meen a
Raahaap,
aŋ Buwaac a Ubeet wāyen meen a
Rawūūc,
aŋ Ubeet a Yecce wāyen,
⁶ aŋ Yecce a Yātkā Daawūūt wāyen.

Aŋ Daawūūt a Cilīmaan wāyen kā in
Ūūriya ti,

- ⁷ aŋ Cilīmaan a Raabaam wāyen,
aŋ Raabaam a Abīiya wāyen,
aŋ Abīiya a Acaap wāyen,
⁸ aŋ Acaap a Yucapaat wāyen,
aŋ Yucapaat a Yūraam wāyen,
aŋ Yūraam a Ūūjiya wāyen,
⁹ aŋ Ūūjiya a Yūtaam wāyen,
aŋ Yūtaam a Ahaac wāyen,
aŋ Ahaac a Hijakīya wāyen,
¹⁰ aŋ Hijakīya a Manacca wāyen,
aŋ Manacca a Amūūn wāyen,
aŋ Amūūn a Yūūciya wāyen,
¹¹ aŋ Yūūciya a Yūkūniya wāyen ke
mādgen waan yen nāpkītīn ti Baabīl.

- ¹² Aŋ wāāna nāpkītīn ti Baabīl ye,
Yūkūniya a Caaltīl wāyen,
aŋ Caaltīl a Jarabaabīl wāyen,
¹³ aŋ Jarabaabīl a Abiyūūt wāyen,
aŋ Abiyūūt a Īliyakīim wāyen,
aŋ Īliyakīim a Ajūūr wāyen,
¹⁴ aŋ Ajūūr a Caadik wāyen,
aŋ Caadik a Akkīim wāyen,
aŋ Akkīim a Alīyūūt wāyen,
¹⁵ aŋ Alīyūūt a Īliyaajar wāyen,
aŋ Īliyaajar a Mattaan wāyen,

an Mattaan a Yaagüüp wäyen,

¹⁶ an Yaagüüp a Yuucip wäyen or Märiyam, yaana gittä Yeecüwa, yaana battä me ogo Macii ye.

¹⁷ An kilkä muure yaaka juwu Abrayiim ti atee ke Daawüüt ti ye kilkä kä caay witken kä nan, an yaaka juwu Daawüüt ti atee ke näpkitin ti Baabil ye kilkä kä caay witken kä nan, an yaaka juwu näpkitin ti Baabil atee ke Macii ti ye kilkä kä caay witken kä nan.

Giidä yen Yeecüwa Macii

¹⁸ An giidä yen Yeecüwa Macii nänjä done kä waan yaanni ogo anji. Wäana meen Märiyam wuuke daa Yuucip ye, i mor iken yoken batta coorgu, kañi me cäyge minneni kä Wäaktän Lanña yen Joon.

¹⁹ An oore Yuucip, ike a män wonnu, an batta takä iccede loon giti an ike jaajjin jone ti ogo daljebu liidid.

²⁰ An wäana ike paydee kä anan ye, i malak yen Piṭo üükün woo ike ti kä läaggä, an ike kiini ogo, “Yuucip, minneni Daawüüt, nana iki boaju kä koownu Märiyam ogo iñjü, a Wäaktän Lanña ken ina laaccee kä yaanna.

²¹ An ike bi giit minneni, an bi äkkä yäntän ogo Yeecüwa a yaana bi mäakee kä woo mä yeeke kä näänken yaacken ye.”

²² An yaakki muure nänjä duuggen dääkit jiik'a jaayi Piṭo kä bāto ye ogo,

²³ “Yoore, tuul yaana küci oon ye, bi laaci an bi giit minneni, an bi battä me ogo

İmaanuwel,”

an naana anan ye, i ogo, “Joon ke ikin.”

²⁴ An wäana Yuucip cuuyenee kä niinkä ti ye, ike nänjin bata yaana daa kiinene daa malak yen Piṭo ye, an iñje koowne,

²⁵ an yoken batta agene kä coorgin ke iñje giide minneni. An äkki Yuucip ogo Yeecüwa.

2

Ukcodoni Ätä Ñomuk

¹ An wäana Yeecüwa giidene daa me Beetlaam baan Yühüdiya ye, a niinkä Yätkä İrüüdüc ti. An ook yakkalan a njajjoni ätä ñomuk äatin Oorcaliim,

² an täaccin ogo, “Wali m'ana a giiton a yätkä yen Yühüünñi ye? Kittä yeene yoorron wäana kääjenee kä ñaalok ye an ikoon äatodon ike maanon.”

³ An wäana yätkä İrüüdüc tiññee kä anan ye, i ike teññä, ke mä Oorcaliim muure.

⁴ An ike duunku dänkä ke nüütöni jiik doocin yek Joon bärkene ti muure an täackene ti ogo, “Macii bi giitä me a wa?”

⁵ An luugi me ogo, “A Beetlaam baan Yühüdiya ji, a pergon kä bāto ogo,

⁶ “ ‘An iki, Beetlaam, nommañ yen mä Yühüdiya ti,

iki batta deedaadeet bänkä mayken yek mä Yühüdiya ti,

an iki ti mänkalan bi ätä a mügdo

yaana bi kääji mä yeeki yek mä İcärayiil ye.’ ”

⁷ An İrüüdüc njajjoni bärkene ti kä ätkitin ukcenee giti a tooku ken üükene woo kittä.

⁸ An tucce Beetlaam an kiinne ogo, “Ate an minneni maawe teñan. An naana kaññe ye, i ika icka jiik, an cäanna ika bi ätä maanä.”

⁹ An wäana tiññene jiik yätkä ye, i iken ättä kä päy yeenen. An, kittä yaana yoori ina üükün woo an iken wooyi ke yuutee iñi nantä minneni.

¹⁰ An wäana kittä yootene daa ye, iken juuggen ñappä kä jon ñammä mooye!

¹¹ An iken kaaccä äräk an minneni yoori ke meen Märiyam, an düngi iñi an maanji. An iken kücümgu yeeken kupki an äacin woo iccin a tiilgä ke dukpilkä ke pandeyni.

¹² An iken koli Joon kä läaggä ogo nana dukcodo İrüüdüc ti, an iken dukcin baannen kä päy yankalan.

Yiññä Minneni Macir

¹³ An wäana njajjoni dakkene kä ye, i malak yen Piṭo üükün woo Yuucip ti kä läaggä an kiinne ogo, “Juwu, minneni koowu ke meen, an yiññä Macir, an cäaye wica ke nüütke kä, winni İrüüdüc minneni maawe, takke näge dok.”

¹⁴ An ike juwin minneni koowne ke meen kä müllä an yiññe Macir.

¹⁵ An cäygin wica ke İirüüdüc tüwe. Yaakki dääkit yaaka jaayi Piṭo kä bāto ye ogo, “İka bääṭānā woo minneni yeeni Macir jī.”

Nāṇṇā Merkalen

¹⁶ An İirüüdüc, wāana yoorreeda ike malene daa ṇiṅṅin ṇājjoni ye, ike pennā kä yaac an ike tuccin kääygā an merkalen oogen nāṅgi ḍugin muure, yaaka Beetlaam ye ke bānkā yaaka cokulan ti ye, yaaka yuungen kä yewweni ke iñi ye, kä waan yaana ookke giti ṇājjoni ti kä üükün woo kiṭṭa ye.

¹⁷ An ken dääkit yaaka jaayi bāto İrmīya ye ogo,

¹⁸ “Yāāw tiin Raama
İwok ke nüüjdün mooye.
An Rahiil week ogo merkā yeeke,
ike yaakkā kä lüüynü jok
ogo iken baawkono.”

Dukcin Naacira

¹⁹ An wāana İirüüdüc tüwnee ye, i malak yen Piṭo üükün woo Yuucip ti kä lääggī Macir.

²⁰ An kiinne ogo, “Juwu, minneni koowu ke meen an ate ṇommañ yen mā İcārayiil, m'aka ṭākī nāākā minneni ye tüwgīn.”

²¹ An ike juwin an minneni koowne ke meen an attā ṇommañ yen mā İcārayiil ti.

²² An wāana Yuucip tiinṇe ogo Aarkalayüüc mükko yātkitīn Yühüdiya nāntā wāyen İirüüdüc ye, i ike booññu kä ḍukcin wica, an koli lääggī, an ike attā baan mā Jalīl.

²³ An ike attā an cāāynā baan yaana battā me ogo Naacira ye. An a yaaka jaayi bātoni ye ken dääkit ḍuuggen ogo, “İke bi battā me ogo mən Naacira.”

3

Büüṭo Yaaya Tüti Pāy

¹ Nüünkā yaakca ti Büüṭo Yaaya äätin nüüti me kä jiik Joon woo teettalan baan mā Yühüdiya jī.

² An ike me päkkede ogo, “Ḍage, kä nāāṅkā yaackā yeekic an ḍuuke Joon ti, Yātkitīn Pollon jīñe a cokilini.”

³ An a Yaaya ken jaaynene kä bāto İcaaya ogo,

“Māṅkalan yaaw woo teettalan wica ogo,
'Pāy toote yok yen Piṭo
an dale woti woo.' ”

⁴ An Yaaya a jiik ṭakin yek kälāmgā ken enḍe, an dekkede ti kä bonnan teye ti, an a ṭāāṅgā ke kickā ken a waak āāmkā yeeke.

⁵ An umkutu m'aka cāyok wii mā Üürdün ḍoṇe ti ye, ke mā Yühüdiya muure ke mā Oorcaliim.

⁶ İke umkutu päkkātā nāāṅkā yaackā yeeken, an büüle wii mā Üürdün jī.

⁷ An wāana Yaaya mā Pīrricīnni ke mā Cüddügiinni yoorreeda äätete ike ti kä ḍirāk ogo iken büüljī ye, kiinne ogo, “İkee merkā kāggā! A ṇaani ken ikee kolle ogo ikee buurcee woo ko piinkā Joon yaaka äāto ye?”

⁸ Nāṇe kāwkā yaaka nüüti ogo nāāṅkā yaackā dallee buw an ikee ḍuukenee Joon ti ye.

⁹ An ikee ṇana ḍuuggic ḍoṇe ogo wāac ogo Abrayiim. İkee kiine Joon lūṭi nāṅjī pämkā yaakka ti a merkā yek Abrayiim.

¹⁰ An tiññan len a nüüton ti jengā biḍiṅgenen ti, an jaan yaana giit ṭulge yejgan ye, tāāyānā me woo an yeepānā me maccük.

¹¹ “M'aka nāāṅkā yaackā yeeken dali buwin an ḍuukin ṇājāk Joon ti ye, ken büülü kä piik. An m'ana bi ätā ṇāñi ti ye, ike ika bora kä teynā, an ika yoku batta päjjādā agā kiingon yeene yaana yoku päjjidi ädit waygā yeeke ye. İke ikee bi büüle kä Wāāktāṇ Laṇṇā yen Joon ke maañ.

¹² An kuun yeene a iñte ti kuujjedee kä woo külkī päk giti, an taga yeene wiñe bi laate woo, an päk yeeke bi ḍulje tuññu jī an külkī bi tuñge maañ yaana batta tüwit ye.”

Büüllü Yeecüwa

¹³ An wāattana Yeecüwa äätin kä ḍoṇe ätā Jalīl ati wii yen mā Üürdün büülgü Yaaya.

¹⁴ An Yaaya yaakī an kiinne ogo, “İka ṭākā büülja kä iki, an iki ken ätā ika ti ogo?”

¹⁵ An luugi Yeecüwa ogo, “Dalā jiik yaakka wāati anan, nuṅko nāāṅkā yaaka ṭākkānā Joon ye, nāṇene ḍuuggen.” An Yaaya giimmin.

¹⁶ An Yeecüwa büüttü an kääjin woo piitti. An wina pollon yore kupkene, an Wāāktāṇ Joon yootte küüyidi iñi ike ti kä biilkā gülküte an koojjin ike ti.

¹⁷ An jiik jääyin ñaalok pollon ji ogo, “A Minneni yeeni, yaana bilgä ñapeñap joni ye, inni.”

4

Yeecüwa Puuccutu Boonjin

¹ An Yeecüwa koowi Wääktän Joon inñe woo teettalan ogo püüccü boonjin.

² An büüttü nīnkä caykä kä ñan änkä giten ke mīlkä giten, an näägi kǎñ.

³ An boonjin äätin ike ti an ike kiini ogo, “Naana iki agä Minneni Joon ye, pämkä yaakka kiinä dalä wääti a biggi.”

⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Batta a gin äämkä pare ken mänbaan dooje, a jiik'a jaaygä Joon ye, ken mänbaan dooje.’ ”

⁵ An koowi boonjin inñe baan lanña yen mä Oorcaliim ti, an yuutte änlanña yen Joon lenje ti ñaalok.

⁶ An kiinne ogo, “Naana iki agä Minneni Joon ye, donju yeepci inñi, a pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Malanji yeeke bi iingee jiik ogo iki, an iki bi tiijjida,

an iki bi dūrdida ñaalok inken ti, nunjo ñana tojdida ko pääm kiyü ti.’ ”

⁷ An luugi Yeecüwa ogo, “Cäanna a pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Ñana Piṭo Joon yūünü puuccudu.’ ”

⁸ An iji boonjin ñaalok pääm bääynä tiṭte ti, an nüütke waak yek yätkitinni yek ñommañ wiñe muure ke waak'a yāwan ye.

⁹ An kiinne ogo, “Wakkä yaakka muure bi ineeni kä, naana ika dūnganaa inñi an ika maanṇaa ye.”

¹⁰ An luugi Yeecüwa ogo, “Wükcü woo ika ti wiñ yen menkeekeni! A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo,

‘Piṭo Joon yūünü ken dūngüdü inñi, an ike pare ken maanä.’ ”

¹¹ An mañji inñi boonjin, an malanji äätin ike yūükk ti.

İjjin ti Ñuugula Yeecüwa

¹² An wääna Yeecüwa tiinnee kä ogo Yaaya müññii me an üüljinii me ye, ike dukcin ñommañ mä Jaliil ti.

¹³ An Naacira daljene inñi, ike attä cääynä Kaparnahuum kä koon mooye taan, ñommañ mä Jaabiloon ke Naptaali ti.

¹⁴ An yaakki dääkit yaaka jaayi bāṭo İcaaya ye ogo,

¹⁵ “Ñommañ mä Jaabiloon ke Naptaali, koon mooye taan wii mä Üürdün taanṇañja, Jaliil yaana cäyene boorgu ye.

¹⁶ M'aka cäyok müllä giti ye, yuṭṭu bownu mooye.

An m'aka cäyok tiibbä tüwnü ti ye,* bownu diikin inñi iken ti.”

¹⁷ Waan yaanja ti Yeecüwa juwin kä panña ogo, “Ḑage kä nääñkä yaackä yeekic an duuke Joon ti, Yätkitin Pollon jiñe cokilin.”

Yeecüwa Bäärä Baaddoni Yaaka İjidi ti ye

¹⁸ An wääna Yeecüwa äätee kä koon mooye yen mä Jaliil taanṇe ti ye, ike yurcin mädin kä yewwe, Camaan yaana battä me ogo Bütürüc ye ke määden Andaraawuc. An yüüpcidi ään piitti, iken a m'aka müügü yak ye.

¹⁹ An kiinne ogo, “Ääte, bääte ika ti, an ikee bi nüütke müññü me bata yaana müüge kä yak ye.”

²⁰ An wina änkä yeeken dalji inñi an bäätcin ike ti.

²¹ An wääna atene kä ye, ike yurcin mädin yakkalan kä yewwe ṇuca. Yaagüüp män Jabadi ke määden Yuhanna, cäyok kuun ji ke wäyen Jabadi, tüti änkä yeeken. An bārki Yeecüwa.

²² An wina kuun yeenen dalji inñi ke wäyen an bäätcin ike ti.

Yeecüwa Tiññä Me Diirken

²³ An Yeecüwa attä laaynä Jaliil ji muure, an nüüti daanmallä yen Yühüññi ji, an päki kä Jiik Nerka yen Yätkitin Pollon jiñe. An tiññi yor carre ke rackitin muure waadgä mābaan.

²⁴ An ṇajji me an yāntonḑe dakkä ke Cüüriya ji muure, an m'aka a rackä ye, äbi me ike ti yaaka cäyge rackitinni a päkkitṇi ke pillä yoken ti ye, ke yaaka cäygene menkeekeni ye, ke yaaka tüwdidi ye, ke

* 4:16 m'aka cäyok tiibbä tüwnü ti ye, A m'aka Joon kucu an a yäayin cäyok müllä giti ye.

yaaka ämgen ke buggen a tüwın ye, an ʔeeññe muure.

²⁵ An ʔon diirken bäätcin ɲaɲe ti mā Jalīl ke Bānkā Caay, ke Oorcaliim ke Yühüdiya, ke wii mā Üürdün taanɲañja.

5

Paɲɲä Pääm Wic

¹ An wääna Yeecüwa yutʔee kä ʔon diirken ye, ike attä pääm wic, an cääjjin iñi. An baaddoni yeeke äätin ike ti,

² an ike uccin kä paɲɲä an kiinne ogo,

³ “Ŋaaynä m'aka a aangı kä wääktän ye ti, Yätkitin Pollon jıñe a yeenen.

⁴ Ŋaaynä m'aka nüüji ye ti, iken bi lüügü me jugin.

⁵ Ŋaaynä m'aka duuggen duukcutu iñi ye ti, iken bi yäti ɲommañ wiñe muure.

⁶ Ŋaaynä m'aka näkä kãñ ke yeen kä wonɲu ye ti, iken bi bur.

⁷ Ŋaaynä m'aka ängidi ɲingın ye ti, iken bi ängänä me ɲingın.

⁸ Ŋaaynä m'aka juuggen ladan ye ti, iken bi Joon yoorgu.

⁹ Ŋaaynä m'aka nãji ɲiibbin ye ti, iken bi battä me ogo merkä yek Joon.

¹⁰ Ŋaaynä m'aka putkunu me giti kä wonɲu yeenen ye, Yätkitin Pollon jıñe a yeenen.

¹¹ Ŋaaynä ikee ti naana ikee kirge me, an ikee putkene me giti, an ikee kakkete me witin kä yiñ ogo ika ye.

¹² Juuggic ñapı kä yaac, nääɲka iñdin yeenic yäwconde agee kä pollon jı ye, an cääna bātoni yaaka ñomgic ti ye putki giti aɲan.

Äyyä ke Diktän

¹³ “Ikee age äyyä yek ɲommañ wiñe. An naana äyyä lämme yäaynä ye, bi läpi iñi ogoo ɲuca? Batta ɲuca päjjidi ginkalan ti, päjjidi yeepänä me woo an määɲänä me iñi kä me kügen.

¹⁴ “Ikee age diktän yen ɲommañ wiñe. Baan mooye yaana pääm wic ye batta liilgä me kä paannä yok.

¹⁵ An baati m'ana diko paane an küme wic kä arwal ye. Ike ʔäakci diko dooce nant'a

yuddee kä ye, an ääcidi diktän me ti muure yaaka äräk ye.

¹⁶ Cääna dalä diktän yüünü diki me ñomgen ti, nunko nääɲkä ɲerkä yüükü yoorge daa me an mäjene me Wäac yaana ñaalok pollon jı ye.

Macii Äätin Dääkit Jiik Doocin yek Joon

¹⁷ Nana ikee duuce ogo ika äätonoo angodoo yokin jiik doocin yek Müuca ke yaaka peri bātoni ye, ika batta anğädä yokin, ika äätänä dääktä.

¹⁸ Ikee kiine a gitken aɲa pollon ke ɲommañ baakke, baati ɲicole ke ʔomʔom yaana bi käjä woo jiik doocin yek Joon ti ye, ke wakkä muure dagene.

¹⁹ M'ana jiik iñinile kä keelok liiɲe giti an me nüünne kä päy yeene ye, bi battä me ogo men deerconde Yätkitin Pollon jı ti, an m'ana nääɲin kä jiik iñini yek Joon an nüütee ye, bi battä me ogo men mooye Yätkitin Pollon jı ti.

²⁰ Ikee kiine naana nääɲkä ɲerkä yee-kic batta käälcidi woo yek Pırriciinni ti ke nüütoni jiik doocin yek Joon ye, ikee batta bi kaace ti Yätkitin Pollon jı ti.

Piinkä

²¹ “Tiɲe kiinnene me dänkä yurgo yaaka kä on ye ogo, ‘Nana iki nääkä me, an m'ana näkkä men ye päjjidi joocu me.’

²² An ikee kiine m'ana a penon kä määden ke käwen ye, päjjidi joocu me, an m'ana määden kirre ogo, ‘Waanji’ ye päjjidi doocunu me iñi nantä ba' küüllü*. An m'ana määden kirre ogo, ‘Boon’ ye i päjjidi ati maccük.

²³ “An naana iki äccädä iccin tambal daan lanɲä jı, an iki päjjini määdic ke käwic yaɲkalan ikee age büültini ye,

²⁴ gin yüünü daljä tambal ñome ti an atä por cuure ke määdic, an wäättan duuku iccin yüünü iñä Joon.

²⁵ “Jiik toode kä biraɲ ke ciɲdo yüünü yaana iki ijeɲ nantä ba' jooñnu ye, naɲe i mor ikee ääte päy jı, i mor batta iki daakey ti juco ti, an juco iki iñey tiico, an tiico iki yeepey ganɲar jı.

* 5:22 ba' küüllü a nant'a ɲuccete me iñi m'aka nääɲkä yältä ye.

²⁶ İki kiineni a gütken, iki batta bi kääjä woo ganjar ji ke gin yüünü yaana buccin ye, icceeda muure.

Balkitîn

²⁷ “İkee tiinje jaaye me ogo, ‘Nana iki nändä balkitîn.’

²⁸ An ikee kiine, m'ana däämjîn iin ti kä pon kääcinene ye, i danja nänjä balkitîn jone ti.

²⁹ Naana a wanü birrä ken iki pugey dok kä yin ye, i luulu woo an yeepci woo. Nerañ iinca naana ginü kalan yäay ye, kä yaana gaanü muure yeepe daa me maccük ye.

³⁰ An naana a intü birrä ken iki pugey dok kä yin ye, tocci woo an yeepci woo. Nerañ iinca naana ginü kalan yäay ye, kä yaana gaanü muure atee kä maccük ye.

Äkin Iin

³¹ “Cäanna jaayi me ogo, ‘M'ana iinje äkkene ye dale pirke meenka yen äkin.’

³² An ikee kiine, m'ana iinje äkkene i batta kä balkitîn ye, i anan icce balkitîn giti. An m'ana kuññu iin yaana a äkinî ye, i anan nanit balkitîn.

Lüttän

³³ “Nuca tiinje kiinnene me dänkä yurgo yaaka kä on ye ogo, ‘Nana lüttänji yüükü liigä giti tääkcä lüttänji yüükü daage ke Piŋo.’

³⁴ An ikee kiine nana ikee liite! Nana kä pollon a nantä ba' nook yen Joon,

³⁵ an nana kä nommañ a nantä yaana ducee kä kiige ye, an nana kä Oorcaliim a baan mooye yen yätkä yaana yawan ye.

³⁶ An nana iki liitä kä wiñü iki batta liitä nänä jiikan bownu ke yen üllü.

³⁷ Jiik'a jaayä ye dalä wodañ naana daa a ‘Ee,’ ye, i daa a, ‘Ee,’ an naana daa a ‘U’u,’ ye, i daa a ‘U’u,’ an yaaka nuccin ti yaakka ti ye, i ätä yin ti.

Nana Ikee Wäne

³⁸ “Tiinje jaayi me ogo, ‘Wan ke wan an lenjä ke lenjä.’

³⁹ An ikee kiine, män yin nana danje kä yin. An m'ana iki paccey taanñü birrä ti ye, i menen tukkeeda kä nua.

⁴⁰ An m'ana täki iki cinje ogo ike inje burnu jone ye, i injeeda ke burnu mooye cäanna.

⁴¹ An naana iki iirgi kääygon ogo ike iccey wuun ko keelok ye, i ate ke ike wuuggu kä yew.

⁴² An m'ana ñujjin iki ti ye, i inä. An m'ana täki kujit mīngä iki ti ye, nana tīgä.

Ädän Yüünü Bilgä

⁴³ “Tiinje jaayi me ogo, ‘M'ana yiire kä ye bilgä an ädän yüünü putku ji.’

⁴⁴ An ikee kiine ogo, ädänji yeekic bilge, an mäte kä m'aka ikee putkene giti ye,

⁴⁵ nunko bi wäate kä age merkälen yek Wäac yaana ñaalok pollon ji ye. An an yeene nanje kääjidi ogo mä yaackä ke mä nerkä, an ñaal yeene tuujede ogo mä wotku ke m'aka batta wodañ ye.

⁴⁶ An naana ikee bille m'aka ikee bilgene ye, a inä yaana wali ye ken bi kañe? An yaakka batta a yaaka nantä dütöni yaacken cäanna ika?

⁴⁷ An naana a mädgic ke käwgic päaken ken nībde ye, wali nääñkä yeekic yaaka nanje buŋe kä me ye? An yaakka batta a yaaka nantä waanñini cäanna ika?

⁴⁸ İkee dale age küümîn bata Wäac yaana ñaalok pollon ji, agee kä küümon kä ye.

6

Iñdin M'aka Täki ye ti

¹ “Wangic tiice nana nerrä yeenic nanje me ñomgen ti, ogo yoorji me. Naana ikee nääñe anan ye, ikee batta bi cäygene kä iñdin Wäac yaana ñaalok pollon ji ye ti.

² An naana iki iñdä m'aka täki ye, nana nüddü kä yäaw gülteteni me ñomgen ti bata yaana nantä läañoni daanmallä yen Yühüünñi ti, ke päaygä giti ogo iken maanji me yokin ye. İkee kiine a gütken, a inä yeenen dune ina.

³ Naana iki iñdä aagon ye, intü aam nana bääggädä najjä gin'a nantä intü birrä ye,

⁴ nunko iccin yüünü wäatee kä a paan-gon yok, an Wäac yaana yutit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iki bi iney.

Mallä

⁵ “An naana ikee mäte ye, nana ikee beele bata läañoni. İken billä mätî i yudok ñaalok daanmallä yen Yühüünñi ti, ke yoggonni yek päaygä ti ogo iken yoorji me. İkee kiine a gütken, a iñdin yeenen dune ina.

⁶ Naana iiki mätä ye kaacci äräk baannü an äntüke üüljü, an mätä Wäac yaana batta yoottu me ye ti. An Wäac yaana yutit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iiki bi iñey.

⁷ “An naana ikee mäte ye, jiik'a a waanji ye nana noccete giti bata waanjin. Iken düüci ogo iken bi tiinggi Joon ko jiik diirken yeeken yaakka.

⁸ Nana ikee beeljede bata iken, Wäac njajja waak'a takke ye, i batta mor taaje.

⁹ “Mäte bata mallä yaanni ogo, Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye, dalä Yäntondü wäati a lanña.

¹⁰ An Yätkitin yüünü dalä dagä, an täktän yüünü dalä wäati nommañ wic bata yaana daa ñaalok pollon ji ye.

¹¹ Injon biggi yooko yek an yaanni jiñe.

¹² Kulkoon duuggen näänkä yaackä yooko bata yaana daa kulkodon kä m'aka ikoon nänkoton näänkä yaackä ye.

¹³ Nana ikoon ünjodoon puuccinni giti, tääckä mäagoon woo yiñ giti.

¹⁴ “An naana me kulkudu kä näänkä yaackä yaaka nänkiti ye, Wäac yaana ñaalok pollon ji ye, iiki bi kulkey cäanna.

¹⁵ An naana me batta kulkudu kä näänkä yaackä yeeken ye, Wäac iiki batta bi kulkey kä näänkä yaackä yüükü.

Büültün

¹⁶ “An naana ikee büüte ye, nana ñomgic ñirde bata läänöni, iken ñomgen ääkkätä, nüütikutü me ogo iken büüto. Ikee kiine a gitken, a iñdin yeenen dune ina.

¹⁷ An naana iiki büütü ye, jiikü püüjgü an wangü püüjü woo,

¹⁸ nunko büültün yüünü nana yootte daa me, dalä a Wäac yaana batta yoottu me yok ye ken yutit. An Wäac yaana yutit waak muure yaaka a paangin yokin ye, ken iiki bi iñey.

Büüjgü Waak Nerkä Pollon Ji

¹⁹ “Nana ikee büüke waak nerkä duckede duuggic nommañ wic nantä yaana cüülge daa giti diidini ke duy ye, ke nantä yaana liikä giti kätöni kätene kä ye.

²⁰ Täakce büüke waak nerkä ducke duuggic ñaalok pollon ji, nantä yaana diidini ke duy

batta cüüti giti ye, ke nantä yaana batta liikä giti kätöni kätene kä ye.

²¹ Nantä yaana duce kä waak nerkä yeekic ye, i juuggic daa a wica cäanna.

²² “Wan a diko yen yor. Naana wangü neran ye, i yorü muure a küümon kä diktän.

²³ An naana wangü yejgan ye, i yorü a küümon kä müllä. An naana diktän yaana iiki ti yaanna a müllä ye, i müllä yaanna bi yawan kä yaac!

²⁴ “Baati m'ana wäati a ñuugulo yen me mäyken kä yew ye, naana ye, i yanalan bi putke ji an yanalan bi bilge, an naana ye, i yanalan bi tiingede an yanalan bi gäale giti. Ikee batta liite age ñuuguloni yek Joon ke tiil.

Ikee Nana Payde Jiik Gitkic

²⁵ “Ikee kiine a gitken nana ikee payde jiik gitkic ünñü yeenic ti ogo, ñaaka ken bi amje, an ñaaka ken bi maadje an cäanna yokic ti ogo ñaaka ken bi endee. Ünñü batta büti witkin gin äämkä, an gaan batta büti witkin burunğu?

²⁶ Yoore por diirgä pollon jiñe iken batta piiti an batta iti, an batta kuutit yokin tu-ucku giti, an Wäac yaana ñaalok pollon ji ye ken äämi iken. An ikee batta büta kääte kä yaac kä iken?

²⁷ A ñaani ken ikee ti kä paydin jiik jiñe yoku liiti nücci ti wuun kä keelok ünñü yeene ti?

²⁸ “An ikee päje jiik gitkic ogo burunğu ina? Yoore deykä yaaka yül woo ye iken batta ñuugal an batta wiñi untalli.

²⁹ An ikee kiine yätkä Cilimaan cekkitin yeene ti muure batta a enjini bata iken.

³⁰ An naana Joon deykä yaaka yül woo yaakka iinkede ye, yaaka a winni tiññan an tinnäk yibjänä me maccük ye, ike batta bi kääti kä iinkin ikee? An ikee luggin yeenic deeran ina?

³¹ “Nana ikee payde jiik gitkic an ikee jaaye ogo, ‘A ñaaka ken bi amñ?’ an ‘A ñaaka ken bi maatñ?’ an ‘A ñaaka ken bi enñin?’

³² A wäakeni ken kalit waak yaakka natin muure, an Wäac yaana ñaalok pollon ji ye, njajja ogo ikee takce waak yaakka muure.

³³ Por iije kalde Yätkitin yen Joon ke wonnu yeene, an waak yaakka muure bi nuckene kä me ti.

34 “An anjan ikee nana payde jiik gïtkic ogo tinnäk, tinnäk daa payit done. Änkä gïtken muure yanjalan daa kä yïñ yeene yaana ike pääccätä ye.

7

Jooññu me

1 “Nana me jooje, nunjo nana kãñde kä jooññu.

2 Kä waan yaana juce kä me ye ken daa bi jooce kä me an kä pääynä yaana pääje kä me ye ken daa bi pääjgene kä me.

3 “İki däämä luum yaana määdic ke käwic wane ti ye, an jaan mooye yaana wanü ti yaanna batta daamä ina?

4 An määdic kiindä ogo, ‘Dalä luum yaana wanü ti yaanna äbä woo,’ i jaan mooye a wanü ti anjan ogo?

5 İki lääño, paran jaan mooye äbä woo wanü ti nunjo däämii tetan, an nunjo luum määdic äbee daa woo wane ti ye.

6 “Wakkä latkä nana iñde gukku, an nana waak yeekic yaaka tiilcidi ye yipgede kutungu. Naana yibgene daa ye, bi määrganä iñi kä kiigen, an bi duku ikee näke.

Ñuje An Bi İñgi Me

7 “Ñujje, an ikee bi iñge me. Määje, an ikee bi kãñe. Tume, an äntüke bi kupkene kä me.

8 M'ana tääci ye, bi iñgä me. An m'ana määji ye, bi kãñi. An m'ana tumi ye äntüke bi kupkene daa me.

9 “A nãani ken naana minneni yeene tääccï ogo binjan ye, i iñe pääm?

10 An naana tääccï ogo yakcan ye, i iñe kaan?

11 An ikee mä yaackä, äccin wakkä nerkä merkä yeekic ti nãje, an Wäac yaana ñaalok pollon ji ye, bi äccidi ogo büta waak nerkä m'aka tääccï ike ti ye!

12 Me nãgede nãñkä yaaka takke ogo nãgede daa ko me ye, an yaakki a jiik doocin yek Müüca ke meenka bätöni.

Päy Diiwconde ke Gääbconde

13 “Kaace kä äntüke diiwconde. Äntüke yaana ati düümtin ti ye, gäaban an päy yeene wäane paṭalan, an kaaccete kä me diirken.

14 An äntüke yaana ati üññü ti ye, diiwan an päy yeene wäane pegan, an a me deewken ken kãñit.

Jaan ke Tulge

15 Wangic tiice kä bätöni yaaka a yelonji ye. Iken äätä kä biilkä kãbälgä an külok a bawni yaaka uudu ye.

16 An bi nje kä nãñken. Yoku jaan yaana beel bata lüütton ye urgu me küügü ti, ke njoommu yoku urgu me tiim ti?

17 An jaan nerconde daa giit tulge nerken an jaan yaajgonde daa giit tulge yaacken.

18 Jaan nerconde batta giit tulge yaacken, an jaan yaajgonde batta giit tulge nerken.

19 Jaan yaana batta giit tulge nerken ye tääyanä me iñi an yeepänä me maccük

20 An bata yaana jengä njide daa kä tulgen ye, cäanna bätöni yaaka a yelonji ye bi njide kä nãñken.

Ikee Kuje

21 “Batta a me muure yaaka ika bäärga ogo, ‘Piṭo, Piṭo,’ ye, ken bi kaaci ti Yätkitin Pollon ji ti. A m'aka nãñä kä taktan Wäyo yaana pollon ji ye ken bi kaaci ti pääken.

22 An niinnä yaanja ti me diirken ika bi kiinta ogo, ‘Piṭo, Piṭo, ikoon batta bätton kä yäntondü an ikoon batta ñuutton menkeekeni kä yäntondü, an ikoon batta nãñon wakkä yäwkä diirken kä yäntondü?’

23 An bi kiinä ogo, ‘Ikee kuje ogo wec. Ange yokic ika ti ikee yaaka liige giti jiik doocin ye.’

Än Yüünü Koru Nãñtä Karkar

24 “An m'ana tiinñä jiik yeeki yaakki, an ñuugulene kä ye, bi beelji bata nãjjo yaana an yeene korre karkar giti ye.

25 An ñaal määdin an tääl äatin an jommu küütin an an olle an batta a diimni a yaana agee kä koṭon kä karkar wic ye.

26 An m'ana tiinñä jiik yeeki yaakki an batta agee kä ñüügilini kä ye, bi beelji bata oon amgonde yaana an yeene korre tinjal giti ye.

27 An ñaal määdin an tääl äatin an jommu küütin an an olle an diimin iñi an diiminene yawan.”

28 An wäana Yeecüwa danjee kä jiik ye, ton witken diiktin kä nüññü yeene.

29 Näänka ike nüütee kä bata m'ana cäayge mügdin ye, an batta bata nüütoni jiik doocin yek Joon yeeken.

8

Yeecüwa Tiiñi Men Näkä Jaan

1 An wäana Yeecüwa kääjenee kä iñi päam wic ye, i ton diirken bäätcin ike ti.

2 An oon yaŋkalan äätin ike ti näkä jaan, an dūñjin iñi ñome ti, an kiinne ogo, “Mügdo, naana iki gimmädä ye, laatca yokin woo.”

3 An Yeecüwa ñte lajjene an tamme yok an jaajjin ogo, “Ika gimmädä. Latci woo!” An kä deeran anji yore lattä woo kä jaan.

4 An kiini Yeecüwa ogo, “Yooru, mənkalan nana nüütüdü, atä an yorü nüütü män daan an äccä gin'a iini Müüca ye, dalä wääti a njajin iken ti ogo iki latteey woo.”

Luggin yen Duunjon Kääygä

5 An wäana Yeecüwa kaaccee ti Karpnahuum ye, i duunjon kääygä yen mä Ruumaan yaŋkalan äätin ike ti, an ike ñujgi yok ogo,

6 “Mügdo, kiingon yeeni bilti nün iñi paa bür wic a püündini, wääci kä yaac.”

7 An kiini Yeecüwa ogo, “Ika bi äätä an ike teeñä.”

8 An luugi kääygon ogo, “Mügdo, batta päjjidi iki kääjä äräk baanni, jaajjä jiik kä winninä an kiingon yeeni bi teñ.

9 Ika cääna agä oon iñi mügdin ti, ke kääygälen iñi ika ti, an yaana kiinä ogo, ‘Atä,’ ye, i daa atä, an yaana kiinä ogo, ‘Äätä,’ ye, i daa ätä, an naana kiingon yeeni kiinä ogo, ‘Yaanni nanä,’ ye, i daa nanä.”

10 Wäana Yeecüwa tiñnee kä anan ye, wiñe diiktin an m'aka ike baattä ye, kiine ogo, “Ikee kiini a gitken, Ika batta agä kääñon mä Icärayiil ti m'ana luggin yeene talan anji ye.

11 Ikee kiine me diirken bi üñü kä ñomuk ke njäjä an cääjji dārñañ äämkä ti ke Abrayiim, ke Icaak an Yaagüüp Yätkitän Polon ji ti.

12 An merkä mä Icärayiil diirken, yaaka yoku Yätkitän a yeenen ye, bi yibjänä me müllä giti nantä ba' iwok ke neeynä me leken.”

13 An Yeecüwa duunjon kääygä kiinne ogo, “Atä! An bi nanji donje iki ti bata yaana lugginii kä ye.” An waan yaanna ti kiingon yeene teññä.

Yeecüwa Tiiññä Me Diirken

14 An wäana Yeecüwa ñakkee kä ti paa ba' Bütürüc ye, i Bütürüc mareyde kaññe nün iñi a raac yore ääti.

15 An tamme iñkin, an yor äärtäñene baakkin an juwin ñaalok an ike nanji gin äämkä.

16 An biigin yaanja ti ike icki me m'aka cäygene menkeekeni ye, an wääktänji yaacken yaakka ñootte woo kä jiik, an m'aka a rackä ye teeññe muure.

17 Yaakki dääkit yaaka jaayi bāto İcaaya ye ogo,

“Ike yor carreni yooko koowne an rackitinnı yooko waaññe.”

Baaddin Yeecüwa Pılan

18 An wäana Yeecüwa ton yoorreeda kä ike ti ye, i baaddoni yeeke iññe jiik ogo iken irco woo koon mooye ti taanñañja.

19 An nüüto yen jiik doocin yek Joon yaŋkalan äätin an ike kiini ogo, “Nüüto, nant'a atii kä ye, i İki baaddeni.”

20 An kiini Yeecüwa ogo, “Wiiwkä cäayge kälken, an diirgä pollon jiñe cäayge kurken, an Minneni Mänbaan batta cäayge nant'a näakcedee kä wiñe ye.”

21 An baaddo yeene yaŋkalan ike kiini ogo, “Mügdo, dalä por ika atä wäyo jigä, an wäättan ika duuku iki baaddeni.”

22 An kiini Yeecüwa ogo, “Bäätä ika ti, an dalä mä tüwän jiki mä tüwän yeeken.”

Yeecüwa Jommu Wiingä Yuutte iñi

23 An wäana Yeecüwa kaaccee kä kuun ji ye, i baaddoni yeeke bäätcin ike ti.

24 An kä deeran anji jommuwiingä küütin koon mooye ji, kuun wigde yok a yaana müüñe ye, i Yeecüwa a ooton.

25 An baaddoni attä ike cuuji an kiintä ogo, “Mügdo, makkoon ikoon ñanña müñon!”

26 An iken luugi ogo, “Ikee booje ina? Ikee yaaka luggin yeenic deeran ye!” An juwin ñaalok an jommuwiingä ke koon mooye gerre, an yuuttu iñi.

27 An baaddoni witken diiktin an tääjä pääken ogo, “A ɲaani inni? Jiike tiŋtā jom-muwiingā ke koon mooye yaanni!”

Yeecüwa Țiiññā Ook kā Yew Cäygene Menkeekeni

28 An wääna Yeecüwa ircenee kā woo baan mā Jadarayiin koon mooye taanɲañja ye, päägi ook kā yew kājä woo kälkä witin cäygene menkeekeni. An wica baati m'ana kaajit kā päy yaanja ti ye, iken a mā yääññā.

29 An iken jaajjin kā yääw mooye ogo, “İki tākā ikoon naɲdoon ogo, iki Minneni Joon? İki äätini winni ikoon joojjon, i waan batta mor dägā anɲi?”

30 An kutungu diirken yakkalan bilti kääji kā cokal iken ti.

31 An menkeekeni Yeecüwa malgā yok an kiintā ogo, “Naana ikoon ñoolcodoon woo ye, ñoolcon kutungu giti.”

32 An kiini Yeecüwa ogo, “Ate!” An kääjin woo an attā kaaccā kutungu giti, an kutungu düürjin iñi koon mooye ji, an bügjin piitti an müññü.

33 An m'aka kääji kutungu ye buurcin woo, attā baan ji, an me nüütkei kā wakkā yaaka nāɲñā duuggen ye muure, ke yaaka nāɲñā duuggen m'aka cäygene menkeekeni ye ti.

34 An mā baan mooye muure kääjin woo Yeecüwa ti. An wääna yoorene daa ye, i malgā ogo baannen daljee iñi.

9

Yeecüwa Țiiññā M'ana Yore a Tüwon Ye

1 An ike kaaccā kuun ji ircin woo koon mooye taanɲañja, an äätin baan yeene ji.

2 An wina makkalan ike icki men yore a tüwon, niin gaan niinkā ji. An wääna luggin yeenen yoorene daa Yeecüwa ye, m'ana yore a tüwon yaanna kiinni ogo, “Minnen i yeeni, jonü tiijgā! Nääɲkā yaacken yüükü kulcini me.”

3 An nüüttoni yakkalan yek jiik doocin yek Joon luugjin pääken ogo, “Oon yaanni jaay ina anɲi, düüci ogo, ike agje Joon?”

4 I daa paydin yeenen ɲäjjänā Yeecüwa, an taaññe ogo, “İkee payde yiñ juuggic ti ina?”

5 A yaana wali ye ken potulan jaajjä kā, ‘Nääɲkā yaackā yüükü a kulcini,’ halla jiik, ‘Juwu ñaalok an atā?’

6 An ika tākā ikee ɲäje ogo Minneni Mänbaan cäygyida ko mügdin ɲommañ wic yen kulcin nääɲkā yaackā.” An m'ana yore a tüwon ye kiinne ogo, “Juwu ñaalok an gaan niinkā yüünü koowu an atā paa.”

7 An ike juwin an attā paa.

8 An wääna ɬon yuɬtene ye, iken bojgin an Joon maanji yok yaana iccidi mügdin mänbaan ti ye.

Yeecüwa Bäärä Matta

9 An wääna Yeecüwa kaajdee kā wica ye, ike yuɬtu men yanalan battā me ogo Matta cäy nāntā ba' düllü tiil, an kiinne ogo, “Bääta ika ti.” An juwin an bäätcin ike ti.

10 An wääna Yeecüwa attene ke Matta paa baanne ammä ti ye, i dütoni yaacken ke mā yaackā äätin, an cääjjin iñi Yeecüwa ti ke baaddoni yeeke.

11 An wääna Piriiciinni yuɬtene anan ye, iken baaddoni yek Yeecüwa taaji ogo, “Nüüto yeenic ämi ke mā yaackā ke dütoni tiil ina?”

12 An wääna Yeecüwa tiinɲee kā anan ye, i ike jaajjin ogo, “M'aka yoken ɲeran ye batta tākā Țiiño, a m'aka a rackā ye.

13 Ate an jiik bāto yaakki ooke giti, ‘İka tākā me ängede ɲingin, batta a iirrä wäämmā yok ika ti.’ İka batta äätänā bäärä mā wotku, a mā yaackā.”

Täactāɲ yen Büültün

14 An äänkalan baaddoni yek Yaaya äätin Yeecüwa ti, an täaccin ogo, “İkoon ke Piriiciinni büüton, an baaddoni yüükü batta büüti ina?”

15 An luugi Yeecüwa ogo, “Yoku wilgā yek or ñääññā nüüji i mor or ñääññā cäyok ke iken anɲi? Niinkā bi ätä yaana or ñääññā koowge daa me iken ti ye, an wäättan iken bi büüti.

16 “An baati m'ana burnu kicconde küüpe ti menen daane ti ye, burnu piile kicconde bi kājä woo daane ti, an kääle bi täl.

17 An baati m'ana määk cotku pooke kücam määk daane ji ye. An naana nañje ye, i kücam määk daane bi pür, an määk bi puku woo, an kücam määk bi yaac.

An määk cotku pookcutu me kücam määk kicconde ji, nunko cäyene ʒeʒan muuʒuk ye.”

Yeecüwa ʒiĩĩ Kā Luggin Yen Me

¹⁸ An wääna Yeecüwa jaayee jiik yaakka me ti ye, i yäti yaŋkalan äätin ike ti, an ɖünjĩn iĩĩ an jaajjin ogo, “ʒuulle yeeni tüwnü tiĩñaanji. An äätä iĩtũ ɖoocci ike ti dalä cuyu.”

¹⁹ An Yeecüwa juwin an attä ke ike an baaddoni yeeke cääna.

²⁰ An iin yaŋkalan äätin ike ti a nääkinĩ yuungu kã caay witken kã yew i iinjã, an äätin kã Yeecüwa ŋãñe ti, an burnu yeene tüke tamme yok.

²¹ An iin jaajjin jone ti ogo, “Naana cääna a burnu yeene ken tabä yok ye, i ika bi ʒeñä.”

²² An Yeecüwa yore yelle an iin yoorre, an kiine ogo, “ʒuul yeeni jonü tiijgã. Luggin yüünü iki ʒeeññey.” An wina iin ʒeññä.

²³ An wääna Yeecüwa kaaccee kã äräk ba' yäti, an yuʒtee ʒon lelene an oolene uulgu nüüjdüŋ ye,

²⁴ i ike jaajjin ogo, “Kaace woo üntük, ʒuulle batta a tüwon a ooton.” An ike yirkätä me.

²⁵ An wääna ʒon kaaccene üntük ye, i ike kaaccã äräk an ʒuulle müŋje kã iĩte, an ʒuulle juwin ñaalok.

²⁶ An jiik yaakka piirjin woo baan ji muure.

Yeecüwa ʒiĩññä Uykuni kã Yew

²⁷ An wääna Yeecüwa kaajdee kã wĩca ye, i ook yakkalan kã yewwe a uykuni ike baattã, an yawdidi ogo, “Ängoon ŋjĩŋ, Minneni Daawüüt!”

²⁸ An wääna ike kaaccee kã äräk ye, uykuni äätin ike ti, an taaññe ogo, “Ikee luggede ogo ika liĩltoo ko pãññã waŋin ikee?”

An iken luukcin ogo, “Ee, Mügdo.”

²⁹ An täämme waŋen ti, an kiinne ogo, “Dale wääti ikee ti kã luggin yeenic.”

³⁰ An waŋen pättã. An koli Yeecüwa kã car ogo, “Mãŋkalan ŋana nüütke kã gin yaanni.”

³¹ An iken ʒääkcĩn attã jiik piirji woo baan ji muure.

Yeecüwa ʒiĩññä Oon Battã Jaay

³² An wääna iken kaaccene kã woo ye, i oon yaŋkalan äbi me ike ti batta jaay cäyene meñkeeke.

³³ An wääna Yeecüwa meñkeeke ñooʒtee daa kã woo ye, i wäättan oon jãäyin woo. An ʒon witken ɖiiktĩn, an jayok ogo, “Baati gin'a a wääton bata yaanni Icärayiil ji ye.”

³⁴ An Pĩrĩcĩnnĩ ʒääkcĩn jayok ogo, “Ike a iĩŋon kã mügdo yen meñkeekenĩ teynã, ina ken ñuutee kã meñkeekenĩ yaanna.”

Päk ɖĩräk an Iʒoni ɖewgaŋ

³⁵ An Yeecüwa attã laaynã bãnkã mäyken ke bãnkãlen gĩti, nüüti daanmallã yen Yühüünjĩ ti, an pãki kã Jiik Nerkã yen Yãtkĩtĩn Pollon, an ʒiĩĩ yor carre ke m'aka wääci rackĩtĩn ye.

³⁶ An wääna yurcenee kã ʒon ye, i äŋgene ŋjĩŋĩn kã yaana iken witken agene yãäyin an batta kãñdene yüükkĩn ti, bata kãbãlgã yaaka batta cäyene kaaydo ye.

³⁷ An baaddoni yeeke kiinne ogo, “Wakkã piĩtĩn yaaka a eegin ye ɖĩräk, an iʒoni ken ɖewgaŋ.

³⁸ An ñujje Mügdo yen errã wakkã piĩtĩn ti, dale tucu iʒoni errã wakkã piĩtĩn.”

10

Yeecüwa Tuccĩn Woo Tüüjgi kã Caay Witken kã Yew

¹ An Yeecüwa baaddoni yeeke yaaka kã caay witken kã yew ye, bãrkene ti, an iĩñe mügdĩn ñuuteene meñkeekenĩ an ʒiĩñene rackĩtĩnnĩ ke yor carrã muure.

² A yãntãŋji yek tüüjgi yaaka kã caay witken kã yew ye ikki,

Iĩjĩdi kã Camaan, yaana battã me ogo

Bütürüc ye,
ke määden Aɖaraawuc,
ke Yaagüüp minneni Jabadi,
ke määden Yuhanna,

³ ke Piliip,
ke Bartalamawuc,
ke Yuungon,
ke Matta yaana a ɖũto ye,
ke Yaagüüp minneni Alpi,
ke ʒaɖawuuc,

⁴ ke Camaan yaana nãkã maam kã baan yeene ye,

ke Yahüüja Garyüüti yaana a aagdo njäc yeene ye.

⁵ Yeecüwa tuccin woo tüüjgi caay witken kä yew kä eenjinni yaakki ogo, “Nana ikee ate boorgu ti, an njana ikee kaaccede ti baan mä Caamira yanjalan ji.

⁶ Täakce ate mä Icärayiil ti käbälgä yäayin yek Joonj.

⁷ Ate an bäte ogo, ‘Yätkitän Pollon jinne cokilin ti.’

⁸ M'aka a rackä ye teeñe, an mä tüwän cuujge tüwnü ti, an mä jaan laade yokän an menkeekeni ñooŋe woo. Ikee kuññe käpet an daa ice käpet.

⁹ “Nana ikee kujde tiilgä kumku tiilgä gälkä yeekic gitä, njana tiil mäyken ke licken cääna.

¹⁰ Nana ikee kujde kücümgu wään yeenic ti, ke burungu njana kügde ke waygä ke läcängä, m'ana ñuugal ye päjjidi äämga me.

¹¹ “An baan yaana kääckene ti ye, mäaje m'ana päjjidi ye. An cäaye än yeene ti ke kaace kä woo.

¹² An naana ikee kaacce ti än ti ye, njipce.

¹³ An naana mä än päjjidi ye, dale njibbin yeenic wääti iken ti, an naana mä än batta päjjidi ye, dale njibbin yeenic duku ikee ti.

¹⁴ An m'ana ikee tuuññe yokän kä gimgin an batta a tiinon jiik yeekic ye, i än ke baan yaanna dalje iñi an kügic tenje woo kä tabür an anan nüüti ogo ikee tuuññeda me yokän.

¹⁵ Ikee, kiine a gitken, jooññu mä Caduum ke Amuura bi liigidi kä nünnä jooññu yaana bi jucu baan yaanja ye.

Putkin ji bi Ätä

¹⁶ An ikee tuccede woo bata käbälgä waadgä bäwni, dale witkic bitäran bata käggä, an dale duuggic ladan bata gulküteni.

¹⁷ Wangic tiice kä me! Ikee bi müükkene yokän tajdoni, an ikee bi dooyge kä bäädan daanmallä yen Yühüünñi ti.

¹⁸ An ikee bi ice mügdoni ñomgen ti, ke yätkäni ñomgen ti, näänka age kä baaddoni yeeki ye. An yaanna bi wääti a waan yeenic yaana bi päkke kä mügdoni ke m'aka batta a lüggini, kä ika ye.

¹⁹ An naana ikee müügene ye, njana ikee payde jiik gitkic ogo ikee bi jaayje ogo njaka

halla jiik bi jaayje ogo. Joonj ikee bi iñe jiik wuun yaanja ti.

²⁰ Batta bi a ikee ken bi jaaye, a Wääktän yen Joonj yaana a Wäac ye ken bi jaay kä ikee.

²¹ “Men bi määden ääkke njäc kä tüwnü, an wäy minneni yeene bi ääkke njäc, an merkälen bi juwu migen ke wäygen lapä dugin an näkä me dugin.

²² Me muure ikee bi putkene gitä näänka age kä baaddoni yeeki ye. An m'ana yud-din ke düüñin ti ye, bi kääni määkin.

²³ An naana ikee putkene me gitä baan yanjalan ti ye, lüüde yanjalan ti, ikee kiine a gitken, Minneni Mänbaan bi ätä, i batta mor bänkä mä Icärayiil daage kä laaynä muure.

²⁴ “Baati ñujo yaana nüüto yeene käälede iñi ye, an baati kiingon yaana men mooye yeene käälede iñi ye.

²⁵ Päjjidi ñujo beelji bata nüüto yeene, an kiingon beelji bata men mooye yeene. An naana ika men mooye yen än battä me ogo boonin ye, i cääna mä paanä yeeke bi bäärgä me kä yäntänji yaacken.

Nana Ikee Booje

²⁶ “Nana ikee booje kä iken, baati gin'a a kümgon wic an batta a üükini woo ye, an baati gin'a a paangon yok an batta a njajjini ye.

²⁷ Jiik'a nüüde kä müllä gitä ye, i daa jäaye woo bownu gitä an jiik'a tiinje päakic ye, i päage woo nantä küüllü wic.

²⁸ Nana ikee booje kä m'aka nääkä gaan, an batta nääkä yor ye. Täakce booje kä Joonj yaana nääkä gaan ke yor muutuk maccük ye.

²⁹ Yerñä yaaka kä yewwe ye, batta yäaygä me kä tiilñanle? Baati yanjalan yaana ñimmidi iñi i batta njajjänä Joonj ye.

³⁰ Cääna ke jiik witkic a pakin muure.

³¹ Nana ikee booje, ikee kääte kä yaac kä yerñä.

³² “M'ana ika gimkana me ñomgen ti ye, cääna daa bi gimgä Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye ñome ti.

³³ An m'ana ika reecca woo me ñomgen ti ye, cääna daa bi reecä woo Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye ñome ti.

Batta a Nübbin a Gaadal

34 “Nana ikee duuce ogo ika äätonoo ääconoo njiibbin nommañ wic. Ika batta äätänä ääcadä njiibbin, a gaadal.

35 ‘Ika äätänä duccudu yiñ waan men ke wäyen,
an ɬuulle ke meen,
an ɬuulle ke ɬiinmeen oore.

36 An men ädänji yeeke a mä än yeene ti.’

37 “M’ana wäyen ke meen bilgene kä yaac ke käälcce woo ika ti ye, batta päjjidi ke ika, an m’ana billä minneni yeene ke ɬuulle yeene kä yaac käälcidi woo ika ti ye, batta päjjidi ke ika.

38 An m’ana kaakkon yeene batta koowde an bäätidä ika ti ye, batta päjjidi ke ika.

39 An m’ana ünñü yeene kaññe ye, i bi yääye, an m’ana ünñü yeene yääyne ogo Ika ye, i bi kañe.

Iññä

40 “M’ana ikee gimgene ye, i ika gimgana, an m’ana ika gimgana ye, i M’ana ika tuujana ye gimgene.

41 An m’ana bato gimgene ogo bato yen Joon ye, i bi kañi iññä yeene bata bato, an m’ana män wonñu gimgene ogo wodowot ye, bi kañi iññä yeene bata män wonñu.

42 An m’ana minneni deerconde iññe piik lüykü kä donɬule ogo baaddo yeeni ye, ikee kiine a giten iññä yeene batta bi yääy.”

11

Yeecüwa ke Büüto Yaaya

1 An wäana Yeecüwa danñee kä nüünñü baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ye, i ike attä wica nüüti an päki bänkä mayken yek mä Jalil giti.

2 An wäana Yaaya tiññee kä gangar ji kä ñuugilin Macii ye, i ike tuccin baaddoni yeeke.

3 An Yeecüwa taajji ogo, “İki agä Macii yaana keejjodon ye, halla ikoon kiijon mäjkalaj nuca?”

4 An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ate an Yaaya nüütke kä waak’a tiññe an yoorre ye,

5 uykuni yuttu an puudgu jujjin woo, an mä jaan lattä woo an minkäni tiññä, an mä tüwin juwin ñaalok tüwnü ti, an aangä päkki me Jiik Nerkä.

6 An ñaaynä m’ana batta dükidi njäk ogo Ika ye.”

7 An wäana baaddoni yek Yaaya kaacene kä woo ye, Yeecüwa uccin kä päkin ton jiik ogo Yaaya an kiinde ogo, “Wäana atte kä woo teettälaj Yaaya ti ye a ñaaka ken ɬäkke yoodde? A biirun yaaka boku jommu ye?

8 An a ñaaka ken umgede woo yoodde? A oon yaana enit burunɣu carkä ye? U’u! M’aka enit burunɣu carkä ye a äärgä ti ba’ yätkäni.

9 An a ñaaka ken umgede woo yoodde? A bato? Ee, ikee kiine, ike kääti kä bato.

10 A ike inni yaana jaaynene Meenka Jiik Joon ye ogo,

‘Ika bi tuccu tuujgon yeeni ñomü ti,
yaana bi tüti päy yüünü ñomü ti ye.’

11 “İkee kiine a giten, baati m’ana a giiton kä määngä me waadgen ti muure yaana Büüto Yaaya bore kä yawnä ye. A m’ana deeran Yätkitin Pollon ji ye ti, ken Yaaya bore kä yawnä.

12 An niinkä Büüto Yaaya ti ke tiññan Yätkitin Pollon jiñe wääci kä pillä, an mä iirrä teynä irdidi ike ti.

13 An meenkani batoni muure ke jiik doocin yek Müüca battä ke Yaaya dääge.

14 An naana ikee ɬäke gimmede kä yaaka jaayä ye, ike a İliya, yaana jaaynene batoni ogo bi äato ye.

15 An m’ana cäyge gitke ye dale tiñji an ooke giti!

16 “An kil yaakki bi iirjä ke ñaaka? Belok bata merkälen yaaka cäyok nantä ba’ weel, an bäärjidi meken ti ye ogo,

17 ‘İkee kütken me ɬüürüül
an ikee batta ñeele.

An ikee uulgene me uullu nüüjdün
an ikee batta nüüje.’

18 “An Yaaya äatin batta ämi an batta mätä, an ikee jaaye ogo, ‘Cäygiida ko menkeeke.’

19 An Minneni Mänbaan äätin ämī an mātī, an ikee jaaye ogo, ‘Amtük ko yaac an ogo maaddomääk,’ an ogo, ‘Muukon ðuṭoni yaacken ke mā yaackä.’ An nājjin yaana a jiñe ye üükidī woo kā ñuugula yeene.”

Jooññu Bänkä yaaka Batta a Dagin ye ti

20 An Yeecüwa bänkä mäyken yaaka nanṅee kā wakkä yāwken ye, gerde kā yaana iken batta agene kā dagin kā näänkä yaackä yeeken an ðuukene Joon ti ye.

21 An ike jaajjin ogo, “Jooññu ikee ti mā Korajjīn ke mā Beetcayda! Naana yoku wakkä yāwkä yaaka nanṅene kā yaakki, nanṅä a mā yaackä ti Cüür ke Cidoon ye, yoku mā yeeken ðanṅä kā näänkä yaackä yeeken kā on, an iinṅcin burunṅu nüüjdun an tükcīn ṭaṭan witken ti nüütī ääkcīn yeenen.

22 An ikee kiine, jooññu yen mā Cüür ke Cidoon bi liikidī kā jooññu yeenic nīinnä jooññu ti.

23 “An ikee mā Kaparnahuum, ikee bi eemge me pollon ji? U’u! Ikee bi yip-jene me nāntä ba’ mā tüwin. An wakkä yāwkä yaaka nanṅene kā yaakki naana yoku nanṅä a mā yaackä ti Caduum ye, yoku mor bilti cāyok ke nīinnä yaanni ti.

24 An ikee kiine, jooññu Caduum bi liikidī kā jooññu yeenic nīinnä jooññu ti.”

Ääte Ika ti an Ikee bi Iñe Yüktän

25 An waan yaanja ti Yeecüwa mälcīn ogo, “Wāyo, Mügdo yen pollon ke ṇommañ, iki maaneni yok kā yaana waak yaaka paanni yokīn nājjonī ti ke m’aka a nüütīn ye, an nüütkenēda m’aka belok bata merkālen ye.

26 Ee, Wāyo, a yaaka ṭakkä ogo wāato ye ikki.

27 “Waak muure iñana kā Wāyo iñti ti. An baati m’ana nājjä Minneni ye, a Wāy pare, an baati m’ana nājjä Wāy ye, a Minneni pare ke m’ana wagi Minneni an nüütkenē woo ike ye.

28 “Ääte ika ti, ikee yaaka bāṅṅe kā dūrdin wakkä pekkä ye, an ikee bi iñe yüktän.

29 Kaakcä yeeni koowe, an nājje ika ti, kā yaana ika ðone agä düügīnī kā iñi ye, an joni lüyeelü ye, an ikee bi kāñe yüktän yokic ti.

30 Kaakcä yeeni liikidī an waak’a iñde kā dūrde ye poṭulan.”

12

Yeecüwa a Mügdo yen Äñ Jiñe Wäaktän

1 An waan yaanja ti Yeecüwa attä kaaññä yiil ji Äñ jiñe Wäaktän ti, an baaddoni yeeke näkki kääñ an iken uccin kā linṅä päk witken amgä.

2 An wāana yoorene daa Pirriciññi ye, i Yeecüwa kiini ogo, “Yooru, Baaddoni yüükü nāñṅä gin’a batta gīmkätä jiik ḍoocin Äñ jiñe Wäaktän ti ye.”

3 An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee batta age päkin nāñṅä’a nanṅe Daawüüt wāana näke daa kääñ, ke m’aka ke ike ina?

4 An kaaccä än ji ba’ Joon an ämmä biggī latkā yaaka batta gīmkätä jiik ḍoocin ame ike, ke m’aka ke ike ye, a mā ðanṅä päaken ken ämī.

5 Halla ikee batta age päkin jiik ḍoocin yek Müüca ti ogo mā ðanṅä yaaka ñuugolo änlanṅä ji ye, Äñ jiñe Wäaktän ḍäälḍi yok an daa ḍuuggen ladolat?

6 Ikee kiine, māṅkalan bilti winni yāwan kā änlanṅä yen Joon.

7 Jiik Meenka bāto jayok ogo, ‘Ika ṭākä me äṅgede ṅiṅṅin, batta a iirrä wāammä yok ika ti.’ An naana jiik yaakki ookke giti ogo ṇaaka ye, i ikee batta bi juce m’aka ḍuuggen ladan ye.

8 An Minneni Mänbaan a Mügdo yen Äñ jiñe Wäaktän.”

Yeecüwa Tüññi Äñ Jiñe Wäaktän ti

9 An Yeecüwa wīca daljene iñi an attä daanmallä yen Yühüññi ti,

10 nānt’a ike yuṭṭee kā oon yaṅkalan iñte agee kā tüwon ye. An Yeecüwa taaji Pirriciññi ogo, “Jiik ḍoocin gīmgidi yoku men tüññi Äñ jiñe Wäaktän ti?” An iken ṭäki ogo ike gīmmo ogo ee, nuṅko wāattan cīñjida ko.

11 An tääcki ti Yeecüwa ogo, “Ikee ti m’ana cāyge kabal an ḍimjin käälok Äñ jiñe Wäaktän ti ye, batta yoku müge an äbe woo?

12 An ogoo būṭa mänbaan batta kääti kā yaac kā kabal! Päjjidi jiik ḍoocin ti me nanṅi nāñṅä ṇerkä Äñ jiñe Wäaktän ti ye.”

13 An oon kiini Yeecüwa ogo, “Iñtü lajjä woo.” An oon iñte lajjene woo, an ḍukcin bata menen.

14 An Pírricíinní kaaccä woo läälä pugin ogo, Yeecüwa bi nägji dok ogo.

Ñuugulo Wäägini Woo kä Joon

15 An Yeecüwa, jiik yaakka ookke giti, an kaaccä woo wica. An me ñiirken bäätcin ike ti, an ñeeññe muure.

16 An kolle ogo ñana nüüto ko ike.

17 An yaakki dääkit yaaka jaayi bato İcaaya ye ogo,

18 “A ñuugulo yeeni yaana wanña ye inni, an ike a m'ana bilgä ñapeñap joni ye. An Wääktän yeeni bi doocu ike ti, an ike bi bati kä iirjin ton ti muure.

19 An ike batta bi lel an batta bi yaaw, an baati m'ana bi tiñji yäawe päaygä giti ye.

20 An beellä gäänon batta bi lige giti*, an tenel yaana käl düünji jina ye batta cäanna üljede, ke ääce iirjin kä yuctun.

21 An ton muure näkä guy yantonde.”

Yeecüwa ke Boonjin

22 An makkalan ääcin oon a uyku an batta jaay cäygene menkeeke, an ñeeñi Yeecüwa, an oon jääyin woo an yuttu.

23 An me muure witken ñiiktin, An iken jaajjin ogo, “Oon yaanni bi a Macii kaaynä yätkä Daawüüt yaana keeyin ye inni?”

24 An wäana Pírricíinní tiññene kä yaakki ye, i iken jaajjin ogo, “Ike batta liitit ñoollu menkeekeni pare anan. A yaana teynä yeene kañdeeda kä boonjin ti, mügdo yen menkeekeni ti ye.”

25 An paydinni yeeken ñajji Yeecüwa an kiinne ogo, “Yätkitän yaana ñone nüüle giti ye, i yaac. An baan mooye ke antükele yaana ñone nüüle giti ye, i batta bi yudit.

26 An naana wiñ yen menkeekeni ñüülcidi woo wiñ yen menkeekeni menen ye, anan ñone nüülle giti. An yätkitän yeene bi yudit ogo?

27 An naana ika ñuulcudu woo menkeekeni kä teynä boonjin a gitken ye, i anan baad-doni yeekic ñüülcidi woo menkeekeni kä ñaani? An anan iken bi wüüti a gütoni yee-kic.

28 An naana a teynä Wääktän Joon ken ñuutu kä menkeekeni ye, i anan Yätkitän Joon äatin ikee ti.

29 Yoku a ñaani ken liiti kaaci äräk ba' oon yaana teyan bata boonjin ye, an waak yeeke peeje? A naana men teyan kä ike an por ike diikä ye, an wäättan nunko waak yeeke peejeeda kä ye.

30 M'ana batta ke ika ye, i a ädän yeeni, an m'ana batta düton ye, i piirä giti.

31 An ikee kiine, näñkä yaackä ke aammin yok, bi kulkunu Joon, an m'ana aammä yok Wääktän Lanña ye, batta bi kulkunu Joon.

32 An m'ana jaay jiik yaackä Minneni Mänbaan ti ye, bi kulkunu Joon, an m'ana jaay jiik yaackä Wääktän Lanña ti ye batta bi kulkunu Joon, yuungu yaakki ti ke yu-ungu yaaka äätä ye ti.

Jaan Näjjänä Me kä Tulge

33 Jaan ñajjänä me kä tulge. Naana jaan ñeran ye, i daa tulge ñeran. An naana jaan yaajan ye, i daa tulge yejgan.

34 An ikee merkä kaggä! Yoku ikee jaaye jiik ñerkä ogo, i ina ikee age mä yaackä yaanna? An lemmä jaay wakkä yaaka jon agee kä küümgin ye.

35 Män ñerrä tuññu yeene ñerconde ji äacidi woo wakkä ñerkä, an män yaañña tuññu yeene yaajongde ji äacidi woo yiñ.

36 Ikee kiine, ñiinnä jooññu ti mänkalan daa bi taacä Joon kä jiik'a jaayne a waanji ye.

37 Kä jiik yüükü iki bi teetci woo, an kä jiik yüükü iki bi jooci Joon.”

Gin'a Nüüti Yawnä yen Yüünic Ye

38 An nüütoni yakkalan yek jiik doocin yek Joon ke Pírricíinní äatin Yeecüwa ti an jaajjin ogo, “Nüüto, ikoon takon yurton gin'a nüüti yawan iki ti ye.”

39 An luugi Yeecüwa ogo, “Kil yaackä ke yaana batta cäyge luggin ye, ñüji gin'a nüüti yawan ye, an baati gin yawnä yaana iñtedaa me ye, a gin yawnä yen Bato Yüünic pare.

40 Bata yaana Yüünic näakenee kä anka gitken ke wırdinni gitken kä dak yakcan mooye ji ye, i cäanna daa Minneni Mänbaan

* 12:20 Beellä gäänon batta lige giti, anan nüüti ike a men wotconde batta liiti tun yen men lige giti.

bi nääkä äŋkä gitken ke wırdınnı gitken kâ dâk ƚommañ jı.

⁴¹ An mā Nı̄nawı bi juwu ñaalok nı̄nnâ jooññu ti ke kil yaakki an bi joocu, an wääna Yüünıc pākkee ye, iken danñä kâ nääŋkä yaackä yeeke an duukin Joon ti. An tiññan m'ana talañ Yüünıc ti ye a winni.

⁴² An yätkä iine yen mā iññä bi juwu ñaalok nı̄nnâ jooññu ti kâ yiñ kil yaanni ti, an bi jooje, kâ yaana ike äätee kâ ƚommañ ƚoy, tiñdee kâ ñajjin Cilimaan ye, an tiññan m'ana talañ Cilimaan ti ye a winni.

Duukin Wääktäj Yaaññä

⁴³ An naana wääktäj yaaññä kääjin woo men ti ye, i atı woo teettalañ mäajı yüiktäj. An naana batta a kãñon ye,

⁴⁴ i jaajji ogo, 'Ika dukcu an yeeni yaana äätä kâ ina ti.' An naana ike duukin an an kãññe jiñe elan an a weecon an a tooton ye,

⁴⁵ I ike dukci an äcä meken kâ ƚatükel yaaka teyan kâ yaac kâ ike ye, iken kaaci an cäyok wıca. An cäwdä yen men yaanna yaaci iñi kâ yaac batta bata wääna kâ on ina. An cääna bi wääti kil yaaññä yaanni ti."

Yeecüwa Meen Ke Mädgen

⁴⁶ Wääna Yeecüwa jaayee kâ ƚon ti ye, i meen ke mädgen yudok üñtük iken ƚäki jaajjidi ike ti.

⁴⁷ An nüütki mäŋkalañ ogo, "Miic ke mädgic yudok üñtük ƚäki jayok ke iki."

⁴⁸ An men luukke ogo, "A ƚaani ken a miyo? An a ƚaannä ken a mädgo?"

⁴⁹ An iñte nüütte baaddoni yeeke ti, an kiinne ogo, "A miyo ke mädgo ikki.

⁵⁰ An m'aka nääñä ƚäktäj Wäyo yaana pollon ji ye, ken a mädgo ke kãwgo ke migo."

13

Gäärrä Yen Püto Yaana Mäpi Kãwkä ye

¹ An nı̄nnâ yaanja ti Yeecüwa an daljene iñi an attä cääjjin koon mooye taan.

² An ƚon diirken äätin ike ti, an ike taappä kuun ji. An cääjjin iñi an ƚon nüünne, i muure a yuutin koon mooye taan.

³ An pääjgene wakkä diirken kâ gäärräni, an jaajjin ogo, "Tiine, püto attä woo mäpi kãwkä yeeke.

⁴ An wääna ike mäpee ye, kãwkä yakkalan diimdin päy ji, an diirgä äätin an ami.

⁵ An kãwkä yakkalan diimdin ƚomgu daran wic. An yüülın ñaalok kâ birañ kâ yaana ƚomgu ejene ejok ye.

⁶ An wääna an kääjenee kâ ye, waak garkä aarre an iwnä kâ yaana biçängen baawgene kâ ti ye.

⁷ An kãwkä yakkalan diimdin iñi küügü giti, an küügü yüülın ñaalok an kãwkä mäji pugin.

⁸ An yakkalan diimdin ƚommañ ƚerrä ti, an gidgin kãwken, yakkalan ääcin äänken caykâ kâ caay, an yakkalan ääcin äänken caykâ kâ düügük, an yakkalan caykâ kâ dâk.

⁹ An m'ana cääyge gitke ye, dale tiñji an ooke giti."

Täktäj yen Gäärräni

¹⁰ An baaddoni äätin an ike taaji ogo, "İki jaayä kâ gäärräni ina?"

¹¹ An luunne ogo, "Näjjin yen jiik paangin yokın yen Yätkitın Pollon jiñe äckene kâ Joon ikee. An batta agee äckini mäkkalan.

¹² An m'aka tiñit nüünñu yeeni ye, ucin giti mooye bi iñge daa kâ Joon, an iken bi cääyge ñajjin yaana kääti ye. An m'aka batta tiñit ye, cääna ucin giti deerconde yaana bilti iken ti ye bi koowgu Joon iken ti.

¹³ Ken ina nüüdü daa kâ gäärräni yaanna,

Iken däämi
an batta yüti,
an tiñit
an batta ookcutu giti.

¹⁴ Yaakki dääkit yaaka bari İcaaya ye ogo,

'Ikee bi tiine,
an batta bi ooke giti,
an ikee bi dääme,
an batta bi yoodde.
¹⁵ Me yaakki juuggen üüldin,
an gitken batta tiñit,
an wañgen miđi,
ken ina wañgen batta yutene yaanna,
an gitken batta tiñit,
an juuggen batta ükcidi giti,
an iken batta düükidi ika ti,

yaana ʔeeñä daa kä ye.'

16 "An ʔaaynä a waŋgic ti, kä yaana waŋgic yuʔene kä ye, ke gitkic ti, kä yaana gitkic tiŋdene kä ye.

17 Ikee kiine a gütken, bätöni ɗiirken ke mä wotku iken ʔäki ogo iken yuʔo waak'a yoorre ye, an batta agene yoorgin, an iken ʔäki ogo iken tiŋo waak'a tiŋŋe ye, an batta agene tiŋgin.

Nyüllü Giti Gärrä

18 "Tiŋe nyüllü giti yen gärrä kä piito yaana mäpi käwkä ye.

19 An m'ana tiŋŋä jiik Yätkitin an batta agee kä ookon giti ye, i boonjin ätä an gin'a a piiton jone ti ye oote woo. Yaakka a käwkä yaaka ɗiimdin iŋi päy ji ye.

20 Käwkä yaaka ɗiimdin ŋomgu ɗaraŋ wic ye, nyüti m'ana tiŋit jiik an koowde kä biran kä jon ʔamme ye.

21 An ike batta cääyge biŋgä, ike wäaci kä ɗeraŋ, an naana tiŋidin ke putkin ji ätä ogo jiik ye, i kä ɗeraŋ anŋi ike kooji woo.

22 An käwkä yaaka ɗiimdin iŋi küügü giti ye, nyüti m'ana tiŋit jiik ye, an kä mi-illä cekkitin yen ŋommañ wiŋe jiik maace pugin ʔaalok, an ike dalcätä batta äaciɗi käwkä.

23 Käwkä yaaka ɗiimdin ŋommañ ɗerrä ti ye, nyüti m'ana tiŋit jiik an ookcede giti ye. An a m'ana äaciɗi käwkä, an giit, caykä kä caay ke caykä kä ɗüügük ke caykä kä ɗäk ye.

Gärrä Yek Baaygä

24 An iken nyütü Yeeɗuwa gärrä yaŋkalan, an kiinne ogo, "Yätkitin yen pollon jiŋe beel bata oon yaana mäppä käwkä ɗerkä yiil ji baanne ye,

25 An wäana me oodene daa ye, i äɗan yeene äatin an mäpcin baaygä waadgä päk an ätä.

26 An wäana päk yүүлene ʔaalok ye, i cäanna daa baaygä üükün woo.

27 An ʔuuguloni yek men mooye äatin ike ti, an taaji ogo, 'Men mooye, batta a käwkä ɗerkä ken mämmi yiil ji baannü? An baaygä ätä wa?'

28 An luuŋŋe ogo, 'A äɗan ken nääŋkä yaakka nanŋe.' An taaji ʔuuguloni yeeke ogo, 'iki ʔäkä ikoon aton an puodon woo?'

29 An ike luukcin ogo, "Ba'ay naana ikee ate puude woo ye, nuŋko päk yakkalan putcede ti.

30 Dale yül nanṭa keellä ke nünä errä ti, an iṭoni bi kiinä nünä errä ti baaygä iŋgäñä ergä an ɗiikä yokin a ɗiŋgi, an nääkkänä maañ, an päk ken ɗüljünü tuññu ji.' "

Gärrä Yen Käwcan Nyommu ke Nimin

31 An iken nyütü Yeeɗuwa gärrä yaŋkalan, an kiinne ogo, "Yätkitin Pollon jiŋe beel bata oon yaana kuññu käwcan jaan beel bata Jallä, an pütte iŋi yiil ji baanne ye."

32 An a käwcan yaana ɗeraŋ meken ti muure ye, ken ʔäakcin wäana yүүлene ʔaalok ye, meken borre yokin muure yaaka yiil ji ye, an wäättä a jaan mooye, yaana äätete ɗiŋgä an nanŋene kurken kimke ti ye."

33 An nyütü Yeeɗuwa gärrä yaŋkalan, an kiinne ogo, "Yätkitin yen pollon jiŋe beel bata nimin yaaka koowi iŋ kä ɗeewan an wäcee kä ɗon gitke kä ɗäk yek kakin ke püuwene muure ye.

Barrä ke Gärrä

34 An waak yaakka muure kiinnene Yeeɗuwa ʔon kä gärrä. Baati gin'a batta agee kä jaaygon kä gärrä ye.

35 Yaakki ɗäakit yaaka jaayi Joon kä bätö ye ogo, "Ika poŋi bi kupku kä gärräni, an ika bi nyütü woo waak'a a paangin yokin kä iŋjin ti nanṭa ŋommañ ye ti."

Nyüllü Giti Gärrä Yek Baaygä

36 An ike ʔon ɗaljene iŋi, an ätä äräk. An baaddoni yeeke äatin ike ti, an jaajjin ogo, "Nyüllgoon giti gärrä baaygä yiil jiŋe."

37 An ike luukcin ogo, "M'ana mäppä käwkä ɗerkä yaanna a Minneni Mänbaan.

38 Yiil a ŋommañ wiŋe, an käwkä ɗerkä a mäbaan yek Yätkitin Pollon jiŋe. An baaygä a mäbaan yek boonjin.

39 Äɗan yaana mäppä yaanna ken a boonjin. Errä a düüñin yuungu, an iṭoni a Malaŋi.

40 An bata yaana baaygä ɗulge daa me yokin an nääkkene daa me maañ ye, bi beelji bata düüñin yuungu.

41 Minneni Mänbaan malaŋŋi yeeke bi tuce, an iken bi anḡä yokin Yätkitin yeene

ti m'aka läpi näänkä yaackä ke m'aka liigä giti jiik doocin ye muure.

⁴² An yibjänä kää maañ ji, nantä ba' iwok ke nantä ba' neeynä me leken.

⁴³ An mä wotku bi dikci woo bata an Yätkitän yen Wäyen ti. An m'ana cääyge gitke ye, dale tiiñi an ooke giti."

Gäärrä Yen Waak Nerkä yek Paangin Yokin

⁴⁴ "Yätkitän yen pollon jiñe beel bata waak nerkä yek paangin yokin yiil ji, yaaka kañi oon an kümme wic ye. An kä jone ñamme ike attä an waak yeeke yääjjene woo muure an kiñnee yiil yaanna.

Gäärrä Yen Tiilgä

⁴⁵ "An Yätkitän Pollon jiñe nuka beel bata oon yaana määji tiilgä ye.

⁴⁶ An wääna kääñnee kä yaana yawan an päjjidi ye, i ike attä an waak yeeke yääjjene woo muure an kiñnee kä tiilñan yaanna.

Gäärrä Yen Ään

⁴⁷ "An Yätkitän Pollon jiñe nuka, beel bata ään yaana yeepi me wii mooye ji, an müügän yak yakkalan daa kä biilken ye.

⁴⁸ An wääna küümme ye, wuuji me woo wii taanñe ti, an me cääjñin iñi yak nerkä waki arwalli giti, an yek yaackä yibji woo.

⁴⁹ An a gin'a bi wääti düüñin yuungu ti ye inni. An malanñi bi ätä an mä yaackä bi kibbanä woo mä wotku giti

⁵⁰ an yibjänä kää maañ ji. Nantä ba' iwok ke nantä ba' neeynä me leken.

Kicconde ke Daane

⁵¹ An Yeecüwa baaddoni yeeke taaññe ogo, "Wakkä yaakka ookke giti muure?"

An luuki ogo, "Ee."

⁵² An kiinne ogo, "Nüüto jiik doocin yaana a baaddo yen Yätkitän Pollon jiñe ye, beel bata män an yaana ääcidi woo waak dänken ke waak kiccängen en tuññu yeene ji ye."

Yeecüwa Tuuji me yok Naacira

⁵³ An wääna Yeecüwa gäärräni yaakka daanñeeda kä ye, ike kaaccä woo wica,

⁵⁴ An ike attä baan yeene ti nüüti daanmallä yen Yühüññi ti, an me witken diiktin. An tääci ogo, "Oon yaanni näjñin ke teynä näänkä yäwkä yaakki kañe wa?"

⁵⁵ Batta a minneni ñuño ina? An batta meen ina battä me ogo Märiyam ina? An mädgen batta a Yaagüüp, ke Yuucip, ke Ca-maan, an Yahüüja?

⁵⁶ An batta a käwgen muure ikki ke iñin yaakki? An oon yaanni waak yaakka kañe wa muure anan?

⁵⁷ An iken ike tuuji yok, an batta agene gimgini.

An kiini Yeecüwa ogo, "Bäto eemtä me nänkä muure daa a baan yeene ji ke mä an yeeke ti päaken."

⁵⁸ An ike batta a nanon wakkä yäwkä kä ñiräk wica, kä luggin yeenen bawen ike ti.

14

Tüwnü Büüto Yaaya

¹ An waan yaanja ti Mügdo İirüüdüc tiññä ogo Yeecüwa.

² An ñuuguloni yeeke kiinne ogo, "A Büüto Yaaya. Ike ken a jüwini ñaalok tüwnü ti, ina ken wakkä yäwkä ke teynä agee kä iñte ti yaanna."

³ An İirüüdüc Yaaya müññe an ñiññe an äcce gangar kä jiik İirüdiya, in määden Pilbbi.

⁴ Kä yaana kiinene daa Yaaya ogo, "Batta päjjidi ike koowu."

⁵ An ike takı ogo näjje dok, an booññu kä mabaan, kä yaana Yaaya batte daa me ogo, bato ye.

⁶ An wääna nääññä giidä yen İirüüdüc ti ye, i tuulle yen İirüdiya neeljin me ñomgen ti, an İirüüdüc ñaappe jok.

⁷ An ike liittä ogo bi iññe gin'a ñujjee ko ye.

⁸ An ike jaajñin kä yaaka wäkkene daa meen ye, ogo, "Büüto Yaaya wiñe äckaa kä winni kä koodal."

⁹ An yätkä nüüjñin, kä yaana liitte ke wilgä yeeke ñomgen ti ye, an ike iinjin ogo äbi me.

¹⁰ An ike tuccin me an Yaaya wiñe iiri me woo gangar ji.

¹¹ An wiñe äbi me kä koodal an iñi me tuulle, an äckene meen.

¹² An baaddoni yeeke äätin gaane koowi an jigi. An iken attä Yeecüwa nüütki.

Yeecüwa Äämi Ton 5,000

13 An wääna Yeecüwa tiinjee kä anan ye, ike kaaccä woo wica kä kuun an attä nantä yaana nüüjee kä woo wica pare ye. An wääna tiinjene daa ɬon ye, iken baatcin ike ti kiiŋen iñi kä bänkä mäyken giti.

14 An wääna Yeecüwa kääjenee kä iñi kuun ji ye, i ike yurcin ɬon diirken, an ängene njingän an ɬeeñne kä rackitenen.

15 An wääna biigin ti anji ye, baaddoni äätin ike ti an jaajjin ogo, “Winni a woo käpet, an an üttü, mäbaan tucci dalä ati bänkälän giti kiji wakkä äämkä yeeken.”

16 An luugi Yeecüwa ogo, “Iken nana yoku ati, iñe ikee gin'a amgä ye.”

17 An iken jaajjin ogo, “Ikoon cäygonon kä biiggä kä duuc winni an yak kä yewwe käpet.”

18 An ike luukcin ogo, “Äbe ika ti winni.”

19 An ike ɬon kiinne ogo, “Cääje iñi luum giti.” An biiggä yaaka kä duuc ke yak yaaka kä yewwe ye koowne, an däämjän ñaalok pollon ji, an mäjjin ñaalok. An biiggä liinjee giti, an iñne baaddoni, an päaggi mäbaan.

20 An iken muure ämmä ke burene an baaddoni äätin ñaalok arwalli kä caay witken kä yew a küümän kä biiggä palken yek liiktini yaaka buuccu ye.

21 An m'aka ämmä ye bi dakcidi 5,000 ook päaken, i määngä ke merkälän batta a pakin ti.

Yeecüwa Äätä Piik Witin

22 An kä deeran anji Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo kaaco kuun ji wäatce njatin irco woo koon mooye taanjanja, por ɬon tucce woo.

23 An wääna Yeecüwa ɬon äkkeneeda ye, ike attä päam wic pare mäti. An wääna nantä anjee kä biigin ti ye, i ike a wica pare.

24 An waan yaanja ti kuun utirin woo koon taanje ti, an piik nuuttin an jommu küütin an kuun wigde yok.

25 An kä tinñänänä anji Yeecüwa äätin baaddoni yeeke ti, i äätä piik witin.

26 An wääna yootene daa baaddoni ääte kä piik witin ye, i iken ɬengin, an yawgin kä liin ogo, “A calli!”

27 An kä birañ anji iken kiini Yeecüwa ogo, “Juuggic tiijge, a ika. Nana ikee booje.”

28 An Bütürüc luukcin ogo, “Mügdo, naana a iki ye, kiinja dalä ika äätä iki ti piik witin.”

29 An kiini Yeecüwa ogo, “Ee, äätä.”

An Bütürüc kääjin iñi kuun nac an attä piik witin ünjän Yeecüwa ti.

30 An wääna yurcenee kä jommu mooye ye, i ike booññu, an ɬäki müñit, an yaajjin ogo, “Mügdo, magja!”

31 An Yeecüwa iñte lajjene kä birañ an münje. An kiinne ogo, “İki yaana luggin yüünü deeran ye, jüüggü riija ina?”

32 An wääna iken kaaccene kuun ji ye, jommu yuuttu iñi.

33 An m'aka kuun ji ye ike düngi iñi an kiini ogo, “A gütken iki agä Minneni yen Joon.”

Yeecüwa Tüñi Rackä Diirken

34 An wääna iken ircene kä woo koon mooye ye, i iken äätin nantä yaana battä me ogo Janacareet ye.

35 An wääna mä nantä yaanja ti ike njijene daa kä ye, i iken tuccin jiik bänkälän yaaka cokulan ti ye muure, an ike äcki me m'aka a rackä ye ogo ɬeeñje.

36 An ñujgi njingän ogo burnu yeene tüke ken cääna yoku tabji yok. An m'aka täppä yokin ye, i ɬeeñä muure.

15

Lanña ke Dällä

1 An Pürriçinnä ke nüütöni jiik doocin yek Joon äatin yutit Yeecüwa ätä Oorcalim. An taaji ogo,

2 “Baaddoni yüükü poñku duunju liikä giti ina? Iken inken batta looku poñ loonju inkä ti.”

3 An luugi Yeecüwa ogo, “An ikee jiik iinini yek Joon liige giti ogo poñku yeekic ina?”

4 Joon jaajjin ogo, ‘Wäac ke miic eemdä,’ an, ‘M'ana wäyen ke meen kirre ye, i päjjidi näkä me dok.’

5 An ikee jaaye ogo päjjodo naana men wäyen ke meen kiinje ogo, ‘Buucka, ikee batta yüükkede ti. Äccin yaana yoku iñde kä ye, i iñä Joon.’

6 An iken nüüde ogo wäygen ke migen nana eemdä. An kä poñku yeekic ikee näñje bata gin'a jiik Joon batta cääygene mügdin ye.

⁷ Ikee läänõni! Tooti İcaaya wääna bättee kä ogo ikee ye, ogo,

⁸ “Me yaakki ika eemta kä lepen, an juuggen uturan woo ika ti.

⁹ An ika maanga käpet, an nüünñü yeenen a jiik nanjin kä mänbaan bata gin'a a iinin yen Joon ye.

¹⁰ An wäättan Yeecüwa ton barkene ti ike ti an kiinne ogo, “Tiine an ooke giti.

¹¹ Batta a gin'a kaaccidi pon ji ye ken men dääle, a gin'a kääjidi woo pon ji ye, ken men dääle.”

¹² An baaddoni äätin ike ti an jaajjin ogo, “Näjjä ogo Pırrıciınnı piıñdono wääna tiıñene jiik'a jaayni ika?”

¹³ An luugi Yeecüwa ogo, “Gin'a batta a piiton kä Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye, bi puudunu me woo.

¹⁴ Dale buwin pääken. Iken a uykuni an a woydoni yek uykuni. An naana uyu woyit uyu ye, muutuk bi dımjı käälok.”

¹⁵ An ike kiini Bütürüc ogo, “Gäärrä yaanna nüülgoon kä giti.”

¹⁶ An ike jaajjin ogo, “Ikee cääna batta mor ukce giti ke tiññan?

¹⁷ An ikee batta yute gin'a kaaccidi pon ji ye ati kın ji an kääjidi woo gaan ti?

¹⁸ An gin'a kääjidi woo pon ji ye kääjidi woo jon ti, an ken men dääle.

¹⁹ An jon ji kääjidi woo, paydinni yaacken, nään, balkitin, düüjin a maam, kallä, yelkitin, ke aammin yok.

²⁰ An a waak'a men däältä ye ikki. An ammä i inkä batta a lookon men batta dääle.”

Luggin İin Boorgu

²¹ An Yeecüwa kääjin woo wıca, an attä baan mä Cüür ke Cıdoon.

²² An wına, iin boorgu yanalan kääjin woo baan yaanja ti week ogo, “Ängaa ñingın, ay Mügdo, Minneni Daawüüt, tuulle yeeni cääygene menkeeke, an yuuge yok kä yaac.”

²³ An batta agee kä luukon kä jiikkalan. An baaddoni yeeke äätin ike ti, an ike ñuigi yok ogo, “Ñoolci woo, ikoon lilgon gitkin.”

²⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “İka tuujana Joon käälgä yäayin yek mä İcärayiil ti pääken.”

²⁵ An iin äätin an düñjin iñi ike ti, an jaajjin ogo, “Mügdo, yüükkaa ti.”

²⁶ An luugi Yeecüwa ogo, “Batta päjjidi ammani merkalen koowtu me, an yipkata me gukku.”

²⁷ An iin jaajjin ogo, “Ee, Mügdo, an cääna gukku ämi ammani yaaka düimdidi dārāngā me mäyken ti ye.”

²⁸ An luugi Yeecüwa ogo, “Ay iin, luggin yüünü teyan! Dalä wääti bata yaana takii kä ye.” An kä deeran anji tuulle yeene teññä.

Yeecüwa Tüñi Ton Dirken

²⁹ An Yeecüwa wıca daljene iñi an attä kä koon mooye mä Jaliil taan. An aajjin ñaalok pääm wic an cääjin iñi wıca.

³⁰ An ton dirken äätin ike ti, äacin m'aka a puudgu, ke uykuni, ke ñolku ke m'aka batta jayok ke me dirken yakkalan yaaka a rackä ye, an dooci iñi ñome ti, an teeñne muure.

³¹ An ton witken diiktin, kä yaana yu-utene m'aka batta jayok an jääyene kä woo ye, ke ñolku tutcene ye, ke puudgu jujjene kä woo ye, an uykuni pättene ye, i wına iken Joon mä İcärayiil maani yok.

Yeecüwa Äämi 4,000 Witken woo

³² An Yeecüwa baaddoni yeeke barkene ti, an kiinne ogo, “Ton yaakki ängä ñingın kä yaana cäynene ke ika nüinkä kä dak i iken batta cäygene kä gin äämkä ye. An ika batta takä iken tuccudu woo kä kääñ, nunko bagit pääygä giti.”

³³ An ike luugi baaddoni yeeke ogo, “İkiin bi kääñin ammani wa woo käpet winni yaaka ton yaakki bi burene kä ye?”

³⁴ An iken taaji Yeecüwa ogo, “Ikee cääygene kä biggi kä ñittä?”

An iken jaajjin ogo, “Kä ñatükel, an yak licken kä deewan.”

³⁵ An ton kiinne ogo cääjjo iñi nomgu giti.

³⁶ An biggi yaaka kä ñatükel ke yak ye, koowne an nüülkene, an liınje giti, an iñne baaddoni, an iñi baaddoni ton.

³⁷ An iken muure ämmä an burru. An iken äätin ñaalok arwalli kä ñatükel a küümın kä biggi palken yek liiktini yaaka buuccu ye.

³⁸ An m'aka ämmä ye a 4,000 yaaka a ook ye, i merkalen ke määngä batta a pakın ti.

³⁹ An wääna ɬon tucceeda kä woo ye, i ike taappa kuun ji an attä baan mä Majadaan.

16

Woydoni Nüji Gin Yäwnä

¹ An Pïrricïnni ke Cüddügïnni äätin Yeecüwa ti, an ike puuci an ñujgi ñingïn ogo iken nüütiki gin yäwnä Pollon ji.

² An ike luukcin ogo, “Naana an lütcidi ye, i ikee jaaye ogo, ‘Jommu bi ñeroner, kä tinnä pollon jiñe.’

³ An kä tinnänänä anji, i ikee jaaye ogo, ‘Ñaal bi mäado ko pollon jiñe tinnä ke üllü curungu.’ Ikee yaacene yokin kä nüüllü giti biilkä pollon, an ikee batta lülte nüüllü giti waak'a üükidi woo waadgä yuungu ti ye.

⁴ Mä yin ke kil baale mäaji gin yäwnä, an baati gin yäwnä yaana bi inge daa me ye, a gin yäwnä yen Yüünic pare.” An dalji inä Yeecüwa an ike attä.

Nimin Yek Pïrricïnni ke Cüddügïnni

⁵ An wääna baaddoni ircene woo koon mooye taanñaña ye, biggi wiiti iken batta a äacini.

⁶ An kiini Yeecüwa ogo, “Dääme an wangic tiice kä nimir yek Pïrricïnni ke Cüddügïnni.”

⁷ An iken uccin kä jiik päaken ogo, “Ike jaay anji näänka batta agin äacini kä biggi ye.”

⁸ An ooki giti Yeecüwa, an kiinne ogo, “Ikee yaaka luggin yeenic deeran ye, ikee luuge päakic ogo ikee batta cäygeda ko biggi ina?

⁹ An batta mor ooke giti? An batta payde wääna äämmä 5,000 kä biggi kä duuc, an arwalli kä nittä yaaka dülle ye?

¹⁰ An biggi kä ñatükel äämmä 4,000, an arwalli kä nittä yaaka buuccu ye?

¹¹ An ikee yonñe ogo kä ookcin giti, i ika batta jaaya ogo biggi anan? Wangic tiice kä nimir Pïrricïnni ke Cüddügïnni.”

¹² An wäattan ooki giti baaddoni ogo batta jaayo ogo wangin tiicci ko nimir biggi, ko nüünñü kargit yen Pïrricïnni ke Cüddügïnni.

Bütürüc Yeecüwa Nüüdene woo ogo Macii

¹³ An wääna Yeecüwa äatenee kä baan mä Kaacariya Pilibbi ye, i baaddoni yeeke

taaññe ogo, “Mäbaan jayok ogo Minneni Mänbaan ogo ñaani?”

¹⁴ An iken jaajjin ogo, “Mäkkalan jayok ogo Büüto Yaaya, an yakkalan jayok ogo İliya, an yakkalan jayok ogo İrmiya, an yakkalan jayok ogo bätö yanjalan.”

¹⁵ An taaji Yeecüwa ogo, “An ikee jaaye ogo Ika agjo ñaani?”

¹⁶ An Camaan yaana battä me ogo Bütürüc ina luukcin ogo, “İki agä Macii, Minneni Joon yaana a üdon ye.”

¹⁷ An Yeecüwa ike luugi ogo, “Ñaaynä iki ti, Camaan minneni Yuhanna! Batta a mänbaan ken iki nüütkenne yaakka, a Wäyo yaana ñaalok pollon ji ye.

¹⁸ An iki kiineni, iki agä Bütürüc, an anan ogo karkar, äntüke yeeni bi badä karkar yaanni ti, an teynäni yek tüwnü ike batta bi lülga.

¹⁹ An iki bi ineni kuponi yek Yätkitin Pollon jiñe, an gin'a ñenji nommañ wic ye, i bi a ñekon ke ñaalok pollon ji, an gin'a gütkini nommañ wic ye, i bi a gütkini ke ñaalok pollon ji.”

²⁰ An baaddoni yeeke kolle ogo mänkalan ñana nüütiki ogo Ike agje Macii.

Yeecüwa Bätü Tüwnü yeene ke Juwin yeene

²¹ An waan yaanja ti Yeecüwa uccin kä nüütkin baaddoni yeeke ogo Ike bääkkan daa atce Oorcalim, an ike bi wäacce wakkä ñirken yätini ti, ke duunku ñankä ti, ke nüütöni jiik ñoocin yek Joon ti. An Ike bi nägi me ñok, an nüünä ñak ti Ike bi juwee ñaalok tüwnü ti.

²² An koowi Bütürüc wüükke woo an gerre, an kiinne ogo, “Yoku ñana iccätä Joon, Mügdo! An yaanna ñana yoku wäatcidi a iki ti!”

²³ An Bütürüc tukki Yeecüwa ñome an kiinne ogo, “Wükcü woo ika ti, wiñ yen menkeekeni! İki agä wiññan ika ti, paydinni yüükü batta ñoju waak Joon ti, a waak mänbaan ti.”

²⁴ An wäattan Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo, “M'ana ñaki bätidi Ika ti ye, dale ñone wiire an kaakkon yeene koowe an bätä Ika ti.

²⁵ An m'ana ünñü yeene tiije ye, i bi yäaye, an m'ana ünñü yeene yäayne ogo ika ye, i bi kañe.

26 An a ɲaaka ken kañtä men naana wakkä ɲommañ wiñe koowne muure an üññü yeene yäayne ye? An a ɲaaka ken äccätä men ɖuukcedee üññü yeene?

27 An Minneni Mänbaan bi ätä ke malanɲi yeeke kä maanɲä yen Wäyen, an mənɲalan daa bi ɖuukke näänkä yeeke yaaka nanɲe ye.

28 Ikee kiine a gütken, makkalan bilti winni batta bi näkkä tüwnü, ke yuɲene Minneni Mänbaan äätee kä yätkitin yeene.”

17

Ääkcın

1 An wääna nīnkä kä ɖüügük ɖakkene ye Yeecüwa Bütürüc koowne ke Yaagüüp ke määden Yuhanna, an attene kä pääm küüllü wic pääken.

2 An ike ääkcın ñomgen ti, an ñome dikcin woo bata an, an burunɲu bojjin iñi bata diko.

3 An wica Müüca ke İliya üükın woo iken ti, an jayok ke ike.

4 An Bütürüc Yeecüwa kiinne ogo, “Mügdo, ɲerañ kä biltinono ti winni. An naana iki ɲakä ye, ika bi nanä ɖanɲä kä ɖak winni, yanɲalan a yüünü, an yanɲalan a yen Müüca, an yanɲalan a yen İliya.”

5 An wääna ike mor jaayee kä ye, i curnu ɲüüpülgü iken äädi yokın, an jiik kääjin woo curnu giti an jaay ogo, “A Minneni yeeni yaana bilgä ye inana, an joni ñaban kä Ike, tiɲgede.”

6 An wääna baaddoni tiɲɲene anan ye, i iken wanɲen kümji iñi bojok.

7 An Yeecüwa äatin an täämme yokın, an kiinne ogo, “Juwe ñaalok, ɲana ikee booje.”

8 An wääna wanɲen äärene daa ñaalok ye, i iken batta a yuɲin mənɲalan a Yeecüwa pare.

9 An wääna iken kääcete iñi pääm wic ye, i iken koli Yeecüwa ogo, “Mənɲalan ɲana nüütkede kä gin'a yoorre yaanni, ke Minneni Mänbaan juwe ñaalok tüwnü ti.”

10 An taaji baaddoni yeeke ogo, “An nüütöni yek jiik ɖoocin yek Joon jayok ogo İliya ken bi iijo äatin ina?”

11 An ike luukcin ogo, “İliya äätidi, an wakkä bi toode muure.

12 Ikee kiine İliya äatin ɖanɲa an batta a ɲicon kä me, an nanɲi gin'a ɲakkänä ye. An Minneni Mänbaan cääna bi wääci inken ti.”

13 An wäätan ooki giti baaddoni ogo jaayo ogo Büüto Yaaya.

Yeecüwa Tüñi Minneni Cäayge Menkeeke

14 An wääna äätene ti ye, oon yanɲalan äatin ike ti, an ɖünjin iñi ñome ti.

15 An jaajjin ogo, “Mügdo, minneni yeeni ängä ɲingın, ike ɖiimɖidi i wääci pillä kä yaac. An äänɲalan ɖiimjidi maccük ke piitti.

16 An äckänä baaddoni yüükü, an batta agene liilgon kä ɲeeññä.

17 An Yeecüwa luukcin ogo, “Ikee yaaka luggin yeenic ɖeerañ an age kil yaaññä ye! Ke tooku ika cäayä ke ikee? An ke tooku ika wääcä ke ikee? Minneni ickakä winni.”

18 An Yeecüwa menkeeke gerre, an kääjin woo minneni ti, an minneni ɲeeññä kä biranɲ.

19 An baaddoni äatin Yeecüwa ti pääken, an täaccin ogo, “An batta ñoolcodon woo ina?”

20 An iken kiini Yeecüwa ogo, “A luggin yeenic ɖine. Ikee kiine a gütken naana iki cäaygi luggin bata jaan yaana beel bata jallä käwconde, an pääm yaanni kiinä ogo bagä wica ye, i daa bak. An baati gin'a teyañ iki ti ye.

Yeecüwa Bati Tüwnü Yeene Nuca

22 An wääna yoken ɖülte daa Jalil ye, i iken kiini Yeecüwa ogo, “Minneneni Mänbaan bi müükkünü me mäbaan,

23 an bi näkä me ɖok, an ike bi juwu ñaalok nīnnä ɖak ti.” An baaddoni yeeke nüüjjin.

Äccin Düllü Yek Änlanɲä

24 An wääna Yeecüwa ke baaddoni yeeke äätene Kaparnahuum ye, i ɖütöni yek änlanɲä äatin Bütürüc ti an taaji ogo, “Nüüto yüünü batta äccidi düllü yen änlanɲä?”

25 An ike gımmın ogo, “Ee.”

An wääna ike äätenee ti an ji ye, i Yeecüwa ijjin jaajjin ike ti ogo, “İki paydä ogo ɲaaka, Camaan? A ɲani ken kujdene kä yätkäni yek ɲommañ wiñe ñuugulani ke düllüni? A merkä yeeken ti halla a m'aka batta a mä baan ye ti?”

26 An luugi Bütürüc ogo, “A m'aka batta a mä baan ye ti.”

An Yeecüwa ike kiini ogo, “An anjan merkä yeeken tetgan.

²⁷ An iikiin batta takin iken peentın, atä cääl jı an yiipcă gora an kuju yakcan yaana iijidi ye, naana pone kupkini ye, i iki bi kãña tiilnan gällä wane. Koowu an äckeeda kä, an iñjeeda a yeeni ke yününü.

18

A Naani ken Talar Yätkitın Pollon jı ti?

¹ An waan yaanja ti baaddoni äatin Yeecüwa ti an taaji ogo, “A naani ken yawan Yätkitın Pollon jı ti?”

² An ike bäätin ti minnenile, an yuutte ñomgen ti.

³ An ike jaajjin ogo, “Ikee kiine a gıtken, naana ikee batta beeljede bata merkälen ye, ikee batta bi kaace ti Yätkitın Pollon jı ti.

⁴ An m'ana donje duuge iñi bata minnenile yaanni ye, ken bi a m'ana yawan Yätkitın Pollon jı ye ti.

⁵ An m'ana gımgın minnenile bata yaanni kä yäntonđi ye, i ika gımgana.

⁶ An m'ana merkälen licken yaakki yaaka a luggini kä ika ye puge duuggin kä näänkä yaackä ye, iinca päjjidi men yaanna dikkänä me dok päämdenä mooye an yeepänä me kul wii mooye jı.

⁷ “Jooñnu nommañ wic kä wakkä yaaka nanđä me a yek yin ye! Bääkan daa päjjidi waak yaakka nanı duuggen, an jooñnu m'ana äätete puuccin ye ti!

⁸ An naana a intü ke kiyü ken iki pugey dok kä yin ye, iirä woo an yeepci woo, iinca päjjidi iki kaacci ti ünñü ti ke cüle intü kä keelok ke kiyü kä keelok, kä yaana inkü ke kiigü muutuk biltene ti, an yeepini me maañ yaana ke cüle ye ti.

⁹ An naana a wanü ken iki pugey dok kä yin ye, luulu woo an yeepci woo, iinca päjjidi iki kaacci ti ünñü ti wanü kä keelok, kä yaana wanü muutuk biltene ti, an yeepini kä me maañ yaana ke cüle ye ti.

Gärrä yen Kabal Yäayon

¹⁰ “Wangic tiice tetan nana merkälen licken yaakki waagde. An ikee kiine malanji yeeken pollon jı Wäyo daamgä wangin kammat pollon jı.

¹² “An ikee payde ogo, naaka? Naana men yanjalan cäygene kabalga caykä kä

caay, an keelok yäaynä meken ti ye, ike batta bi yaaka caykä kä wanäden witken kä wanäden ye cake iñi pääm wic, an ike ati määji yaana a yäayon ye?

¹³ Ikee kiine a gıtken, naana kañne ye, ike jone bi ñapi kä yaac kä yaana kañneeda kä yaanna, kä yaaka caykä kä wanäden witken kä wanäden batta a yäayin ye.

¹⁴ An cääna batta a taktan yen Wäac yaana ñaalok pollon jı ye, ogo merkälen licken yaakki ti yanjalan yäayo.

Naana Mäadic ke Käwic Nänjä Yin İki ti ye

¹⁵ “An naana mäadic ke käwic nänjä yin iki ti ye, atä an nüütkü yin yeene waan yününü ke ike pare. An naana iki tiingeney ye, i iki kãñni mäadic.

¹⁶ An naana iki batta agä tiingini ye kuju manjalan kä keelok ke yew an dukce kä ke iki nıca nunko jıik'a jaayne ye yuute daa, kä biltin ti m'aka a yutin kä yew ke dak ye.

¹⁷ An naana ike yaakkä kä tiingin iken ye, i nüütkü äntüke Macii, an naana ike yaakkä cääna kä tiingin äntüke Macii ye, dalä ike wääti iki ti bata waanji ke dıtoni yaacken.

¹⁸ Ikee kiine a gıtken, gin'a denje nommañ wic ye, i cääna daa bi a dekon pollon jı, an gin'a gıtkene nommañ wic ye, i cääna daa bi a gıtkini pollon jı.

¹⁹ “An ikee kiine a gıtken nıca, naana makkalan kä yewwe ikee ti gımmın nommañ wic kä gin'a täaccene ye, i bi nängene daa Wäyo yaana ñaalok pollon jı ye.

²⁰ An naana makkalan kä yewwe ke dak yoken dıli nanđä keellä kä yäntonđi ye, i wıca ika agä waadgen ti.”

Gärrä yen Nuugulo yaana batta Ängidi Nıngın ye

²¹ An Bütürüc äatin Yeecüwa ti an taañne ogo, “Mügdo, naana mäado iinji ika nängada näänkä yaackä ye kulku aänki kä jıttä? Äänki kä nıtukel?”

²² An kiini Yeecüwa ogo, “İki batta ki-inneni ogo aänke ko nıtukel, a caykä kä nıtukel aänke kä nıtukel.

²³ “An anji ina ken Yätkitın Pollon jıñne iircete daa me ke yätkä yaana takı dıccidi iñi nuuguloni yeeke yaaka ike cäayge mıingä iken ti ye.

²⁴ An wääna iijjene cäjjin iñi ye, i äcki me men kä keelok yaana a kujon määngä ike ti ye, 10,000 yek tiil.

²⁵ An batta cäyge gin'a wänee kä määngä ye, an yätkä yeene iinjini jiik ogo ike yääjjii me woo ke iije ke merkälen yeeke ke wakkä yeeke yaaka bilto ti ye muure ken wänjeko määngä.

²⁶ “An ñuugulo yeene dñjñin iñi ñome ti, an ike ñujgi yok ogo, ‘Yuudu por an waak yüükü bi wängenii kä muure.’

²⁷ An ike ängi ñjngin yätkä yeene an kulkene kä määngä an äkkene attä.

²⁸ “An wääna ñuugulo yaanna kaaccee kä woo ye i pärjin ke muukonde yaana agene kä ñuuguloni ye, a kujon tiil ike ti caykä kä caay, an mññe maaññe pok an kiinde ogo, ‘Wängaa määngä yeeke yaaka agii kä koowgin ika.’

²⁹ “An menen yaana agene kä kiinkä ye dñjñin iñi an ike ñujgi yok ogo, ‘Yuudu por an waak yüükü bi wängenii.’

³⁰ An ike yaakkä an koowne an äññe äcce gangar ke määngä wanjeeda ko.

³¹ An wääna ñuuguloni yakkalan yuñtene gin'a nänñä ðone ye, iken juuggen yejgin kä yaac, an iken attä yätkä yeenen nüütü kä wakkä yaaka nänñä ðuuggen yaakka.

³² An bärki yätkä an kiinne ogo, ‘Iki ñuugulo yaajongde iki kulkeneni kä määngä yüükü muure kä yaana ñujganaa kä yok ye.

³³ An iki müükondü batta ängä ñjngin bata yaana ängeneni ñjngin ye?’

³⁴ An yätkä pennä kä yaac, an müükkene ðujoni ogo ðooyji, ke määngä wanjeeda ko muure.

³⁵ “An cääna Wäyo yaana pollon ji ye, ikee bi nanðe kä nääñkä keelkä anan naana m'ana määden ke käwen batta kulkeðe jone ti ye.

19

Dey ke Äkkin

¹ An wääna Yeecüwa ðanñee kä jiik yaakki ye, ike Jaliil daljene iñi, an attä baan mä Yühüdiya ti kä ñomuk wii mä Üürdün ti.

² An ðon ðiirken bäätcin ike ti an ðeeññe wica.

³ An Pürriciñni yakkalan äätin ike ti, an ike puuci taaji ogo, “Yoku päjjidi oon iije äkke kä jiik'a bilti ye?”

⁴ “An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee batta age päkin Meenka jiik Joon ji ogo Nänjo iijjin ti, iken nanñii ogo oon ke iij?”

⁵ An ike jaajjin ogo, ‘Ina ken oon wäyen ke meen daleeda buwin an yore cooñeða ti iije ti, an wäätene agene gaan keellä yaanna.

⁶ An iken batta ñuca a yew anña men keelok, an gin'a coori yok Joon ye dale ñana piirgä giti mänbaan.”

⁷ An taaji ogo, “An Müuca iccin jiik ogo men iije iñe meenka äkkin an äkke ina?”

⁸ An kiini Yeecüwa ogo, “A juuggic tey-nen ken ina tiingene kä Müuca ogo määngic dalje buw yaanna, an wääna iijjin ti ye batta anan.

⁹ An ikee kiine, m'ana iije äkkene kä jiik yakkalan batta kä balkitin an kuññu iij yanalan ye, i anan nanjit balkitin.”

¹⁰ An kiini baaddoni yeeke ogo, “An naana a biilkä ika yek waadgä oon ke iij ye, iinca ñana men kujit.”

¹¹ An kiinne ogo, “Yaakki batta liiltä gümkatä me muure, a m'aka a yüükkini ti kä Joon ye päaken.

¹² Mäkkalan a giitin kä migen a lucku, an mäkkalan a ðikin kä mäbaan an mäkkalan wäki cäwdä bata lucku ogo Yätkitin Pollon jiñe. M'ana liitit gimgidi yaakki ye, i dale gümge.

Dale Merkälen Ätä Ika ti

¹³ An merkälen äbi me ike ti ogo inke ðooce witken ti an nüülkee. An baaddoni me geri.

¹⁴ An Yeecüwa jaajjin ogo, “Dale merkälen ätä ika ti, an ñana tiige, bata yaakki Yätkitin Pollon jiñe a yeenen.”

¹⁵ An inke ðooce witken ti an nüülkene an kaaccä woo.

Oon Yaana a Ceeggon ye

¹⁶ An oon yanalan äätin ike ti an ike taaji ogo, “Nüüto, a nääñkä ñerkä yaaka wali ye, ken bi nanñä kääñä ünñü ke cüle?”

¹⁷ An kiini Yeecüwa ogo, “Ika tajdaa kä ñerrä ina? M'ana ñeran ye a Keelok. An naana iki ðäkä kaaccin ti ünñü ti ye jiik iinini tiija.”

18 An ike taaji ogo, “A jiik iinini yaaka wali ye?”

An Yeecüwa jaajjin ogo, “Nana iki nääkä me, nana iki näjä balkitän, nana iki kätä, an nana iki päkä kä yelkitän.

19 Wäac ke miic eemdä, an m'ana yiire kä ye bilgä bata yorü anan.”

20 An kiini oon yaanna ogo, “Jiik iinini yaakka agä nanđini muure, an a naka ken mor buunu ika ti?

21 An kiini Yeecüwa ogo, “Naana iki tākä wäatci agä küümon ye, atä an waak yüükü yäajjä woo muure an päaggä aangä an iki bi cäaygi waak nerkä ñaalok pollon ji, an wäattan äätä, baaddaa.”

22 An wäana oon yaanna tiinnee kä anan ye ike kaaccä woo i jone yaajan näänka ike agee kä ceeggon ye.

23 An Yeecüwa baaddoni yeeke kiinne ogo, “Ikee kiine a gitken, teyan kä yaac kä kaaccin ti m'ana a ceeggon ye Yätkitän Pollon ji ti.

24 An naca ikee kiine potulan kä kaaccin woo kalman käl tun ti kä yaana ceeggon kaacee kä ti Yätkitän Joon ti ye.

25 An wäana baaddoni tiinnee anan ye, i witken diiktin kä yaac an jaajjin ogo, “An a naani ken bi kani makkän?”

26 An Yeecüwa däämjän iken ti an kiinne ogo, “Naana mäbaan ti ye yaakki batta a päyin, an naana Joon ti ye wakkä muure a päyin.

27 An kiini Bütürüc ogo, “Yooru ikoon wakkä muure daljonon an ikoon bäätonon iki ti. An a naka ken bi kañon?”

28 An iken kiini Yeecüwa ogo, “Ikee kiine a gitken, waan yaana wakkä muure nanje daa me a kiccängen ye, an Minneni Mänbaan cääjee nook yen maanjä yeene ti ye, i ikee yaaka ika baaddana ye, ikee cääna bi cääje noonji caay witken kä yew müge äärgä tügen yek mä Icärayil yaaka caay witken kä yewwe ye.

29 An m'ana äärgä yeeke daljene iñi ke mädgen ke käwgen ke wäyen ke meen ke merkä yeeke ke yiil yeene ogo ika ye, bi kani äänke caykä kä caay a küümin, an bi yäti ünñu ke cüle.

30 An me diirken yaaka donjan tiñnan ye, bi wäati a m'aka batta tiilcidi ye, an m'aka

daamgä me batta tiilcidi tiñnan ye, ken bi wäati a me mäyken.

20

Gäärrä yen Ñuuguloni Yiilji

1 “An Yätkitän Pollon jiñe beel bata men mooye yen yiil yaana murjin woo kä tiñnanä mäaji ñuuguloni ije yiil ji baanne ye.”

2 An ike gimmun kä iñdin ñuuguloni, ñuugula carrä yen an jiñe yaana liikidi ye, an tucce yiil ji baanne.

3 “Ike naca kaaccä woo an pone mä tiñnanä ti, an yurcin makkalan yudok batta ñuugal ginkalan weeldük.

4 An kiinne ogo, ‘Ate cääna ñuugele yiil yeeni ji, an ikee bi iñe gin'a päjjidi ye.’

5 An iken attä yiil ji ñuugal. An ike kaaccä woo an teejjük, an naca kaaccä woo an a giijjini woo, an nanjin kä yuudu keellä.

6 “An wäana wuun mä biigin ti cokelenee ye, i ike kaaccä woo, an kani yakalan yudit. An taañne ogo, ‘Ikee yudde winni an yooome ikee batta ñuugele ina?’

7 “An iken luukcin ike ti ogo, ‘Baati m'ana ikoon agon kä müökkini ñuugula ye.’

“An kiinne ogo, ‘Ate ñuugele yiil ji baanni cääna.’

8 “An wäana biigin ti däägenee ye, män yiil m'ana agee kä docon ye, kiinne ogo, ‘Ñuuguloni bärkä iñä ñuugula carrä yeeken an iijä ti kä m'aka äätin njäk ye, ke dakci kä m'aka iijän ti ye.’

9 An wäana m'aka müökki me ñuugula wuun biigin ti äätene muure ye yanjalan daa iñi me ñuugala carrä yen an jiñe yaana liikidi ye.

10 An wäana me yaaka a iijjini äätene ye, düüci ogo iken bi kujo ko diräk, an iken yanjalan daa iñi me ñuugala carrä yen an jiñe yaana liikidi ye.

11 An wäana ñuugala carrä yeeken koowene daa ye, iken uccin kä nümirin men mooye yen yiil ti,

12 an jayok ogo, ‘M'aka äätin njäk ye ñuugulin a wuun kä keelok, an iirjini ke ikoon yaaka ñuugulonon an jiñe muure carrä gitä ye.’

13 “An yanjalan luugi män yiil ogo, ‘Muukondi iki batta agenii kä piikon, iki

batta gïmmĩnĩ kã ñuugala carrã yen an jĩñe yaana lĩikidĩ ye?

¹⁴ Yũũnũ ken koowu an atã. Ika ñãkã iĩndã m'aka äätin ñãjãk ye, bata yaana iĩñenii kã ye.

¹⁵ Ika batta teedãteet kã nããnka ñãkkã nanã kã tiil yeeki ye? Jonũ gũiran kã yaana agã men ñerconde me ti ye?

¹⁶ “An m'aka a ñãjãk ye, ken bi wãätĩ a ñomuk an m'aka a ñomuk ye, ken bi wãätĩ a ñãjãk.”

Yeecũwa Bãtĩ kã Tũwnũ Yeene Yaana Äãnke Wãätcede kã Ðãk ye

¹⁷ An Yeecũwa wãana atee kã Oorcaliim ye, ike kuñũ baaddoni yaaka kã caay witken kã yewwe ye pãaken, an kiinne pãy ji ogo,

¹⁸ “Tiĩje! İkiĩn atĩn Oorcaliim. An Minneni Mãnbaan bi äãkkãnã ñãc ñuunku dãnka ke nüũtoni jiik ñoocin yek Joon, an bi joocu me ke tũwe.

¹⁹ An wãättana müũkkũnũ boorgu, an bi ñiyene kã yok, an ñooygu kã bããdan an ñeljanã ti kaakkon jok. An nüĩnkã kã ñãk bi juwu ñaalok tũwnũ ti.

Ñuynu Miy

²⁰ An miy yen merkã Jabadi, äätin Yeecũwa ti ke merkã yeeke. An ñũnjĩn iĩñi an ike ñũjgi yok kã ginkalan.

²¹ An taaji Yeecũwa ogo, “İki ñãkã ñaaka?”

An Yeecũwa luunje ogo, “İka ñãkã merkã yeeki yaaka kã yewwe yaakki yanjalan cããjji bũñũ birrã an yanjalan bun aam Yãtkiĩn yũũnũ ti.”

²² An kiini Yeecũwa ogo, “Gin yaana ñuye yaanna batta ñãjje. İkee bi lĩĩte mãtce kã ñon yaana bi mãtcã kã ye, an ikee bi lĩĩte wããce pillã yaana bi waajã ye?”

An iken gĩmmĩn ogo, “Ee.”

²³ An kiini Yeecũwa ogo, “İkee bi mãtce ñon yeeni an cããjjin bun birrã ke bun aam ti batta a ika ken äccãdã a ñũckĩnĩ m'aka a wããgĩnĩ woo kã Wãy ye.

²⁴ An wãana baaddoni yaaka kã caay ye tiĩnjene anjan ye, iken mãdin yaakka pingi.

²⁵ An bãrki ti Yeecũwa an kiinne ogo, “Ñãjje mũgdoni yek ñommañ wiñe iken engã, an me mãyken yeeken ñuugal mũgdĩn yeenen iken ti.

²⁶ Nana beeljidi anjan ikee ti, an m'ana ñãkĩ wããtcidi a men mooye ikee ti ye, dale wãätĩ a ñuugulo yeenic.

²⁷ An m'ana ñãkĩ wããtcidi a men mooye ikee ti ye, dale wãätĩ a kiingon yeenic.

²⁸ An Minneni Mãnbaan batta äätin ogo, ike ñũũgĩlii me, ogo me ñuugelee an üññũ yeene rãtce ko me ñiirken.

Yeecũwa Tũñi Ook kã Yewwe a Uykuni

²⁹ An wãana kaaccene woo Ariya ye, ñon ñiirken bããtcin ike ti.

³⁰ An ook yanjalan kã yew cãyok pãy taan a uykuni an wãana tiĩnjene Yeecũwa kaajdee kã ye, iken yaajjin ogo, “Mũgdo ängoon ñĩngĩn Minneni Daawũũt!”

³¹ An geri ñon ogo, “Tiĩnje iĩñi.”

An tããkcĩn yawgin kã yaac ogo, “Mũgdo ängoon ñĩngĩn Minneni Daawũũt!”

³² An Yeecũwa yuuttu iĩñi an bãrkene an taaññe ogo, “İkee ñãke nanje ñaaka?”

³³ An iken luukcin ogo, “Mũgdo pãtkoon wangin.

³⁴ An ängi ñĩngĩn Yeecũwa, an tããmme wangin, an kã ñeeran anji wangin pãttã an bããtcin ike ti.

21

Kaaccin ti Yeecũwa Oorcaliim

¹ An wãana iken äätene Oorcaliim kã cokal ye, an ñããgene ti baanle Beetpaac pãam yaana wiñe a jengã jeytũũnni ye ti, i Yeecũwa tuccin baaddoni yeeke kã yewwe ñomgen ti.

² An kiini Yeecũwa ogo, “Ate baanle yaana ñomgic ti yaanna, an ikee bi kãñe tũũrũñ a weengon ke tũũrũñle yeene gunne ti. Gũtke an icka kã.

³ An naana mãñjalan ikee taaññe ye, i kiine ogo ñãkkĩ ko Mũgdo, an ikee bi dale buwin äbe.

⁴ Yaakki wãättã ñããkit yaaka jaayi Joon kã bãto ye ogo,

⁵ “Mã Oorcaliim kiine ogo, ‘Yooñe, Yãtkã yeenic äätidi ikee ti.

An ike ñone agee ñuugini iĩñi, an taabit tũũrũñ, an a tũũrũñle ken taabdee kã.’ ”

⁶ An baaddoni yaaka kã yew ye nanjin bata yaana eenjene daa kã Yeecũwa ye.

⁷ An iken tüürün äbi ke tüürünle ike ti, an tüürünle ðucki ñac burunгу yeeken, an Yeecüwa taappä.

⁸ An ðon ðiirken burunгу yeeken peti iñi päy ji ñome ti, an yakkalan nүүлin jengä kimken ken peti iñi päy ji.

⁹ An ðon ðiirken yaaka äätä ñome ti ke yaaka ñahe ti ye, yawdidi ogo,

“Maanjä Joon ti kä Minneni yen Daawüüt!
Nүүлkin m'ana äätidi kä yäntän Piço ye ti!

Maanjä Joon ti küüttulan pollon ji!”

¹⁰ An wäana Yeecüwa kaaccee kä ti Oorcaliim ye, baan jiñe yore cükke muure an me täaccin ogo, “A ñaani ina?”

¹¹ An ðon luukcin ogo, “A bato Yeecüwa, män Naacira yen mä Jalil.”

Yeecüwa Nüütü Yääjoni kaal yen Änlanñä ji

¹² An Yeecüwa kaaccä kaal yen änlanñä ji, an m'aka kiji ke m'aka yääji ye ñootte woo muure wica, an dārängä yek rännä tiil uuljene iñi ke noonji yek m'aka yääji gulküteni ye.

¹³ An kiini Yeecüwa ogo, “A pergon Meenka Jiik Joon ji ogo, ‘Än yeeni bi battä me ogo än mallä,’ an yelle yok a än mudonji!”

¹⁴ An uykuni ke puudgu äatin ike ti änlanñä ji, an teeññe.

¹⁵ An wäana duunку dāngkä ke nüütöni yek jiik doocin yek Joon yutene nāānkä yāwkä yaaka nande ye, an merkālen yaawene änlanñä ji ogo, maanjä Joon ti kä Minneni yen Daawüüt ye ti, i iken piindin.

¹⁶ An iken Yeecüwa taaji ogo, “Merkālen yaakka jiiken tinjä?”

An luugi Yeecüwa ogo, “Ee. Ikee batta age päkin Meenka Jiik Joon ji? Jaay ogo, ‘Iki merkālen ke tüntülgü nüünji ogo iki maanjida.’”

¹⁷ An iken dalji iñi Yeecüwa kaaccä woo baan mä Oorcaliim ji attä Betani, an nünin wica.

Jaan Noommu Yaana Batta Cääyge Tulge ye

¹⁸ An kä tinñāñā wäana Yeecüwa ðukcedee kä baan ji ye, näägi kääñ.

¹⁹ An yurcin jaan noommu päy taan, an umgene ti an batta a kääñon tulge, a gitke

pääken. An kiinne ogo, “Ñana iki giidä tūlgü ñuca!” An kä ðeeðan anji jaan iñin woo.

²⁰ An wäana yoorene daa baaddoni ye, iken witken ðiiktin, an täaccin ogo, “Jaan noommu yaanni iwnä ogoo kä birañ anji?”

²¹ An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee kiine a gitken, naana ikee cääyge kä luggin an juuggic batta riijä ye, ikee batta bi a nāānkä yaaka nāñjä jaan noommu yaanni ti ye, pääken ken bi nanðe. An cāāna naana pääm yaanni kiine ogo, ‘Ðimjä wii mooye ji’ ye, i bi nāñi ðone.

²² An naana ikee cäygene kä luggin ye wakkä muure yaaka ñuye kä mallä ye, bi kañe.”

Täactän kä Mügdin Yeecüwa

²³ An Yeecüwa attä kaal yen änlanñä ji, an juwin nüünñu me an duunку dāngkä ke yätini äatin ike ti, an täaccin ogo, “A mügdin yaana wali ye, ken ñuugili kä waak yaakka, an a ñaani ken iki iññey mügdin yaanni?”

²⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “Ikee cāāna bi taaje kä täactän kä keelok, an naana ika luunja ye, ikee cāāna bi nüütke kä mügdin yaana wali ye ken nanðä kä waak yaakki.

²⁵ Mügdin Büüllü yen Yaaya ätä wa, ätä pollon ji halla ätä mänbaan ti?”

An iken luugin pääken ogo, “An bi yore luuge ogoo? Naana ikiin jaaccin ogo ääto pollon ji ye, ike ikiin bi kiinin ogo, an ikee batta luggede kä ike ina?”

²⁶ An naana ikiin jaaccin ogo ääto mänbaan ti ye, ikiin boocin kä ðon, me muure Yaaya ñāñāñä a bato.”

²⁷ An iken Yeecüwa luugi ogo, “Batta ñāñjon.” An kiini Yeecüwa ogo, “Cāāna ikee batta nüütke kä mügdin yaana wali ye ken ñuugulu kä.”

Gäärrä yen Merkālen kä Yew

²⁸ An iken taaji Yeecüwa ogo, “Ikee päje ogo ñaaka kä yaanni? Oon yāñkalan cääyge merkä kä yew. An ike attä minneni yaana a iicca ye ti, an kiinni ogo, ‘Minneni yeeni, ätä ñuugulu yiil ji tinñan.’

²⁹ “An minneni luukcin ogo, ‘Ika batta ätä.’ An wäättan jone ääkkene an attä.

³⁰ “An wäy attä minneni kalan ti an kiinne kä jiik keelkä, an ike jaajjin ogo, ‘Abba, ika bi ätä.’ An batta a aton.

³¹ “M'aka kä yewwe yaakki ti, a ɲaani ken nāɲɲä ɬäktāɲ wäyen?”

An iken luukcin ogo, “A iicca.”

An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ikee kiine a gütken dütoni yaacken ke balkä ikee bi yütene ti Yätkitän Joon ti.

³² An Yaaya äätin ikee nüütkede päy wonnu, an ikee batta age luggini kä ike. An dütoni yaacken ke balkä ken luggin kä ike. An wäana yuttee kä anan ye, ikee cäanna batta age luggini kä ike, an ikee batta age dagin kä nääɲkä yaackä yeekic.”

Gäärrä yen Püitoni Yaacken

³³ An Yeecüwa jaajjin ogo, “Gäärrä yaanni tiɲe ɲuca. An wica oon yaɲkalan a män ɲommañ püütä yiil an yaɲɲe yok kä kaal, an tummu taga an kuɬtu än küülconde yen tiico. An müükken püitoni ogo püitico, an ike iñji yen ɲommañ, an ike attä woo baan yaɲkalan ti.

³⁴ An wäana waan errä cokulenee ye, ike tuccin ɲuuguloni püitoni ti ogo ike äckii me yeeke.

³⁵ An püitoni ɲuuguloni yeeke koowi an keelok jiibi, an yaɲkalan nägi dok, an yaana wäatcete kä däk ye yibi kä guygu.

³⁶ An tuccin ɲuuguloni yakkalan ɲuca diräk kä yaaka iijjin ye, an nāɲgi nääɲkä keelkä.

³⁷ “An düüñin ti tuckene minneni yeene an jaajjin ogo, ‘A minneni yeeni bi eemtä.’

³⁸ “An wäana minneni yoorene daa ye, jaajjin ogo, ‘A minneni män yiil inni, ääte näkin dok nunko yāɲɲä yeene koowin daa kä ye.’

³⁹ Koowi an yeepi woo yiil taan an nägi dok.”

⁴⁰ An Yeecüwa tääccin ogo, “An naana män yiil ätä ye yoku püitoni yaakka nanje ogoo?”

⁴¹ An luugi ogo, “Me yaacken yaakka bi näge duuggin kä nāɲɲä yaajgonde, an yiil bi müükke püitoni yakkalan yaaka bi ike äckänä yeeke waan errä ti ye.”

⁴² An kiini Yeecüwa ogo, “Ikee batta age päkin Meenja Jiik Joon ji ogo,

‘Jaan kiye yaana tüüññii yok kuɬoni ye
ken wäatto ogo tanɲuulu yaana tiilcidi
ye,
an a yaana nanji Piɬo ye inni,

an ken yāwan daammä yoono ti?

⁴³ “An ikee kiine, Yätkitän yen Joon bi anɲänä me yok ikee ti, an iñgä me ɬon yaaka gidok jengä ɬulgen yeeke ye.

⁴⁴ An m'ana dīmji pääm yaanni giti ye bi liiktit, an m'ana dīmɲänä giti pääm yaanni ye bi ruumtit giti.”

⁴⁵ An wäana duunɲu dāɲkä ke Püitoni tiɲene gäärrä Yeecüwa ye i ooki giti ike jaay ogo iken.

⁴⁶ An iken ɬäki ogo yoku mūgi an iken bojgin kä ɬon yaaka Yeecüwa doocutu ogo bāto ye.

22

Gäärrä Yen Ammani Näänkä

¹ An ɲuca Yeecüwa jaajjin kä gäärrä, an iken kiinne ogo,

² “Yätkitän Pollon jiñe beel bata yätkä yaana tuttu ammani näänkä yek minneni yeene ye.

³ An ɲuuguloni yeeke tucce m'aka a bargin ye ti ogo, ääto ammani näänkä ti, an iken muure yaakkä kä äätin.

⁴ “An ɲuca tuccin ɲuuguloni yakkalan, an kiinne ogo, ‘M'aka a bargin ye kiine ogo ammani toonnoo, an näckälen caakken ke yätkä yeeki iirroo pugin, an wakkä muureen ogo päjjini an ääto ammani näänkä ti.’

⁵ An iken jiik yaakka gäälji woo, an pirjin woo yaɲkalan attä yiil ji baanne, an yaɲkalan attä ɲuugula yeene ti.

⁶ An yakkalan ɲuuguloni yeeke müügi, an aammi yokin kä yaac an nägi dugin.

⁷ An yätkä pennä, an tuccin kääygä yeeke ogo nääkoni näggi dugin an baan mooye yeenen tuñji woo.

⁸ An ɲuuguloni yeeke kiinne ogo, ‘Ammani näänkä a päjjini an m'aka barrin ye, batta päjjidi kä äätin.

⁹ Ate nant'a purcete päyga ye, an m'aka kañne ye bare muure dale ätä ammani näänkä ti.’

¹⁰ An ɲuuguloni yaakka kaaccä woo attä päyga giti, an m'aka kañi ye, düüli ti muure ɲerken ke yaacken, an än jiñe yen näänkä küümmü kä wilgä.

11 An wääna yätkä kääjenee kä äräk yurtee kä wilgä ye, ike yuŧtu oon yaŋkalan batta enjit buruŋgu ñäänkä.

12 An taaññe ogo, ‘Muukonđi, iki kääjini ogoo äräk winni, i iki batta cäygini kä buruŋgu ñäänkä anan?’ An oon batta a lüükcin.

13 An wina yätkä jaajjin ñuuguloni ti ogo, ‘Diige inke ti ke küge ti, an yeepe müllä giti, nantä ba’ iwok ke ñeeynä me leken.’

14 M’aka a bargin ye diräk, an deewken ken a wakin.

Iccin Düllü Kaycar ti

15 An Pirriciinni attä woo, an läälin pugin ogo Yeecüwa baabji jaajjo jiikkalan nunjo mügjida ko ye.

16 An tuccin baaddoni yeeken ike ti, ke yüükkodotini yek İrüüdüc, an kiini ogo, “Nüüto, iki njajjini jiik’a a gitken ye ken jaayä. An iki nüütü kä päy Joon a gitken. An iki batta boaju kä mänkalan, an iki batta wäkä giti me.

17 Nüüttoon iki paydä ogo ñaaka yaanni ti? Yoku päjjidi ikoon äccon düllü inğä me yätkä Kaycar yen mä Ruumaan halla ba’ay?”

18 An yin yeenen njäjänä Yeecüwa an taaññe ogo, “Ikee lääñoni, Ika puuccada ina?

19 Nüütka tiil yaaka äccätä me düllü ti ye.” An ike äcki me woo tiil yek Ruumaan.

20 An iken taaji Yeecüwa ogo, “Biilkä ke perrä yaanni a yen ñaani?”

21 An iken luukcin ogo, “A biilkä yätkä Kaycar yen mä Ruumaan.”

An kiinne ogo, “Waak Kaycar iñe Kaycar, an waak Joon iñe Joon.”

22 An wääna tiinjene anan ye, iken witken diiktin an dalji inñ an kaaccä woo.

Täactäŋ kä Juwin Ñaalok Tüwnü ti

23 An niinnä yaanja ti Cüddügünni äätin Yeecüwa ti, an iken a m’aka jayok ogo juwin tüwnü ti baawgo ti ye, an ike taaji,

24 an kiini ogo, “Nüüto, Müüca jaay ogo, naana oon tüwno i merkä baawgo ti ye, i määden boro koowje ääcee ko woo merkälen yek määden.

25 An mädin yakkalan kä ñatükel waadgo ti winni. İcca diññä an tüwnü, an batta a giton merkä, an iin dälkene mädgen.

26 An cääna bäätcin ke däk nänjin nääŋkä keellä an attä ke ñatükel ti muure.

27 An düññin ti muure iin tüwnü cääna.

28 An äñ jiñe yen juwin tüwnü ti, m’aka kä ñatükel yaakka ti, iin bi wääti a yen ñaani, iken yaaka kuññu yaakka ti?”

29 An iken luugi Yeecüwa ogo, “Ikee age yäayin kä yaana ikee batta njaje kä meenkan ke teynä yen Joon ye.

30 An äñ jiñe yen juwin tüwnü ti me batta diji, an batta deygä me, an bi beelji bata malanji pollon ji.

31 An ikee batta age päkin Meenka Jiik Joon ji wääna Abrayiim ke Icaak ke Yaagüüp tüwgene kä on ye? I Joon jaajjin ogo,

32 ‘Ika agä Joon yen Abrayiim, ke Joon yen Icaak, ke Joon yen Yaagüüp.’ An ike batta a Joon yen mä tüwin a Joon yen mä üdin.”

33 An wääna ton tiinjene nüünne ye, i witken diiktin.

Jiik İninñi yek Joon yaaka Tülcidi ye

34 An wääna Pirriciinni tiinjene ogo Cüddügünni lüüyni witin Yeecüwa ye, i Pirriciinni yoken düli nantä keellä ogo taajji ŋuca.

35 An yaŋkalan iken ti a nüüto yen jiik doocin yek Joon, an ike puuci taaji ogo,

36 “Nüüto, a iinin yaana wali ye, ken tülcidi jiik doocin yek Müüca ti?”

37 An luugi Yeecüwa ogo, “‘Piŋo yüünü Joon bilgä kä jonü muure, ke yorü muure, an ke paydinni yüükü muure.’

38 A iinin yaana tülcidi an iijjidi ye inni.

39 An yaana bäätcidi ye beel bata menen, ‘M’ana yiire kä ye bilgä bata yorü anan.’

40 An jiik doocin muure yek Müüca ke nüünñu yen bättoni a dekin ti jiik iininñi yaaka kä yewwe yaakki ti.”

Macii A Minneni Ñaani?

41 An wääna Pirriciinni yoken agene daa kä dülgin ye, i iken taaji Yeecüwa ogo,

42 “Ikee payde ogo ñaaka kä Macii? Ike a minneni yen ñaani?”

An luugi ogo, “A minneni Daawüüt.”

⁴³ An kiinne ogo, “An Daawüüt jaay kä Wäaktän Joon, an Macii badde ogo ‘Mügdo yeeni,’ ina? An Daawüüt jaay ogo,

⁴⁴ “Piŋto jaajjin Mügdo yeeni ti ogo,
“cääjjä buŋi birrä ti,
ke ädänŋi yüükü doocu daa kä iñi kiiŋü ti.’

⁴⁵ An naana Macii battä Daawüüt ogo, ‘Mügdo yeeni,’ ye, i a minneni yeene ogo?”

⁴⁶ An jiik yeeke ti baati m'ana liitit kä luunŋu ike ye. An nünnä yaanja ti baati m'ana yore ŋuwan kä tajdin ike ŋuca ye.

23

Kolkolli Yiñ Lääñoni ti

¹ An Yeecüwa ŋon ke baaddoni yeeke kiinne ogo,

² “Nüütöni yek jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni yaaka nüütö jiik doocin yek Müüca ye.

³ Nääŋe an gin'a kiinte kä ye giŋgede. An ŋana ikee baadde nääŋken, iken päki an batta nanŋä.

⁴ Iken diigä dürdinni pekkä, an doocutu me duuggen ti, an iken kä duuggen batta ŋäki iken cükcütü yokin ogo me yüükkii ti.

⁵ “Iken nääŋken muure nanŋä ogo yoorji me. Iken enit meenŋani mäyken buggen ti a tuurgin cäyge giŋi biykälen yek meenŋa lanŋä, an iken enit burunŋu tüggen a bültani bääyŋä.

⁶ An iken billä nanŋä ba' eemdin ke nanŋä ba' jon ŋamme, an me ŋomgen ti nanŋä ŋerrä daanmallä yen Yühüünŋi ji,

⁷ an iken nüptä me weeldük kä eemdin, an bäärgä me ogo, ‘Nüütöni.’

⁸ “An ŋana ikee bäärgä me ogo, ‘Nüütöni,’ ikee cäygene kä Nüütö a keelok, an ikee iire muuriŋaan.

⁹ An mənŋalan ŋana bääre ŋommañ wic winni ogo, ‘Wäac,’ ikee cäygene kä Wäy a keelok a Joon, yaana ŋaalok pollon ji ye.

¹⁰ ŋana ikee giŋmede mənŋalan ikee bääre ogo, ‘Mügdoni,’ ikee cäygene kä Mügdo a keelok, a Macii.

¹¹ An m'ana tālan waadgic ti ye, dale wääti a ŋuugulo yeenic.

¹² An m'ana doŋe äärede ŋaalok ye, i bi duukunu me iñi, an m'ana doŋe duukcede iñi ye, i bi ääränä me ŋaalok.

¹³ “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee äntüke yen Yätkitän Pollon jiñe üüljene me ŋomgen ti, an ikee kä duuggic batta kaaccede ti. An m'aka ŋäki kaaccidi ye, i batta bääggede kaaccidi.

¹⁵ “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee atcede irdede woo wii mooye ke ŋommañ yilte kä yok men, an naana men keelok yore yelle ye, i ike nanŋe päjjidi ati maccük äänŋe kä yew bata ikee.

¹⁶ “Jooññu ikee ti woydoni uyken yaaka jayok ogo, ‘M'ana liitto ko anlanŋä ye, batta ogo ginkalan, an m'ana liitto ko tiilgä anlanŋä ye, i ogo dekon ko liittäŋ yeene.’

¹⁷ Ikee uykuni bucken! A yaana wali ye ken tiilcidi, a tiilgä, halla a anlanŋä yaana tiilgä laadde yok ye?

¹⁸ An ikee jaaye ogo m'ana liitto ko tambal ye batta ogo ginkalan, an m'ana liitto ko äccin yaana äccidi me tambal wic ye, i ike ogo dekon ko liittäŋi yeeke.

¹⁹ An ikee uykuni! A yaana wali ye ken tiilcidi, a äccin halla a tambal yaana äccin laadde yok ye?

²⁰ An m'ana liittä kä tambal ye, i liittä kä wakkä yaaka tambal wic yaakka muure.

²¹ An m'ana liittä kä anlanŋä ye, i liittä kä ike, an ke Joon yaana cäy ike ti ye.

²² An m'ana liittä kä pollon ye, i liittä kä nook yen Joon, ke Joon yaana cäy ike wic ye.

²³ “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee wangic tiiccede kä äccin caycayni, yek waak garkä yaaka kañde balkä yeekic giŋi ye, bata jengä kikkä, an ikee gin'a tiilcidi jiik doocin yek Joon ti ye gäale giŋi, wonŋu ke anŋin ŋinŋin ke luggin. Yoku päjjidi wakkä yaaka tiilcidi ye, ŋana gäale giŋi.

²⁴ Ikee woydoni uyken! Ikee yüün angede yokin piitti, an kalman ken lade!

²⁵ “Jooññu ikee ti nüütöni jiik doocin yek Joon ke Pirriciinni, ikee lääñoni! Ikee don ke koodal laade kä üntük, an külok jiñe ti küümü kä däälkä, an küümü kä jon tāle ke gaannä wakkä me.

²⁶ Ikee Pírricíinní uyken, paran iijje don ke koodal looke ji woo, nunko üntük bi latee ka woo ye.

²⁷ “Jooññu ikee ti nüütoni jiik doocin yek Joon ke Pírricíinní, ikee láaññoni! Ikee beele bata kálkä yaaka a weecin ladan, an üntük üükidi woo ñeran, an gítken ti a küümon ka mä tüwín awgen an waak muure dалан ye.

²⁸ An ikee cáanna üükede woo age mä wotku mákkalan ti, an juuggic ti a küümin ka láaññan ke táktan yen liinñá giti jiik doocin.

²⁹ “Jooññu ikee ti nüütoni jiik doocin yek Joon ke Pírricíinní, ikee láaññoni! Ikee báte kálkä witken yek bātoni ke mä wotku yaaka náge dugin dānkā yurgic ye, an ñeerde yokin.

³⁰ An ikee jaaye ogo, ‘Naana yoku ikoon bilton ti niinkā dānkā yurgo ti ye, ikoon yoko batta yoku coorrón kā nāññā bāto.’

³¹ “An kā jiik yeekic yaakka ikee nüüte kā ñuuggic ogo ikee agje kilkā m'aka náākono bātoni ye.

³² Ate ñomuk an waak'a iijjene dānkā yurgic ye daage.

³³ Ikee kaggā! Merkā pāāññanñi! Ikee bi likce woo ogo kā yin yen maañ?

³⁴ “Ina ken tuckede kā bātoni ke ñajjoni ke nüütoni jiik doocin yek Joon yaakka. Yakkalan bi náge dugin kā tellā kaakkon jok, an yakkalan bi dooye daanmallā yen Yühüññi ji, an bi ñoole baan ke baan.

³⁵ An kā yaakki jooññu bi kaja iñi ikee ti kā yimgā mā wotku muure yaaka puuk-tin ñommañ wic ye, iijjidi ti kā yimgā mān wonñu Abiil ke yimgā Jakariya ti minneni Barakiya yaaka nāññe waadgā ānlaññā ke tambal ti ye.

³⁶ An ikee kiine a gítken jooññu yaanna muure bi ātā iñi kilkā yaakki ti.

Yeecüwa Nüüji ka Oorcaliim

³⁷ “Ay! Oorcaliim, Oorcaliim, baan mooye yaana náākā bātoni, an yibbā tüüjgi yek Joon ye, āññi anña ñittā muure ika takā ogo merkā yüükü düljo yokin bata aattā yaana tulge dülde yokin bugge ti ye, an ika batta bääggadaa!

³⁸ Yoore an yeenic dälkene kā Joon elan.

³⁹ Ikee kiine, a gítken ika batta bi yoorā ñuca ke jaajje kā ogo, ‘Nüülkin m'ana āatidi kā yāññan Pito ye.’ ”

24

Yeecüwa Nüüti ka Düümtin Anlaññā

¹ An Yeecüwa kääjin woo kaal yen ānlaññā ji an wāāna atee kā ye, baaddoni yeeke āatin ike ti, an ike nüütcütü ogo, dāāmjo baññani yek ānlaññā ti.

² An luukke ogo, “Baññani yaakka muure yoodde? Ikee kiine a gítken, baati pāām yaana bi maññā me menen wic ye, bi düümtit giti muure.”

³ An wāāna Yeecüwa cääjjenee kā pāām yaana wiñe a jengā jeytüñni ye ti, i baad-doni yeeke āatin ike ti pāāken, an ike taaji ogo, “Nüüttoon waak yaakki bi náññe ñuuggen tooku? An a ñaaka ken bi a gin'a nüüti āatin yüünü ke düüññin yuungu ye?”

⁴ An luugi Yeecüwa ogo, “Wāngic tiice ñana ikee yāāyte māñkalan.

⁵ Me ñiirken bi ātā kā yāñtondi, an jayok ogo, ‘Ika agā Macii!’ An iken me ñiirken bi malgā ñingín.

⁶ An ikee bi tiññe kā yāāññanñi, ke jigārgā yek yāāññanñi, an ñana yokic cükcede, waak yaakka bāākan daa bi nāññi ñuuggen, an batta mor a düüññin ina.

⁷ An ñon yakkalan bi juwu kā yin ñon yakkalan ti, an yātkitín bi juwu kā yin yātkitín ti. An káñ bi wāāti ke buktun ñommañ nānkā yaaka a pākitñi ye ti.

⁸ An yaakki muure a iijjin ti pillā yen giidā an yāñkalan mor irā.

⁹ “An wāāttan ikee bi müüke me, an náke me dugin, an ikee bi putkene giti ñon muure ogo ika.

¹⁰ An waan yaanja ti me ñiirken bi ñomgen yeljanā woo luggin ti, an bi āāgā ñātin, an bi puudu giti waadgen ti.

¹¹ An bātoni ñiirken yaaka a yelonñi ye, bi ükü woo, an me ñiirken bi yāāygā dugin.

¹² An kā ñiirin yen liinñā giti jiik doocin, biilin yen me ñiirken bi lü.

¹³ An m'ana wāāci ke düüññin ti ye, bi káññi mákkin.

¹⁴ An Jiik Nerkā yen Yātkitín Pollon jiñe bi pakā me ñommañ wic muure, nunko tiññe daa ñon muure, an wāāttan düüññin bi ātā.

¹⁵ “Ikee bi yuñe dāllā yen cüültin yaana jaayi bāto Daniyal ye, yudit külok Anlaññā.” Dale m'ana pāki ye ükü giti.

16 “An wäättan dale m'aka Yühüdiya ye, lüdok pämkä witin.

17 An dale m'ana cääy daan wic ye, nana kääjidi iñi ogo ike kujje gin'a äräk baanne ye.

18 An dale m'ana yiil ji ye nana dükcidi njäk ogo ike kujdee burnu yeene.

19 An bi yaajan kä yaac määngä yaaka lacok ke yaaka niiti ye niinkä yaakca ti!

20 Mäte nunjo nana nañ yeenic wäätedee a wiinñak anji ke An Jiñe Wääktän ti.

21 An pillä mooye bi nanji ðone waan yaanja ti, yaana batta a nanjon ðone wääna daa kä iijjin ti nommañ ye, ke tiññan. An batta bi njücü nanji ðone nua.

22 An naana niinkä yaakca batta nüüntü me yokin ye, i baati m'ana bi üt ye, an kä jiik mä wakin yek Joon ken niinkä yaakca bi nüünge daa me yokin.

23 An naana mäjkalän ikee kiinne ogo, ‘Däämme Macii inninne,’ ke ogo, ‘iya wica,’ ye, nana ikee luggede.

24 Maciini yaaka a yelonji ke bätöni yaaka a yelonji ye bi ükü woo, an nanji näänkä ke waak'a yawan ye, ogo yääjji ko witin me, ke cääna m'aka a wakin kä Joon ye naana päjjodo ye.

25 Yoore, ikee nüütkenä kä yaakki i batta mor wuun ðägä.

26 An naana mäjkalän ikee kiinne ogo, ‘Däämje, Macii iya luummuk,’ ye, nana ikee kaaccede woo. An naana jaajjin ogo, ‘Däämme ike inni äräk,’ ye, nana ikee luggede.

27 Bata yaana wöldin diikede kä ñomuk atee ke njäk ye, bi beelji bata äatin yen Minneni Mänbaan.

28 An nant'a cäyge gin tüwon ye, i weñgä yoken dültü wica.

Äätin Yen Minneni Mänbaan

29 “An kä ðeeran anji naana tiñidin yen niinkä yaakca ti düünin ye,

an bi ülji iñi,

an paan batta bi diki

an kitñani pollon bi ðiimdit iñi,

an teynani yek wakkä pollon jiñe* bi bükci.

30 “An waan yaanja ti gin'a nüüti ye, bi ükü woo pollon ji yen Minneni Mänbaan, an wäättan ton yek nommañ wiñe bi nüüjji. An iken bi yürci Minneni Mänbaan äätä curungu giti kä teynä ke maanjä yäwconde.

31 An malañni yeeke bi tuce kä iwok gültete, an m'aka wanje ye bi düülünü ti kä ñomuk ke njäk ke ñaalok ke iñi ke nänkä muure iñi pollon noy.

Gäärrä yen Kaaptä

32 “Näje nüünñü gäärrä yen kaaptä yaanni ti. Naana kimke kattä iñi an gitke njimmin ye, i näje ogo yiltuke cokolono.

33 An cääna naana ikee yuñtee waak yaakka muure ye, i nje ogo Minneni Mänbaan cokolono ti äntuke tük.

34 Ikee kiine a gitken, waak yaakka muure bi nanji duuggen, i batta mor kil yaanni tüw.

35 Pollon ke Nommañ bi wiici iñi, an jiik yeeki batta bi wiici iñi.

Baati M'ana Näjä Nünnä Yaanja ke Wuun Yaanja ye

36 “Nünnä yaanja ke wuun yaanja baati m'ana njäjä ye, cääna ke malañni yek pollon jiñe batta njäjä, a Wäy pare ken njäjä.

37 Bata wääna wäätee kä niinkä Noo ti ye, cääna bi wääti äatin Minneni Mänbaan ti.

38 An niinkä yaakca ti i mor tääl irä iken ämi an mät, an iken ðiji an ðeygä me, ke niinnä yaana kaaccene kä Noo kuun ji ye.

39 An iken batta njäjä ginkalan ke tääl ääte an iken müññe muure, an bi wääti bata äatin yen Minneni Mänbaan ti.

40 “An ook kä yew bi ñuugal yiil ji muutuk, an keelok bi koowgu me an yanjalan bi mañjanä me iñi.

41 An määngä kä yew bi ðiji päämdeynä ti an keelok bi koowgu me an yanjalan bi mañjanä me iñi.

42 “An cäy i iki kiijjädä woo kä yaana äatin Piñ yünü kujjeda kä ye.

43 An yaakki ookci giti naana yoku men mooye yen an njäjä wuun yaana wali ken bi äätete käto ye, ike yoku kiijjidi woo an yeene batta bäägge liikä me giti.

* 24:29 teynani yek wakkä pollon jiñe jiik yaakki nüüti waak pollon jiñe teyken, bata an, paan ke kirkä.

44 Ikee dale yokic age tootin wuuggu muure, Minneni Mänbaan bi ätä kä wuun yaana batta ike payde daa kä ye.

Näärrä yen Ñuugulo yaana a Lüggini ye

45 “An a ñaani ken a ñuugulo yaana a lüggini an a ñajjo ye, yaana müökkünü men mooye yeene an yeene jiñe muure ye, an meken iñde waak äämkä kä wuun yaana päjjidi ye ti?”

46 Ñerrä ñuugulo yaana wäädänä men mooye yeene ñuugal naana ike ðuku ye.

47 Ikee kiine a gütken men mooye ñuugulo yaanna bi müükke wakkä yeeke muure.

48 An naana ñuugulo yaana a yaajgonde an payit jone ti ogo, ‘Men mooye yeeni bi kuru,’

49 an üccä kä giimmä ñuuguloni meken an ämā an mātī ke maaddo määññi ye,

50 i men mooye yen ñuugulo yaanna bi ätä kä nüinnä yaana batta ñajje ye, ke wuun yaana batta ñajje ye.

51 An ñuugulo yaanna bi jooje kä jooññu yaajgonde, an bi dooce ke lääññi nantä ba’ iwok ke ñeeynä me leken.

25

Gäärrä yen Tulgu kä Caay

1 “An Yätkitän Pollon bi beeljī bata tulgu yaaka kä caay kuññu dikoni yeeken ye an atī purjidi ke or ñääññä ye.

2 Yaaka kä duuc ye a amgi an yaaka kä duuc ye a ñajjoni.

3 Yaaka kä duuc a amgi yaakka dikoni yeeken koowi an batta a kujin ñownä dikoni.

4 An yaaka kä duuc a ñajjoni yaakka kuññu küjbünni yek ñownä ke dikoni yeeken.

5 An wääna or ñääññä kuurenee ye iken muure bänñä an oodi.

6 An müllä kule giti iken cükī yokin yäaw ogo, ‘Yooṭe or ñääññä iya äätä! Käaje woo an paake.’

7 “An tulgu juwin ñaalok muure an dikoni yeeken tooti yokin.

8 An yaaka kä duuc a amgi yaakka jaa-jjin ñajjoni ti ogo, ‘Iñon ñownä yeeke ti kä ðeewan dikoni yooko ðanña tüwok.’

9 “An luugi ñajjoni ogo, ‘U’u, yaakki ikin batta bi päjjinän müürinaan, päjjidi ikee ate yääjoni ti an kije yek ðuuggic.’

10 “An wääna iken attene kä kijene kä ye, i or ñääññä däägin ti, an yaaka yoken agene kä tootin yaakka, kaaccene kä äräk nantä ba’ ammani ñääññä, an äntüke üülji me.

11 An kä deeran anji tulgu meken äatin an jayok ogo, ‘Mügdo, Mügdo, kupkoon äntüke.’

12 “An luugi or ñääññä ogo, ‘Ikee kiine a gütken, ikee kuje.’

13 An anji kiijjede woo kä yaana nüinnä ke wuun yen ðuukin yeeni kuje daa kä ye.

Gäärrä yen Ñuuguloni yaaka kä Ðäk ye

14 “An ñuca Yätkitän Pollon jiñe a päaygon kä oon yaana atī taanjalan kä utar, an ñuuguloni yeeke bärkene ti an müükene tiil yeeke wääna atee kä ye.

15 An yanjalan iññe kücümgu tiil kä duuc an menen iññe kücümgu tiil kä yew, an ðäke iññe kücam tiil kä keelok an yanjalan daa iññe kä liildin yeene. An wäättan ike attä.

16 “An yaana kuññu kücümgu tiil kä duuc ye attä an ñuugulenee kä an ñuucin ti meken kä duuc ñuca.

17 An yaana kuññu kücümgu tiil kä yew ye, nanjin bata menen an ñuucin ti meken kä yew ñuca.

18 An ñuugulo yaana kuññu kücam tiil kä keelok yaanna küññu kää, an tiil men mooye yeene jikke iññi.

19 “An wääna nüñkä ðiirene ye, i men mooye yen ñuuguloni yaakka ðuukin, an cääjgin iññi panña tiil ti ke iken.

20 An ñuugulo yaana a kujon kücümgu tiil kä duuc ye, äatin an äacin ti meken kä duuc ñuca, an jaa-jjin ogo, ‘Men mooye, ika iññaa kücümgu tiil kä duuc, an yooru, ika äacänä ti meken kä duuc ñuca.’

21 “An kiini men mooye yeene ogo, ‘Ñeran kä yaac! İki ñuugulo ñerconde yaana a lüggini ye, iki agä lüggini kä tiññä gin ðeerconde, iki bi dooceni ðiirken giti, äätä kaacci jon ñamme giti yen men mooye yünü ti.’

22 “An ike yaana a kujon kücümgu tiil kä yew ye, cääñna äatin an jaa-jjin ogo, ‘Men mooye ika iññaa kücümgu tiil kä yew an ika äacänä ti meken kä yew ñuca.’

23 “Anj kiini men mooye ogo, ‘Nerañ kä yaac! İki ñuugulo ñerconde yaana a lüggini ye, iki agä lüggini kä tiiñña gin deerconde, iki bi dooceni ñiirken giti, äätä kaacci jon ñamme giti yen men mooye yüünü ti.’

24 “Anj yaana a kujon kücam tiil kä keelok ye äätin cääna anj jaajjin ogo, “Men mooye yeeni, iki ñajjeni ñuugula yüünü carañ, iki itä nant'a batta agii kä piiton kä ye. Anj iki dütü nant'a batta agii kä mäpon kä käwkä ye.

25 Anj ika booññu anj ika attä anj tiil yüükü jikkä iñi. Tiil yüükü ikki.’

26 “Anj luugi men mooye ogo, ‘İki ñuugulo yaajgonde yaana a wuuñgon ye! Naana yoku ñajjä ika itä nant'a batta agä piiton kä, anj ika dütü nant'a batta agä mäpon kä käwkä ye,

27 tiil yeeki batta äccädä kun tiil ji ina? Yoku ika kääñña ginkalañ witken ti kä ñeewan.’

28 “Anj men mooye iinjini ogo, ‘Kücam tiil koowe ñuugulo yaanna ti, anj iñe m'ana cäyge kücümgu tiil kä caay yaanna.

29 Anj m'ana cäyge ye bi iñgä me ñiirken, anj bi cäyge kä ñiräk, anj m'ana batta cäyge ye, yaaka bilti ike ti kä ñeewan ye, bi koojjunu me woo ike ti.

30 Anj ñuugulo yaana a waanjji yaanni yeepe woo miilla giti nant'a ba' iwok ke ñeeynä me leken.

Niinnä Jooññu

31 “Anj naana Minneni Mänbaan ätä kä maanjä yeene, ke malañji yeeke muure ye, ike bi cääjji nook yeene yen maanjä wic.

32 Anj toñ muure yoken bi düülünü ti ñome ti, anj ike me bi kebe giti bata yaana kaaydo käälgä kibbedeeda woo jüülöni giti ye.

33 Anj ike käälgä bi dooce bun birrä anj jüülöni bi dooce kä bun aam.

34 “Anj wäätan Yätkä m'aka cäyok bun birrä ti ye bi kiine ogo, ‘Ääte, ikee yaaka age ñüülkini kä Wäyo ye, kaace ti Yätkitin ti yaana tutkene kä me wääna iijjin ti nanjä ñommañ ye ti.

35 İka nāgana kääñ anj ika äāmgana. Anj ika nāgana yeen anj ika määtkana piik. Anj ika agä boorgon anj ika gimgana äārgic ti.

36 Anj ika yori elañ, anj ika iinjana. Anj ika yore carañ, anj ika waañña. Anj ika cäyā gangar, anj ika ookka.’

37 “Anj bi luuku mä wotku ogo, ‘Pito, a tooku ken yoorini näki kääñ, anj iki äāmgini, anj näki yeen, anj iki määtkini piik?

38 Anj a tooku ken yoorini agii boorgon, anj gimgini äārgo ti, anj yorü elañ, anj iinjini kä?

39 Anj a tooku ken agii kä raac anj cäyā gangar anj iki ookini kä?’

40 “Anj bi luuku Yätkä ogo, “İkee kiine a gitken bata yaana nāngene mādgi licken ke kāwgi licken ye, i nāngana kä ika.’

41 “Anj ike bi jaajji m'aka bun aam ti ye ogo, ‘Ange yokic ika ti ikee mä tuumgin, kaace maañ yaana ke cüle a tütkini boonjin ke menkeekeni yeeke ye ti.

42 İka nāgana kääñ anj ika batta aga kä äāmgini. Anj ika nāgana yeen anj ika batta aga kä määtkini piik.

43 İka agä boorgon anj ika batta aga kä gimgini äārgic ti. Anj yori elañ anj ika batta aga kä iinjini. Anj ika agä raac anj ika cäyā gangar anj ika batta aga kä ookon.’

44 “Anj iken cääna bi lüükci jaajji ogo, ‘Pito, a tooku ken yoorini näki kääñ ke yeen, anj agii boorgon anj yorü elañ anj agii raac anj cäyā gangar anj iki batta agini kä yüükkini ti?’

45 “Anj ike bi lüükci ogo, ‘İkee kiine a gitken, naana ikee yaakke kä yüükkini ti mādgi licken ke kāwgi licken kä ñeeñ ye, i ikee yaakke kä yüükkini ti ika.’

46 “Anj mä yaackä bi atı kaaci jooññu giti ke cüle, anj mä wotku bi kaaci ti üññu giti ke cüle.”

26

Müññu Yeecüwa.

1 Anj wääna Yeecüwa ñañnee kä jiik yaakka muure ye, i baaddoni yeeke kiinne ogo,

2 “Näje Poñ Kaaldin Wic äätidi nüñkä yew ti ñomuk, anj Minneni Mänbaan bi müükkünü me mäbaan anj teljänä me ti ñaalok kaakkon jok.”

3 Anj ñuñku ñanjä ke yätini yek Yühüññi yoken düli nant'a ba' ñuñgon ñañ

küülconde yen Joon yaana battä me ogo Kayaapa ye ti.

⁴ An läälín pugin ogo Yeecüwa mügjí ko ätkitín an nãgjí dok.

⁵ An iken jaajjin ogo, “Nana waan Poñ Kaaldin Wic ti, nunko me lelit.”

Yeecüwa Cüji Me Yok Betani

⁶ An wääna Yeecüwa cäyee kä Betani paa ba' Camaan yaana a näkon kä jaan ñomuk ina ye,

⁷ i iin yanjalan kääjin äräk ike ti ädit kulul pitina yaana kiygä me kä carrä ye, an pookke Yeecüwa wiñe ti i ike cääy dārñañ ti ämí.

⁸ An wääna yoorene daa baaddoni ye, iken piinidin an jayok ogo, “Yaakki ñiyene me ina!

⁹ Päjjiđi yoku yääjji me woo kä carañ tiil yoku iñi me aangí.”

¹⁰ An jiik yaakka njaji Yeecüwa an luukke ogo, “Ikee iin rüüde yok ina? Ike nanñä nääñkä ñerken ika ti.

¹¹ Ikee bi cäygene kä aangí ke ikee kamat an ikee batta bi cäygene kä ika kamat.

¹² Ike pitina yaakki pookke yori ti nanñe tutee kä jinñä yeeni.

¹³ Ikee kiine a gütken, nantä yaana päkene me Jiik Nerkä yen Joon ñommañ wic muure ye, nääñka nanñi iin yaanni ye, cääña daa bi jaaygä me an payte daa me.”

Yahüüja Yeecüwa Ääkkene njäc

¹⁴ An baaddoni yaaka caay witken kä yewwe ye yaana battä me ogo Yahüüja Garyüüti ye attä ñuunku dāñkä ti,

¹⁵ an täaccin ogo, “Ika bi iña ñaaka naana müükkene kä ye?” An ike iñi tiilgä gälkä wangen caykä kä dāk.

¹⁶ An kä waan yaanja ti ike mäajjin waan ääkkedeeda njäc.

Amma Yen Poñ Kaaldin Wic

¹⁷ An an wiñe yen Poñ Biggí Cotku ti baaddoni äätin Yeecüwa ti an taaji ogo, “İki ñakä tutkini nantä, yaana ämii kä amma Poñ Kaaldin Wic ye wa?”

¹⁸ An ike luukcin ogo, “Ate oon kalan ti baan jī an kiine ogo Nüüto jääyidi ogo, ‘Wuun yeeni wane cokilin, ika atä ämä amma Poñ Kaaldin Wic baannü, ke baaddoni yeeki.’ ”

¹⁹ An baaddoni jiik yaaka kiinene daa Yeecüwa ye nanñi, an tuttu amma yen Poñ Kaaldin Wic.

²⁰ An biigin ti anñi, Yeecüwa cääjjin iñi amma ti ke baaddoni yeeke yaaka kä caay witken kä yew ika.

²¹ An wääna ämene kä ye, Yeecüwa jaajjin ogo, “Ikee nüütke a gütken, manñalan ikee ti ika bi ääkkä njäc.”

²² An baaddoni anjin iñi kä yaac, an wäättana Yeecüwa tactä, kä kiñuk kiñuk ogo, “Pito, bi a ika?”

²³ An luukke ogo, “M'ana inko bi yirji gälñä jī ye, i a m'ana bi ika ääkkä njäc ye.

²⁴ An Minneni Mänbaan bi tüw bata yaana jaaynene Meenka Jiik Joon ye, an m'ana bi Minneni Mänbaan ääkke njäc ye, bi yaajan ke ike! Iiñca ñerañ ñana yoku ike giidi me.”

²⁵ An taaji Yahüüja, yaana ike bi ääkkänä njäc ye ogo, “Nüüto, an bi a ika?”

An luuki Yeecüwa ogo, “İki jaajjini.”

²⁶ An wääna iken ämmene kä ye, Yeecüwa kuññu biññan conñu an nüülkene, an wiññe gití an iññe baaddoni, an kiinne ogo, “Koowe ame a yori inni.”

²⁷ An don koowne an mälcin ñaalok an iññeeda kä an jaajjin ogo, “Mätce ikee muurijaan.

²⁸ A yimgä yeeki ikki, a yek jiik doocin yek Joon kiccängen yaaka puuktin ogo kulkin nääñkä yaackä yek me ñiirken ye.

²⁹ Ikee kiine, Ika batta bi mätcä piik jaan yaana tulge belok bata lüütken ye ñuca, anña niinnä kiconde yaana bi mätcä kä ke ikee Yätkitín Wäyo ti ye.”

³⁰ An iken ooljin uullu an kaaccä woo ünñin pääm yaana wiñe a jengä jeytüünni ye ti.

Yeecüwa Bäñi Rictäñ Bütürüc

³¹ An iken kiini Yeecüwa ogo, “Ikee muurijaan bi buurce woo ika ti wüürin tiññan. A pergon Meenka Jiik Joon jī ogo, ‘Kaaydo bi pacä an kábälgä yek kaal jīñe bi gääctit gití.’

³² An naana ika juwunu ñaalok tüwnü ti ye, ikee bi yüte ti Jalil.”

³³ An Bütürüc luukcin ike ti ogo, “Naana me muure iki daljini iñi ye, iki batta bi daljeni iñi.”

34 An luugi Yeecüwa ogo, “İki kiineni a gitken wüürin tiññan i mor toon batta weekci ika bi reecca woo äänkü kä dāk ogo Ika kujjada.”

35 An kiini Bütürüc ogo, “Naana cääna ika tüwü ke iki ye, iki batta bi reeceni woo!” An baaddoni muure jaajjin jiik keelkä yaakka.

Yeecüwa Mäti Jecimaani ji

36 An Yeecüwa attä ke iken nantä yaana battä me ogo Jecimaani ye, an baaddoni yeeke kiinne ogo, “Cäye winni, ika atä wica mäta.”

37 An kuññu Bütürüc ke merkä Jabadī kä yewwe, Yaagüüp ke Yuhanna, an ike uccin kä nüüjdün an jone yaañña.

38 An kiinne ogo, “Joni nüüji kä yaac an a yaana ika tüwü ye. Wäade winni an yäwe ke ika.”

39 An wükcin woo kä deeran an dññin iñi an mälcin, an jaajjin ogo, “Wäyo naana päjjidi ye nana ika nan daa wäacä waañña yaana äatidi yaanni. An nana iki nääñä kä taktän yeeni, tääkä nänjä kä taktän yüünü iki.”

40 An ike dukcin baaddoni yeeke ti, an wäadene a ootin. An Bütürüc kiinne ogo, “Ikee batta cääna liiŋe yäwe ke Ika wuun kä keelok?”

41 Yäwe an mäte nun ko nana dimjede puuc-cin gitä. Wäaktän tiki an gaan ken baman.

42 An iken dalji iñi Yeecüwa kaaccä woo nuca an mäŋŋa ogo, “Wäyo naana waañña yaanni batta a angini yok ye, i daa waaja an dalä taktän yüünü nanŋi done.

43 An wäana duukenee kä iken ti nuca ye, i kaññe a ootin wangin a pekin iñi kä nüünkä.

44 An daljene iñi nuca an attä an mäŋŋa äänke kä dāk an jaay jiik keelkä.

45 An ike äatin baaddoni yeeke ti an kiinne ogo, “Cumje ootene an yike. An yoore wuun däägin an Minneni Mänbaan müükki me mä yaackä inken ti.

46 Juwe an atin! Yoore, aagdo nāc yeeni inni!”

Yeecüwa Mügi Me

47 An wäana Yeecüwa iñjedee kä jaayee ye, Yahüüja yaana a baaddo ke meken yaaka kä caay witken kä yew ina äatin ke

ton diirken kä gaadalli ke läcängä tuuji kä duun ku dāñkä ke yätini yek me.

48 An iken a iñgin kä aagdo nāc Yahüüja gin'a nüüti ye, ogo, “M'ana bi nñbā ye, ken a ike, i müge.”

49 An kä deeran anñi ike äatin Yeecüwa ti an jaajjin ogo, “Ogook, Nüüto?” An nñimme kä jone.

50 An kiini Yeecüwa ogo, “Muukondi nāñä gin'a umgini tākka nan dā ye.” An iken äatin an Yeecüwa mügi.

51 An baaddo yen Yeecüwa yan kalan gaadal yeene wuudene woo, an kiingon yen duun gon daan küülconde tocce gitkin woo.

52 An kiini Yeecüwa ogo, “Gaadal yüünü duukci ätte ji. M'aka nñugal kä gaadal ye bi tüwok kä gaadal.

53 İki batta nājjā ogo ika lñlco nñujoo Wäyo ti, an ike tucu malanñi yeeke kä bñran an ika tiica.

54 An yaakki bääkkan daa bi nanŋi duuggen dääkit yaaka jaayi Meenka jiik Joon ye.”

55 An Yeecüwa ton kiinne ogo, “İka agä maddok yaajgonde ina äate kä gaadalli ke läcängä ogo mügiada ko yaanna? Nñnkä muure İka cääñä kaal yen anlanñā yen Joon ji an İka batta mügda ina?”

56 An yaakki muure nanñä duuggen dääkit yaaka peri bātoni Meenka Jiik Joon ji ye.” An baaddoni muure ike dalji iñi an bu-urcin woo.

Yeecüwa Iji Me Nantä Joonñu Kayaapa ti

57 An m'aka müügñ Yeecüwa ye ike iji Kayaapa ti yaana a duun gon daan küülconde ye ti, nanŋ'a dñlte kä nüütoni jiik doocin yek Joon ke yätini yoken ye.

58 İ baattä Bütürüc kä utar anñā nantä ba' duun gon daan küülconde an ike kaaccä ti an cääjñ iñi ke tiiconi, däämi düüññ nääñkä.

59 An duun ku dāñkä ke gütoni muure Yeecüwa määckätä dok m'aka jaajji kä yelkitin ike ti, nun ko näke daa kä dok ye.

60 An me diirken äatin jayok kä yelkitin ike ti. An gütoni batta a kaññin jiik'a päjjidi näke daa kä dok ye. An wäattan me kä yewwe äatin

61 an jaajjin ogo, “Oon yaanni jaay ogo, ‘İka liitā anlanñā yen Joon dñümü gitä an nōcu koru nüünkä kä dāk.’ ”

62 An ɖuunɖon daan kүүлconɖe yuuttu ñaalok an jaajjin Yeecüwa ti ogo, “İki batta cäygini kä luukcin yaana jaajjidii kä cingjä yaana üünjidi iki ti yaanna?”

63 An Yeecüwa daa a tiinjini iñi. An kiini ɖuunɖon daan kүүлconɖe ɖuca ogo, “Kä yäntän Joon yaana a üdon ye, iki ɖooceni liittäŋ giti, nüüttoon naana iki agä Macii Minneni yen Joon ye.

64 An kiini Yeecüwa ogo, “İki jaajjini. An ikee kiine, kä waan yaanni ti ke ñomuk Minneni Mänbaan bi yooŋ cäy nänŋä teynä buŋ birrä yen Joon ti, an bi ätä kä curunɖu yek Pollon.”

65 An ɖuunɖon daan kүүлconɖe burnu yeene jeññe giti kä piinkä an jaajjin ogo, ‘Oon yaanni jaay ina anɖi ɖüüci ogo iken iiro ke Joon! İkiin täkin mä yuŋin ina ɖuca? An tiinɖe kiirkä yeeke muure.

66 An ikee payde ogo ɖaaka?”

An iken luukcin ogo, “İke päjjidi tüw.”

67 An nüülgü ñomgin kä ñaangä an giibi kä inken an yakkalanɖi ike määbi täŋkin, i agene kümgon wanɖin.

68 An kiintä ogo, “Macii, nüüttoon naana iki agä bätö ye, iki jebini kä ɖaani?”

Bütürüc Yeecüwa Reece Woo

69 An Bütürüc cäy woo üntük. An ɖuulle yaana ñuugal ye äatin an ike kiini ogo, “İki cääna ke Yeecüwa yen mä Jalil.”

70 An Bütürüc riccin woo me ñomgen ti muure. An jaajjin ogo, “Batta ɖäjjä iki jaayä ogo ɖaaka.”

71 An wääna ike attee kä äntüke yen kaal ti kä cokal ye, yooŋi ɖuulle yaana ñuugal ye yanɖalan ɖuca, an m'aka yudok gunne ti ye kiinne ogo, “Oon yaanni ke Yeecüwa yen mä Naacira.”

72 An ɖuca ike riccin woo kä liittäŋ an jaajjin ogo, “Oon yaanna kuju.”

73 An kä ɖeeran anɖi m'aka yudok wica ye äatin Bütürüc ti an kiine ogo, “İki bääkkan daa ke iken, jiik yüükü muure nüüti iki agä män Jalil.”

74 An ike jujjin kä tuummu ɖone an liitkede ogo, “Oon yaanna kuju.” An kä ɖeeran anɖi toon weekcin.

75 An Bütürüc päjjin jiik'a jaayi Yeecüwa ye ogo, “I toon batta mor weekci iki ika

bi reecce woo äänkü kä ɖäk.” An Bütürüc kaaccä woo an weenɖä kä yaac.

27

Yeecüwa İcki Me Biilaatuc

1 An wääna tiññawic anɖi ye, ɖuunɖu ɖänkä ke yätini yek Yühüünɖi nänɖä wan teyne ogo nääkii ko Yeecüwa.

2 An ɖiigi an iji müükki mügdo Biilaatuc yen mä Ruumaan.

Yahüüja ɖone Maaññe

3 An wääna Yahüüja yaana ike ääkki ɖac ina ɖiccee Yeecüwa jooce daa me ke tüwnü ti ye, ike jone lüüjjin an tiilgä gälkä yaaka caykä kä ɖäk yaakka ɖuukkene ɖuunɖu ɖänkä ke yätini.

4 An jaajjin ogo, “İka nänɖä näänkä yaackä kä ääkkın ɖac m'ana ɖone ladan ye.”

An iken jaajjin ogo, “İkoon piilgon ɖaaka? Yaanna a iki ti.”

5 An Yahüüja tiilgä gälkä yibjene iñi kaal yen anlanɖä yen Joon ji, an kaaccä woo an ɖone maaññe.

6 An ɖuunɖu ɖänkä yakkalan tiil koowi an jaajjin ogo, “Batta päjjidi ɖoocin tuññu anlanɖä ji i a tiil yek yimgä anɖi.

7 An iken ɖuccin jiik an tiil kiññene yiil äjo ogo wääto ogo, nänŋä jingä boorgu.

8 An ken ina ke tiññan yiil yaanna batte daa me ogo, Yiil Yimgä yaanna.

9 Yaakki ɖääkit barrä yen bätö İrmiya ogo, “İken kuññu tiilgä gälkä caykä kä ɖäk, a äccin yaana ɖooccete daa kä mä İcärayiil ye.

10 An kiññene yiil äjo, bata yaana iingana kä Piŋto ye.”

Yeecüwa Yuuttu Biilaatuc Ñome ti

11 An Yeecüwa yuuttu mügdo Biilaatuc yen mä Ruumaan ñome ti, an taaji mügdo ogo, “İki agä yätkä yen Yühüünɖi?”

An luugi Yeecüwa ogo, “İki jaajjini.”

12 An wääna kakkene daa wic ɖuunɖu ɖänkä ke yätini yek Yühüünɖi ye, i ike batta a lüükcin.

13 An taaji Biilaatuc ogo, “İki batta tiñdä kakkinni witkin yaaka üünütü me iki ti yaakka?”

14 An batta agee kä luukon kä jiikkalan, an mügdo wiñe ɖiiktin.

15 An yuungu muure ti Poñ Kaaldin Wic ti, mügdo yen mä Ruumaan äkkidi men kä keelok yaana cäay gangar ji an wakä ton ye.

16 An waan yaanja ti iken cäaygene mankalan gangar ji najjänä battä me ogo Barabaac.

17 An wäana mäbaan yoken dülene daa kä ye, i iken taaji Biilaatuc ogo, “A naani ken takke äkke kä, Barabaac halla Yeecüwa yaana battä me ogo Macii ye?”

18 An najje iken Yeecüwa müukkene daa kä puutin.

19 An wäana Biilaatuc cäyee kä nook yen jooññu wic ti ye, tucki iine jiik an kiinne ogo, “M'ana done ladan yaanna daläbu. Ika wäaccä läaggi kä yaac wüürin tiññan kä ike.”

20 An duunku dänkä ke yätini ton iiri ogo ñujjo Barabaac ken äkke an Yeecüwa ken nägji dok.

21 An Biilaatuc ton taaññe ogo, “Yaaka kä yewwe yaakki ti wali yaana äkke kä ye?”

An ton luukcin ogo, “Barabaac!”

22 An täacki ti Biilaatuc ogo, “An Yeecüwa yaana battä me ogo Macii ye ken nanä ogo?”

An ton muure luukcin ogo, “Näge dok kä tellä kaakkon jok!”

23 An täacki ti Biilaatuc ogo, “Ina, a yiñ yaana wali ye ken nanje?”

An iken üüttin kä yäaw tetan ogo, “Näge dok kä tellä kaakkon jok!”

Biilaatuc Yeecüwa iññe me ogo Telji me ti Kaakkon jok

24 An wäana yoorene daa Biilaatuc ike batta kändee kä waan, an a büültin ken talit ye, i ike kuññu piik an inke lookke woo me ñomgen ti, an jaajjin ogo, “Ika doni ladan kä yimgä oon yaanna. Yaanna a näänkä yeekic!”

25 An me muure luukcin ogo, “Dalä yimgä yeeke a ikoon ti ke merkä yooko ti!”

26 An Barabaac äkkeneeda. An iinjin ogo Yeecüwa dooyji me, an müukkene kääygä mä Ruumaan ogo telji ti kaakkon jok.

Kääygä Yeecüwa Ñiyge Yok

27 An kääygä yek mügdo Biilaatuc Yeecüwa koowi, an iji wiñ yeenen ti, an kun yen kääygä düüli ti muure ike ti.

28 An burnu yeene güüdi woo, an iinji burnu beel bata yen yätkä.

29 An turki tarbuc eemdin yen küügü an iinkene daa wiñe ti, an ducki lacan in te birrä ti an düñjin iñi ñome ti an ñiyene yok an kiintä ogo, “Ogook? Yätkä yen Yühüññi!”

30 An nüülki yokin ñaangä, an lacan koowi an jebene daa kä wiñe ti.

31 An wäana ñiyene kä yok ye, i güüdi yokin woo an iinji burungu yeeke an koowi iji woo telcätä ti kaakkon jok.

Teljin ti Yeecüwa Kaakkon jok

32 An wäana kaaccene kä woo ye, i iken purjin ke oon yankalan yen mä Giiräwaan, battä me ogo Camaan, an iiri kääygä ogo kaakkon Yeecüwa koowje äddee.

33 An iken dakkä ti nantä yaana battä me ogo Kulukuuta ye, an anan ogo nantä yen awnä men wiñe.

34 An ike iñi määk a ñukin kä kalkale an wäana näkkeneeda kä ye, ike yaakkä kä maanñä.

35 An wäana ike teljene daa ti kaakkon jok ye, iken burungu yeeke nüüli gitä an nanä kä jaan.

36 An iken cääjjin iñi an ike tiicä.

37 An wiñe ti iken ducin jiik pergin yek cingä yaana üñjidi ike ti ye jayok ogo, “A Yeecüwa inni, Yätkä yen Yühüññi.”

38 An ñagatni yakkalan kä yewwe teli me ke ike, keelok kä bun birrä ti an yankalan kä bun aam ti.

39 An m'aka kaajit ye yawok kiirä witken bergä kä ñäay,

40 an jayok ogo, “Iki yaana jaayä ogo anlanñä yen Joon düümjey gitä, an ñuca korjey niinkä ko däk ye! Doni määkä! Kääjä iñi kaakkon jok naana iki agä Minneni Joon a gitken ye.”

41 An cääna duunku dänkä ke nüütöni jiik doocin yek Joon ke yätini ike ñiyge yok kiintä ogo,

42 “Ike määkalan manje, an done batta liilde kä määkin! Naana ike a yätkä yen mä Icärayiil ye, dale käjä iñi kaakkon jok tiññaanji, an ikoon bi luggon kä ike.

43 Ike lüggidi kä Joon an dale Joon ike määkanä tiññaanji naana ike takkanä ye, kä yaana jaayee kä ogo ike agje Minneni Joon ye.”

⁴⁴ An cääna ñagatni yaaka a teljini ti ke ike kaakkonni jugin ye, ike kirgä cääna kä jiik keelkä.

Tüwnü yen Yeecüwa

⁴⁵ An wääna an yuuttee teejjük ye i müllä nommañ äätte wic muure ke naje wuuggu kä däk.

⁴⁶ An wääna wuun däk ti ye, Yeecüwa yaajjin kä yäaw mooye an jaajjin ogo, “İli, İli, lama cabaktaani?” An anan ogo, “Joon yeeni, Joon yeeni, ika daldaabu ina?”

⁴⁷ An wääna makkalan yuddene kä wica an tiinjene kä anan ye, i iken jaajjin ogo, “İke bäära bato İliya.”

⁴⁸ Yanjalan iken ti lüünü an untal küümgene kä määk peñkä an dooce lacan ti an lajgeneeda ogo maadje.

⁴⁹ An meken jaajjin ogo, “Dalä bu pare tika, yoorin naana İliya bi ätä ike makkänä ye.”

⁵⁰ An Yeecüwa yaajjin nuca kä yäaw mooye an wääktän yeene dooce.

⁵¹ An kä deeran anji burnu yaana a daanjini anlanä ti ye, jeññä gitä aänke kä yewwe bäätin inä kä ñaalonu ke inä, an nommañ bucin an daranji bääktin.

⁵² An kälkä witken kupkin, an me diirken yek Joon yaaka a tüwin ye, juwin ñaalok.

⁵³ An iken kääjin woo kälkä gitä, i daranja Yeecüwa a jüwin, an iken attä baan mooye lanä ji Oorcaliim an yoken nüütü woo me diirken.

⁵⁴ An wääna duunjon kääygä yen mä Rumaan ke kääygä yaaka ke ike däämene Yeecüwa an yutene bucin nommañ ke waak'a nanä duuggen ye, iken bojgin kä yaac an jaajjin ogo, “A gitken ike a Minneni yen Joon!”

⁵⁵ An wica määngä diirken yakkalan däämmidi kä utar, a yaaka Yeecüwa bäädanä kä Jalil an nuugulunu ye.

⁵⁶ An Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina bilti ke iken ke Märiyam yaana a Yaagüüp ke Yuucip meen ina ke merkälen Jabadi meen.

Jinjä yen Yeecüwa

⁵⁷ An wääna biigin ti däägenee ye, oon yanjalan a ceeggon äatin ätä Raama battä

me ogo Yuucip, an ike cääna a baaddo yen Yeecüwa.

⁵⁸ An ike attä Biilaatuc ti, an ñujjin ogo Yeecüwa gaane, an Biilaatuc iinjın ogo injida ko me.

⁵⁹ An gaane koowi Yuucip, an paarre yok kä burnu kiconde yen jinjä me.

⁶⁰ An maatte käl yeene kiconde ji, yaana agee kä küünjon pääm ti bata tuumponye ye. An pääm düljene ti käl tük an attä.

⁶¹ An Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina ke Märiyam yanjalan bilti wica cäyok nomgen agene tükın ti käl wic.

Tiññä yen Käl Wiñe

⁶² An niinnä yaana äatidi An Jiñe Wääktän ti ye, duunju dänkä ke Pirriciinni attä yoken düli Biilaatuc ñome ti.

⁶³ An jaajjin ogo, “Mügdo, ikoon paydon wääna maldo njingın yaanja mor agee kä üdon kä ye, jaajjin ogo, ‘İka bi juwu ñaalok niinkä kä däk tüwnü ti.’”

⁶⁴ An iinjä dalä käl wiñe tiicä me ke niinnä däk ti. Nunodo baaddoni yeeke äatidi an gaane kaltä, an me kiintä ogo, ‘Juwono tüwnü ti.’ An anan yelkitin yaana düünin ti ye, bi yaajan kä yaana iijjin ti ye.”

⁶⁵ An iken luugi Biilaatuc ogo, “Kuje tiiconi an ate naje tiññä bata yaana liilde ye.

⁶⁶ An iken attä an käl wiñe nanği tiññä, an üülji kä pääm an märki gin'a njcte daa kä ye, an duccin tiiconi.

28

Juwin Yeecüwa Tüwnü ti

¹ An tinä wic yen iijjin ti niinnä natükel ti, Märiyam yaana battä me ogo Majdaliina ke Märiyam yanjalan attä ücidi käl wiñe.

² An kä deeran anji nommañ bucin kä yaac kä yaana malak yen Piço kääjenee inä pollon ji ye, an äatin an pääm düljene woo, an cääjjene kä wic.

³ An biilke beel bata wildin, an burunju yeeke bowan bata aak.

⁴ An tiiconi bojgin kä yaac an yoken tiicin kä liin ke beeljene bata mä tüwin.

⁵ An malak määngä kiinne ogo, “Nana ikee booje, njjä ikee mäaje Yeecüwa yaana telji me ti kaakkon jok ina.

⁶ Ike batta a winni ike juwin ñaalok tüwnü ti, bata yaana jaajjenee kä ye. Ääte nantä yaana nünee kä ye yooore.

⁷ Ate kä birañ, an baaddoni yeeke kiine ogo, 'Ike juwono ñaalok tüwnü ti, an bilto ti ato ñomgic ti Jaliil. An ike bi yoorje wica.' Yaaka nüütkenne kä yaakki payde."

⁸ An määngä kääł wiñe dalji iñi kä birañ kä liin, i a küümīn kä jon ñamme mooye, an lüdgīn baaddoni yeeke nüütikutü.

⁹ An kä deeran anñi, Yeecüwa purjene kä an kiinne ogo, "Ogook?" An iken wükcin ti ike ti an tabi kiiḡin kä maanñä.

¹⁰ An iken kiini Yeecüwa ogo, "Nana ikee booje. Ate an mädgo nüütke ogo ato Jaliil, an ika bi yoorjada wica."

Jiik Pakin yek Tüiconi

¹¹ An wääna määngä äätene kä päy jī ye, i tüiconi yakkalan attä baan jī, an duunḡu dāḡkā yek Joon päkki kä waak'a nanḡä duuggen ye muure.

¹² An wääna duunḡu dāḡkā purjene ke yätini ye, i iken läälin pugin, an kääygä iñi tiil kä diräk.

¹³ An kiini ogo, "Jaaye ogo baaddoni yeeke ken äätono ko miillä i ikee agje ootin, an gaane kallii.

¹⁴ An naana mügdō yaakki tiinḡe ye, i ikoon bi yuuton ñaalok kä ikee nunḡo nana kaaccede kä tiñidin ḡiti."

¹⁵ An kääygä tiil koowi, an iken nanḡin bata yaana daa kiinene daa kä duunḡu dāḡkā yek Joon ye. An jiik yaakki piirjin woo Yühüünñi ti ke tiññan.

Ñuugula Yäwconḡe

¹⁶ An baaddoni yaaka kä caay wiñen kä keelok ye attä Jaliil, päam yaana nüütkenne daa Yeecüwa ogo atci ko ye ti.

¹⁷ An wääna ike yooorene daa kä ye, ike maanñi an yakkalan juuggen riijjin.

¹⁸ An Yeecüwa äätin iken ti, an jaajjin ogo, "Mügdin yen pollon jīñe ke mügdin yen nommañ wiñe, iñana kä Joon muure.

¹⁹ An wäättan ate an nanḡe baaddoni ton ti muure, an iken büüle kä yāntāḡ Wäy ke Minneni ke Wääktāḡ Lanḡä yen Joon.

²⁰ An iken nüüde dale tinḡit wakkä muure yaaka iingene kä ye. An wina ika bi ke ikee kamat ke düüñin yen yuungu ti."